ידיעות אחרונות

היום 12 עמודים — חוברת טיולים

יום חמישי, ה' סיון, תשל"ה — 15.5.1975

המחיר 1.60 ל"י

YEDIOT AHARONOT

גרעין יצחקי

ארונות קיר, חדרי שינה ומטבחים בסגנון סקנדינבי מוזמן לצרכן

נחתים ומטוסים אמריקנים פעלו נגד קמבודיה; 39 הימאים הוחזרו

בעקבות הפעולה הצבאית הכריז הבוקר הנשיא ג'ראלד פורד: הספינה ואנשי הצוות ניצלו; חיילינו עדיין תחת אש אך בעזוב השטח

ארה"ב פתחה, לפנות בוקר, בפעולה צבאית לשחרור האניה „מאיאגז" וציוותה, שנתפסו בידי קמבודיה. כוח נחתים אמריקני השתלט על האניה ליד האי קו־טונג, ומצאה עזובה הן על־ידי 39 אנשי צוותה האמריקנים והן על־ידי שוביהם מה„חמר־רוז'" של קמבודיה.

כוח „מארינס" שני נחת על האי והתפתחו קרבות קשים עם לוחמי „החמר־רוז'". בעקבות ההתנגדות זו הופעלו מספר טייסות של מטוסי תקיפה אמריקניים, ואניות הצי של ארה"ב הפגיזו עמדות של הקומוניסטים. נמסר, כי כוח הנחתים האמריקני מונה „כ־200 איש" ומידיעות ראשונות מסתבר כי לאמריקנים נגרמו אבידות, שניים לפחות מהלוחמים קומוניסטים שהפילו את הנחתים, הושמדו.

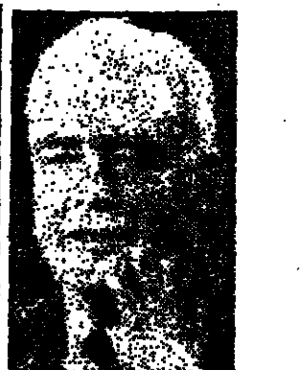

מייג'ור־ג'נרל וויאנט סידל מן ה„פנטגון", מדווח לעתונאים בוושינגטון על ההתפתחויות סביב האניה „מיאגז". (תצלום־רדיו „אי.פי.")

שעה קלה לאחר שהחל המבצע הצבאי, התקרבה ספינת הצי הקמבודי אל המשחתת האמריקנית „הולט", כשהיא מניפה דגל לבן, ומסרה לידי המשחתה האמריקני את כל 39 אנשי הצוות של „מאיאגז".

אולטימטום ל־24 שעות

בעוד ימאי הצי הקמבודי מחזירים את 39 אנשי הצוות האמריקנים, החל כוח גדול של מטוסי־תקיפה אמריקנים בהפצצה רבתי על בסיס חיל־האוויר הצבאי של קמבודיה, ביבשת, סמוך לנמל סיהאנוקוויל. כן הופצץ בסיס האוויר „ריאם", ליד הנמל הקמבודי קומפונג־סום.

קודם נמסר על הפגזת מטרות ביבשה על־ידי אניות הצי האמריקני והפצצות על בסיסי כוחות החמר־רוז' ביבשת. מה„פנטגון" בוושינגטון נודע, כי גם אם יוחזר אניית־הסוחר „מאיאגז", יפעלו האמריקנים „אפילו על היבשת, כדי לשחררו".

את הצוות ואת האניה, אך לשאת בתוצאות. נראה כי האולטימטום הוגש באמצעות [illegible].

בעקבות ההחלטה זימן אליו הנשיא פורד, לבית הלבן, את מנהיגי הקונגרס, מסר להם על ההחלטה וקיבל את הסכמתם לפעול בכוח לשחרור המלחים האמריקנים ואונייתם.

שעה קלה לפני ההתקפה האמריקנית, שידר שר־ההגנה של קמבודיה הקומוניסטית, הרצים, הודעה כי ממשלתו „החליטה לגרש את הצוות האמריקני ואת אונייתו מהמים הטריטוריאליים של קמבודיה".

„ממשלת הליכוד הלאומי המלכותי של קמבודיה", אמר הרצים, „תודה למאו אגד לבאו מהמים שלנו אחרי שהצוות יוקיר בבית הם יוחזרו. [illegible]".

הדר הקמבודי הוסיף, כי הודעה זו מתייחסת „לכל יאגד וכן „לכל האוניות האחרות. כגון האוניה שבאה דגל פנאמי והוחזרה על־ידינו ב־9 במאי".

המאריגים הונחתו במסוקים

האוניה „מאיאגז" נתפסה על־ידי ספינות משמר של החמר רוז' קטנה, לא הרחק מ־האי קו־טונג, אחרי נקשר האמריקנים פעולת הכנה מוקדמת, כאשר הקשר את היחידות הקטנות של צי הפלוטה הקמבודי. ליד קו־טנג, הם טיבעו שלוש ב־ספינות אלו ופגעו קשות ב־ארבע אחרות, שהוצאו מ־כלל פעולה.

בדרך השידור ברדיו וב־טלוויזיה, הודעת הנשיא אומרת: „לכבוד ממשלת קמבודיה: כידוע לכם, תפסנו את אונית־הסוחר שלנו ומיד לאחר שהחזרו את כל אנשי הצוות שביניהם. באורח מיידי, נפסיק את פעולותינו הצבאיות".

שעה קלה לאחר מכן כמר הנשיא פורד הודעה דרמטית בבית הלבן:

„קיבלתי הודעה לפיה הספינה וכל אנשי הצוות ניצלו. הכוח שהשתתף במבצע נמצא עדיין תחת אש עויינת, ומתכונן לעזוב את השטח. אני מביע את הכרת לפעולת היחידות הצבא, לגבורתם ולהקרבתם".

הבוקר נתפרסמה מטעם הבית הלבן הודעה למסיבת קבמודית, בהודעה נאמר, כי לאחר שהודעות בשידור רדיו־קמבודיה בהתאמה, רואה נשיא ארה"ב צורך להפניה על [illegible].

תכנית חומש כלכלית צופה עליה גדולה במיסוי, פיחות ואבטלה

„השנתיים הבאות תהיינה קריטיות למשק" □ ב־1976 תגיע האבטלה לשיא של כ־120 אלף איש □ מומלץ להגדיל נטל המיסים מ־28 אחוזים ל־42 אחוז מהתוצר הלאומי □ רמת הצריכה הפרטית לנפש ב־1976 תרד ב־8.5 אחוזים

— מאת ישראל תומר, כתבנו הכלכלי בירושלים —

תוכנית החומש, לשנים 1975—1979, שהוכנה על־ידי הרשות לתיכנון כלכלי, צופה כי השנים 1976—1977 תהיינה שנים קריטיות למשק הישראלי וכתוצאה מכך תיווצר ב־1976 אבטלה שיא של 10 אחוזים, שהם כ־120 אלף בלתי מועסקים.

התוכנית, הנמצאת עתה בדיון בגבעת משרד־האוצר, חוזה צימצום יבוא הון, ד כתוצאה מכך ירידה בקצב הצמיחה של המשק. שב־עקבות זאת תרד רמת הצריכה הפרטית לנפש עד כדי 8.5 אחוזים ב־1976.

המיסמך הנושא את השם „התוכנית למשק הלאומי לשנים 1975 עד 1979", הוא בשלב זה מיסמך פנימי שהוכן ב־4 עותקים בלבד. ד הדיון בו יתחיל עם שובו של שר האוצר, יהושע רבינוביץ, מארצות־הברית.

בין האמצעים המומלצים על־ידי מחברי המיסמך: הפלאה ריאלית של שער ה־חליפין של הלירה, הן ל־יצוא והן לייבוא, בשיעור של 15 אחוזים — והנהגת שיטה של הצמדת שער הלירה לערים מד־מנות.

הרשות לתיכנון כלכלי הכינה שתי מערכות של נתונים המורשים לגבי ה־(סוף בעמוד 2)

כבאי ניצב ליד האוטובוס הערבי שהוצת אמש בשכונת בית ג'ן במזרח ירושלים. (תצלום: רחמים ישראלי)

לוח עץ עם מגן־דוד נתגלה ליד האוטובוס הערבי שהוצת בירושלים

אלמוני טילפן אמש לשידורי ישראל והודיע בעברית כי ההצתה בוצעה על־ידי אירגון „טרור נגד טרור" — כתגמול על הצתת אוטובוס „אגד" ברמאללה

— מאת גבי ברזי, כתבנו בירושלים —

לוח עץ קטן, עליו מצוייר מגן דוד ושמו של אירגון המתקרא „טרור נגד טרור", נתגלה הבוקר ליד האוטובוס הערבי שהוצת אמש באש בשכונת ואדי ג'וז במזרח ירושלים.

ההודעה על ההצתה נת־קבלה במוקד משטרת ירוש־לים אמש בשעה 11.40. ל־מקום יצאו מיד כבאי מזרח ירושלים ומספר ניידות של המשטרה.

בתחילה הועלתה הסברה, כי האוטובוס הוצת בידי ערבים קיצוניים, כדי „לשכ־נע" את חברות האוטובוסים הערביות במזרח ירושלים להשבית היום את התחבורה הציבורית. אולם אז טילפן אלמוני למערכת החדשות של שידורי ישראל והודי־ע בעברית שהוצתה כי אירגון ה־מתקרא „טרור נגד טרור —

לכך שהוצתה היא מעשי ידי האירגון. הוא בקירבת האוטובוס לוח עץ הנושא את שם האירגון ומגן דוד. כן אמר, כי האירגון מתכנן פעולה נוספת כתגמול על מעשי טרור — ואז ביתק את השיחה.

בעקבות הודעה זו סרקו כוחות משטרה ומשמר ה־גבול את סביבות האוטובוס הבוער, אך הלוח הקטן נת־

גלה רק הבוקר, סמוך ל־שעה 6.

האוטובוס שנשרף שייך לחברת האוטובוסים של בית חנינא. הוא פעל בקו 74. הבקשר את השמועה האדי ג'וז לתחנה המרכזית של מזרח ירושלים.

אירגון „טרור נגד טרור" פירסם לפני כמספר חודשים כרוזים, אך עד כה לא זוהתה פעילותו למעשי טרור ממש.

ידוע כי בין המפלגים שהם אירגנו במסגרת זאת לפני מכס. חדשים נמצאים כמה מיוצאי הליגה להגנה יהודית ואירגון „דכי" (דיכוי בוג־דים). פעילותם של שני אירגונים אלה פסקה בארץ לפני כשנה.

המשטרה רשות הבטחון עורכים עתה חקירה נמרצת, כדי לאתר את מציתי האו־טובוס.

גרומיקו: כנגד ערבות לגבולות תצטרך ישראל להכיר בזכות הפלשתינים למדינה

מותח ביקורת חריפה על „מדיניות־הצעדים" של קיסינג'ר: „אלה צעדים המרחיקים את השלום"

כאת סוכנויות הידיעות במוסקבה

שר־החוץ הסובייטי אנ־דריי גרומיקו מתח אתמול ביקורת על עמיתו האמרי־קני, ד"ר הנרי קיסינג'ר, על שהוא הובך בהגדלת התקציב הצבאי האמריקני, והוא גינה את מדיניות ה־שר האמריקני במזרח התי־כון במטבע כי היא מרחיקה את השלום. הביקורת נשמעה אחד אישי ההנהגה בחוד־כה על־ידי משקיפים במר־ביום.

גרומיקו דיבר במוסקבה בעצרת לציון 20 שנה ליסו־דה של ברית וארשה.

שר החוץ הסובייטי אמר להלן, כי תמורת ערבויות לגבולותיה של ישראל במסגרת הסדר בעתיד, יהיה על ישראל להכיר בזכותם של הפלשתינאים להקים לעצ־מם מדינה משלהם. כדברי־הו של קיסינג'ר, אמר גרו־מיקו, כביכול להשגת הסדר בצעדים קטנים. „היא מדי־ניות של צעדים מן השלום והלאה".

גרומיקו חזר והציע, ש־חברות שתי בריתות ההגנה באירופה, ברית נאט"ו ו־ברית וארשה, יבטלו את בריתותיהם הצבאיות האלה. עבודה. כי דברי ביקורת אלה השמעו חמישה ימים בלבד לפני הפגישה שנקבע דה להתקיים בין שני שרי כבעמת־הם, בוינה שבאוסטריה.

בין השאר אמר גרומיקו, כי בריה"מ מוכנה לקדם את יחסיה עם ארה"ב, אולם על בסיס העקרונות הדמוקרטיים, והיא לעולם לא תקריב את ריבונותה ואת בטחונה, או את עקרונות מדיניות החוץ שלה ואת האינטרסים של בעלות ברייתה, למען אינטרסים זמניים וחולפים בי־דוטאם.

בסכמו את דבריו על המזרח התיכון, במסגרת נאומו, אמר אנדריי גרומיקו: „מצד הרושם שארה"ב מנה־מהמת בקשר לתוכנה כ־הרש של ועידת השלום בג'נבה, בנסיון לנגות ולהח־ריפ על הסודים חלקיים. בריה"מ לעומת זאת, מצד־דדת בהיקפו ועידת ז'נ־בה, אך היא לא אמר כי הדבר מוקף לקבריים בב־ירוה.

אישיות יהודית בכירה בארה"ב:

„חל צינון ביחסים בין קיסינג'ר ושגריר ישראל"

במשך החודש האחרון הצטנן יחסים של שר החוץ האמריקני, קיסינג'ר, ושגריר ישראל בארה"ב, שמחה דיניץ. ה„צינון" ביחסים הגיע עד לכך, שקיסינג'ר הזמין על רצונו לראות את דיניץ מוחזר לישראל. זאת מסרה, השבוע, אישיות יהודית בכירה בארה"ב.

יחסיהם של השניים היו, בעבר, ידידותיים ביותר — אך ה„צינון" ביחסים החל מאז כישלון מסעו של קיסינג'ר במזרח התיכון. שר־החוץ האמריקני חזר ל־וושינגטון הנאשם, בחוץ דיניץ, את ישראל בכישלון השיחות. דיניץ פתח אז ב־מסע־הסברה נגדל בוושינגטון וכקרב ראשי יהדות ארה"ב. הדבר הפלה כנגד את הסת שר־החוץ והאמרי־קני — והוא הזל רוצה לראות את דיניץ מוחזר לישראל. זו היה מקור השמועות על „הוזלפי־הגברי הצפויים ב־ראשות שגרירות ישראל בוושינגטון" — הוסיפה ה־אישיות היהודית הבכירה.

אומבודסמן למשׂ׳ התחבורה

שר התחבורה, מר גד יעקבי, מינה את עו"ד חיים באבא. מורשה לטיפול ב־תלונות הציבור (אומבודסמן).

עו"ד באבא יתחיל בע־בודתו ביום ראשון הק־רוב.

„סוריה מסרבת להאריך מנדט או"ם: סאדאת ינסה לרכך את שליט דמשק"

„וושינגטון סטאר": אם סוריה תצא למלחמה — תצטרף אליה ירדן ותיווצר תגובת־שרשרת

— מאת נבום קותי, כתבנו בוושינגטון —

סוריה סירבה להאריך את המנדט של כוח או"ם בגולן, שנועד לפקוע בסוף החודש הזה. זאת כתב „וושינגטון סטאר". לדברי העתון, ינסה הנשיא סאדאת להשפיע על עמיתו הסורי חאפז אסד, שיאריך את המנדט הזה עד סוף יולי, כעת הביקור שנשיא מצרים יערוך בדמשק בעוד שלושה ימים.

עוד כותב „וושינגטון סטאר", שאם סוריה תחליט לצאת למלחמה, תצטרף אליה ירדן, וכמובן מן החר־דות אש"ף. כך שתיווצר תגובת שרשרת. עד כי גם למצרים לא תהיה ברירה והיא תיאלץ להילחם, כדי שלא תואשם בבגידה בעד־ים הערבי.

„הישראלים מעריכים" — מדווח הכתב האמריקני — „שיקול הערבים הוא, כי הרוסים והאמריקנים יפסיקו

את הקרבות אם יתברר ש־הישראלים מתחילים לגבור במערכת. הערבים התפר־דוו באמונתם, שארה"ב תמנע נצחון ישראלי, בעק־בות להגיה מאחריה של וושינגטון על ירושלים ד הבהרה הנשק נגד מטוסים מארה"ב לירדן".

בידיעה מאת כתב העתון בירושלים נאמר, כי ישראל עשויה למסור בקרוב הצ־הרה רשמית, לפיה היא „לא תבריע להפעלה תעלת סו־אץ" אחרי פתיחתה לשיט.

ההצהרה זו תהיה מסודרת בין שר הבטחון, שמעון פרס, הממליץ על הילוך בקו־ב כוח הישראלי בקו התעלה, לבין ראש הממשלה, יצחק רבין, המתנגד להחלטה כזו.

מזג האויר

תחזית: מעונן חלקית עד בהיר עם ירידה נוספת בטמפרטורות.

הטמפרטורות: רמת הגו־לן 10—20. מצלה. צפת 10—20. טבריה 15—26. חיפה 16—28. תל־אביב 16—23. ירושלים 12—22. עזה 16—25. באר־שבע 14—26. אילת 20—31.

הדלקת הנר

מחר, ערב־שבת. פרשת השבוע נשא.

	עדיש	מוצ"ש
ירושלים	6.51	8.10
תל־אביב	7.09	8.08
חיפה	7.00	8.15

בגליון זה מתפרסמת הודעה בדבר התייצבות לרשות לשורות הבטחון — נשים וגברים. ראה עמוד 17.

ברכת הגשמת

באמצעות מודעפון

לתושבי בני־ברק, רמת־גן, גבעתיים וחולון

ראה מוסף לספרות עמודים 15 ,2

הלוח הכפול

מבצע פרסים חדש למפרסמים ב„לוח הכפול" מוסף לשבת עמוד 22

מודעות דרת פנוה — מוסף ספרות עמ' 23־18 / מוסף לשבת עמ' 31־21

מודעות ביזור — מוסף ספרות עמ' 11־7

מודעות בתי־ספר — מוסף ספרות עמ' 14־12

מודעות אבל — מוסף לשבת עמוד 20

מדור ירושלים — מוסף לשבת עמוד 19

פרס וגור סיירו בגבול ירדן

שר הבטחון, שמעון פרס, והרמטכ"ל רב־אלוף מרדכי גור, סיירו אתמול בגזרת הגבול עם ירדן, וביקרו ב־אחת המיפקדות על כוחות צה"ל באיזור.

פרס וגור ביקרו גם בכמה מהיישובים שליד גבול ירדן ושוחחו עם המתיישבים.

לפני כן סיירו השניים עם ראש הממשלה, יצחק רבין, ברמת הגולן.

לבנון לאו"ם:

„ישראל ביצעה 15 פשיטות"

לבנון הגישה איגרת־תלונה נגד ישראל למועצת ה־בטחון של או"ם. היא האשימה את ישראל בביצוע 15 פשיטות, ביבשה, בים ובאוויר. „והריגה הפשיטה בשטח לבנון", בהגביה הראשונה של החדש באי.

מועצת הבטחון לא נתבקשה להתכנס לדון על ה־תלונה, אך באיגרת לנשיא מועצת הבטחון נאמר, כאם יהיו „מעשי פרובוקציה" ישראליים נוספים, תתבע לבנון כינוס המועצה.

מה קורה כאשר הצעירים של אירופה נפגשים?

נע... 15 ...

אישים בשטחים נדרשו לפעול לשמירת הסדר; תוגברו היום

— מאת כתבי „ידיעות אחרונות" —

אמצעי בטחון זהירות ננקטו בתחילת היום כדי למנוע מהומות או מעשי חבלה היום, 15 במאי, הוא יום הכרזת המדינה לפי הלוח הכללי.

המימשל הצבאי ביהודה ושומרון וברצועת עזה דרש אתמול מראשי ערים, ראשי לשכות מסחר ואנשי חינוך בשטחים, לפעול לשמירת הסדר הציבורי היום. באזור זה, זאת — בעקבות הס־תת גורמים עויינים לשבות ולהפגין ביום זה.

כן נערכו מבצעי מנע רבים. רוב העצורים הם צעירים שנתפסו בעבר ב־סקע לאירועי התבה. ב־מהלך המעצרים הללו נמ־שפו כמה לשתות חבלה ש־התכוננו לפעול ב־15 במאי.

כוחות מוגברים של מש־מר הגבול, צה"ל והמשטרה הופעלו הן בשטחים והן ב־גבולות הצפון. הוצבו מח־סומי דרכים רבים והוגברו הסיורים לאורך הקווים וב־יישובים עצמם תוגברה ה־שמירה.

משטרת ישראל פנתה ב־קריאה לציבור לגלות ערנות מיוחדת היום, נוכח ה־אפשרות שהמחבלים ינסו לבצע פיגועי ראווה.

שי לח: חוברת טיולים מחרמון עד אופי...

מצורפת לגליון „ידיעות א..." ...עם חברת... דרוש את... ממוכר...

חודש קשר־הו... אל ישראל...

— מאת צבי עמית, כתב „ידיעות..." הקשר האווירי של ישראל חודש אמ... למבצע ההצלה „בן גוריון" הגיעה פראנק... מביצה לאוויר. כמו־כן להגבה השבועית של „אל על" מהונג־קונג.

במשך הלילה המטוס ל־ביר להצי... הגיע מיסוד־בכנסות, ש־צבי בן בחוריל בגלל הטביבה. כן יצאו שתי טיסות לבריסל ולאתונה.

הבכם של על תל־אביב... הבוקר, לה־טיסות „אל־על"... בצפ 42.

אם ושני ילדיה מרח... זכו במכונית „סובא..." ב„חידון הסמלים" של „ידיעות אחרונות"

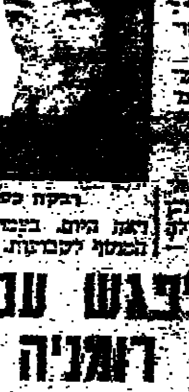

רבקה כספי

מאת כתב „ידיעות אחרונות": רבקה כספי מרחובות ושני ילדיה — יעל בת ה־14 ד דמי בן ה־17 — זכו בפרס הראשון ב„חידון הסמלים" של „ידיעות אחרונות" — מכונית „סובארו" מסוג ...

קבלנות המעודדות של מס־פות, ...שלומה בגבול מ־... הפים ב„חידון הסמלים" ...מאת היום, בעמוד 12 של המוסף לקבוצות.

ספיר:

„רוטנבאום עשה דבות למען מדינת ישראל"

בראיון עם זייב מנחם ספיר, המתפרסם הבוקר ב־„דבר השבוע", אמר שר האוצר לשעבר כי במה ש־עשה ספר בשר המסתכן... התכוונה בנוף היה מבע־... משורה. ...אך... כי אין בהן יסוד... מבדיקי החקירות... שלא נוהו בשורה.

עוד אמר מר ספיר, כי במקורות או בבאתר הוא פרשת צור מבהלה.

אשר למיכור רוטנבאום, אמר ספיר כי הוא עשה רבות למען ישראל ופעם הציל למענה 25 מיליון דו־לר. שהיו ידועים לממשלה. עוד אמר ספיר כי אנשים שמיכאו התפקידים מרכזיים בשרות מבניים, פנו אליו ל־התערב כדי להציל את ב־נק של רוטנבאום, אך הוא הפנה את כולם לשר האוצר הנוכחי.

אלון ייפגש עם נשיא רומניה

ייצא לבוקרשט בסוף החודש

סגן ראש הממשלה ושר החוץ, יגאל אלון, ייצא במהלך החודש זה לביקור רשמי ברומניה, על פי הזמנת עמיתו הרומני.

בעת הביקור, שימשך ארבעה ימים, ייפגש השר אלון גם עם נשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו. לשיחות מדיניות. משקיפים בבירה מיוחסים חשיבות לביקור זה, שכן לאחרונה ערך נשיא רומניה ביקור בכמה ארצות בבכורת העתיכון ויש לה הוראי מקלובה לישראל ב־

עקבות הסיור הזה. יצויין כי רומניה מכלה זה זמן רב בגבולות לשלא תפקיד פעיל בנושא אזור שהרצונות לסכסוך במזה"ת.

אל השר אלון יתלוו רעייתו. מנהל מחלקת מזרח אירופה במשרד החוץ משה רביב, ומנהל לשכת השר, חיים בר־און.

מדינאי סיני מזהיר מפני מלחמת עולם

סגן־ראש־הממשלה הסינית להתכונן למלחמה־עולם שלישית, אך היא יכולה למנוע על תכניתה של סין בשאיפתה לשלום על עצמאותה.

אזהרה זו באה בעת טק־... צירות של בנייה בקלטים, אגודת כמוך ולעתקל מ־יצירה על היסבתה שאבירה. לפני פורי... הוא תקף את ארה"ב ואת בריה"מ ואמר כי ידי בינים עלולה לגרום להתל פרצת המלחמה.

בכינוס הממצממה העולמית, סין והאביבית, הטון הראשון של ראש בבגלית סין, ...

דמי־ביטוח גבוהים לאניות בתעלת סואץ

אניות שיעברו בתעלת סואץ, אחרי פתיחתה לשיט, יחוייבו בתשלום דמי־ביטוח גבוהים — כך נודע. ...

הוא אמר... חשב בעבודה, כי אלפי מוק־שי פיגע... אפילו בבתה ...

מלבד זאת... לזכור בכל עת, כהישראלים ... ברוחק של 24 ק"מ מהתעלה ...

היום

מתפרסם מלוש חידון במבצע הפרסים החדש

חפש ומצא

הפרסים המיוחדים:

2 מכוניות

מיני - סובארו

פרטים ראה עמוד 36 במוסף לשבת

هكذا من الأصل

רבינוביץ: ההסכמים עם ארה"ב והשוק המשותף יוכלו לאושש המשק הישראלי

הגיני המעורפל של החרם הערבי הוא המכסימום, לו יכלה ישראל לצפות במצב זה ☐ החשש מפני הערבים הרתיע אישים אמריקניים מהשתתפות במועצה משותפת לעידוד השקעות בישראל ☐ האמנה למניעת כפל־מסים — התוצאה החשובה ביותר של ההסכם ☐ חברות ישראליות יוכלו למכור מוצרים במישרין למחלקת הרכש של הפנטאגון ☐ ישראל תקבל אשראי קצר־מועד לרכישת חומרי גלם חיוניים

— מאת נסים קוותי, כתבנו בוואשינגטון —

הכלה, שרה הלפרין, לפני טקס הנשואין במעלה אדומים. (צילום: ר. ישראלי)

ברוח עזה וסופת אבק נערכה חתונה ראשונה במעלה־אדומים

בני הזוג — כלכלן וסטודנטית למדעים — נפגשו בעת מיבצעי ההתנחלות ☐ החופה הוצבה בין דחפורים ומיבנים טרומיים ☐ מזג האוויר הסוער לא שיבש את השימחה הכללית

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" —

קשה לדעת מה ייצא מכמיבצעי ההתנחלות של בני „אמונים". אך, דבר אחד ברור: ההצגה כבר יצאה מזה — והתורה נחשפת — מתח. אתמול נערכה במעלה־אדומים חתונתם של משה צור וזהבה הלפרין. השניים הכירו זה את זה באחד ממיבצעי ההתנחלות, החליטו להקים קודם כל את ההתנחלות הפרטית שלהם.

אכן, אתמול, בין דחפורים העוסקים ביישור השטח במקום, לבין מיבנים טרומיים שהוקמו במעלה־אדומים — נפרשה החופה.

רוח עזה נשבה אתמול באיזור. אובך כבד כיסה את השטח. אך כל זה לא הפריע למאות קרובים, חברים, רבנים, ראשי ישיבות, וכמובן, אנשי „אמונים" והחברי גרעין מעלה־אדומים, עימם נמנים החתן והכלה, לבוא למקום.

הינומה ברוח

משה צור, בוגר מדרשית „נועם", כלכלן ב„בנק כללי" בת"א, וקצין שריון במילואים. ניסה לשווא לנקות את הליפתה ההדורה מגרגרי האבק, שדבקו בה; ואילו ההינומה של כלתו התעופפה ברוח, כמו מיפרש בים סוער.

חווה, בתם של פרופסור אברהם הל־פרין, מרצה לפיזיקה באוניברסיטה העברית, וד"ר שרה הלפרין, מרצה לספרות באוניברסיטת „בר־אילן". מסיימת בימים אלה את לימודי ה־מ.א. שלה בהוראת המדעים באוני־ברסיטה העברית, לאחר שסיימה לי־מודיה לתואר ראשון במתמטיקה ו־פיזיקה. פרים חשוב בדוגמה שלה היא העדות הסכמה כמו־הדין.

הרב אונסדמן, שערך את טקס ה־נישואין, ציין כי החתן פסק לכלתו בכתובתה סכום ה„בסביס לכתובה". הרב צבי יהודה הכהן קוק התכבד בברכות. הרוח העזה וענני האבק ה־כבדים הקפיצו את מאות המוזמנים המוגלי „הורה" סוערים ולשירי הש־מחות.

אחר, לפני השיבה יצאה שיירה ארוכה של מכוניות פרטיות ואוטו־בוסים חזרה לירושלים.

הזוג הצעיר יצא, כמובן לירח ה־דבש. אבל, ירח הדבש האמיתי שלו יתחיל רק לאחר שיאושר שיכונו ב־מעלה־אדומים.

ראש הממשלה: „בכוחנו לעמוד בכל מלחמה"

יצחק רבין נאם אתמול במיפגש האביב היהודי־ערבי המסורתי בגינוסר בנוכחות 2000 אישים יהודים, דרוזים וערבים מישראל והשטחים ☐ שר החוץ קרא לניצול שעת הכושר להשגת שלום

— מאת עמנואל אלנקוה, כתבנו בצפון —

„שיכוש בנשק לא יוכל להכניע את ישראל. ישראל עומדת על עצמה — ישראל מהווה כוח. יש בכוחנו לעמוד בכל מלחמה" — זאת אמר אתמול ראש־הממשלה, יצחק רבין, במיפגש־האביב המסורתי בגינוסר.

הכנסת דנה ב„שידורי טלוויזיה הפוגעים במוראל הציבור הישראלי"

ח"כ ארבלי־אלמוזלינו האשימה את הטלוויזיה בפגיעה בערכים מקודשים ובהבלטת הצללים שבהווי הישראלי ☐ בכנסת הועלו אתמול גם הצעות בנושאי האלימות בכדורגל, תנועות הנוער, ובינוי הרובע היהודי בעיר העתיקה

— מאת אליהו עמיקם —

עובדי חברות התעופה מאיימים בצעדים נוספים במאבק נגד מס הנסיעות

„אל־על" טרם החליטה כיצד לנהוג במפירי צווי בית הדין לעבודה. אירגון הימאים הדירוגיים ישבית את צי הסוחר באם יוצאו צווי ריתוק לעובדי חברות־התעופה

— מאת צבי עמית, כתב „ידיעות אחרונות" —

הבחירות לא הביאו את האופוזיציה לשלטון ב„אגד"

זכו רק ב־45% מהמקומות באסיפת המורשים בת 120 חברים

— מאת צבי עמית, כתב „ידיעות אחרונות" —

הסיעה האופוזיציונית ב„אגד" — „הגוש החדש" — הגדילה את כוחה בבחירה ניכרת בבחירות שנערכו אתמול בקואופרטיב. אולם היא לא הצליחה לכבוש את השלטון. המשיכה רק כ־45% אחוז מכלל המקומות באסיפת המורשים של הקואופרטיב. הסיעה ההקודמת, השולטת בקואופרטיב זה 18 שנים, זכתה שוב ברוב קולות.

בבחירות שנערכו אתמול הצביעו 97 אחוז מכלל 6100 חברי אגד. הם בחרו 120 חברי אסיפת המורשים ו־7 חברי ועדת הסיקורת.

מתוך 120 המקומות קיבלה הסיעה ההקודמת 68 מקומות וסיעת האלטרנטיבה קיבלה 52 מקומות. לעו־מת זאת זכתה האופוזיציה ברוב בוועדת הביקורת: 4 מתוך 7 המקומות.

„השנתיים הבאות - קריטיות בכלכלה"

(סוף בעמוד ראשון)

הממשלה לא תדון בשבוע הבא בדו"ח שמגר

— מאת ישראל תומר, כתב „ידיעות אחרונות" —

הוחזר הרופא הלבנוני שנלקח לחקירה בישראל

בזה אנו מפרסמים את מכתבו של הרבי מליובאוויטש שליט"א שהגיע לרגל חג השבועות:

ב"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב, פרשת נשא את ראש היתשל"ה.
ברוקלין, נ.י.

לכל בני ובנות ישראל בכל מקום ומקום, ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ביום זה, התחלת שלושת ימי הגבלה והכנה לקבלת התורה, אוריין תליתאי, ביומא תליתאי, הרי הזמן גרמא לעורר עהי"פ על ההוספה בלימוד התורה בכל שלושת הבחינות המרומזות בפסוקים דמתן תורה: הרי סיני עשן בלון גד׳ ויעל עשנו גו׳:

עולם (מקום — לימוד התורה בכל בית ובכל מקום), שנה (זמן — להרבות בלימוד שיהי' בחינה יותר ובמילא יהא יישיג בעומק יותר), נפש (חיות — הוספה באיכות עד שבכל שלושת לבושי הנפש — מחשבה, דיבור ומעשה — יהיו „ממולאים" בתורה, שבמחשבתו ישיג כל מה שאפשר לו להשיג בפרד"ס התורה, הדיבור יהי' במשנ"ב ודברת בם ולא בדברים אחרים והמעשה — כי מדבר בכוח גדול וכמאמר חז"ל עה"פ כל עצמותי תאמרנה — שהלימוד צ"ל ערוך בכל רמ"ח אברים.

נוסף על מעלת הלימוד היטב — שמביא לידי מעשה קיום כל המצוות כולה, ועד שכל שלושת הענינים בגר מצוה, ותורה אור בדרך חיים תוכחת מוסר — יהי' בו בשלמותם, הזכים לברכה המשולשת בתורה — בפרשת שבוע זה: יברך גו׳ יאר גו׳ ישא גו׳ שלום, ובקרוב ממש — למילוי הבקשה: זכור בזהק קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו, בביאת משיח צדקנו, מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, כפי תושב"כ ושבע"פ ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה כו׳ ויבנה מקדש (השלישי) במקומו ויקבץ נדחי ישראל.

בברכה — בנוסח הידוע — לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

מנחם שניאורסאהן

השאלת כסאות ושולחנות למסיבות וארועים משפחתיים
טל. 03-259819 עמיחי.

למכירה מזנון נייד בתוך מכונית עם מקרר וארונות פורמיקה
להתקשר: 02-414963 כל היום.

עגלה 9.60 מטר נצלישרי **למכירה**
לפנות: 03-847744 בין 18.00—20.00

יצרנים מומחים לקונפקציה גברות
בית מלאכה לקונפקציה
„בעל־שם־טקס"
מוצרי קונפקציה מרקוביץ נחמן
רח' מארתי 5 ת"א מול בית רזמנו טלפון 829021
מבחר גדול של שמלות סנ־פורס לבישה־לא, גיהוץ 4 דוגמאות חדשות מידות: 42—50
חצאיות גברדין מכל הצבעים — רשום במשרד הפטנטים בירושלים לפי מס. 44844 מ־7.2.1975
חצאית שאנל מכותנה — דיולן בולרוי (חליפות) עם חצאיות שאנל
מפיקסיאן צבע אחיד ואקרילן במשבצות.
מבחר גדול של מכנסי גברדין
מבחר גדול של חולצות טריקו וטוניקות בגלון.
ללא סוכנים. מחירים. מוזלים ב־10%
בגזרה ובביצוע מעולים.

שמונה שנות מאסר לערבי ישראלי שביצע שוד בגדה

שדד 900 ל"י מנהג מונית בשכם בעזרת אקדח שהיה ברשותו ברשיון □ עונשו הוחמר לנוכח ריבוי מקרי השוד

— מאת צבי כל, כתבנו בחיפה —

עונש של שמונה שנות מאסר הטיל אתמול בית המשפט המחוזי בחיפה על מאלה עכאריה (29), שהורשע בשוד מזוין. השופטים — אברהם ברינבוים, אמנון קרמר וזלמן יהודאי — החמירו בדינו של הנאשם, הואיל והפשע נעשה בנסיבות ובהעלה ריבוי מקרי השוד.

עכאריה עמאריה הכיר בי כפרו שני פועלים בבניין תושבי הגדה המערבית. הפנים הדיחוהו לבצע את השוד, והוא אף העביר לרשותם את האקדח, שנשא ברשיון.

השלושה יצאו לשכם, עצרו מונית, ובדרך שדדו מהנהג 900 ל"י. הם הזהירו את הנהג לבל יפנה למשטרה, ורשמו מתוך מיסמכיו את פרטיו האישיים, כדי להפחיד אותו.

שיתוף פעולה

התובע, עו"ד יהודה רקח דרש להחמיר בדינו של עכאריה; ואילו סניגורו, עו"ד אברהם אביגד, בקש להתחשב בעובדה שהוא הודה מיד באשמה וכן בכך שהוא שיתף פעולה עם שלטונות הבטחון בעבר.

הנאשם עצמו הכריז: "אני מבקש רחמים, זו הפעם הראשונה והאחרונה שאני עושה דבר כזה".

לפני מתן גזר־הדין ביקש הנאשם לצרף תיק שהיה תלוי ועומד נגדו: התפרצות להנגה וגניבת סחורות. שביצע יחד עם שני חבריו. "יהודים לפני שוד נהג המונית. בקשתו נתקבלה, אבל, כאמור, הוא לא זכה להנחה.

לעיני 3 האורחים מברית־המועצות

שביתת־יחיד של צעירה התובעת היתר עליה להוריה

— מאת צה קליגר, כתב "ידיעות אחרונות" —

אליונורה פולטיניקובה, שעלתה מבריה"מ לפני כשנתיים, פתחה אתמול בשביתת־יחיד על המדרגות של מלון "פלורידה" בתל־אביב.

במלון זה אגר ברחוב הירקון, מתגוררים שלושת חברי המשלחת הסובייטית, שהגיעו כאורחי ברית ידידות ישראל־בריה"מ של רק"ח, לחגיגות 30 שנה לנצחון על גרמניה.

אליונורה, בת ה־25, שהיא מורה לאנגלית במקצועה, מקיימת את השביתה למען כהן רשות עליה להוריה ולאחותה, שנשארו בנובו־סיבירסק. בלשונות פיר זה, הנבאנת בחבל סיביר, מסרבים זה חמש שנים ל־הביע אישור עליה לד"ר יצחק פולטיניקוב ולבני ביתו. רק לבת אליונורה ני־תן האישור לפני כשנתיים.

ד"ר פולטיניקוב, שהוא רופא עיניים, נחשב לאחד המומחים הבכירים בברית־המועצות. פוטר לפני שנה וחצי מעבודתו כראש מחל־קה בבית־חולים, בעקבות פעילותו למען העליה וכתו־בם על דרישותיו לאשרת־יציאה.

מאז חלה ומתה ארבעה חודשים נפסק הקשר בין הבת בישראל ואמה ואחיה בנובוסיבירסק. "למעלה מאר־בעה חודשים לא קיבלתי מכתב ואילו הטלפון בביתם...

אביה. כתעתדים לשבר מכ־לחת תיירים לנובוסיבירסק, כדי לברר מה עלה בגור־לם של הרופא היהודי ו־בני ביתו. אליונורה פולט־ניקובה, מקווה, שתוכל ל־שוחח עם ראש המשלחת הסובייטית, גיבורת בריה"מ מרינה צ'יצ'ובה, "כאשה לאשה" ולשכנעה לפעול למען עליית אביה.

הורי נותקו", סיפרה לי אליונורה. עוד אמרה לי, כי מספר אישים וארגונים ל־בען יהודי בריה"מ, הפוע־לים בארה"ב ובאירופה, ו־אשר היו בקשר תמידי עם...

סערה בדר"ץ בעקבות הראיון של רם רון

— מאת אריה אבנרי, כתב "ידיעות אחרונות" —

ההחמה הובאה אתמול בישיבת הועדה לזכויות האזרח בעקבות הראיון ההורג עם אלוף (מיל.) רם רון, ראש האופוזיציה בהנהלת רפ"י, שפורסם אתמול ב"ידיעות אחרונות" בו האשים רון את ראשי הממשלה בחוסר דמוקרטיה ובהתנהגות לביסוד הבחירות.

חברת הכנסת שולמית אלוני מסרה את ההודעה הבאה לעורך ההגרת דב־רים המצמדת על דיוקם. "התגובה זכורות האזרח... קבה ברשיה לכנסת ש־היה לי הכבוד לעמוד ב־ראשה, והסם של ההגרה הוא פוצל יוצא במצפוני־בבעבר ומחקרונות למענם.

פעלנו, פועלים ונפעל ב־האמם לקרונות למענם הלכנו לבחירות, ומם הק־מה "יעד" יש סיבה שבע־שה את הדברים ביתר תו־קף והבהיקף רחב יותר.

"ההצבעה על הקמת "יעד" במועצה שזכתה לרוב קו־לות היתה חשאית, וצד ה־יום אין לי מושג מי הם אותם 18 החברים שהצביעו נגד. יתר על כן, איש מ־אותם 18 איש לא הודיע לאחר ההצבעה, במועצה ו־למועצה על פרישתו כהת־גבה.

"אני חושש לעתידנו אם לא יעלו עוד 3 מיליונים"

— אמר פנחס ספיר בכנס התפוצות שנערך בתל־אביב

"אני חושש לעתידנו כאן אם לא יעלו עד שנת 1980 למדינה עוד 3 מיליון יהודים ארצה" — אמר יו"ר הנ־הלת הסוכנות, פנחס ספיר, בכנס בנושא "התפוצות בשנות ה־70" שנערך אתמול בתל־אביב.

הכנס התקיים ב"בית הפר־לין", משפט המחלקה ל־תפוצות בהסתדרות. היה זה רב בית בהשתתפות פעילי עליה וקליטה אשר הצליחו בעלות והצבות לשיפור המצ־ב. מר ספיר הסביר, כי אינו מרוצה ממצב העליה והוא מתפס כל נקודת אור. מהר הראיה לדעת העליה גדולה היתה להפעכה רק ב־שנים 1948—51, כאשר באו ברובי המחנות והגורש־ מדינות ערב. ביתר השנים באה בממוצע עליה קטנה יחסית, ומכל מקום באף שנה לא עלו יותר מ־100 אלף יהודים.

מר ספיר הוסיף, שאילו היו עולים גם מאות אלפים בשנה היינו קולטים אותם חרף כל הקשיים ומסבל ש־היה גורם. כן ציין, שאין זה נכון כי רבים מן העולים יורדים הזרה — ב־1974 ירדו מן הארץ 21 אלף איש ואין ביניהם עולים רבים. בשנים 1968—73 יר־דו בממוצע 7,500 בשנה. וב־1973 נרשמו 12 אלף יור־דים.

מר ספיר הזהיר, שאם ימשך התהליך של נשואי תערובת מהכנים, ההתבו־ללות יהודי התפוצות...

מפני עליה לישראל — צפר היסולין על קהילות יהו־דית רבות שפחות שלמות. הוא הביא דוגמאות בדרום אמריקה ובארצות אחרות, כגון צר־פת, עם רבוי המציעה ה־נישואי התערובת. בעיקר בקרב היהודים מאלג'יר. יש צורך דחוף להקדיש ל־היגור היהודים בתפוצות כאבים וכוחות כמו לבט־חון. אבל.

מר ספיר הביע תודעה וביקורת כן העבודה בתפוצות גוער כה רבות פע־לות בתפוצות במפוצל, במקום לאהוד לכוח גדולה ומאורגן, בביחוד מדובר ב־תנועות הקבוצות עם תנו־עת הנוער של תנועת הצי־בורה.

תערוכת עיצוב תכשיטים

תערוכה ראשונה מסוגה, לציון הישגי עיבוד אבני־חן ועיצוב תכשיטים בישראל, נפתחה בבורסה הישר־אלית ליהלומים ברמת־גן. ההכנסות לתאוגרם לשאים, ובן מיבוצם בתלבישים מקוריים.

לימקים ותכשיטנים מחוץ לארץ הוזמנו להיות בתע־רוכה שההיה פתוחה 3 ימים.

ירידה בכוח המשיכה

כוח המשיכה של מדינת־ישראל ירד, הן בקרב יהודי מזרח אירופה והן בקרב ארצות המערב. הבעיה ה־עיקרית כיום בעיני היא, כיצד להחזיר לישראל את רבבות התורבים היהודים ולהגביר את קצב העליה של היהודים בכל רחבי ה־תפוצה" — אמר אתמול מר הקליטה, מר שלמה רוזן.

ההסכמים עם ארה"ב

(סוף מעמוד 2)

שתי הארצות. כן צויין לי שבה חלקו של הבנק האמ־ריקני לייבוא וייצוא; והסכ־ם עליידי האמריקנים כי הבנק ימשיך להעניק את מתקנים ואת אמצעי המימון שלו לצרכי ייצוא לישראל.

● בעתיד יוקמו חברות ישר־אליות לבנור מכרזים ב־כיצרין למחלקה הרכש של הפנטגון, או לשכנות המקוד על ה"סחר דפרטנגון". זה בולט הוא בעיקר במוצרי אלקטרוניקה ישראלים.

● ישראל תוכל לרכוש חו־מרים הזורים, כגון יהלו־מים תעשייתיים ובתכת טונג־סטן, ממחסני מימלאי הבנק האמריקני — וזאת באשראי לזמן קצר בתנאים ב־מנכ־גים.

● ישראל תציג התערוכה רב־שנתית לרכישה, סוגי כוח ובגיים, הצבי גלם אחרים יוכלו להירכש גם במקו־רות פרטיים. ייבדקו שיטות...

האיזון בארץ; והאמריק־נים ישתפו לשיפורן בפקרה הצורך.

זהו רק חלק קטן מן הסי־כומים שהושגו בהדדה וב־נספחיה. סיימון עצמו הד־גיש כי זהו רק ההתחלה ו־כי יש לקיים את התנופה ה־ראשונית ולהגביר השכל־ית.

אחוזי נכות לנפגעי לב

נכי צה"ל, נפגעי לב, תבעו אתמול במשרד הב־טחון לעבור בהסכם ציבם ולהגדיל את הרכב הועדה לקביעת אחוזי הנכות צבור רב.

תיקון טעות

ב־29 באפריל ש. ז. פורס־מה בעתון "ידיעות אח־רונות" ידיעה של כתב...

דיון בכנסת

(סוף מעמוד 2)

הרכב כל החברה ליש־קים הרובע אשה, לדעתה, אינה כמלאת את הפקידה כראוי.

הוא הדגיש, כי גם כיום, כמונה שנים לאחר שיחרור ירושלים, עובר הרובע היהודי בחורבותיו. בתוך 70 דירות בתוכנית יהי־פוך הבנייה, לא נבנו יר־הב כאשר כ־210 דירות; ורק 130 מהן אוכלסו.

כי עליבי הבניות האיכלוס. תכנה האוכלוסיה ברובע תוך חמש שנים, בין 2500 ל־3000 נפש; אלא שהדבר תלוי בהקצאה האמצ־עים הכספים הדרושים.

ספורט

השער הראשון של כפר־סבא: יורם מור (מימין) מגלגל פנימה את הכדור (מוסתר על־ידי הקורה) מול אורי מלמיליאן מבית"ר ירושלים. משמאל שרוע יצחק שום ומאחור אברהם מרצ'ינסקי (צילם: יוסי רוט)

10 דקות לפני הסיום הצליח הבית"רי דוד שדיקי למחוק פיגור ירושלמי משער מוקדם של הבלם יורם מור וכשדומה היה כי בית"ר תתאושש הגיבו... מור ושום בצמד מהמם ויצאו מיד להקפת הנצחון עם הגביע

מרור בית"רי נוסח מור

— מאת אברהם בן־שחר —

כדורגלני הפועל כפר־סבא, המחזיקים לראשונה בגביע המדינה, השמיעו הקודה בקהלת יהודה בשלבי הסיום של משחקיהם בליגה. אולם אמש, במעמד המסר ב"בלומפילד", הטמיקו הכפר־סבאים את נצחונם היקר (1:3) על בית"ר ירושלים, דווקא ב"ריבת" מכה "פירוס".

צמד הכוכבים של הכפר־סבאים יורם מור ויצחק שום — תוך 120 שניות הכשו דקה אחרי שער השיוויון של דוד שדיקי הירושלמי — הצניקו גם ביום כלהיות לגבור, שהתנהל בקודם תוך רגיעה יחסית.

17 אלף הצופים לא כילאו אבלם את יציעי האיצטדיון. הם ספסרים שאגרו את הכרטיסים ניכו להפסד כמום וככרו אותם בפרוטקה. אך הרגלים שהתנגו לכך ברזה, תזמורת צה"ל ונוך כחותם על אה"כים בתא הכב יערו אוירה חגיגית.

> **בגין חזר למגרשים "לאחר 23 שנה..."**
>
> "ההכיבות בתוצאה ה־מבחק היתה מבנית. נתגי־ה מאאוירה הכהנה מה־ באמץ הרב שהכיקיעו הכ־דורגלנים ומההתנהגות ה־ספורטיבית שערכה בו לכל אורכו", אמר אתמול ח"כ מנחם בגין, יו"ר תנועת החרות, בסיום גמר גביע המדינה בכדורגל. בגין ציין, כי זה לו ביקורו ה־ראשון במשחק כדורגל, ל־אחר 23 שנה, והמשחק ה־אחרון בו נכח היה בין קבוצת מולדת הצרפתית, ל־בית"ר ישראל, במגרש ימ־קא בירושלים, שהסתיים בנצחון הצרפתים בתוצאה 2:3.

השער השני של מור: הבלם הכפר־סבאי (מושב מאחור, בחולצת הפסים) צופה בכדור שלעט פנימה מול יוסף סורינוב שוער בית"ר (שרוע) ו־4 מחבריו. על קו השער ניסה להציל — לשווא — יוסף חכם (צילם: אהרון יוסלביץ')

עצבנות

על עצבנותם של השחקנים. שלא התגבר קודם התפוצות ה־גמר, רמזו שתי החטאות גדו־לות, בשלבי הפתיחה. הראשונה היתה שייכת לירושלמים. ב־דקה ה־16 הגביה ארזי בן־יעקב...

שיוויון

יוזמה

שיא חדש לברומטר המתח ערב נעילת הליגה בשבת

— מאת משה שייגמן —

עולמם של שחקני אחת מהקבוצות — בית"ר ירושלים, הפועל תל־אביב, מכבי יפו או בני־יהודה — יחרב עליהם בהתחיים, בתום המחזור ה־30 והאחרון של משחקי הליגה הלאומית בכדורגל.

ליתר המשחקים — הפועל פ"ת — מכבי ת"א; מכבי נת־ניה — הפועל חדרה; מכבי פ"ת — הפועל כפר־סבא; שמ־שון ת"א — הפועל ירושלים — תהיה השפעה מעבית ר־הקבוצה יבקשו להפגין בהם כדורגל מהנה.

נצחון מפתיע לכדורידני חולון

קבוצת הכדוריד של הפועל חולון הפתיעה אמש, בהביגה במסגרת המחזור ה־23, את ה־פועל פתח־תקוה 17:21 (10:9).

יתר התוצאות אמש: מכבי רמת־גן — פתח־תקוה... הפועל אזור 22:32 (10:10); מכבי אר־זים — הפועל קישון 13:18 (8:8); מכבי ראשון־לציון — ה־פועל הרצליה 18:19 (8:7); אר־פועל כפר־מנחם — מכבי צפון 16:23 (10:12); הפועל רמת־גן — הפועל ראשון־לציון 16:26 (7:13); הפועל רחובות — ה־פועל הדר־השרון 8:14 (4:6).

● נבחרת הכדורסל של הונ־גריה גברה על צרפת 52:66.

● נבחרת הכדורגל של סקוט־לנד ניצחה 0:1 במשחק ידידותי את פורטוגל, בגלזגו.

אוירת קרנבל

ווסטהאם תגיע ביום ב'; שפיגל: "אני שמח להופיע"

— מאת פנחס החמי —

"שמחתי לשמוע על העניין שמגלים כי הוכבי הכדורגל הישראלי. אני שמח להופיע שוב בארץ ואשמח להעניק להם הוויה מהנה" — אמר אתמול ג'ורג' שפיגל, כוכבה הישראלי של קבוצת "ווסטהאם יונייטד", שיגיע ביום ב' לישראל, כדי להשתתף בנבחרת הכוכבים, שתתמודד עם מחזיקת הגביע האנגלי, ווסטהאם יונייטד.

אושרה "נסיעת הריגול" של שוייצר להונג־קונג

גביע אופ"א לדינאמו קייב

קבוצת הכדורגל הסובייטית דינאמו קייב זכתה אמש בגביע אופ"א (ההתאחדות האירופית) כאשר גברה בבמשחק הגמר על פרנצוואריש ההונגרית 0:3.

טבלת הליגה הלאומית (לאחר 29 מחזורים)

	נצח'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1. הפועל באר־שבע	14	10	5	32—18	38
2. הפועל חיפה	12	11	6	36—23	35
3. מכבי נתניה	13	9	7	36—27	35
4. הפועל ירושלים	14	5	10	29—23	33
5. מכבי ת"א	13	7	9	24—18	33
6. הפועל חדרה	9	13	7	28—23	31
7. שמשון ת"א	11	7	11	30—24	29
8. הפועל פ"ת	11	7	11	31—31	29
9. בית"ר ת"א	9	10	10	32—31	28
10. הפועל כפר־סבא	9	10	10	29—33	28
11. הכח ר"ג	8	12	9	25—31	28
12. הפועל ת"א	9	9	11	21—23	27
13. בית"ר י־ם	9	8	12	23—25	26
14. בני יהודה	8	10	11	22—29	26
15. מכבי יפו	10	6	13	25—32	26
16. מכבי פ"ת	2	8	19	11—44	12

---

15 במאי (יום הכרזת המדינה)

למשלחת הרוסית
במלון פלורידה בת"א

צלב הקרס גרמניה = רוסיה הפשיסטית פטי...

פשיזם רוסי אתמול והיום = ספק נשק ראשי לצבאות ההסתדרות = קלצ'ניקובים לרוצחים במינכן, קרית שמונה, מעלות = רצח הספורטאים היהודים = משפט הרופאים = היהודים אחינו ברוסיה וההגבלות עליהם לישראל.

התאוה ליחסים דיפלומטים ישראל—רוסיה ללא־תנאי = כמיהת צ'מברלין למינכן.

לשרי ממשלת ישראל התומכים ב"בקורי" משלחות רוסיה אנו מאחלים אחרי העברים בעמוד השדרה או הפוי... מחוץ לשלטון.

ל"אורחים" ולשולחיהם יש לנו ברכה אחרת...

ועדת הפעולה של עולי בר...
ת.ד. 248, גבעתיים

רסקו RASSCO

רכוש עכשיו
ללא מס־ערך מוסף
"רסקו" באה לקראתך
גם במחירים קבועים
גם בתנאי תשלום גמישים
גם בביטוח כספי משתכני

חיפה — רמת־הנשיא, דירות רווחה 2, 3, 4 ר"ח 5 חדרים
נתניה — הבלוק השרון, וילות דו־משפחתיות וקוטג'ים
חיפה — רמת־שאול, דירות רווחה 3, 3½, 4 ר"ח 4½ חדרים
ק. ביאליסטוק — יהוד, דירות רווחה 3 ר"ח 3½ חד', קוטג'ים דו־משפחתיים 4 חדרים
קריית־ים — דירות רווחה, רח' אלי כהן, 3 ר"ח 4 חד', ליד הסופרמרקט, 4 חד'
רמת־גן — מול קולנוע עסם לשפכר, דירות רווחה 3 ר"ח 4 חד'
ק. ביאליק — סביונה, דירות רווחה 3½ ר"ח 4 חדרים
חולון — גבעת הפרחים, דירות רווחה 4 חדרים
עכו — דירות רווחה, רח' הרצל, 4 ר"ח 4½ חד', רח' ברקאי, 3 חדרים
אשדוד — דירות רווחה, ברובע ה' 3 ר"ח 3½ חדרים, ברובע י"א 4 חדרים
צפת — רחוב הרצל, דירות רווחה 4 חדרים
בקרוב: בבת־ים — רמת הנשיא, דירות רווחה 3 ר"ח 3½ חד'
ירושלים — גוה־ברגר, דירות רווחה 4 ר"ח 4½ חד'
בקרוב: באר־שבע — בית רב קומות ב"מרכז אזרחי"
עומר — באר־שבע, וילות 4 חדרים על ½ דונם שטח

פרטים נוספים במשרדי המכירות:
● "רסקו" תל־אביב, רח' הרטינן 1 טל. 622211
● "רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161
● "רסקו" ירושלים, רח' שמאי 8, טל. 224421
● "רסקו" באר־שבע, "בית רסקו", טל. 77145
● "רסקו" אשדוד, רח' קיבוץ גלויות 24, טל. 23035
● "דירות־עם" ק. מתקין, שד' השופטים 1, טל. 710191

על רסקו אפשר לסמוך

هكذا من الأصل

...אדאת: „אני נדהם שהרוסים מוכרים לקדאפי ...לי־נשק אשר לי הם מסרבים למכור"

...קדם בברכה מאמץ אמריקני, סובייטי, או של השטן עצמו להסדר באיזור; אך אם מאמצי השלום יוקפאו — ...או ערבים למלחמה" □ „ישראל טירפדה את שיחות קיסינג'ר אחרי שלמעשה הגענו לנוסחה להימנעות משימוש בכוח — נוסחה שהיתה קבילה על שני הצדדים"

מאת כתבי סוכנויות הידיעות — ...

...כי מדיניות הידידים של קיסינג'ר נכשלה. אבל, אנו רוצים לבנות את כל האפשרויות להשגת שלום. רק אם לא יושג שלום, יהיה עלינו להתייצב מול גורלנו, כפי שעשינו באוקטובר 1973".

„מלבד זה, אמר סאדאת, הוא יבקש לברר אצל פורד, „אם ארה"ב מסוגלת להגן על גבולות ישראל משנת 1967, או שמא היא מתכוונת לערוב לגבולות המורחבים.

בגלל כיבושיה של ישראל... אם לא אקבל תשובה ברורה לשאלתי זו, יתחבר כבר קשה ביותר, כי אתקשה במציאת נושא מנוהי שעליו אוכל לדון עם הנשיא פורד".

עם זאת, מקדם סאדאת בברכה כל מאמץ שייעשה על-ידי ארה"ב או בריה"מ, או שתיהן, או „השטן בעצמו", למציאת פתרון לסיכסוך המזרח התיכון.

באחריות ישראל

על שאלה אחרת, אם ה מלחמה קרובה, השיב סאדאת באומרו, כי הוא מנסה למצוא את אפשרויות השלום. אך אם תהיה מלחמה, „יהיה זה באחריותה הבלעדית של ישראל, ולא של אף אחד אחר".

על שאלה נוספת אמר: „התעמולה שמסרנו בימים אלה לישראלים 39 גופות של חללים שלהם, מוכיחה כי הצבא הישראלי לא הצליח אף לאסוף גופות אנשיו שנפלו במלחמת אוקטובר, והישראלים איבדו יותר חיילים משהיתה מוכנה להודות". הוא קרא לישראל „להודיע ברבים, מה היה מספר חלליה בדוורסואר".

במהלך מסיבת העתונאים מסר סאדאת פרטים על „תוכן ההסכם שעמד להיחתם במהלך ביקורו האחרון של קיסינג'ר באיזור". לדברי נשיא מצרים עמד אותו הסכם לכלול ארבע נקודות: 1. מלבד הפרדת הכוחות החדשה בסיני, גם הפרדת כוחות בקו הסורי, לפני יוני 1975; 2. סעיף שיקבע ברורות כי כל בעיה תוקפנות נגד סוריה ישים קץ להסכם; 3. הבטחות בהכרה תם של הפלסטינאים בוועידת ז'נבה, ולא בכוחות כאלה, לא תתקיים הוועידה בכלל; 4. „ביקשתי ערובה מהנשיא פורד, אך אני מבקש שלא לגלות, לפי עצה, את אופיה של ערובה זו".

לקח אייזנהאואר

על שאלת עתונאי אמר להלן סאדאת: „ארה"ב מסוגלת בהחלט להתערב בהצלחה ליישוב הסכסוך באיזור. הדבר הוכח כאשר הנשיא לשעבר אייזנהאואר התייצב לימין הצדק והתעלם מהשפעת הציונים באמריקה". יתר על כן, „אל נשכח שאייזנהאואר זכה אחר-כך בבחירות, ברוב מכריע, אפילו היהודים לא הצביעו בעדו".

„כאשר לנשיא פורד, יש לזכור כי עד לבחירות הבאות לנשיאות יש עוד שנה וכמה חודשים. ישראל, בידיעה זאת, מנסה להרוויח זמן ולהמשיך את העניינים עד לשנת הבחירות, כי אז לא יוכל הנשיא לקבל שום החלטות משפיעות".

„ישראל טירפדה"

בראיון לשבועון הלבנוני „אל-חוודת", המתפרסם היום, אמר סאדאת, כי מצרים וישראל כמעט שהגיעו לכלל הסכם על שלב שני של נסיגה בסיני במארס השנה. „אולם ישראל טירפדה את ההסכם". אחרי שישראל ויתרה על תביעתה לשים קץ למצב הלוחמה, אמר סאדאת: „התחלנו לדון בשאלת ההימנעות של שימוש בכוח ולמציאת הגענו לנוסחה שהיתה קבילה על שני הצדדים..." ואחרי התקרבות כזאת להסכם, סירבה ישראל לסגת מהמעברים האיסטרטגיים בסיני. „אז פניתי לאמריקאים והצהרתי: „האם לא אמרתי לכם שהבעייה היא של מפה, על קביעת עמדות בשטח".

„אולם, למרות כישלונו של הנרי קיסינג'ר לגבי השלב השני של נסיגה בסיני, ממשיכה מצרים לתת אמון, אפילו עתה, בגישה המדינית למשבר במזרח התיכון", הדגיש נשיא מצרים, אלא שהיא לא תצבור אפילו צעד אחד בכיוון הסדרים חלקיים, אם פירושם של הסדרים, זוהי „ויתור אפילו על אינץ' אחד של אדמה ערבית, או ויתור הקל שבקלים על זכויות הפלסטינאים".

„לא מבין"

להלן אמר כי בריה"מ היא ידידת הערבים, אך יש למצרים מערכת יחסים לא פשוטה עם מעצמה-על זו. יש שתי נקודות מחלוקת למצרים עם בריה"מ, הוא אמר, ואלו הן: סירוב הסובייטים להקפיא את החובות של מצרים; וסירוב מוסקבה לפצות את אובדני הנשק מהמלחמה האחרונה.

„התנהגותם המדינית של הסובייטים מתמיהה לעתים", לדברי סאדאת, והוא מתקשה להבין את פשר ביקורו המתוכנן של ראש הממשלה אלכסיי קוסיגין בלוב, שמותחת תמיד ביקורת ארסית על בריה"מ. „אני נדהם שהסובייטים מוכנים למכור למשטר קדאפי בלוב נשק שלי הם מסרבים למכור", הוא אמר.

...פץ חלון ראווה בבוטיק ...ל אשת מנהל בית"ר ת"א

...ה, בה בוצע הניפוץ, הוצמדה אזהרה כי אם יימסר הנצחון במישחקי התתית מחרתיים לבני יהודה „יישפך דם"

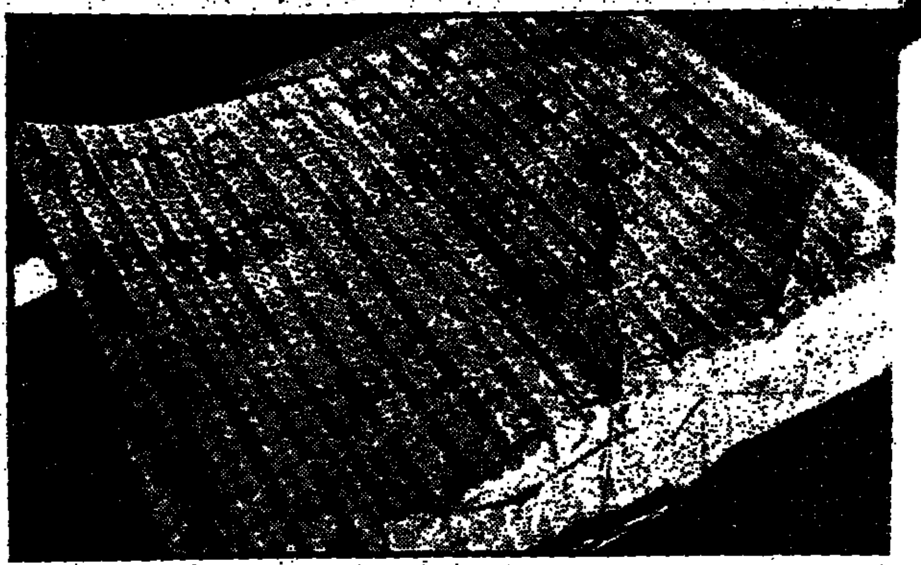

האזהרה המצורפת אליה עמרקה לבוטיק ברח' אבן-גבירול, בת"א, לקראת משחקי הכדורגל בשבת. (צילום: ש. ברנשט)

מאת משה שיינמן ושבתי פורשבר, כתבי „ידיעות אחרונות" — אזהרה אלימה: „אם תתנו את המישחק היום — יישפך דם. אוהדי בית"ר ירושלים".

בוליביה רכשה 6 מטוסי „ערבה"

חיל-האוויר של בוליביה רכש 6 מטוסי „ערבה" מתוצרת התעשייה האווירית בסכום של 5.3 מיליון דולר. דבר זה פורסם בעתון „אל-דיאריו" המופיע בלה פאז בירת בוליביה, בתאריך 29 באפריל 1975.

...נות צעירים באשקלון ...עו ישיבת ועדת איכלוס

...ריונים שקבע משרד השיכון אינם מאפשרים לצעירי העיר לקבל דירה

ספר אמריקני טוען: קיסינג'ר אנטישמי

— מאת אריה אבנרי, כתב „ידיעות אחרונות" — ראשי היהדות האמריקנית הדתית נסערים ביותר...

ניסו להצית אוטובוס „אגד" במרכז קלקיליה

...רת ספנות „מהונג־קונג ...רערת על מכירת „נילי"

...כי הציעה 4 מיליון דולאר תמורת האוניות „דן" ...בה בשעה ש„נילי" נמכרה בפחות מ־3 מיליון □ ...פרשה תידון בוועדת הכספים של הכנסת לעיני 3 האורחים מבריה"מ

עוד ירידה קלה לנת"ד

מגמה מעורבת לאגרות חוב בבורסה

זכו בפיס

בהגרלה הרגילה מס' 20/75 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

ב-500,000 ל"י — 490159
ב-100,000 לירות — 425781
ב-50,000 לירות — 127150
ב-10,000 לירות — 100292 071288
ב-5,000 לירות — 424186 288472 059981 595732 529740 451455 668378 650884 636145 671420
ב-1,000 לירות זכו הכרטיסים המסתיימים ב-: 50399 48553 43558 20437 89152 82348 69004 66014 94075
ב-500 ל"י זכו הכרטיסים המסתיימים ב-: 14607 22222 31609 26548 25706 81720 71525 59907 52182 92261
ב-200 ל"י זכו הכרטיסים המסתיימים ב-: 3998 8573 5498
ב-100 ל"י זכו הכרטיסים המסתיימים ב-: 0049 1807 1536 0834 0517 0480 3179 3173 2719 2637 2352 4102 4030 3823 3544 3430 5565 5149 4932 4818 4325 7691 7317 7369 6818 6634 8352 8142 7963 7825 7932 8826 8719 9928 8455 8423 9984 992 9466 9158

...המשפטי למערכת הבטחון:

אשמות נגד מפעל „גדי" — מופרכות"

— מאת אריה אבנרי, כתב „ידיעות אחרונות" —

אבן מציע הפסקת מגעים לחצי שנה

בר־לב: „יהוד הגליל זו לא סיסמה בלבד"

מבעירים תשתית לאזור תעשיה חדש בין מעלות וכרמיאל

„יוצאי ארצות ערב יאבקו להכרה בזכויות"

רעידת אדמה!! וזעזוע במחירים לשבוע בלבד

בוטיק המרתף

רח' המלך ג'ורג' 2 פינת רח' אלנבי, ת"א

במכירה מטורפת החל ממוצאי־שבת, 17.5.75

רק ל"י	מקודם	
		לנשים
10	58	**חולצות** טריקו צבעוני לנשים קיץ 75
30	95	**חולצות** בוטיק לנשים בדוגמאות מרהיבות
45	140	**מכנסיים** גברדין, קורדרוי וג'ינס צרפתי משופשף
35	160	**חצאיות** שנל במודלים קיציים נפלאים
55	185	**חצאיות** מכסי מבדים צבעוניים קלילים וג'ינס משופשף
90	320	**חליפות** בוטיק במודלים קייציים משגעים
35	160	**בגדי־ים** בדגמי ביקיני נועזים
50	120	**ג'קטים**, ג'ינס משופשף היסולו!!!
		לילדים/ות
10	35	**חולצות** טריקו מודפסות עם קישוטים
15	47	**מכנסיים** קצרות לילדים
25	77	**מכנסיים** ארוכות בדגמים מרהיבים לקיץ
		לגברים
45	120	**מכנסיים** ג'ינס צרפתי משופשף גברדין וקורדרוי
20	85	**חולצות** דיולן קיץ 75
10	69	**בגדי־ים** בשלל צבעים

ועוד אלפי פריטי הלבשה במחירים לא נורמליים

מהפכה תל־אביבית

בפתיחה המחודשת של

אופנת סיגלית

תל־אביב, רחוב אלנבי 70

ובאופנת רינה חולון

חולון, שדרות קוגל 40 (ע"י קולנוע „רינה")

המכירה תחל במוצאי־שבת, 17.5.75

רק ל"י	מקודם	
37	175	**בגדי־ים** לנשים בדגמים חדישים 75 CALIFORNIA STYLE
25	89	**מגבות קטיפה** תוצרת חוץ מצרפת
10	69	**חולצות** טריקו יוניסקס חלק, לכל הגילים
25	99	**חולצות** לנשים, מודל 75
35	140	**חולצות** לגברים, קיץ 75 יבוא מצרפת
15	69	**חולצות** טריקו מודפס
45	160	**מכנסיים** גברדין בגזרות צרפתיות 75
45	190	**מכנסיים** מבד אנגלי מיוחד לגברים לקיץ
60	210	**אוברול** ג'ינס לנשים, יבוא מארה"ב
15	89	**חולצות** וואל עם ריקמה לנשים
65	280	**חליפות** קייציות קלילות לנשים
47	195	**חצאיות** DEGRADE מודל 76 לנשים מכסי ושנל עם קישוטי דנטל למטה ולמעלה
25	119	**לילדים/ות** במיוחד חליפות ג'ינס אמריקאי, מודל 76
20	89	**שמלות לילדות**
10	49	**חולצות** לילדים מודפס
5	39	**גופיית** חולצה לילדים
15	69	**שורטים** גברדין לילדים

מיוחד!!!

99	900	**מעילי ג'מס** אוריגינל, מודל 1976
49	475	**שמלות מכסי** מיוחד לערב, מודל 1975

שימו לב!! מכירה זו ל־4 ימים בלבד!!! לכבוד הפתיחה המחודשת של אופנת סיגלית בתל־אביב ואופנת רינה בחולון.

לרגל נסיעה לחוץ־לארץ

אופנת אביהו

מציע את המציאות וההזדמנויות הגדולות ביותר בהלבשה

בואו ותיווכחו

המכירה תחל במוצאי שבת ה־17.5.75

ותימשך שבוע בלבד

חיפה, שדרות בת־גלים 15, חיפה (ליד הקזינו בבת־גלים)

רק ל"י	מקודם	
10	59	**חולצות** מודפסות לגברות אכספורט
15	105	**חולצות** עם תחתונים לגברות Saint Tropez
5	24	**חולצות גופיה** לילדים ולילדות
10	45	**שורטים** לילדים ולילדות מודל 1975
10	45	**חולצות** טריקו חדישות ביותר לגברים
25	95	**טוניקות** לגברות, עד מספר 50
10	45	**חולצות** לילדים/ות עם הדפסת ברוס־לי
25	125	**חולצות** אינטרלוק מודפסות יבוא מארה"ב
35	135	**בגדי־ים** לגברות, ממספר 38 עד מספר 54
25	95	**מכנסיים** חדישים ביותר, לילדים/ות
30	115	**טוניקות** מוואל אמיתי במיוחד לצעירות

עצור בחיפה!

דבר כזה עוד לא היה גם בתל־אביב — בואו ל...

בזר חיפה

הדר, רחוב שבתאי לוי 9, חיפה, (ע"י קולנוע „חן", מול השק"ם)

המכירה תחל במוצאי־שבת, ה־17.5.1975

רק ל"י	מקודם	
15	95	**חולצות** עם תחתון תוצרת חוץ לגברות
25	125	**טוניקות** מוואל אמיתי לגברות
38	115	**מגבות** תוצרת חוץ מקטיפה אמיתית
5	14	**גופיות** לילדים ולילדות
10	47	**חולצת גופית** לגברים ולגברות
10	45	**חולצות** חדישות ביותר לילדים ולילדות
30	135	**בגדי־ים** לגברות בדגמי 1975

ועוד אלפי פריטי הלבשה לגברים, גברות וילדים/ות במחירים כמעט חינם בואו ותיווכחו

שימו לב!!!

בעמוד 3 — במוסף „7 ימים" מופיעה מודעה של

ספרי הוצאת בוסתן

ספרים חדשים

שזה עתה יצאו ממכבש הדפוס ורבי מכר אחרים

בהנחה לשבוע הספר העברי בכל הארץ

במודעה הנ"ל בטעות לא מוספרו הספרים. בהזמנות, באמצעות הדואר, להוצאת בוסתן, רח' נחמני 22, ת"א, נא ציין בתלוש שבמודעה את שם הספר.

מחיר הספר בהנחה כולל דמי משלוח

אתא

השבוע ב„אתא"

חדש! הגיעו

מכנסי מאליבו — „לויס" ארוכים לגברים בצבעים: כחול, חום, וכחול סייס

מכנסי מאליבו — ג'ינס קצרים בצבע כחול

הרבנו היקר

זאב אלוני

איננו

נפטר לאחר מחלה

הלוויה היום, יום חמישי, ה' סיון, תשל"ה (15.5.1975), בשעה 15.00, בקיבוצנו.

המשפחה, ובית מזרע

לחיים שורץ

השתתפותנו הכנה בצער על מותה הפתאומי של הרעיה והאם

אילנה ז"ל

משפחת שורץ

הננו משתתפים באבלה של

פני ליטבק

במות

אביה ז"ל

משפחות: הברבני, הרודי, הראל, לוטבק יוסף, מצקין

ברונו גלריה לאמנות

רח' בן יהודה 44, תל־אביב, טל. 220635

מזמינה אתכם לתערוכת האביב

במוצאי־שבת, 17 מאי 1975 בין השעות 18—22

המציגה עבודות אוריגינליות של אמנים ישראלים ומחו"ל כדלקמן:

* ארגוב, ברגנר, בזנה, בריה, ינקו, יוחנן סימון, קססל, קוסול פולק, לוף, מרגרט מקדונלד, ביזה, פרחים, פסקין, פרנקל, סובאכס, ראובן, בק, לטון, ורשבסקי, קולניק, קרירה.
* ליטוגרפיות משל ארדון, בק, ברי, ברגנר, דלי, הנק לתוסול, סובאכס, סהמוא, יוראל, ינקו, לאוטר פיני, פרנק קוק, סרה קלוה, ראובן, שאגאל, הומרקין.
* לראשונה ליטוגרפיות מקסו על צלחות ממוסגרות.
* ציורות אוריגינליות של ציירים מבטיחים.

כיום הל הגלריה פתוחה ביום 18—20, 22—23

לאחינו ודודנו היקר

גרשון שקולניק

במלאות לך 70 שנה

ברכות חמות עד 120

מאחלים באהבה:
אלה ואברהם מרשלק
עדה ודוד קרטיק
עדינה, עודד וסיגלית אבישר
דן, בסי, גדי, שרון,
דבורה ודוד מרשלק

משרד התקשורת

הודעה חשובה

ללקוחות בנק הדואר

לרגל סנקציות הננקטות ע"י עובדי יחידת המחשב במשרד, חלים עיכובים בעבודות בנק הדואר ובעדכון חשבונותיו.

***

עם ציבור הלקוחות הסליחה

שרה ויצחק ניצן

שמחים להודיע על הולדת בתם

לי

אחות לענבר

נכדה ל־
אסתר פזיה רגינה גיסנבאום
גוטה פרידברג

מכירה מיוחדת — רהיטי יבוא

מערכת סלון	בר קומפלט
מהודרת מבמבוק תוצרת איטליה	איטלקי מקורי
4950.— ל"י	2750.— ל"י

* רהיטי מרפסת וגן איטלקיים

„רהיטי במבוק"

יבוא ושווק

תל־אביב, רחוב המלך ג'ורג' 42, טלפון 228822

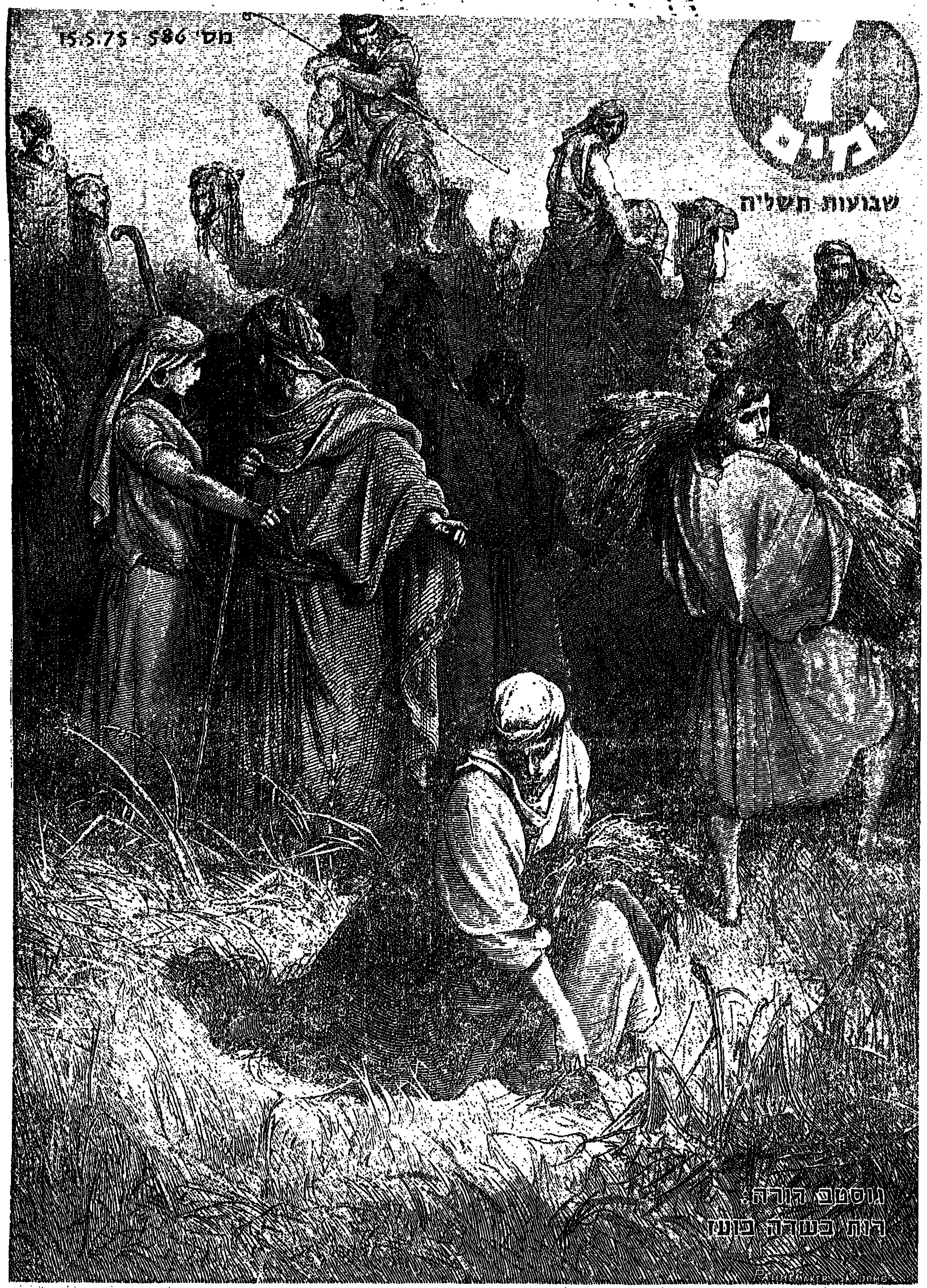

הדיסקונטאים בתקופה יוצרת

העתיד שייך לנוער

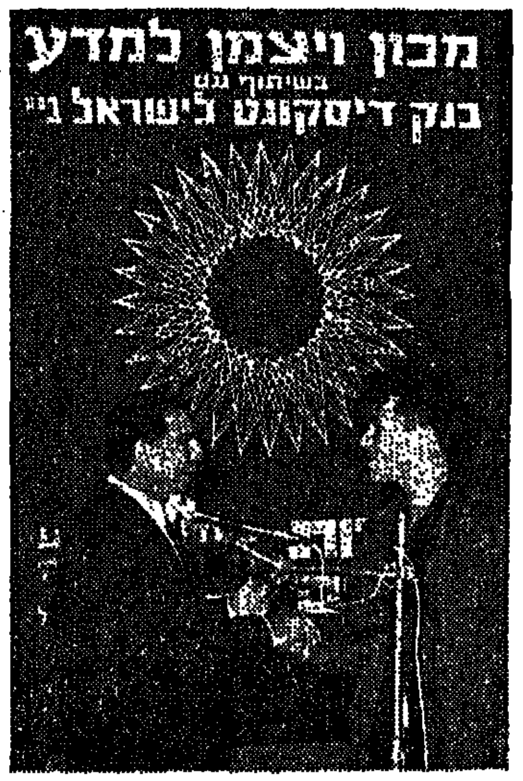

זה נוער זה?! -
מרקה לפני שנים שאלה
רטורית, שהפכה מיד
למטבע לשוני.
ואנו טוענים: כן, זה נוער!
נוער טוב, החוזר ומוכיח
עצמו בכל עת מבחן.
זהו נוער שלא איכזב.
בנק דיסקונט -
מעבר לעיסוקיו הכספיים
והכלכליים - ער לבעיות
הנוער, נותן את דעתו
לאפשרויות טיפוחו וקידומו.

פורש חסותו על מפעלים
שנועדו להמריץ את
הטובים והמוכשרים
להישגים ולאתגרים.
במסגרת זו משתף הבנק
שלנו פעולה עם מכון ויצמן
ברחובות בקידומם של
תלמידים המתמסרים
להרחבת דעת בתחומי
הטבע והמתמטיקה. הבנק
מעניק מדי שנה פרסים
לזוכים בתחרות בניית דגמים
וכתיבת עבודות מחקר בתחומים אלה.

עולם העסקים והכסף הוא מקצוענו,
הסיוע למפעלי חינוך ותרבות -
זוהי אבן אחת בנדבך יוקרתנו.

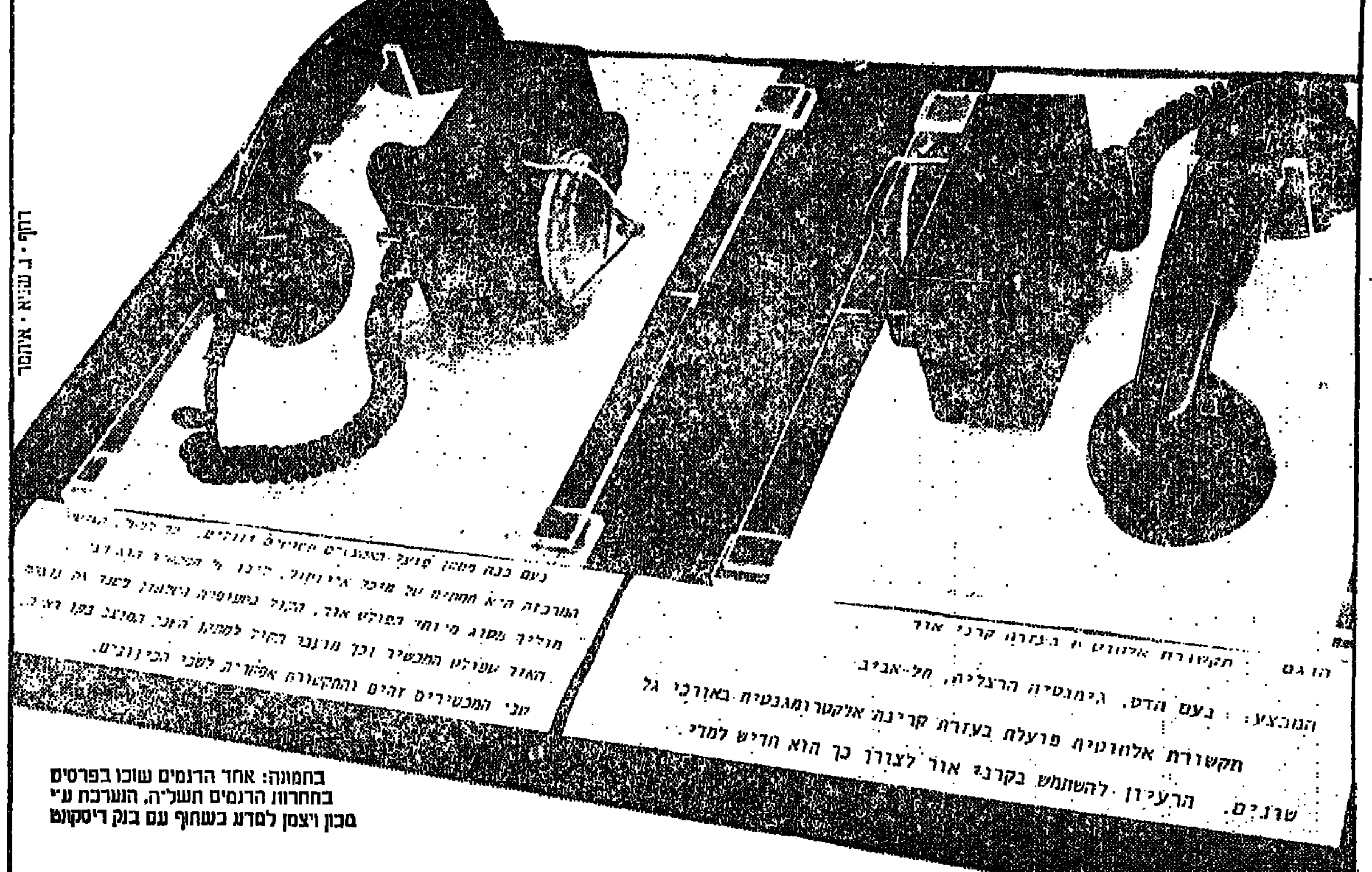

בתמונה: אחד הדגמים שזכו בפרסים
בתחרות הדגמים תשל"ה, הנערכת ע"י
מכון ויצמן למדע בשתוף עם בנק דיסקונט

התחתון המונע גרויים

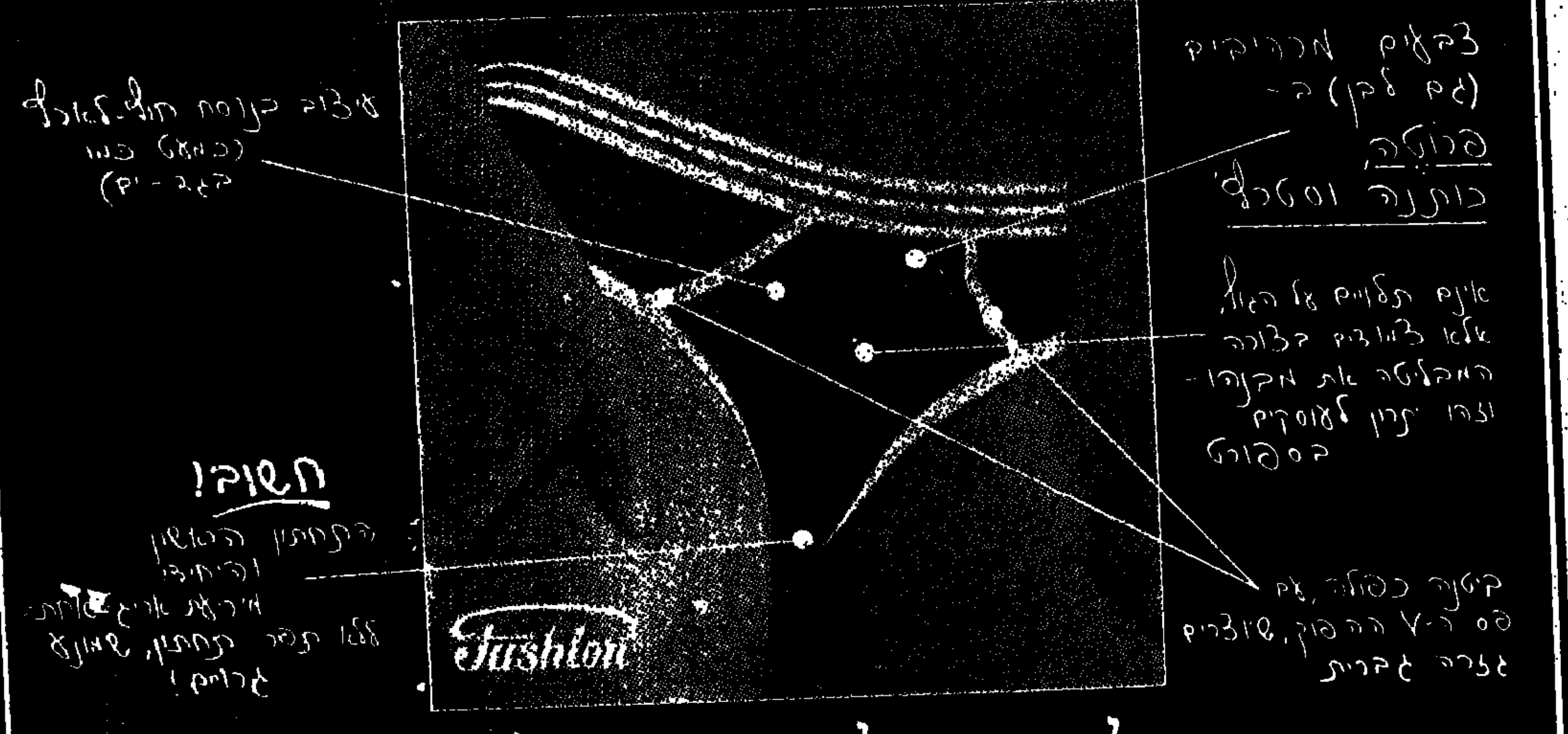

לבני פשלון בטיב עליון

הקנייה הנבונה כשמדובר בבגדים תחתונים...

*דאג לקבל את התחתון המקורי של "פשלון" - בלא תפר תחתון ועם פס ה-V ההפוך. (זו הסיבה המונעת גרויים).

* לבני פשלון (גופיות ותחתונים) אידיאליים לאלה הנוסעים לחוץ-לארץ ולאלה היוצאים לחופשה או למלואים
* חדש! תחתוני ג'ינס 80% כותנה * לילדים בשלל צבעים

במחיר מבצע של 48 ל"י

במזומן 48- ל"י
5 תשלומים של 50 ל"י 250- ל"י
לצרכן 298- ל"י

מערכת כלים במזודה מפלסטיק הכוללת: מקדחה 1/4" (בידוד כפול, 2500 סל"ד, בלתי שבירה אחריות לשנה) בתוספת מערכות השחזה, ליטוש ושלושה מקדחים באיבוד מעולה.
דגם 7004/6

עכשיו גם מערכת כלים 7104/6 עם מקדחה 3/8" 1200 סל"ד.
במזומן 48- ל"י
5 תשלומים של 60 ל"י 300- ל"י
לצרכן 348- ל"י

תחנות שרות:
תל-אביב: רח' מרדכי 50 (מול הסינרמה) טל. 36811, 38658.
ירושלים: רח' יפו 210 טל. 523448.
חולון: רח' הסוללה 26, איזור התעשיה. לרגל הפתיחה שי חינם, סט מקדחים.

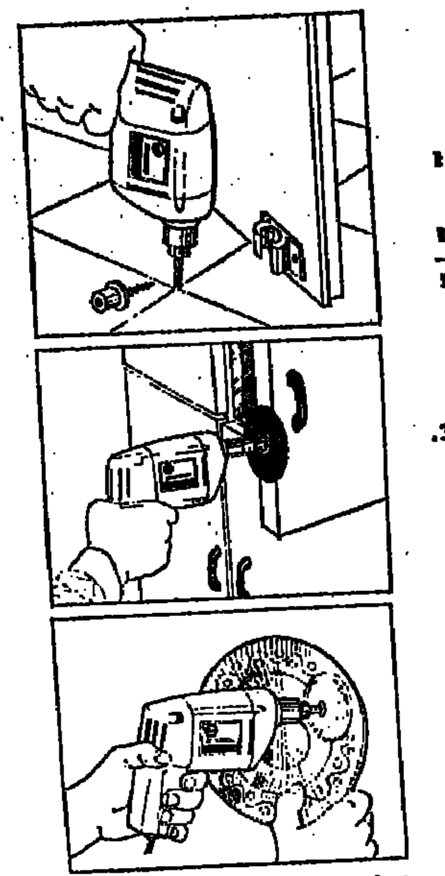

אלף ואחד שיפורים ותיקונים - חסוך כסף וזמן. הקניה המשתלמת מיד לאחר העבודה הראשונה.

בלאק אנד דקר Black & Decker

מחסן מרכזי
לסדינים, ציפות, מפות, שמיכות ומגבות

חיסול המלאי

* פיג'מה "בייבי דול" ללא גיהוץ — במקום 85.75 — רק 30.40
* סדין אמריקאי 200×260 CANNON — במקום 95.— — רק 85.50
* שמיכת קיץ — מילוי DACRON — במקום 140.85 — רק 112.80
* ציפה 200×150 כותנה — במקום 99.75 — רק 84.80

"מלאי"
רחוב גרוזנברג 24, ת"א
מול קולנוע "אופיר"

כלה !!!

עבורך
מבצע מיוחד
מספרה
חינם! טיפולי חופי
חינם! תסרוקת נשיון וארוחת
חינם! לכל כלה השואלת שמלה
במחיר מלפני הפיחות, החל מ-500 ל"י

אצל "ברוריה"
חסלון בעל המוניטין
תל-אביב, אלנבי 13
טלפון 57993
פתוח רצוף מ-9.00—18.30

הקץ לג'וקים

חיסול חרקי חבית
עם אחריות לשנה

תל-אביב	03-449554
	03-450264
אשקלון	051-3019
חיפה	04-522856
ירושלים	02-226618
טבריה	067-50488

בפקות אגרונום
רשיון משרד הבריאות 15

אופנת בגדי הריון
דוגמאות חדישות במבחר גדול

כלילת יופי

תל אביב, רח' דיזנגוף 109
טלפון 231948

חוץ לארץ.
זה לא מחוץ לאפשרות שלך!

איסטנבול	1,770	ל"י
אתונה	1,855	ל"י
רומא	2,725	ל"י
וינה	3,030	ל"י
מינכן	3,030	ל"י
ציריך	3,030	ל"י
אמסטרדם	3,205	ל"י
בריסל	3,205	ל"י
פאריס	3,205	ל"י
פרנקפורט	3,205	ל"י
לונדון	3,420	ל"י
קופנהגן	3,720	ל"י
מונטריאול	5,050	ל"י
ניו-יורק	5,185	ל"י

"בקיץ 1975 נסע לחוץ לארץ". כך הבטחת לעצמך עוד לפני זמן רב, נכון?

פתאום אתה מתחיל להתלבט - לנסוע או לא לנסוע?

ואתה תוהה אם תוכל לעמוד במחירים החדשים, ומוטרד מ"מה יגידו השכנים על נסיעתי".

ובכן, יש לנו חדשות טובות בשבילך:

מחירי הטיסות אינם גבוהים כל כך - הם הרבה פחות יקרים ממה שחשבת.

סע לחו"ל הקייץ בטיסה קבוצתית - ותחסוך 40% ממחיר כרטיס הטיסה, ותווכח שחוץ לארץ אינה מחוץ לאפשרות שלך.

בנסיעתך אתה גם משמש שגריר ישראלי בכל מדינה שבה תבקר, וישראל זקוקה לשגרירים טובים בחו"ל - במיוחד היום!

לידיעתך -
קיימים תעריפי טיסה מוזלים לנוער.
בכל טיסה (פרט לטיסות לניו-יורק ולמונטריאול) - יש להוסיף 60 דולר עבור סדורי-קרקע.

תעריפי הטיסה לניו-יורק ולמונטריאול בתוקף לגבי יציאה מהארץ עד 30.6.75. בקשר למחירים מוזלים החל ב-1.7.75 פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

פנה לסוכן הנסיעות שלך.

המחיר כולל טיסה הלוך ושוב (כרטיס קבוצתי) + מס נסיעות.

שבוע הספר העברי בהנחה להשיג בחנויות הספרים ובשווקים

(ובאמצעות הדואר (ראה תלוש למטה)

גזור ושלח באמצעות הדואר

לכבוד

הוצאת „כותן" ת.ד. 2811 ת"א.

אבקש לשלוח לי את הספרים לפי המספרים המסומנים בעיגול.

20 19 18 17 16 15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

40 39 38 37 36 35 34 33 32 31 30 29 28 27 26 25 24 23 22 21

.45 44 43 42 41

מצורף בזה שיק / המחאת דואר ע"ס ....

שם .... משפחה .... רחוב .... מספר ....

העיר ....

(נא לכתוב בכתב ברור)

תנאי אפיה בשתי שיטות אפיה שונות

* תא האפיה העליון מבוקר ע"י טרמוסטט בעל עוצמת חום אחידה בכל שטח התא. נפלא לאפיה וכולל גריל.

* תא האפיה התחתון בעל פיקוד נפרד לויסות עוצמת החום בתוך התא, בכפי מטה או בכפי מעלה, בהתאם לאופי האפיה. כגון עוגת בצק מצופה פירות. האפיה נפסקת אוטומטית ע"י TIMER בזמן הרצוי.

מה יש לומר ?! על תנורי A&G אני סומכת מאז אחוז, במטבח של אמא הוא עומד 25 שנה, והיא נהנית ממנו עד היום.

A&G

המפעל הותיק למוצרי חשמל וגז.

חולון רח' שנקר 39 טל. 843163 844277

תצוגה תל־אביב: סלון ניצן, אלנבי 119

המרכז לטלוויזיה לימודית משרד החינוך והתרבות

מעוניין לרענן ולשפר את ידיעותיך בשפה האנגלית?

המרכז לטלוויזיה לימודית לשרותך, באמצעות קורס קיץ למבוגרים.

אני תוכנית אליך ב־9.7.75 בלקט שידורים נבחרים לקיץ מתוך הסדרה עם חלסר וקוני, שתוקפה ע"י הב.בי.סי. אם אתה נמנה על תלמידים יש לך הזדמנות לחזור ולשנן. אם אתה רוצה להצטרף ללומדים — עליך להירשם עד 11.6.75 רכוש החוברות מקנים לך את האפשרות להשתתף בסמסטר השני אשר יתחיל בסתיו 1975.

מהר — פן תאחר!

לכבוד
BRUSH UP YOUR ENGLISH
יחידת הקשר לטלוויזיה הלימודית,
רחוב טשרניחובסקי 17, תל־אביב

ר"ב המחאה ע"ס 25 ל"י לפקודת המרכז לטלוויזיה לימודית, עבור הקורס BRUSH UP YOUR ENGLISH —

נא לשלוח את חומר העזר לי־

שם ....

כתובת ....

אלום

ת"א רחוב אבן גבירול 30 טל: 263498

גזור ושלח

לכבוד ש.א.מ. בע"מ אבן־גבירול 30 ת"א, טל. 263498

נא לשלוח לי באריזה דיסקרטית את הפריטים הבאים:

1. קסלות ארוס — חינם
2. ויברטור לעיסוי אינטימי — 50 ל"י
3. סייגור (אמצעי מניעה עם תשחיה) — 24 ל"י
4. אמצעי מניעה (סידרה מעורבת בת 7 סוגים) — 45 ל"י
5. אמצעי מניעה מהודספים (סידרה מעורבת של 5 סוגים) — 40 ל"י

סמן ב־X את המוצר בו אתה מעוניין ושלח צ'ק או המחאת דאר.

שם .... גיל ....

כתובת ....

המכירה למבוגרים מגיל 18

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח

המרכז לבלשנות שימושית

לימודי תעודה

בהוראת עברית למבוגרים

מטרת הלימודים — הכשרת מורים בכירים להוראת הלשון העברית למבוגרים.

משך הלימודים — שנתיים.

הרכב הלימודים — לימודים עיוניים בלשון עברית, בבלשנות שימושית ובחינוך מבוגרים, הכשרה מעשית בהדרכת חונכים.

תנאי הקבלה — 1. בעלי תואר ראשון בלשון עברית ובעלי תעודת הוראה של בית־הספר לחינוך, או תלמידים העומדים לסיים את לימודיהם לתואר ראשון עד 26.10.1975 והלומדים עדיין לקראת תעודת הוראה.
2. ראיון.

מועד ההרשמה — עד 20.6.1975.

פרטים אפשר לקבל במזכירות המרכז לבלשנות שימושית בניין מאפיק, קומה מסד התחתונה, בין השעות: 09.00—13.00.

מספר התלמידים מוגבל.

חתונות ובר־מצוה

מ־22 ל"י לאדם

בריות מילה החל מ־10 ל"י לאדם

*) חדר חיכם בכלל הכלכלות

במלון דבורה — טלפון 244366

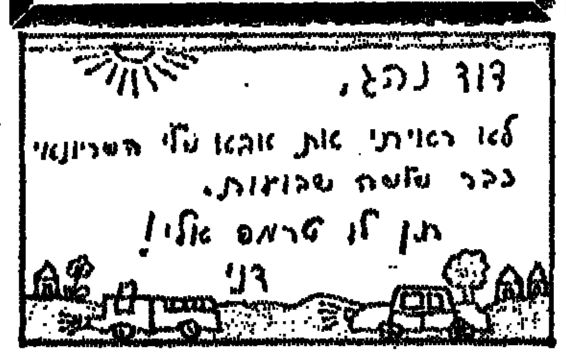

למד בפנימיה הטכנית של חיל חימוש

המקצועות הנילמדים:

- אלקטרוניקה
- חשמלאות רכב
- מכונאות רכב

אסיפות הסברה

הורים ונערים המעוניינים בפרטים על אפשרויות הלימוד בפנימיה הטכנית של חיל חימוש, מוזמנים לפגישה עם מפקד הפנימיה:

- בלשכת גיוס תל־אביב, רחוב פוריה 1, יפו, ביום א', 18 מאי 75 שעה 18.00.
- בלשכת גיוס חיפה, רחוב עומר כיאם 12/14, ביום ג', 20 מאי 75, שעה 18.00.
- בלשכת גיוס באר־שבע, רחוב יד ושם 22, ביום א', 25 מאי 75, שעה 16.00.
- בלשכת גיוס ירושלים, רחוב רש"י 103, ביום ג', 27 מאי 75, שעה 18.00.

* פרטים והרשמה בכל לשכות הגיוס האזוריות.
* פרטים בכתב ניתן לקבל ע"י פניה לדואר צבאי 2375/ש.

هكذا من الأصل

באור-הרשבסקי

נופעלי „ידיעות אחרונות" – מחלקת הספרים

הופיע ונמצא למכירה הרב מכר העולמי

לחיות

סיפורם של ניצולי האנדים

מאת פ. פ. ריד

המחיר 23 ל״י (במקום 28 ל״י)

- הדראמה המזעזעת מתחוללת אי־שם במרומי הרי האנדים המושלגים
- 70 יום החזיקו הניצולים מעמד — בלי ביגוד, כשהם מצטופפים ומחממים בלילות איש את רעהו והתקיימו הודות לכך שאכלו את בשר חבריהם שנספו.
- הספר שנחטף תוך מספר שבועות במאות אלפי עותקים

להשיג בכל חנויות הספרים או ישירות בידיעות אחרונות — מחלקת הספרים ת.ד. 14125 ת״א

לכבוד
ידיעות אחרונות — מחלקת הספרים
נא לשלוח לי את הספר „לחיות"
שם ומשפחה ____________
כתובת ____________
____
מצ״ב שיק/המחאת דאר בסך 23 ל״י
____
תתימה

דעת מומחים: מעולם לא הוצעה פינה כה יפה במחיר כה סביר

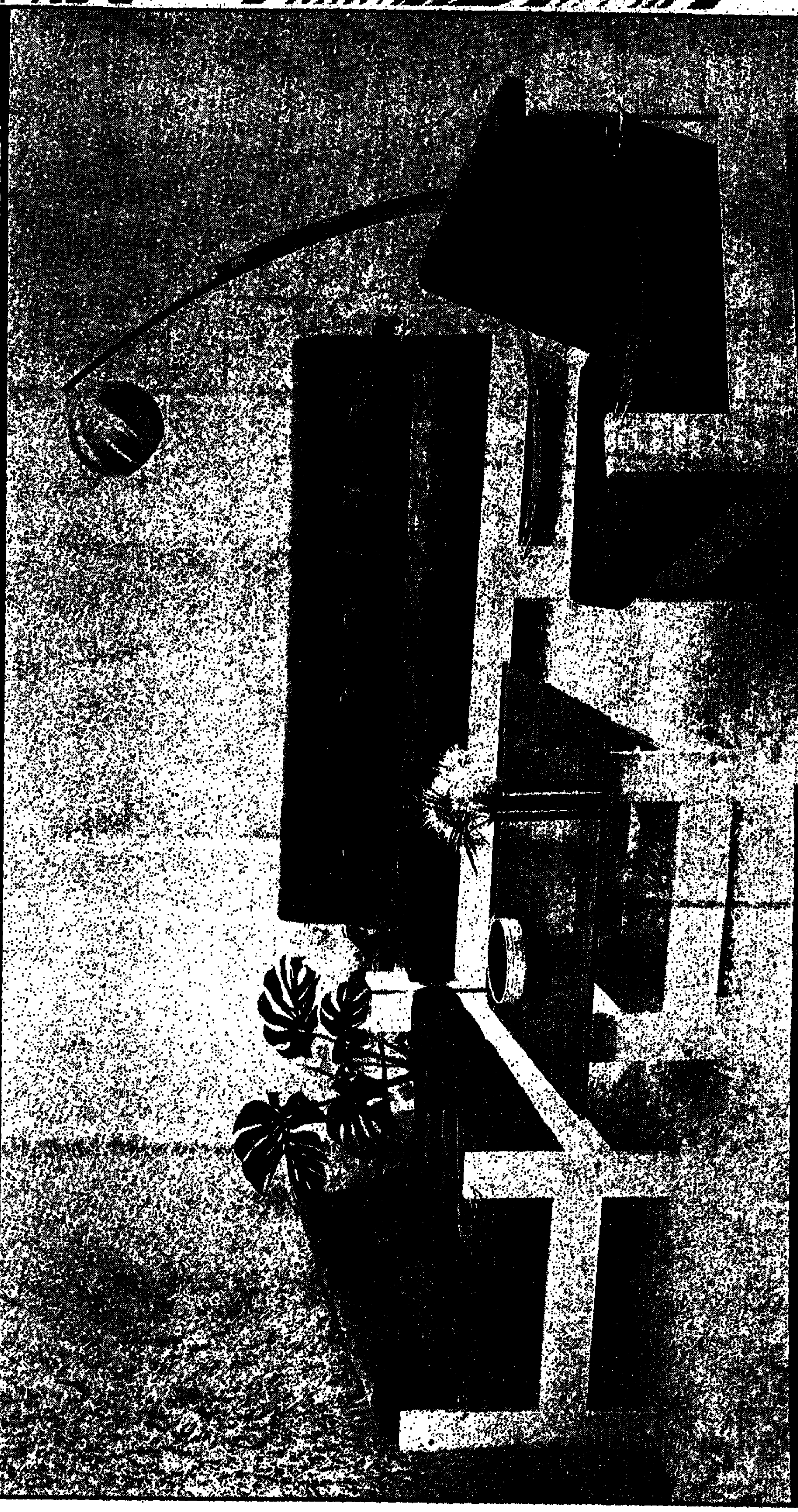

scala סקלה
ריהוט עם אישיות
מפעלי ברקנר, ניר צבי [ע״י רמלה] טל. 961687
להשיג בחנויות הרהיטים המובחרות

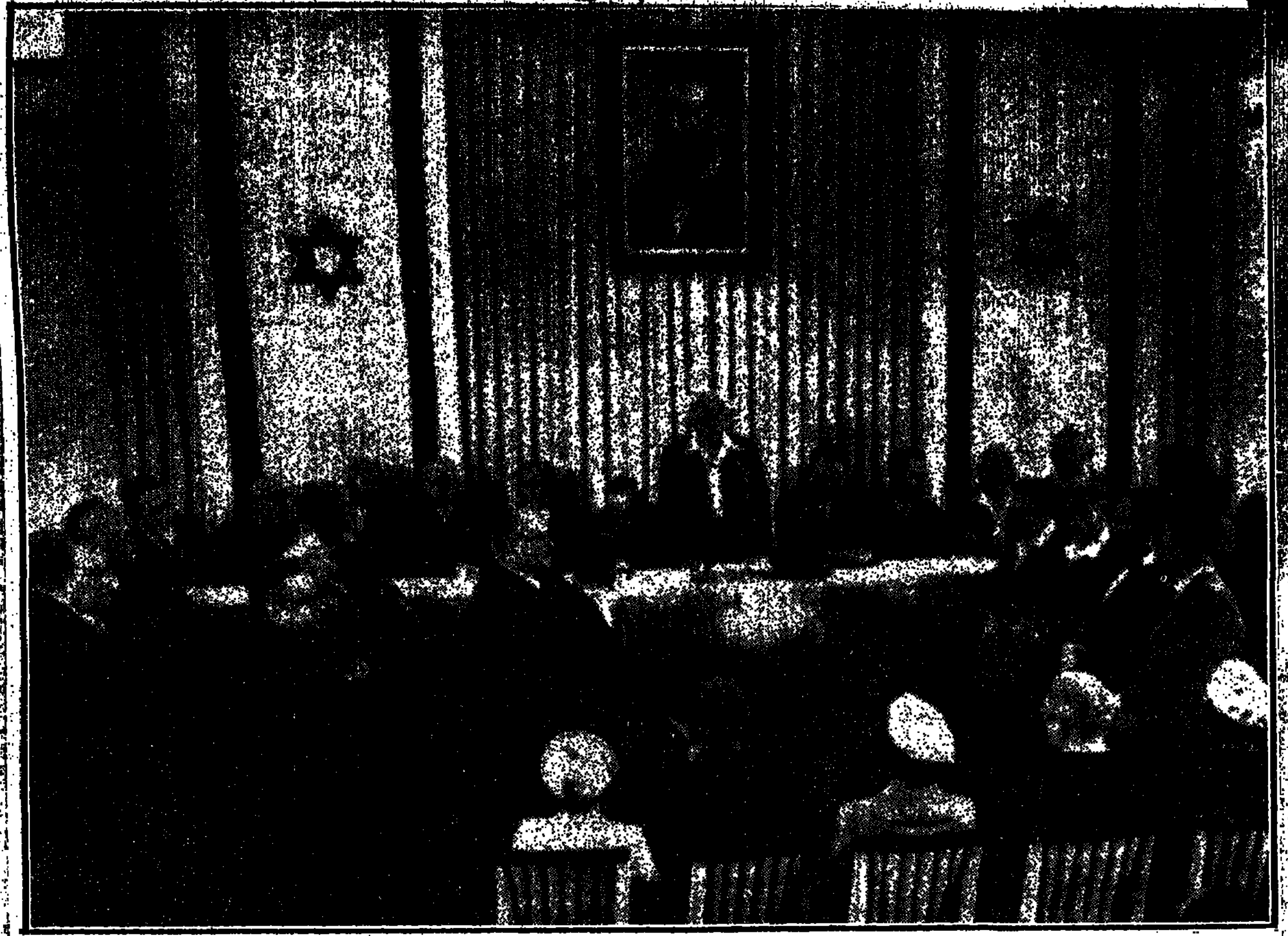

מדינת ישראל: היום הראשון

מאת אביעזר גולן

ביום בו נערך טקס הכרזת המדינה במוזיאון תל־אביב, ה־14 במאי 1948, לא התפעמה הגיגיות מיוחדת ברחבי הארץ; היא היתה נתונה כולה בחבלי יישומה של אותה הכרזה: בבוקר אותו יום נטשו הבריטים את ירושלים והתפתחה התמודדות עזה על תפיסת העמדות שפינו; תמרות אש ועשן היתמרו מישובי גוש־עציון שנפלו יום קודם לכן; מיפעל האשלג נכנע ללא תנאי; הצבא המצרי חצה את הגבול והתקדם צפונה; בצפון נכבשו הכפרים א־זיב ובצה. בשבת הפציצו מטוסים מצריים את תל־אביב, וקודמו באש נגד־מטוסים מכלים שנפרקו שעות ספורות קודם־לכן; קרב ניטש בין צבא לבנון לבין גדוד 1 של הפלמ"ח; במוצ"ש הכריז בגין על יציאת האצ"ל מן המחתרת והצטרפות אנשיו לצה"ל; „גבעתי" ו„הראל" השתלטו על שער הגיא. המצור על ירושלים נמשך.

בשעה 5.30 בבוקר יום ו', ה־14 במאי, הודיע הצופה בבסיס האצ"ל אשר בבתי פינגולד, מול הכניסה למיגרש־הרוסים, על תכונה בלתי רגילה ב„מצודת בווינגרד", בבנייני ג'נרלי ובאנק אפ"ק מרקס גדרות־החול. חיילי גדוד ה„וורוויקס", אשר איישו מרכז זה של השלטון הבריטי בירושלים, מתחילים לערוך את חפציהם על מדרכת הרחוב.

יציאת הבריטים את ירושלים תוכננה במקורה ל־15 במאי, הוא יום סיום המנדאט. אולם, יומיים לפני־כן, בליל ה', נודע לקציני־הקשר של ה„הגנה" כי הפינוי הוקדם ביום אחד. התוכניות שהוכנו לקראת ה־15 בחודש שונו בחיפזון, ונתנה הוראה חשובה...

בשעה 6 נערכו חיילי הגדוד בסך על הכביש. מכיוון בניין בנק „באורליס" (היום — בית העירייה) הגיחה מכונית „רולס־רויס" ורגלון „יהניח ג'יפ" מתגוננת מכגנמה. היתה זו מכוניתו של הנציב־העליון הגנראל קאנינגהאם. החיילים דיגלו נשקם ב„הצעדה גבראלית". המכונית חלפה על פניהם. לאחר זאת חזר הנציב־העליון לארמונו שליד הלפיות וסקר מישמר־כבוד של גדוד סקוטי. הדגל הבריטי המתנופף מעל לארמון הורד ב„תרועת אשכבה" של מחצצר הגדוד וה„רולס־רויס" של הנציב פנה לשדה־התעופה של קלנדיה. שם עלה במטוס, שנשאו לחיפה.

בשעה 8 בבוקר יצאו אחרוני החיילים הבריטים את העיר. החל מירוץ מטורף לתפוש את העמדות שפינו. „בווינגרד" נתפשה ע"י אנשי ה„הגנה" והאצ"ל, מחנות „אלנבי" ו„עלמיר" נתפשו ע"י הערבים. אך בהתקפת־נגד נכבש מחנה „אלנבי" מידיהם. יחידות של ה„הגנה" והאצ"ל השתלטו על תחנת־המשטרה במוסררה — אולם כאן הערבים הם שערכו התקפת־נגד וכבשוה. בית החולים האיטלקי נתפש בידי אצ"ל. חייל האירגון טיפס

המשך

טלוויזיה לימודית

יום חמישי: [illegible]

יום ראשון: [illegible]

יום שני: [illegible]

יום שלישי: [illegible]

יום רביעי: [illegible]

„אופיר" תל־אביב „רינה" חולון „הדר" גבעתיים
שבוע 2
„פריצת הכלא"
BREAKOUT
משתתפים: צ'רלס ברונסון, רוברט דואל וג'יל אירלנד
גבר הנשלח למאסר ממושך, על פשע שמעולם לא בצע. רק שני דברים יכולים להוציאו מהכלא — כסף רב וכמובן צ'רלס ברונסון.
פרשה אמתית שרק ברונסון מסוגל לשחזר. מירתח ורב־עניין.

„אלנבי" תל־אביב
שבוע 2
„כותרת ראשית"
THE FRONT PAGE
משתתפים: ג'ק למון וולטר מאטאו
סרטו של בילי וויילדר „כותרת ראשית" — זוכה לכותרות ראשיות אצל מבקרי הקולנוע ברחבי העולם.
כקומדיה המשעשעת של השנה מתחרים שנים מגדולי הקומיקאים של הוליווד — ג'ק למון וולטר מטאו.

„מוגרבי" תל־אביב
שבוע 11
בשעות: 4.30—7.00—9.30
„צ'יינה טאון — ברובע הסיני"
CHINA TOWN
משתתפים: ג'ק ניקולסון ופיי דנוואי

„בן־יהודה" ת"א שבוע 14
„אורה" חיפה שבוע 9
„אורן" באר־שבע
„המגדל הלוהט"
THE TOWERING INFERNO
משתתפים: סטיב מקווין, פול ניומן, וויליאם הולדן, פיי דנאווי וגדולי כוכבי־בד אחרים.
עלילה סוחפת ומרתקת, בסרט העלילה בריאליסטיות שריפה ענקית המשתוללת בגורד שחקים.
מלחמה עזה בין אנשים שגורלם כוכתב בקצב התפשטות הלהבות.

בקרוב ב־15 בתי קולנוע ברחבי הארץ
בעת ובעונה אחת
„יהיה טוב... סלמוניקו"
„יהיה טוב... סלמוניקו" („סלמוניקו" חלק ב') הוא המשכו המוצלח של „סלמוניקו" חלק א' — בסרט זה בכיכובו מופיע ראובן בר־יותם בתפקיד המרכזי. כשהפעם מסנין יכולת. בשחק כרוניק, כרשים ונתונה לצידו של בר־יותם מופיעים שורה ארוכה של שחקנים ישראלים בשעל הביטוי מנצח פרדי שטיינהארט.

„לימור" ת"א — „אורגיל" ים „מגדל" חולון — „אורדע" ר"ג „היכל" פ"ת — „סטודיו" נתניה „חן" ב"ש — „סביון" בת־ים
שבוע 2
„שלושה ואחת"
משתתפים: יונת אליאן, אסי דיין, אורי לוי ואבי אבוהב.
סירטו הישראלי הראשון של הבמאי מצולה כיכאל קאליק, מעלה סיפור רומנטי על שלושה גברים האוהבים אשה אחת.
בסרט צלומי נוף מרהיבים ממרחבי הערבה ומתחת לפני־המים שבאילת המקסימה.

„דקל" תל־אביב
שבוע 3
„ישו כוכב עליון"
JESUS CHRIST SUPERSTAR
הציוד הסטריאופוני החדיש של בית הקולנוע מוסיף מימד מיוחד ומהנה לרקע המוסיקלי של הסרט.

„תל־אביב" תל־אביב „אמפי" חיפה
שבוע 4
„שאגת הדרקון"
THE WAY OF THE DRAGON
משתתפים: ברוס לי, צ'אק נוריס ונורה מיאו
ברוס לי האיש שהפך לאגדה בעיני מליוני מעריצים ברחבי העולם. ממשיך בסרטו האחרון „שאגת הדרקון" לשבור שיאי קופות. לצידו אנו פוגשים באלוף הקרטה המגורע צ'אק נוריס.

„פריז" תל־אביב
שבוע 9
„הפרט האחרון"
THE LAST DETAIL
משתתפים: ג'ק ניקולסון ואוטיס יונג
קבוצה קטנה של אנשי „חיל הים" — יוצאים להנעים את זמנו של חברם העומד לחכלא בתום חופשה קצרה.
סרט גדוש רעיונות בילוי ומראות חולפות אל מחוז החלומות של כל גבר...
משחק כמושב היטב של ג'ק ניקולסון.

„חן" תל־אביב שבוע 6
„מיטשל" י—ם שבוע 3
„זהו בידור!"
THATS ENTERTAINMENT!
משתתפים: פרד אסטר, ג'ין קלי, פרנק סינטרה, ג'ודי גרלנד, קלרק גייבל, ג'ינגר רוג'רס, דני ריינולדס, ליזה מינלי
ועוד כמאה מכוכבי־העבר.

„אסתר" ת"א שבוע 11
„עצמון" חיפה שבוע 2
„החדדל מגרה לי... את האף!"
La Moutarde Me Monte Au Nez!
משתתפים: פייר רישאר וג'יין בירקין

„תמר" תל־אביב
הצגות ללא הפסק
הצגת בכורה ארצית
„אונס ונקמה"
REVENGE
משתתפים: ג'ין קולינס וג'יימס קוט
סאקטיקה ארוטית מתוחכמת הכוללת סידרה של סצינות מין נועזות ביותר, וסיפור ריאליסטי של מקרה אונס ותוצאותיו...

„גורדון" תל־אביב
שבוע 4
מוצ"ש 10—8, בימי חול 9—7—5
„סילויה"
SYLVIA
בהשתתפות: אנה מופו
מחזה מוסיקלי נהדר שוחזר לסרט קולנועי צבעוני בהשתתפות זמרים, רקדנים ותזמורת של ניצבים.
סרט המושך אליו מבקרים רבים.

„לילי" רמת־גן
„חמים וטעים"
SOME LIKE IT HOT
משתתפים: ג'ק למון, מרלין מונרו וטוני קרטיס
אחד מסרטיו המוצלחים ביותר של בילי ווילדר, מועלה מחדש על בד הקולנוע — וכשחקניו מרלין מונרו, ג'ק למון וטוני קרטיס גורמים לנו שעתיים של צחוק, הנאה ובידור משגע.

„ארמון" חיפה
שבוע 2
„מיסטר מג'סטיק"
MR. MAJESTYK
בהשתתפות: צ'רלס ברונסון
צ'רלס ברונסון, בתפקיד הגדול ביותר, מיוצא למלחמה בעד הצדק בעזרת חבורת אקדוחנים מקצועיים.
סרט גדוש מתח ופעולה.

„פרעות" על בניין מינזר „נוטר־דאם". בתוך הבניין הענק נתקלו בכנופיה ערבית, שהגיחה מתוך „השער החדש" והתגלע קרב. בו היו לאנשי לח"י אבידות מרובות. בצהרי היום תפסו אנשי ה„הגנה" את המינזר, שרק רוחבו של כביש מפריד בינו לבין חומות העיר־העתיקה.

עד לצהריים הסתיים „מיבצע קלשון". כל העקבות של 30 שנות הנוכחות הבריטית נמחו, כל העמדות והמיתקנים הבריטיים נתפשו. יהודים וערבים עמדו בירושלים אלה מול אלה ללא כל חציצה ביניהם.

מזל סוף השבוע הגורלי:

הגוש נפל

ב גוש־עציון הוא החל שלוש יממות קודם־לכן, ב־11 במאי, כי פתחת יחידת של הלגיון — אשר נוקחת בארץ־ישראל כ„חלק מן הצבא הבריטי" — בהתקפת רצחנית על ארבעת ישובי הגוש הנצור. ב־13 במאי נפל כפר־עציון. כ־15 מן המגינים שנכנעו, נערכו בשורה וקצין של הלגיון כיוון אליהם מצלמה. אותו זמן, ואיש כנופיה ערבי כיוון אליהם את מקלע להץ על החלק... מכל מאת־ועשרים תושבי מגיני הכפר ניצלו אך ארבעה: גבר שהצליח להמוק למשואות־יצחק, לאחר שהיה עד־ראיה לטבח ה־15; שני גברים פצועים שאיש כנופיה הביאם חיים לעמדת הפיקוד של הלגיון, ואשה אחת שקצין הלגיון הצילה מידי אנשי הכנופיות.

לפנות בוקר, ה־14 במאי, כבר פוצצו כל עמדות ה„הגנה" של רבדים באש תותחים. ניתן היה לראות את כפר־עציון עולה באש שאנשי הכנופיות הציתו בבתי המשק. איש לא ידע מה המצב במשואות יצחק ועין צורים.

עם בוקר הגיעה מירושלים ההוראה — להיכנע. נאמר בה, שהושג הסכם עם הצלב־האדום, לפיו יילכו הגברים לשביה ואילו הנשים יעברו לירושלים.

מייד הוחל בהשמדת הנשק ובשריפת המיסמכים והמיכתבים האישיים. ערבים, אנשי כנופיות ותושבי הכפרים בסביבה, שחרים לבז, החלו נקהלים על הגבעות מסביב. לבסוף, בשעה 9, הגיעו מכוניות ועליהן סמלי „הצלב האדום". הגיעו גם קציני הלגיון, ואנשי רבדים עלו במכוניות. השיירה טרם זזה — והכפרים מסביב פרצו לבתים והחלו לבוז.

אחת הבנות פרצה בבכי. מישהי היסתה אותה: „חדלי, אל תראי להם שאת בוכה."

*

בשעה 4 אחה"צ היו כמה עשרות בנות גוש־עציון הוגות באימה באפוני להן, באחד התאים של מישטרת חברון. חרף מה שהובטח, הן לא הובאו לירושלים כי־אם הוסעו במעין „תהלוכת ניצחון" דרך רחובות חברון, העיר העויינת ביותר מכל הערים הערביות בארץ.

עתה יכלו לשמוע את האספסוף המתגודד לפני הבניין שואג ותובע להוציא אליו „את הבנות היהודיות". הן שמעו גם את תשובת הזקיף הלגיונר, שאמר: „קודם — הקצינים שלנו..." הפחד שיתק אותן וההיסטריה חילחלה בגרון.

אחת הנשים העלתה כלי ריקמה מארנקה והחלה לרקום ומעט־מעט חזר השקט אל הבנות האחרות. (הן הוחזרו לירושלים כעבור כשבוע; הלגיון התנצל וטען, כי לוא נודע שהוסכם להעבירן, היה האספסוף מתפרע וחוטף אותן מידיו...).

„אין ברירה"

א ווירת דיכאון כבדה שררה אף במחנה הפועלים היהודים במיפעל האשלג שבצפון ים־המלח ובקירבת בית־הערבה הסמוך.

משום שחברת־האשלג היתה רשומה בבריטניה והתעשיה הבריטית נזקקה לאשלג, היה המיפעל, בליבו של ישוב ערבי, נווה של שקט. צבא בריטי איבטח את שיירות האשלג ואת עובדי המיפעל — עד לפני כשבועיים, כאשר ליווי השיירות הופסק. כמה מאות פועלים ירושלמים „נלכדו" על שפת ים־המלח.

היה ידוע, שהמיפעל יתמסר לירדנים. מנהלו, המהנדס נובומייסקי, הגיע כשבוע קודם־לכן לידי הסכם עם מפקד הלגיון, גלאב פחה, לפיו יפרוש המלך עבדאללה את חסותו על המיפעל, והפועלים יישארו במקום וימשיכו בעבודה. האנשים חשבו על מישפחותיהם בירושלים הנצורה והגו בעתיד בקדרנות.

אך, בצהרי היום שוב הופיעה משלחת של קציני הלגיון בשערי המיפעל. ושוב עמד בראשה — גלאב פחה. נובומייסקי נעדר — הוא שבר את רגלו בתאונת ימים אחדים לפני כן — ואחד הפקידים הבכירים של המפעל קיבל את המשלחת. גלאב בא להודיע על שינוי התנאים. לאחר „הניצחון המזהיר" בגוש עציון אין עבדאללה מסתפק בקבלת חסותו. הוא דורש כניעה ללא תנאי.

שדר נשלח לירושלים. לאחר זמן הגיעה התשובה: „אין ברירה".

*

בשעה 9 בבוקר עמד עמוס חורב, סגן מפקד גדוד 6 של חטיבת פלמ"ח „הראל" על צוק נישא לפני מיפקדת הגדוד במעלה־החמישה וצפה דרומה. היתה ראות טובה וניתן היה לראות במשקפת את ישובי־גוש־עציון.

עמוס היה עייף עד מוות, כמוהו כאנשיו. מאז ה־8 בחודש, עת תקף הגדוד את בית־מחסיר, התנהל הקרב ללא הפוגה; שלושה ימים בבית־מחסיר. אחריהם — הטבח הנורא בקרב על הג'אזאר. ועתה נערך הגדוד לקרב נוסף — על דיר איוב — במאמץ נוסף לפרוץ את המצור על ירושלים.

ירושלים מוגנות בתותחי הלגיון הערבי

אולם, הגיגין של עמוס נישאו דומית אל גוש־עציון אפוף העשן. הגוש עוד החזיק מעמד — הוא יכול לראות את ניצנוצי ראי־המורס מרכז... הניצנוצים והוא ידע: הגוש נפל.

*

רחל שושני, בת העיר העתיקה...

ואם יפציצו הערבים

ב תל־אביב...

השממתן נתקבלה על־ידי המיפלגות הדתיות כ„קנוניה מכוונת" וכך פרץ משבר ראשון — אם גם קטן — בממשלה...

*

בשעה 3.30 תמה הישיבה בבית קק"ל וחברי מועצת המדינה יצאו אל מוניות ממתינות בחוץ ונסעו בשיירה אל בית המוזיאון. זאב שרף ודורית שוורץ, נושאים את הנוסח המאושר של הכרזת העצמאות, יצאו עשר דקות מאוחר יותר — וגילו כי לא נותרה אף מונית אחת... החלו לרוץ ברגל.

ליד בית „הבימה" דהיום נתקלו בשוטר. הסבירו לו את בעייתם והוא עצר עבורם מכונית פרטית. אך, נהגה סירב להסיעם. „אני ממהר הביתה, לשמוע בראדיו את הכרזת העצמאות", אמר.

„אם לא תסיע אותנו, לא תהיה הכרזת־עצמאות", אמר לו שרף ונופף בגיליון הנייר שבידו. או אז ניאות האיש להסיעם.

בשעה 4 אחה"צ היה הכל מוכן להתחלת הטקס. על הבמה, מתחת לתמונת הרצל ושני דגלי הלאום, ישבו 11 חברי מינהלת־העם (הממשלה הזמנית — שני חברים נוספים היו בין הנצורים בירושלים) וזאב שרף. 14 חברי מועצת־העם ישבו משני עברי שולחן שני, ניצב לבמה. מותר האולם היה תפוס על־ידי מוזמנים. 30 מנגני התזמורת הפילהרמונית, עם המנצח ג'ורג' זינגר, היו ביציע. לאות של שרף, הם פתחו בנגינת „התיקווה".

אחר, משהתיישבו הכל, אמר בן־גוריון: „אקרא בפניכם את מגילת־היסוד של מדינת ישראל". ומייד החל לקרוא את ההכרזה בת 649 המלים. הקריאה נמשכה 17 דקות. בתומה, קרא בן־גוריון את שני החוקים הראשונים של מדינת ישראל — המבטלים את הגבלות העליה והגבלת קניית קרקעות על־ידי יהודים בארץ־ישראל. אחר־נקראו חברי מועצת העם אחד אחד אל הבמה, לחתום על ההכרזה. ד"ר הרצל רוזנבלום היה כה נרגש, שלא הבחין ב„עט ההיסטורי" המושט לעברו. הוא חתם בעטו שלו „אבל יותר לא השתמשתי בה"... סיפר.

ואז קם הרב מימון — הכל נבהלו בחאמינם כי מבקש הוא לנאום — ואמר ברכה. ודוד בן־גוריון הכריז:

„קמה מדינת ישראל. תמה הישיבה הזאת".

הטקס כולו נמשך 32 דקות.

מצחיק את יהודי ניו־יורק

וכותב מחזה מוסיקאלי ישראלי אמריקני, שהפקתו תעלה חצי מיליון דולר

מאת צבי רימון, ניו־יורק

50 אחוז הנחה

אינגריד משחקת את מוחם

טום איין פורש

הכרטיס — והכיס

צוות

ברביירה ראשון־לציון

צוות ד.י.ל. לבניה והשקעות בע"מ

בצלאל

האקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים

ההרשמה

לשנת הלימודים תשל"ו 1975-76

תסתיים ביום 6 ליוני 1975.

בחינות הכניסה

תיערכנה בין 27 ליולי 1975

לבין 7 באוגוסט 1975.

טלפון 225111

נופש בארץ

בטבריה: *****„גליבנרת"

בנהריה: ***„פלס אתנה"

בנתניה: ****„גולדאר"

בנתניה: ***„החוף הירוק"

בהרצליה

פיתוח: ****„מגדל דניאל"

בירושלים: *****„דיפלומט"

בירושלים

(בית וגן): ****„הולילנד"

באילת: ****„הסלע האדום"

קוסמוטורס

שמלות הריון

מאשה * MASHA

לתשומת לבך!

גב' קורה

המכון הישראלי לספרות ובקוסמטיקה

בית חרושת מיצר ומוכר

בגדי־ים חדשים

מ־י־או * סלונים החל מ־1295.— ל"י

מערכת שינה החל מ־1095.— ל"י * קומפלט איטלקי

חסוך אלפי לירות!!! ברהיטי

רהיטים מוכנים * הספקה במקום * רהיטים מוכנים * רחובי מ־י־או, ביאליק 6, ת"א, סירקין 20, בנין קולנוע „חדר" גבעתיים, טל. 726877

אנשי כנופיה בעמדות־אש באיזורי ירושלים

כוחות ההגנה נכנסים ל„בווינגראד"

כשהחלו הנקהלים לצאת את הבניין — הקהל בחוץ קבלם במחיאות־כפיים ובשירת „התיקווה" — ראה מרדכי בנטוב, נציג מפ"ם במינהלת העם, את „האות הראשון לקוממיות עברית": שוטר עברי „מרביץ רפורט" למכונית חונה...

הרהור של יאוש

על פני הארץ אשר נועדה להיות למדינת היהודים לא התפעמה חגיגיות מיוחדת.

בנגבה, קיבוץ בדרום הרחוק, אשר טרם הפך לסמל של הקרבה ועקשנות, האזינו החברים לשידור הטקס ממקלט־טרנזיסטור שהביא איש־הקיבוץ בשובו מן הצבא הבריטי. נזכרת מדוה קרקובר: „אך תם הטקס ויואב (הוא יצחק דובנו, מפקד הגנת נגבה) מחה בכפיו: ,ועכשיו, דבר ראשון — לחפור תעלות הגנה'. נטלנו אתים וניגשנו לעבודה".

*

מאוחר יותר באותו ערב כינס אריק שרון, מ"מ צעיר בחטיבת „אלכסנדרוני", את אנשיו והסביר להם את משימת הלילה: לפוצץ גשר בכביש קלקיליה — ראש־העין, העלול לשמש את צבאות ערב לכשיפלשו. הכוח הקטן קרב אל יעדו בהסתר, אך מצא את הגשר מוגן היטב על־ידי כנופיה עיראקית. אריק ואנשיו — הסתערו — העיראקים נמלטו. הגשר הוכן לפיצוץ, אך הפקודה „פעל" בוששה לבוא. רק לפנות בוקר היא הגיעה. ואריק, בצפותו לכך שהאויב עשוי לארוב בדרך הנסיגה, ניהל את אנשיו בדרך עקיפין והגיע בשלום.

*

הרחק בנגב היה גדוד הפלמ"ח עליו פקד חיים בר־לב פרוש על־פני שטח נרחב, בין נבטים ונירים. לא היה חשמל ולא היו מקלטי ראדיו. רק בחצות הגיעה לגדוד הידיעה על הכרזת העצמאות.

וזמן מה לאחר מכן — ידיעה שניה, מן התצפיות על הכבישים: הצבא המצרי חצה את הגבול ומתקדם צפונה.

„ממפקדתי בצאלים", סיפר בר־לב לאחר שנים, „יצאתי לתצפית ליד גבולות. נחש־רכב עצום נע על הכביש בביטחון, באורות מלאים. כאשר עקבתי אחר הכוח המתקדם — כוח עצום בממדים של אותם הימים, עם טאנקים ותותחים — עבר הירהור של יאוש בליבי: איך נעמוד בפניו?"

כבר למחרת הוא ראה במו עיניו את התשובה: שני גדודים מצריים, 24 תותחי־שדה, חי"ר, שיריוניות, נערכו להתקפה על נירים. התותחים ירו, השיריוניות תימרנו. החי"ר הסתער — ונהדף. מחלקה של רובאים בנירים הדפה אותם...

בערב־השבת הגיעו סמ"פ צעיר ב„גבעתי" — שלמה להט, אולם כבר אז נודע יותר בכינויו, „צ'יץ'" — וחמשת אנשיו להרטוב הנצורה. לאחר נפילת גוש־עציון הורה הפיקוד שלא להחזיק בנקודות מבודדות ומנותקות בלב האויב — והרטוב היתה כזו. זה חודשים היתה נצורה. „צ'יץ'", שבשלב מוקדם יותר במלחמה פקד על המחלקה שהחזיקה בהרטוב, נבחר לתפקיד משום הכרתו את השטח וכושרו לנוע בהסתר.

אולם, במהרה התברר כי בואו למושבה הקטנה לא נסתר מעיני הערבים. בעוד הוא מתדיין עם אנשי המקום כיצד ניתן לפנות אזרחים, ובכללם גם נשים וילדים, בהסתר ולהעבירם מרחק של כעשרה ק"מ בהרים מבלי שהערבים ירגישו בכך — הגיע להרטוב נוטר ערבי מתחנת המשטרה הסמוכה. מיודד היה עם אנשי המקום ועתה היתה משאלה בפיו: בתחנת המשטרה נודע, כי להרטוב הגיעה תגבורת. אם הכוונה היא להסתער על התחנה, מבקש הוא שיזהירוהו ויאפשרו לו להוציא את מישפחתו בעוד מועד...

דברי הנוטר חיסלו את ההיסוסים: אם לערבים נודע על בוא „התגבורת" — מוכרחים לצאת מיד, לפני שהללו יערכו כדבעי.

הוחל בהשמדת כל הניתן להשמיד — בשקט. עופות ובקר נשחטו, כרים וכסתות נקרעו לגזרים. ציוד חובל. ובחצות החלה

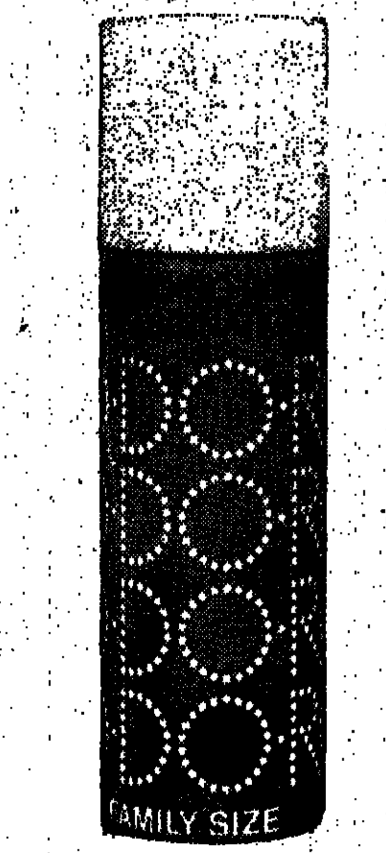

מסמר הערב

חיוכך, לבושך והבו·דו·רו שלך הופכים אותך למסמר הערב

BO·DO·RO

דיאודורנט האיכות של „טבע" במבחר ריחותיו מוגש לך עתה גם באריזות חסכוניות (FAMILY SIZE) לרשותך בתמרוקיות ובבתי מרקחת

هكذا من الاصل

מאת ח"כ הרב מנחם הכהן

"וההר בוער באש עד לב השמים", פיתוח נחושת מתוך מחזור לשבועות, פראג 1845

חג השבועות הוא הקצר בשלוש הרגלים, אבל מקפל בקרבו שפע רב של מנהגים, סמלים ורעיונות. שבעה שמות לחג, וכל שם מייצג צד אחר ממהותו – מתן תורה והתהוות העם היהודי, היושב על אדמתו. קוצר קצירה ומעלה ביכורים למקדש ה'

רות המואביה מלקטת שיבולים אחרי הקוצרים. ציור מאת ליליאן

חקת שבעה

[illegible]

תיקון ליל שבועות

[illegible]

הילכות החג

[illegible]

יום שישי 16.5 — רשת א

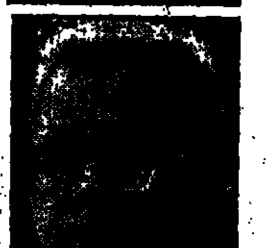

חיים לסקוב
"שיחה לשבת"
יום ו', גלי צה"ל, 19.35

[illegible]

יום שבת 17.5 — רשת א

גרגורי פיאטיגורסקי
"מוסיקוהוליה"
שבת, רשת א', 16.05

[illegible]

יום ראשון 18.5 — רשת א

ממפוס סלים
"תופעת חוה"
יום א', גלי צה"ל, 13.05

[illegible]

יום שני 19.5 — רשת א

עוזי נרקיס
"אש עולמי"
יום ב', גלי צה"ל, 19.05

[illegible]

יום שלישי 20.5 — רשת א

ג'ורג' גרשווין
"רפסודיה בכחול"
יום ג', גלי צה"ל, 21.05

[illegible]

יום רביעי 21.5 — רשת א

לואי דה־פינס
"לא מכיר לא יודע"
יום ד', טלוויזיה, 21.00

[illegible]

יום חמישי 22.5 — רשת א

אלית פיאף
"מאנדור מאהרוק"
יום ה', גלי צה"ל, 09.10

[illegible]

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

שידורי הבוקר הקבועים

החדשות

[illegible]

בחזרה לצה"ל

מאת איתן הבר

„אתה רואה שאתה יכול לתרום, אתה יכול לעזור, ואנשים שואלים אותך רק שאלה אחת: אתה חוזר?" „אותי לא הכריחו לחזור ולא דיברו איתי אף מלה. הרגשתי צריך למלא חובה כיהודי למדינה. אני אתן את המקסימום"

את ארץ ישראל היפה פגשתי ליד שולחן „אקסודוס" בתל־אביב. היא ישבה שם, דחוקה בין שולחנות, סמוך לחבורת של נערות, לוגמת ספלון של קפוצ'ינו. כאשר התרוממה, התנשאה ארץ ישראל היפה לגובה של כ־180 ס"מ. חייכנית. „מחר תכתוב על סרן י., יפה התואר" — אמרה ארץ ישראל היפה שאיננה סרן ושמה אינו מתחיל באות י'.

מאז מלחמת יום־הכיפורים נזהרים טייסי הקרב של חיל־האוויר שלא לומר מלה מיותרת, לא להסגיר אף פרט מקורות חייהם. יותר מדי טייסים נפלו בשבי המצרי והסורי. לכן החלטנו שהטייס היושב מולי כרגע יהיה סרן ונקרא לו י., כמו ישראל או יהודה או יהודי — ובלבד שלא יגונב עליו דבר לאוזני מודיעין האויב.

י' הוא טייס בן 25, נשוי, וקורות חייו אינם שונים מאלה של רבים אחרים בארץ הזאת — טייסים וכאלה שאינם טייסים. הוא למד בבית־ספר עממי, למד גם, בתיכון הלך לצבא והגיע לבית־ספר לטיסה. תמיד רצה לחיות טייס ולבסוף הצליח להגיע אל מסדר ענידת הכנפיים. אחר כך היה טייס מבצעי, אלא שלא הספיק הרבה. היו אלה שנים של רגיעה אחרי מלחמת ההתשה, ומלבד גיחה אחת, לתקוף מחבלים בתחום לבנון, לא יצא לגיחות קרביות. בוקר בהיר אחד קם, פשט את המדים, אמר שלום לחברים בטייסת, למטוסי הסקייהוק והחל לצעוד בעולם חדש לחלוטין: י' היה לאיש עסקים, נכנס לעבוד במפעלי המשפחה. במקום לחתום בספר הטיסה החל לחתום על שיקים. היא מידה; אפילו שאהב את הטיסה לא התגעגע אליה במיוחד. י. איננו בן קבוץ כמו טייסים רבים אחרים. לא גדל על ברכי תנועת העבודה ועולמו שונה, במידה רבה, מעולמם של אלה המצוטטים כ„טובי הנוער". אבל הוא חדור אידיאלים בדיוק כמו רבים אחרים שנזח מאחוריו בבסיס חיל־האוויר. זה בא לו מהבית. אביו היה לוחם מחתרת ותיק והוא עצמו קרוי על שמו של אחד מגיבורי המחתרות.

חודשיים בלבד היה בעסקים. בבוקר יום־הכיפורים, בשעה 7, הוזעק בחזרה אל הטייסת. הוא יצא לכמה עשרות גיחות ופעם אחת לפחות נפגע מטוסו מטיל ג.מ. הוא הצליח לנחות בבסיס, יצא מייד לגיחה נוספת.

כאשר תמה המלחמה ראה גם את תפקידו כגמור בטייסת. י' חזר לעסקים, אף כי הוסיף לטוס במסגרת שירות מילואים של הטייסת. אחת לתקופה מסויימת זנח את החליפה המהודרת, את העניבה, את רעש המטבעות ורישרוש הלירות וחזר ללבוש את אוברול הטיסה. להריח את ריח הנפט השרוף ולשמוע את שאגת המנועים. אחרי שטס במסגרת האימונים, חזר לעסקים — וחוזר חלילה.

משהו הציק לו. בכל ביקור בטייסת ראה את חבריו עובדים קשה, העומס עצום — והוא חוזר אל שולחנות המשרד, אל שיחות העסקים. כאילו דבר לא קרה. בטייסת דיברו איתו פעם ופעמיים על הצורך לחזור לשירות. זה הזמן, המדינה זקוקה לו. ואין זו מליצה. דיברו איתו כולם, מפקד הטייסת, מפקד הבסיס, חברים לטייסת. מי בעצם לא דיבר איתו? „אתה רואה שאתה יכול לתרום. אתה יכול לעזור ואנשים שואלים אותך רק שאלה אחת: אתה חוזר? תגיד כן או לא!". י' נקרע בין הצורך לשרת את המדינה אחרי חמש שנות שירות לבין הצורך לנהל מפעלים. הוא יודע שהמלחמה אינה רחוקה — אבל הוא גם יודע שהוא ישתתף במלחמה כזאת אם חלילה תפרוץ.

יום אחד נקרא לשיחה אצל מפקד הבסיס, מן הטייסים המעולים והמפקדים הגדולים שהעמיד חיל־האוויר. י. ידע במה העניין. אי־אפשר למכור לו סיפורים. מפקד הבסיס נכנס בחדרו עוד עשרים טייסים כמו י'. נעל מאחוריו את הדלת — ודיבר.

„מה תגידו לילדים שלכם כאשר ישאלו פעם: אבא, מה עשית כאשר היה קשה במדינה הזאת?", שאל המפקד. הוא לא התחנן, לא ביקש, רק שאל.

י' חזר הביתה, קרא לרעייתו ולבני־המשפחה האחרים ואמר להם שהוא הולך — והוא הלך. „ידעתי שזה גורם נזקים לעסקים של המשפחה ולכן התייעצתי עם כולם. המשפחה, שני האחים ואבא, תמכו בי. „אתה יודע שבארץ הזאת אתה תחיה — וצריך לתת לה משהו", אמר י', ואיש לא עירער על מה שאמר.

י' חזר לבסיס. הוא חזר לסקייהוק — ואין איש שלם ממנו עם עצמו ומרוצה מהחלטתו.

פרופיל 21

גדעון ג' לא היה בבית. התדפקנו על הדלת אבל איש לא ענה מן העבר השני וזה לא יכול להיות. קבענו איתו פגישה — ואז [illegible]

[illegible]

מפקדת קצין רפואה ראשי לא התנגדה.

„זו היתה פריצת דרך", מספר גדעון בקורת־רוח רבה. תוך זמן קצר סודר העניין על הצד הטוב ביותר. הוא הוייל בלישכת הגיוס כאיש מילואים ונשלח לקורס אלחוטני קשר. כבר ביום הראשון לקורס ברור היה שמפקדו קיבל הוראות מיוחדות בקשר אליו: אתה לא תעשה את זה ואתה לא תעשה את זה — וחוזר חלילה.

גדעון הגיב: „אני אעשה הכל ומה שלא אוכל לעשות לא אתבייש לומר לך שאינני יכול!"

אי־אפשר לומר שלאנשי המילואים בקורס הקשר היתה מוטיבציה גדולה. בהחלט לא. גדעון היה ההיפך הגמור מזה. למרות שהיה קשה לו, סחב על גבו ובידיו את כל המכשירים הכבדים ולאחרים לא היה נעים לראות זאת. גם הם סחבו. הוא יצא לתרגילים בשדה למרות הנחייה מפורשת שלא לעשות זאת. גם את התיאוריה וגם את המעשה עשה בצורה המוצלחת ביותר. וכאשר הגיעה שעת הסיום, התחניכים התייצבו למיסדר. קראו בשמו. גדעון היה החניך המצטיין של הקורס.

הוא הוצב למפקדה של יחידה קרבית. במלחמה הבאה, אם חלילה תפרוץ, הוא יהיה אלחוטן.

קצין טכני

ע., שייך בהחלט לחבורה הקרויה „אנשים אסורים". כמותו ישנם עוד אלפים בצה"ל, ובודאי מחוץ לשורות הצבא. מדבר בקול נמוך. הוא צנוע, שקט מאוד, אין עלילות גבורה מאחוריו ואף אחד מאלבומי המלחמה לא הנציח אותו בתמונה או במלה.

[illegible]

לו ובכל יום של קרבות המציץ את קצינת המילואים שלו „בחמישים שיחות טלפון, לפחות". זה לא עזר. ע. גמר את המלחמה מבלי שעשה דברים גדולים. זה הרה לו. „דפקו אותי", אמר לעצמו ולכל מי שרצה לשמוע. „הרגשתי צורך לעשות משהו שיאזן את הבזיון הזה. אומנם אז כבר ניהלתי משא־ומתן עם תעשיית רכב נצרת על עבודה במפעליהם. הייתי כבר צריך לבוא לעבודה — אבל אז טילפנתי ואמרתי שלא אבוא. החלטתי לחזור לשירות קבע. ידעתי שאני חייב משהו למערכת הביטחון".

ע. איננו אוהב לדבר ציורנות. זה לא הסיגנון שלו. בכל זאת הוא אומר: אתה חי במדינה שאתה חלק ממנה ואם אתה יכול לתרום לה משהו — אז למה לא? צריך לתרום כמה שאפשר וכמה שהבן־אדם מסוגל, כל אחד במסגרת התפקיד והכישורים שלו. אני חשבתי היכן אני יכול לתת את המקסימום וידעתי שלא אלך לשום תפקיד שלא ימלא אותי בסיפוק אישי, אבל גם במשהו גדול לתועלת המדינה".

על ע. לא לחצו. לא פנו אליו לחזור לשירות. הוא פנה למפקד לשעבר בחיל־האוויר, סיפר לו שהוא רוצה לחזור, חיל־האוויר עשה את השאר, וע. מצא עצמו מהר מאוד, בחזרה בתוך החיל. בתוך המשפחה. „אותי לא הכריחו לחזור ולא דיברו איתי אף מלה. הרגשתי צורך למלא חובה כיהודי למדינה. אני אתן את המקסימום".

בבית לא השלימו עם החלטתו. יש לו אח. נכה צה"ל ופצוע קשה. האמא כמעט התעלפה: מספיק אחד שנפצע קשה. אתה לא תלך לצבא! ע. הלך ונשאר ויישאר עוד שנים, כל זמן שיהיה בו צורך. הוא סיים קורס קצינים, מקבל משכורת כיוון שעניין המשכורת טרם סודר סופית. אבל מרוצה מאוד. הוא נותן את המקסימום.

קלורים

גבותי נמרת הבית!
זה שמה הגיע לישראל
מייבש הכביסה קלור
רק היום לאחר שנשרות אלפי
נשים בישראל כבר משתמשות
בטלוויזיה ואמיתה של מכונת
הכביסה „קלור" קל יהיה גם
לשכנע כי מייבש הכביסה
אינו מכל ממנה.
לכן אמצי גם את,
את הטכנולוגיה!

מכונת כביסה קלור
מייבש כביסה קלור
קלורים ליעילות וחיסכון

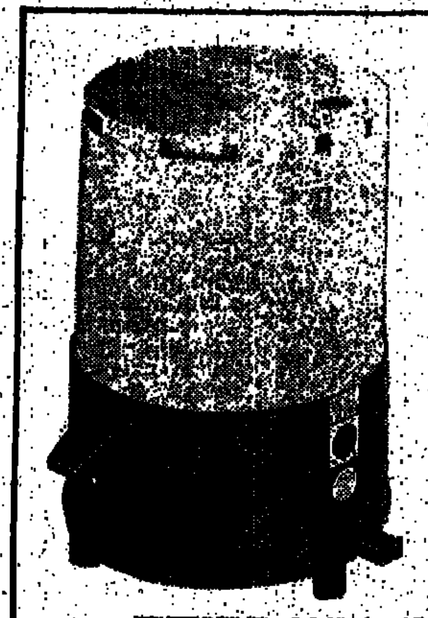

מייבש כביסה

מייבש קלור ותוי בשתי דמות
חור צריכת חשמל מינימלית.
המחיר 5011.- ל"י

מכונת כביסה

מכבסת בחמש דמות
חור צריכת חשמל ומים מינימלית.
כבהידור שני דגמים:
• דגם 60.12 — נגד 1.6 ק"ג כביסה
המחיר 970.- ל"י
• דגם 60.22 — נגד 1.8 ק"ג כביסה
המחיר 1115.- ל"י

CALOR

חסכון! בחשמל, זמן ומקום.

קלור
לחיים קלים יותר

חדש בארץ!

יום חמישי 16.5

רשת א

לוקאס פוס
„חלום ליל קיץ"
יום ה', טלוויזיה, 22.10

[illegible]

הגל הקל

[illegible]

גלי צה"ל

[illegible]

טלוויזיה

[illegible]

מסיבות קוקטיל
המוצלחות ביותר
COCKTAIL PARTIES
לחתונות * בריתות מילה
* בר־מצוות
בית הרופא — האקסקלוסיבי עם גן נהדר, רחוב הנטון 1 ת"א, טל' 256983
גרוס לילית — האינטימי, בית מנורה שדרות 73, פנת נואה, טל' 722314, 208772
בהנהלת מ. גרוס

יהודית
מבצע
היכרות
עם הדגמים החדשים
בהנחות
על שמלות, טוניקות וחולצות חריון
יהודית
ת"א, רח' הכרמל 39 (בית שלישי מפינת אלנבי)
טלפון 56980
— פתוח כל היום —

2 דירות
3½ חדרים, 3 חדרים
7 מכוניות
3333 פרסים בהגרלת
האגודה למען החייל

טיבור רוזנבאום:

הבנק הבינלאומי לאשראי, שנוסד על־ידי טיבור רוזנבאום, בהברחות הון ובהשקעות בלתי חוקיות, בקשרים עם ה„מאפיה" האמריקנית ובמתן שוחד – הגיע לגירעון של 350 מיליון פרנקים שווייצרים והפך לאחד הסקנדלים הפיננסיים החמורים ביותר בדורנו

ד"ר טיבור רוזנבאום — יש הטוענים שהוא פטריוט ישראלי נלהב, יש המשווים אותו לסטאוויסקי

החסניף המרכזי של הבנק הבינלאומי לאשראי בז'נבה — גירעון של 350 מיליון פרנקים שווייצריים

שיבור רוזנבאום בז'נבה. פרקליטו של הברון אדמון דה־רוטשילד הצהיר בבית־משפט מקומי, כי התמוטטות בנק האשראי הבינלאומי בניהולו של רוזנבאום, עתיד להפוך לאחד הסקנדלים הפיננסיים החמורים ביותר בדורנו. תהיינה התוצאות אשר תהיינה, דברים מסויימים ברורים כבר עתה: הן תפגענה במלך לשעבר, בשרים בהווה ובעבר, בדיפלומטים מחצי־תריסר מדינות בעסקנים בולטים של הממסד היהודי העולמי והישראלי, בשלושים השנים האחרונות.

זאת — בתנאי, שהסיפור יוודע ברבים.

הבנקאי שסביבו נעה הפרשה הוא יהודי שווייצרי בן 52, ממוצא הונגרי, בעל פני־תינוק עגלגלות ועיניים לחות מעוררות־חמלה. טיבור רוזנבאום כיהן בעבר כשגריר ליבריה בווינה וכנציג ליבריה באונסק"ו בדרגת שגריר; כגזבר הקונגרס היהודי העולמי וכאחד משלושת חברי הנשיאות של תנועת "המזרחי" העולמית. האיש שחלש בשעתו על רשת־עסקים מסועפת שהקיפה מאות מיליוני דולרים, מוחזק כיום בכלא סט־אנטואן הישן והקודר, בז'נבה. בית־משפט מקומי התיר בשבוע שעבר את שיחרורו בערבות בסך חמישה מיליון פרנקים שווייצריים (כ־13 מיליון לירות ישראליות).

הברחת הון לשווייץ

כיצד הגיע איש שקט ונעים־הליכות זה מתפקיד צנוע בשירות הסוכנות היהודית בז'נבה, מאיגרא־רמא פיננסי, והידרדר לבסוף לבירא עמיקתא? כל קורא עיתון בישראל כבר מכיר כיום את סיפורו האישי המשונה של איש זה, שאחדים מגדירים אותו כפטריוט ציוני וישראלי נלהב, בעוד שאחרים משווים אותו לסטוויסקי, אותו גאון־כספים יהודי שרימה את כל צרפת בראשית שנות השלושים. ידוע פחות הוא סיפורו של הבנק הבינלאומי לאשראי, שגרעונו מסתכם כיום ב־350 מיליון פרנקים שווייצריים, וכן נעלמות למדי הסיבות שגרמו לנפילתו.

אותו בנק נוסד ב־1959 על־ידי רוזנבאום

בתפקיד גזבר הקונגרס היהודי, אחרי אחת הישיבות חרבות שערך עם מנהיגי המדינה

עסקות עם ה„מאפיה"

חולשה לאנשי־שם

תיאטרון

הצגות בכורה

הצגות לילדים

מוסיקה

מחול

בידור

מרינה רוסטי וערן בניאל ב„התחבולות של בתולה"

קולנוע

מועדונים

רות עוזיאל
פרפסיכולוגית
מגנטיזם וטלפתיה

"אלכס אוריגינל" המזגן המקורי והיחיד המתוכנן ומיוצר לכל סוג מכונית בארץ

هكذا من الاصل

מפעלי „ידיעות אחרונות" – מחלקת הספרים

הופיע

חגים וימי זכרון מאת אריה חורשי

זהו ספר-עזר ראשון, שנכתב על ידי מחנך ותיק (מנהל בית-ספר) בשביל תלמידים. המשחרר אותם מלחטט בכל מיני אנציקלופדיות, חוברות עזר וכרכי עתונים לילדים.
הספר כולל נוסף על החגים המסורתיים, המקודשים על כל עדות ישראל, חגים „צעירים", כמו „יום העצמאות", ימים היסטוריים, קשורים בקודות עם ישראל בארצו ובגולה, כמו „יום השואה והגבורה", י"א באדר, ז' באדר — יומם של אלה שלא הובאו לקבורה ויומיים כאלה, כמו „יום האם" ועוד החומר שבספר מתאים לא רק לתלמידים, אלא גם כחומר-עזר למורים.

תוכן הפרקים:
תשרי: לוח השנה, לוח השנה העברי, ראש השנה, יום כפור, חג הסוכות. חשון: תנחום רחל, תפילת גשם. כסלו: חנוכה. טבת: י' בטבת — צום העשרה [illegible] אייר: יום העצמאות [illegible] סיון: חג השבועות, חג מתן תורה, ועוד.

המחיר 18 ל"י (במקום 24 ל"י)

להשיג בכל חנויות הספרים או ישירות ב„ידיעות אחרונות" מחלקת הספרים.

לכבוד
„ידיעות אחרונות"
מחלקת הספרים
ת.ד. 14125 תל-אביב
נא לשלוח לי את הספר „חגים וימי זכרון"
רצ"ב שיק/המחאה דואר בסך
של ______ ל"י.
שם: ______
כתובת: ______
מיקוד: ______

סוף הדרך

מאת אדווין איתן שליחנו המיוחד בז'נבה

ז'נבה; צי של מכוניות „רולס-רויס" הורסמן של עשרים ישתפיות מכל העולם, ושיבור, היהודי החרדי מבודאפשט, שהחזיק במשרדו ספרי תפילה ומהדורות נדירות של הש"ס. חחלו משרדים על אותו גל. עצמו. קורנפלד, שמהלך חופשי בזכות חמישה מיליון פרנקים שווייצריים, שנקבעו לו כסכום-ערבות על-ידי בית-משפט בז'נבה. עוד — לפי השמועה — לרוזנבאום ב-1959 בהקמת הבנק וכנראה גם רכש חמישה אחוזים ממניותיו. קורנפלד בא לעזרת רוזנבאום כעבור שנה, כאשר ליבריה, שקיבלה מלווה בסך שבעת מיליון דולר מקרנות שבשליטת רוזנבאום, הכריזה פתאום מורטוריום על פרעון כל חובות-החוץ שלה. מאז שנות ה-50 קיים רוזנבאום קשר אמיץ עם מדינה אפריקנית זו והנשיא טאבמן, משטה אפילו בדירה. כי רוזנבאום, שקיבל שני עיטורים ליבריים מטאבמן, גמל לו חסד בהענקת לו חברות-כבוד בתנועת „המזרחי" אפילו הוציא ממנו תרומה ליהדות הדתית הלאומית... רוזנבאום, שכיהן כשגריר-כבוד של ממשלת מונרוביה בווינה [illegible], הוסתק. כנראה, מדהיית התשלומים וכל ממלכתו הפיננסית עמדה על סף התמוטטות. הצילותו או עזרת קורנפלד ובואו המתאומי לז'נבה של מואיז צ'ומבה, לשעבר נשיא קטנגה, שהפקיד את ממונו בקרנות של רוזנבאום.

בשנת אין קורנפלד לחצלת רוזנבאום כאשר ועדת הבנקאות השוויצרית החלה חוקרת בקשרי הבנק עם העולם-התחתון האמריקני. ב-1967, החקירה העלתה גרעונות, שיכלו לשמש עילה לסגירת הבנק הבינלאומי לאשראי, ואז העביר קורנפלד, באמצעות ה„אוברסיז דוולופמנט בנק", שהיה אז בשליטת „איי.או.אס.", שלושה מיליון דולר ל„הלוויס", לשם סתימת הפערים של הבנק הבינלאומי לאשראי. לזכותו של רוזנבאום ייאמר, שכאשר ממלכתו של קורנפלד הסתבכה והתמוטטה לבסוף, מקץ שנים ספורות, ביקש לבוא לעזרתו מיטיבו.

רדיפתו של רוזנבאום אחרי אנשי-שם היא שקירבה, לבסוף, את קצו שלו. כל המומחים שבדקו את ספרי הבנק בטוחים, כי הסיבה הישירה לפשיטת-הרגל שלו היתה קנית האחוזה באוסטריה שליד רומא מידי אומברטו, מי שהיה מלך איטליה.

מיליוני דולרים לשוחד

זהו רקע הפרשה:
באמצע שנות ה-50 הכיר רוזנבאום את מנטלו האב ומנטלו הבן — שניים מנגידי הקהילה היהודית ברומא. שמשם האמיתי הוא מנטל. האב כיהן כציר-כבוד של סלבדור בז'נבה בימי המלחמה העולמית השניה, לזכותו זוקפים הצלת אלפי יהודים מבודאפשט, שהעניק להם אזרחות-

דמות-מפתח בקונגרס היהודי העולמי, סייע לא.אחת לכלכלה הישראלית

סלבדור או אשרות-הגירה לארץ מרכז-אמריקנית זאת. יש טוענים, כי מספר ניצוליו מופרז וכי לא „העניק" דרכונים ואשרות כי אם סחר בהם. על כל פנים פליטים מגזירות אייכמן זוכרים למנטלו את חסדו.

האב והבן היו מעורים בחברה הגבוהה היהודית וגם בחוגים של העילית הבינלאומית. הבן, אנריקו, היה ידוע כנער-שעשועים של הדולצ'ה ויטה עוד בראשית שנות ה-50 והיה מתרועע עם אצילים איטלקים ומיליונרים אמריקנים. היה זה הוא אשר, לפי השמועה, היה קשור באנשי פמליתו של אומברטו המודח, שישב בפורטוגל, ונטל על עצמו לפעול כמתווך למכירת אדמותיו באוסטריה.

מנטלו ובנו הציעו למאות גבירים בעולם לקנות את השטח העצום ליד בירת איטליה שנשאר בבעלות משפחת המלוכה. הקרקע משתרעת במקום נהדר, בין כרי-דשא למרעה רשפת הים, בקירבת המטרופולין, ומחירה היה זול. לרוע המזל, היה זה שטח חקלאי ורוב המתעניינים פיקפקו אם רשויות המחוז תסכמנה לפרצלציה במועד נראה לעין.

בין היתר, היתה גם פניה אל רוזנבאום, שבדק את השטח ונסע לליסבון, שם נפגש עם אומברטו. הוא רכש את האדמות — כחמישה מיליון מטרים מרובעים — ב-1960, תמורת 12 מיליון דולרים. השקיע עוד 6 מיליון בהשבחת הקרקע ולפי השמועה שילם למנטלו ובנו שני מיליון דולר כעמלה. באותה תקופה החלה, מן הסתם, בעיותיו של רוזנבאום. הוא השקיע מיליוני דולרים בשיחוד עסקנים ופקידים איטלקיים. לפי השמועה העביר מיליון דולר למפלגה הקומוניסטית במחוז כדי שנציגיה יסכימו לשינוי יעוד הקרקע. אנשי הבנק ומקורביו התישו את השטח ויצמצם את המסירה.

מסתבר, כי רוזנבאום גם שאב עידוד מן העובדה, שמנטלו ובנו עצמם קיבלו רשות לשנות את יעודה של חלקת קרקע ששמרו לעצמם ובליה בנו בית-מלון עם שותפיהם. רוזנבאום עצמו נטל חלק בבניית המלון, שהחליף בעלותו פעמים אחדות, עם גיסה, הבנקאי הלוגרני וויליאם שטרן. וכן הקים חברות פיננסיות שונות כדי לטפל באדמות-אוסטיה.

מאמצים להצלת הבנק

אף כי רוזנבאום היה לחוץ, כמו כמעט כל העסקים בשוק-הכספים, ומה גם שהשקיע סכום עתק באדמות אלה, לא נלאה ממאמציו להצלת ערך נכס זה. הוא קיבל עידוד מאחד הבנקים הגדולים ביותר בגרמניה המערבית, ה„הסישה לנדס-בנק", שרכש 36 אחוזים מן הבנק שלו, ולפי השמועה גם פתח לו אשראי בסך מאה מיליון דולר.

ברם, התפוצצות הבועה של אוסטיה נראתה כבר בלתי-נמנעת. יתכן שהיתה באה אפילו מוקדם יותר מסתיו 1974, כשהבנק עמד פתאום במצב של חיסרון-קופה. עובדה היא, כי התוצאות השוטפות הגדולות וההולכות בקשר לאדמות אוסטיה, ההלוואות בריבית גבוהה, השפל בשוק המזומנים והבחירות האזוריות במחוז הסן שבגרמניה — החישו את הקץ.

מנכ"ל החדש של הבנק הגרמני, הנס מלדרס, החליט, כי הסיכון אצל הבנק לאשראי בינלאומי גדול מדי ומשך את פקדונותיו.

בתחילה עברה השמועה על קשייו של רוזנבאום מפה לאוזן, אך לאחר מכן הוכה לבהלת הכלל וגרמה להסתערות על הבנק ולניתוק כל מקורותיו הכספיים. במשך ימים רצופים ישבו מפקידים קטנים לעשרות — וגם כמה גדולים — באולם הבנק בז'נבה או שוחחו עם פקידי הבנק כדי לנסות ולהציל חלק מפקדונותיהם. בעוד שרוזנבאום עצמו התרוצץ בבירות העולם והשתדל לארגן קונסורציום להצלת הבנק שלו. בעוד שלטונות-שוויץ ובית-המשפט בז'נבה שוקלים אם לאשר מורטוריום לבנק, ניהל רוזנבאום מירוץ נגד מחוגי השעון. בעלי-הון יהודיים בכמה ארצות וכן אישים בישראל הבטיחו לעזור לו. המאמץ הרציני ביותר נעשה בפרנקפורט, שם ניהלו „בנק הפועלים" (שאין לו סניפים בחו"ל) וה„בנק פיר גמיינווירטשפט" (אף הוא בנק של האיגוד המקצועי) מו"מ ביניהם כדי ליטול לידיהם את הבנק של רוזנבאום. אפס, העיסקה לא יצאה לפועל, כשנודע למעוניינים היקפו הנכון של חובות-הבנק.

ברם, הסכנה שנשקפה לרוזנבאום לא באה מצד דעת-הקהל בישראל ואף לא מהשלטונות הזועמים, כי אם מצד איש אחד יחיד: רוטשילד. הבארון בן ה-48, הנחשב לעשיר שבמשפחתו, אימץ אל לבו את „החברה לישראל" וכיהן כיו"ר מועצת-מנהליה מיום שהוקמה על-ידי פנחס ספיר, בעקבות „כנס המיליונרים" של 1967.

סכום ערבות גבוה

הבארון, שעסקיו שיגשגו תמיד, בהדרכת מנהלים וכלכלנים מומחים, החליט לטפל אישית ב„חברה לישראל". זה היה ה„תינוק" של, בן-טיפוחיו. הוא מינה אישית את מיכאל צור למנכ"ל, ואת ידידו „מוקה" לימון לנציגו האישי בהנהלה. משהגיעה השמועה על השערוריה ל-משכנו בבנק „סוסייטה פיננסייר" ברחוב פובור סנט אונורה בפאריז, נתמלא והגיב הבארון במה שתואר כ„כעס עיוור". הוא חש את עצמו מרומה באורח אישי, ולא חסך מאמץ כדי לרדת לעומקם של הדברים הסתומים. בהפצרות ובתביעות לסירוגין עמד על כך, שמיכאל צור ייחקר וייעצר. לבסוף, כאשר לרוזנבאום, נתגלה יעמו של הבארון כאלים עוד יותר. מלכתחילה לא שררה חיבה בינו לבין טיבור. רוזנבאום סיפר, כי המתיחות ביניהם נוצרה לפני כעשר שנים, זמן רב לפני הקמת „החברה לישראל", שעה שהוא, רוזנבאום, ניהל מו"מ מסויים עם בנק רוטשילד בלונדון. רוזנבאום האשים בגרימת המתיחות יהודי ושמו קוניקוב, לשעבר מפקח על מטבע-חוץ, העובד כעת בשירות הבארון. תהיה הסיבה אשר תהיה, עובדה היא, שאדמונד דה-רוטשילד רחש תמיד טינה עזה לרוזנבאום.

לפני מעצרו סיפר לי רוזנבאום, כי למרות היותו חבר-ההנהלה, לא שלח ל הבארון מעולם הזמנות לישיבות, שהיו נערכות בביתו של רוטשילד. מאחר שהוא שומר כשרות, היה טיבור יוצא משם מבלי שנטל דבר לפיו, ולדבריו היה הבארון מסתכל בו בקרירות וממש בקורת-רוח על שאורחו הבלתי-קרוא לא נטל מן התקרובת.

מיום שפרצה השערוריה, באוקטובר אשתקד, האיץ רוטשילד במועצת-המנהלים לנקוט צעדים נגד רוזנבאום בבתי-המשפט השווייצריים. הדבר לא הושג בלא „דירבון" ואיומים, אך לבסוף נעתרה מועצת-המנהלים ופרקליטו של הבארון, עו"ד דה-קולון, הוסמך להגיש תביעה פלילית נגד רוזנבאום. מאז המשיכו עורכי-הדין בתקירות וכהגשת תלונות.

ב-23 וב-24 באפריל 1975 נשלחו לשופט-החוקר פייר מוריו שתי עתירות שהסבו את תשומת-לבו לעובדה חדשה: שני מיליון דולר שהלווה צור לרוזנבאום, בלי אישור ממועצת המנהלים, באפריל 1974. ארבעה ימים לאחר מכן נעצר רוזנבאום ובשבוע שעבר הורה בית-המשפט, למעשה, להחזיקו במעצר עד להוראה חדשה, בקובעו סכום-ערבות השווה ל-13 מיליון לירות ישראליות.

מומחים פיננסיים בז'נבה מתנבאים, כי הבנק יכריז על פשיטת-רגל בשבוע הקרוב. בכך יגיע העילוי טיבור לקץ דרכו הפיננסית.

מאת אורלי אזולאי

בעיקבות רוח המהפכה [illegible] של [illegible] אחות רחמניה מדנמרק, [illegible] כמורה אמריקאית וחקלאי בן 60 מדרום־אפריקה — אנו אהבת ישראל [illegible]

ס נטהורן מחלת הוא דוקטור לכלכלה, יליד תאילנד. [illegible] עבד כטבח במסעדה סינית בתל־אביב [illegible]

סנטהורן מחלת, בן ה־38, הוא בן למשפחה בודהיסטית מאמינה [illegible]

הדוקטור מלוכסן העיניים, הינו אחד מתוך עשרים־ושניים צעירים המסיימים בימים אלה קורס גיור, ראשון מסוגו בארץ. ביניהם, סטודנטים לסוציולוגיה מארצות־הברית, פרופסור מאי שווייצרי, אסיסטנטית־רפואית מגרמניה, אחות־רחמניה מדנמרק וחקלאי בן 60, שהגיע מדרום־אפריקה.

עשרים־ושניים אוהבי ישראל, שהגיעו לכאן בעיקבות ליבם. זנחו הכל והגיעו לכאן כדי לקשור גורלם בארץ הזאת.

„כבר לפני עשר שנים, כשלמדתי באיטליה, היו לי חברים יהודים", מספר סנטהורן, „בערב יום־כיפור הם הזמינו אותי לבית־הכנסת. בשעת תפילת קול־נדרי, ראיתי את האנשים שמתפללים בדבקות כזו, עם הרבה אמונה בעיניים, ורציתי להכיר אותם, להיות אחד מהם. באותו ערב נולדה ההחלטה; אסיים את לימודי — ואבוא לישראל. בפעם הראשונה הגעתי לכאן לפני שנתיים. במשך חודשים אחדים עבדתי בקיבוץ בית־אלפא. חזרתי לתאילנד עם הרגשה, שאשוב לכאן במטרה להתגייר ולהשתקע".

כיום, מתגורר סנטהורן בדירה שכורה בתל־אביב. בשעות הבוקר הוא לומד, עם חבריו לקורס, את דיני שבת ודיני יום־טוב. סופג לתוכו את מידת החסד על־פי תורת ישראל, ומשנן תרי"ג מיצוות. בערב הוא מבשל במסעדה הסינית ועוד מספיק לשבת שעות ארוכות בספריה העירונית ולעיין בכתבי הקודש.

„בארץ יש לי רק ארבעה חברים טובים. כולם טבחים במקצועם. אבל, אני מאמין שבמשך הזמן אמצא חברה גדולה יותר. אני לא טיפוס נוסטאלגי; ימי תאילנד נגמרו עבורי. זאת תקופה שהפכה לזכרונות. גם ברגעים הקשים ביותר שלי, רגעים של אדם זר בארץ נוכריה, אינני מתיר לעצמי לחשוב על בריחה חזרה. אני רוצה לחיות כישראלי, להרגיש כישראלי. ישראל, זוהי מדינה חדשה, בעלת אתגרים. אני רוצה להיות שותף לתרומה של האנשים כאן לקיום המדינה".

סנטהורן מחלת, התאילנדי הראשון שהגיע לארץ במטרה להתגייר, הספיק לטעום גם מחיי הקיבוץ וגם מחיים בעיר. לדבריו, מצא כאן אנשים שמוכנים לעזור אחד לשני, אנשים אדיבים, וכפי שהוא מגדיר אותם במיבטא המיוחד שלו „סאברס על־הכיפאק".

„נדמה לי שאני נקלטתי טוב. הרי בסך־הכל אני שייך לאותו איזור. אני מכיר את המנטאליות האסיאנית. לקראת הקיץ אביא לכאן את נערתי, וכשנקבל שנינו הכשר ליהדותנו, נקים כאן משפחה גדולה ונחנך ילדינו לחיים דתיים מלאים. בני משפחתי שנשארו בתאילנד אומרים עלי, שאני משוגע על כל הראש. אבל אני בטוח בצידקת דרכי", מסיים סנטהורן.

„דתנו", „מיצוותינו"

בין משתתפי הקורס ישנם גם כאלה שהגיעו לכאן בעיקבות אהבתם. מצאו בן־זוג לחיים מבני ישראל, וכדי שיוכלו להינשא ולהמשיך בחיים משותפים, החליטו להתגייר. [illegible]

המערכת המושלמת של כלי מלאכה עליהם חלמת תמיד!

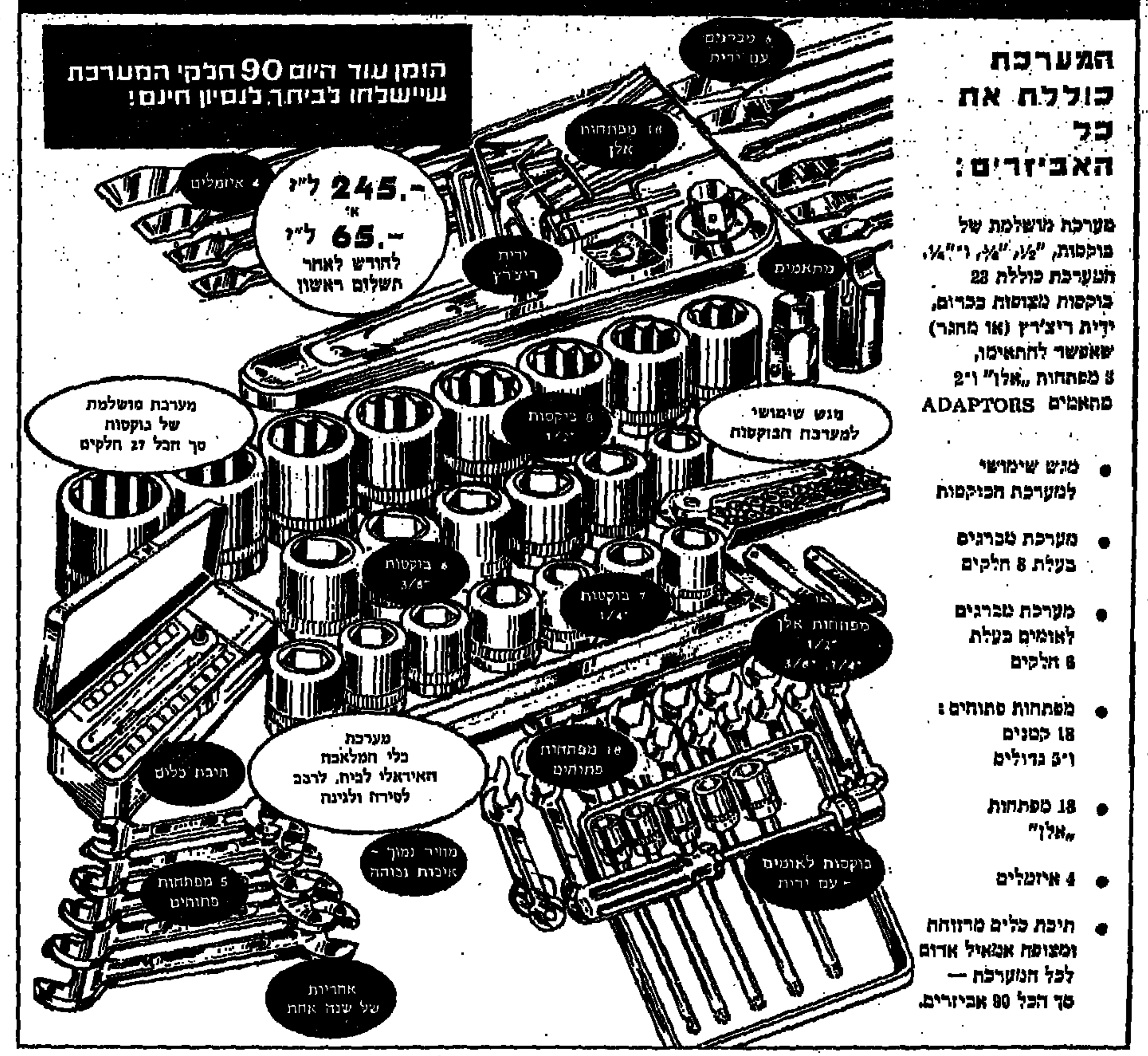

המערכת כוללת את כל האביזרים:

- מערכת משלמת של בוקסות, 1/4", 3/8", 1/2", המערכת כוללת 23 בוקסות מצופות כרום, ידית ריצ'רד (או מחגר) שאפשר להתאים, 3 מפתחות „אלן" ו־2 ADAPTORS מתאמים
- מגש שימושי למערכת הבוקסות
- מערכת מברגים בעלת 8 חלקים
- מערכת מברגים לאומים בעלת 6 חלקים
- מפתחות פתוחים: 18 קטנים ו־6 גדולים
- 18 מפתחות „אלן"
- 4 איזמלים
- תיבת כלים מרווחת ומצופה אמאיל אדום לכל המערכת — סך הכל 90 אביזרים.

90 דרכים לחסוך בכסף!

לכל בעלי תחביב ולכל החובבים זו הזדמנות בלתי רגילה לרכוש מערכת כלי מלאכה באיכות מקצועית ובמחיר נוח. 90 האביזרים השונים מאפשרים לך לבצע כל מיני תיקונים ועבודות שונות, בקלות רבה ובחסכון רב!

שלח את התלוש עוד היום.

© 1975 מ"בע (ישראל) מילקס

שובר נסיון חינם - שביעות רצון מובטחת

ג'וב חודייב

ניזור־תרנגול־תחודו

טוויסט

טוד ג'אז ג'ייב

[illegible] משבר כלכלי עלול להחזיר את רוג'ר דלטרי אל חר מחרטה ואת ג'ו קוקר אל השרברבות.

הצועדים בראש

בריטניה

1. „הו, בוי" — בייז
2. „לאהוב אותך" — מיני ריפרטון
3. „רובינסית" — בובי גולדסבורו
4. „מכאיב כה טוב" — סיזאן קארונן
5. „להתראות ילדה" — מחליקי העיר ביי
6. „אהבי אותי, אהבי את כלבי" — פיטר שלי
7. „החיים הם פרח ירקון (מיניסטרונה)" — עשרה סי.סי.
8. „הדמעות שבכית" — להקת גליטר
9. „השגיחי על עצמך" — שלוש מעלות
10. „שועל בטנוסה" — המתוקים

ארצות־הברית

1. „היא לא אוהבת אותך" — טוני אורלנדו ו„שחר"
2. „לפני שהדימעה הבאה נושרת" — פרדי פנדר
3. „מישהו עשה רע למישהו" — ב'י.ג'י. תומאס
4. „ג'קי בקר" — הניצוצים מחר אוואריס
5. „כוכב זוהר" — אדמה, רוח ואש
6. „הולכים בקצב" — בלקבירדס
7. „חירות נוסח פילאדלפית" — אלטון ג'ון
8. „רק אתמול" — הקארפנטרס
9. „כוסות גבוהות וארוכות" — ליאו סאייר
10. „אינני אוהב לישון לבד" — פול אנקה

שידורי ישראל

המיצעד הלועזי

1. „רינגאירונג" — סיג'אין
2. „הושט ידך, אהיה שם" — גלוריה גיינור
3. „מה אעשה איתך?" — בארי ווייט
4. „שלום אהובתי" — חבורת גליטר
5. „הכוסר־מא) השחור (מוחמד עלי" — ג'וני ווקלין ולהקת קינשסה
6. „פאנק ניבון (הסיף הטרקד)" — המסתוקים
7. „תני לי לחיות תיחיד" — הצלליות
8. „נגן בי כאילו ניגנת בגיטארה שלך" — דואן ארי והסוררות
9. „שועל במנוסה" — המתוקים
10. „להתראות ילדונת" — מחליקי העיר ביי

גלי צה"ל

המיצעד הלועזי

1. „הושט ידך, אהיה שם" — גלוריה גיינור
2. „שועל במנוסה" — המתוקים
3. „תני לי לחיות אהובך" — הצלליות
4. „חירות נוסח פילאדלפיה" — אלטון ג'ון
5. „את כה יפה" — ג'ו קוקר
6. „אינני יכול להוציא זאת מראשי" — תזמורת אור החשמל
7. „מה אעשה בך" — בארי ווייט
8. „רק אשה אחת" — נייג'ל אילסון
9. „האם מעולם לא היית מבוסס" — אוליביה ניוטון ג'ון
10. „שחק את אבירך" — ג'ים גילסטראפ

BEOSYSTEM 2000

הדגם החדש של בִּי־אֶנְד־אוֹ

מפעלי B & O דנמרק, צועדים כבר היום בעידן שנות השמונים והם באים להציג את יצירתם החדשה — BEOSYSTEM 2000: מערכת משוכללת זו, הדגמה יוקרה אחרים, ניתנים לאספקה מיידית.

לעולם, חמגות ללא הגבלה ואספקה תוך שלושה שבועות. החידוש הגדול ב־BEOSYSTEM 2000 הנו הטיונר אמפליפייר, לחלן אחדים מנתוני המצויינים: מקלט רדיו AM/FM, מגבר M.P.W. 150 עם עוות של פחות מ־0.1%, דמם המקלט FM לקביעת מראש, FM MUTING — המבטל את הרעשים בזמן בריית התחנות, רגישות קליטת FM — 1.0 מיקרו־וולט, חידושים בלעדיים להפרדה משוכללת בין הערוצים בקליטת שידור סטריאופוני, לוח מחוונים עלוי ושטוח, מעוצב להפליא ומואר לכל רוחבו, חלקים ממערכת המחוונים (שאינם לשימוש יומיומי) מכוסים והם גלויים רק בעת הכוון, BEOSYSTEM 2000 מערכת הסטריאו של עידן שנות האלפיים, בהשג ידיך כבר היום.

רויאל אלקטרוניקס

בעלים בלעדיים לישראל של Bang & Olufsen A/S דנמרק, רחוב רחל המשל 48 ת.א.

סוחרים מורשים: ירושלים: „רדיו לוי", שמאי 17. תל־אביב: „סטריאו", בן־יהודה 246; „אולטראסטריאו", אבן גבירול 23. גבעתיים: „בנק — חשמל ואלקטרוניקה", סירקין 15. רמת־השרון: „סינגל — מרכז הסטריאו", סוקולוב 60. פתח־תקוה: „בן עמי" בע"מ, חובבי ציון 29. חולון: „שיזולוף", שנקר 42. חיפה: „סלון מוזיר", הנביאים 17; „רדיו ריגר", הרצל 25; „אלקטרו־הסטריאו", המגינים 54; „צליל טוק", החלוץ 67; „סטריאו של שמחה", אחד העם 12. עכו: „אור קול", בן עמי 55. עפולה: אחים סטראוכלר, רחוב אנה. זכרון יעקב: שלמה טובה, המייסדים 56. נתניה: אחים פיקס, הרצל 51. רחובות: „אלמוזיו", הרצל 208. אשקלון: „סלון קלמן", ירושלים 8. באר־שבע: „מרכז המוסיקה", שד' ק.ק.ל. 197.

ההיסטוריה של ריקודי הפופ

מצעדי הפזמונים

גייב מורדי

סליפין סקין

הפרנסה והמיקצוע

קריס

כמה עולים לך העלים של הכרובית?

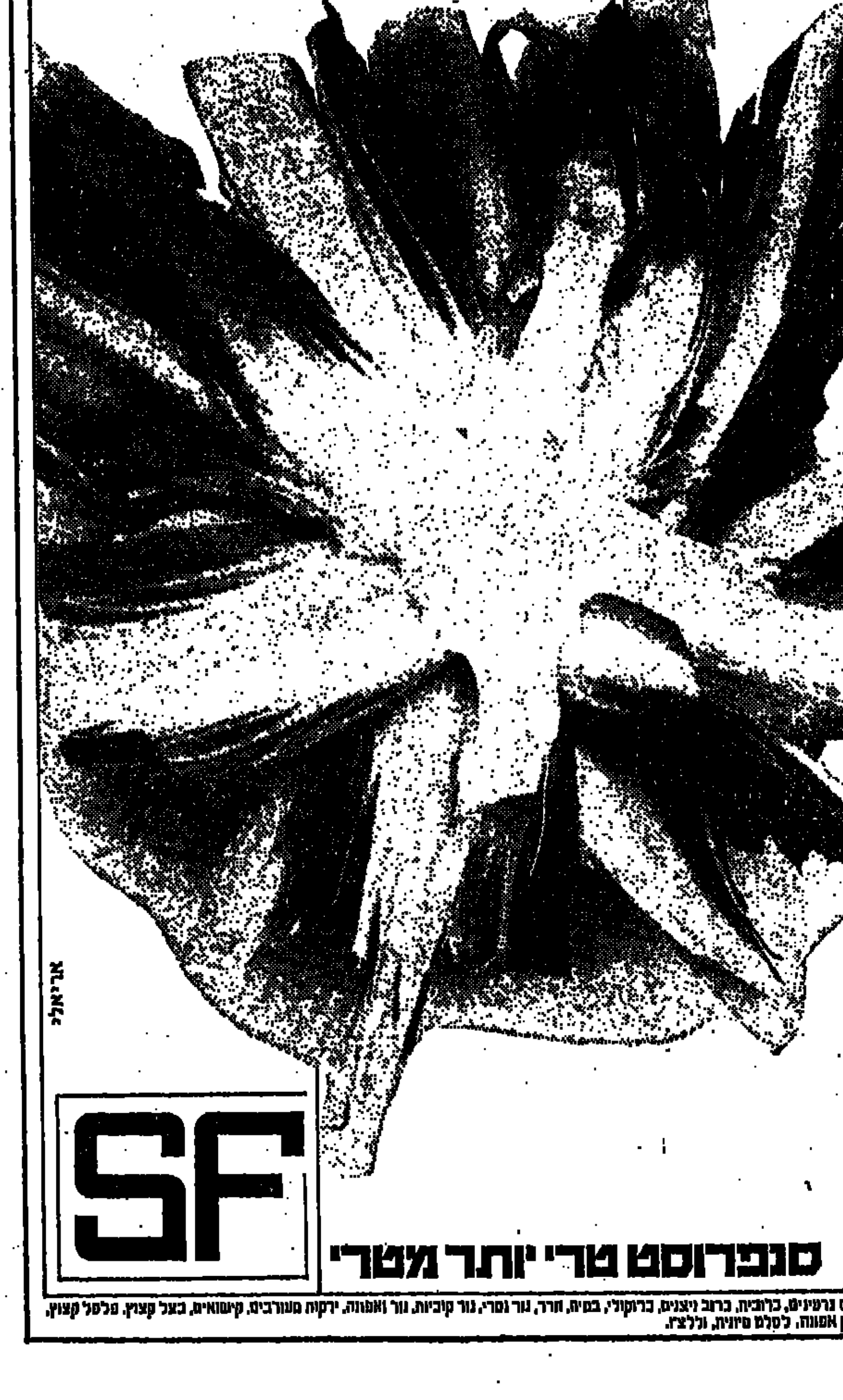

כדאי לך לעשות פעם חשבון. את הולכת לשוק, בוחרת לך ירקות, מוציאה את מיטב כספך עליהם - אך את משלמת "כסף טוב" גם עבור העלים, החרמילים, הקליפות, הגרעינים והקלחים שלהם. בסופרוסט לא תמצאי אותם. בסופרוסט את קונה ירק טרי המוקפא בשיא בשלותו ללא פחת וללא כל אותם חלקים שאת בלאו הכי משליכה. אם תוסיפי לחשבון את העבודה שסופרוסט חוסך לך בניקוי הירקות בקילופם ובחיתוכם, את מהירות הבישול ואת החסכון בגז - תגיעי למסקנה שסופרוסט כדאי יותר! לכן בשאת קונה סופרוסט חשבי כאורך כמה את משלמת. חשבי עכשיו: מה איננו משלמת.

SF

סופרוסט טרי יותר מטרי

CAULIFLOWER כרובית

גיטה סטורום מדנמרק וידידה הישראלי דני כרוסט
„מיום ליום אני נעשית יותר יהודיה מדני"

סנטהורן מחלה מתאילנד
„הרגשתי את היהדות בלב"

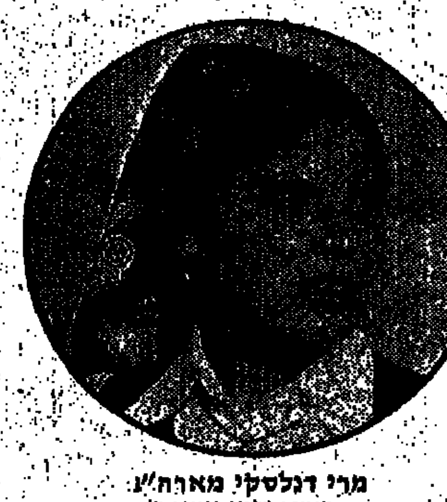

מרי דנלסקי מארה"ב
„העיקר שאני איתכם"

קונט גרי משוויץ
„נושם את הקדושה של הארץ"

מרלן טולץ מגרמניה
„אני מרגישה כאדם חדש"

כריס סטאל מדרום אפריקה מקבל תעודת סיום קורס־הגיור מידי ד"ר יעקב ניומן, מנהל המכון ללימודי היהדות: „כמה טוב עכשיו..."

תית, יהודי, חש את יהדותו בכל אחת משעות היום. אפילו בזמן שהוא מכשיר ומבשל את הבשר. זה היה יפה בעיני. כשהחלטתי להתגייר, קיבלתי מהורי את ברכתם על הדרך בה בחרתי".

דומה, כי גיטה נטמעה היטב בסביבה הישראלית. היא מדברת במושגים של „ארצנו־דתנו", „מצוותינו". ידיעותיה בשפה העברית משתפרות. היא ערה למתרחש סביבה ופתוחה לספוג.

אומר דני: „לפעמים, אני מסתכל על גיטה ונדמה לי, שהיא כבר נמצאת כאן שנים. זכורים לי בעיקר הימים הראשונים שלה בארץ, הימים הראשונים להיכרותנו. אז בכלל לא העליתי על דעתי שהיא קאתולית. היא ענדה מגן־דוד על צווארה ודיברה אתי על אקסודוס ומצדה. רק לאחר תקופת־מה אמרה לי, במיקרה, שהיא אינה יהודיה. אומנם, פה ושם מתגלים בינינו חילוקי־דיעות, אך לאו דווקא בעניני דת. אסור לשכוח, שגיטה גדלה במשפחה אמידה, בארץ רווחה. היא לא כל־כך מבינה מה זה חידוק־החגורה וצימצומים. בהתחלה, לא הבינה למה צריך לכבות את האור כשיוצאים מהחדר. לפעמים מתעוררים חיכוכים בשל קשיי תקשורת. מלה שמיתרגמת לא נכון — והמשמעות משתנה. אולם, כל הדברים האלה מתגמדים למול כוח הרצון העז של גיטה. שעות ארוכות היא יושבת ומדקלמת ברכות; מתעמקת במינוח של הדת וצמאה לעוד ועוד. עם דבקות כמו שלה אני משוכנע שיהיו לה אמביציות ליישם בביתנו את כל שלמדה. אני אשתדל ללכת איתה, אבל לא מאמין שאהיה פנאטי".

בעוד ימים ספורים תלך גיטה לטבילה במיקווה ולאחר־מכן תתייצב בפני בית־דין רבני. עוד נפש אחת תצטרף לעדת גרי־הצדק. בחודש יולי הקרוב תבוא בברית הנישואין עם דני ועוד לפני־כן היא מבטיחה כי תעברת את שמה לג'ילה. „אני רוצה לצעוד לחופה כשאני נושאת שם ישראלי ונדמה לי, שגילה זה בשמע לא רע..."

אדם חדש

גם מרלן, מולץ, הגיעה לארץ בעיקבות שאהבה נפשה. את אמנון פגשה בגרמניה בעת ששהה שם לתקופת לימודים. כשחזר לארץ, הגיעה מרלן אחריו. כיום היא גרה בדירה שכורה בפרבר תל־אביבי ומחכה לי־ום הקורס, כדי שיוכלו להינשא.

בשיטה כפייתית, בלתי מובנת. מנסים להסביר, מה טעמה של מיצוות ומיצווה ומנהלים שיחות על האמונה ועל התרומה שהיא יכולה להביא לדור הזה".

נושם קדושה

קונט גרי, השוויצרי, היה בעל אמונה עוד בטרם הגיע לקורס. לישראל הגיע בעיקבות סיפורי התנ"ך, קרא על ישראל רבות, והחליט לבוא לראות במו־עיניו. קונט הגיע לארץ לביקור בן שלושה חודשים, שהפך בינתיים לביקור בן חמש שנים. השפה העברית שגורה בפיו. ולקיבוץ תל־יוסף, בו הוא מתגורר, הוא קורא „ביתי". „בבית־הספר למדתי את התנ"ך וזה קירב אותי ליהדות. כשהתבגרתי החלטתי לבוא לכאן. אני זוכר היטב את היום הראשון שלי בארץ: ירדתי מהמטוס בנמל התעופה בלוד, והיה נדמה לי שנקלעתי למקום שאני מכיר כבר שנים. בטרמינאל ראיתי קבוצת צעירים, שהתכוונו לנסוע לתל־יוסף. שאלתי אם אני יכול להצטרף אליהם. הם חייכו אלי, ולקחו אותי עימם. כך זה התחיל. מאז אני חי כקיבוצניק לכל דבר. עובד בשדות הכותנה ועושה תורנויות.

„בתל־יוסף, החברים קיבלו אותי יפה. עזרו לי בימים הקשים, אף סידרו למעני את החופשה לקורס הגיור. באשר לעתידי לאחר הקורס, אינני יודע דבר. אני רוצה לחיות כיהודי דתי, ואם זה לא יילך בתל־יוסף — יש גם קיבוצים דתיים. חשוב לי למלא את כל המיצוות, כמו שכתוב.

„בשוויץ היו לי חיים טובים. עבדתי כפירסומאי והייתי טוב. אבל, חיי הרוחניים היו ריקים מתוכן. כאן, אני עובד בכותנה ונושם את הקדושה של הארץ הזו בכל רגע. אומרים, שקשה להיות יהודי. אני חושב, שלהיות יהודי זו חוויה מהנה. לאחר תהליך הגיור שלי אוכל לחיות במשק כשווה בין שווים. עד כה, הייתי מחוץ לתחום, בכל הנוגע לשמירה בטחונית. מעתה, אוכל לצעוד בלילה ליד הגדר, עם רובה על הכתף, ובנוסף ליהדותי, אוכל להתגאות שאני גם ישראלי..."

גם למרי דנלסקי, סטודנטית אמריקנית, חשובה התרומה הבטחונית. לאחר שתקבל הכשר

למות בירושלים

להגיע אליה, אז, לא נתנו לי. אחר־כך התחתנתי והיו חובות כלפי המשפחה והילדים. לא יכולתי לעלות לארץ, אבל גם בניכר הייתי כיהודי. צמתי ביום־כיפור, חבשתי כיפה והתיידדתי עם יהודים. בכנסיה ביקרתי רק פעמיים, בחתונות של שתיים מבנותי. לאחר שילדי נישאו כולם, רציתי רק דבר אחד: לחיות את שארית חיי בישראל ולמות בירושלים".

כשביקש כריס להתגייר, ניסו להערים קשיים בדרכו. אמרו, כי בגילו זה כבר קצת מאוחר ובעצם, בשביל מה לו. כריס היה עקשן ולא ויתר. הוא שיגר מכתבים לאישים שונים וביקש את עזרתם. בסוף עשו עימו פשרה. אמרו לו: תשב בקורס, תלמד את היהדות. אבל אנחנו לא מבטיחים דבר בקשר לגיור. כריס הסכים להסדר־ביניים זה, וקיווה כי בסוף ירשו לו.

בשעה ששוחחתי עם כריס בחדר קטן, במכון ללימודי היהדות, נכנס המנהל שלו, ד"ר ניומן, ונתן לו תעודה. בתעודה היה כתוב, כי כריס סיים בהצלחה את לימודיו, עבר את הבחינות וכי יומלץ בפני בית־הדין הרבני — לגיורו.

כריס לחץ את ידו של המורה וסירב להאמין. הוא היה בטוח, כי בסוף הקורס יקבל תשובה שלילית. הזקן הזיל דמעה של אושר. הוא אימץ את התעודה לליבו ומילמל בלחש: „כמה טוב עכשיו..."

„היתה לי שנה שלמה של כן — לא — ואולי. והנה, עכשיו רגע מרגש כל־כך..."

חבריו של כריס לקורס, הביטו בו בחיוך שעה שתחב את התעודה לתיק. 22 זוגות עיניים הביטו בו באושר וחיכו לתורם. להיות יהודי.

הזנה והרוויה משלימה — להארכת נעורי עור-הפנים
תכשיר חדש ומהפכני!

"קרם-לח", הנוסחה הבלעדית שמרכיבי ההזנה וההרוויה שלה מתמזגים ביולוגית בעור, ומשלימים מבחוץ את תהליך ההרוויה וההזנה של העור — מבפנים.

"קרם-לח" נספג בעור בקלות ופועל באופן מיידי, ברציפות ובהתמדה.

"קרם-לח" מתאים לכל סוגי העור.

"קרם-לח" מבטיח וויסות בימי של הזנת כל עור.

"קרם-לח" נועד לטיפול בכל חלקי-הפנים, לרבות סביב העיניים ובחלקת-הצוואר.

"קרם-לח" מבטיח עור גמיש, רענן וצעיר.

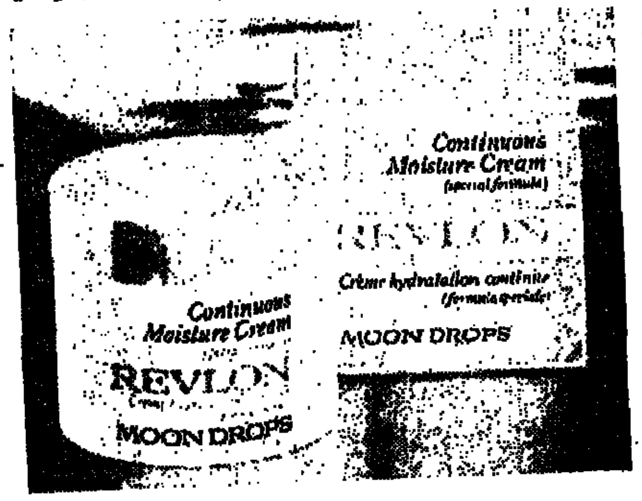

ולטיפול סדיר בעור הפנים, מערכת כל תכשירי "עור-לח": לניקוי, לייצוב, להרוויה, להזנה ולעיצוב.
ותכשירים מיוחדים: לייצוב עור רגיש במיוחד (M.P.S. Alcohol — Free Toner); לטיפול סביב-העיניים, לשפתיים, ולעידון עור-הידיים.
ועתה גם אריזות-ענק חסכוניות של תכשירי "עור-לח" לניקוי ולייצוב עור-הפנים.

CONTINUOUS MOISTURE CREAM by REVLON

צוות "רבלון" ישמח לארח אותך בפגישת הדרכה, אשר בה תוכלי ללמוד — ללא תשלום — כיצד לטפל בעורך ולטפח את יופייך — בביתך. הפגישות מתקיימות ב"בית-רבלון", רח' תובבייציון 65, ת"א, ונמשכות 3 שעות כ"א: בימי ראשון ושלישי מ-3.00 עד 6.00 אחה"צ, ובימי שישי מ-9.00 עד 12.00.

מאת סידני אומר

סרטן

(מ-22 ביוני עד 23 ביולי): ...

אריה

בתולה

מאזנים

עקרב

קשת

גדי

דלי

דגים

טלה

צחוק המורל

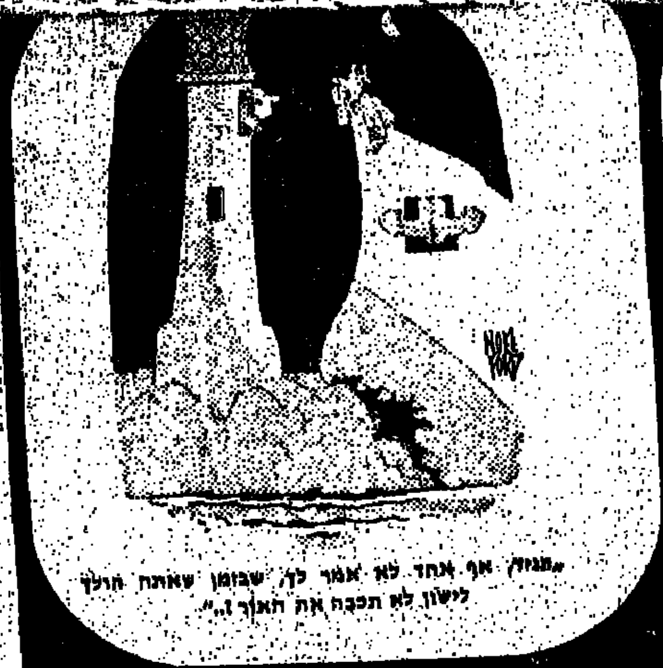
"מנוול! אף אחד לא אמר לך, שבזמן שאתה הולך לישון לא תכבה את האור?!"

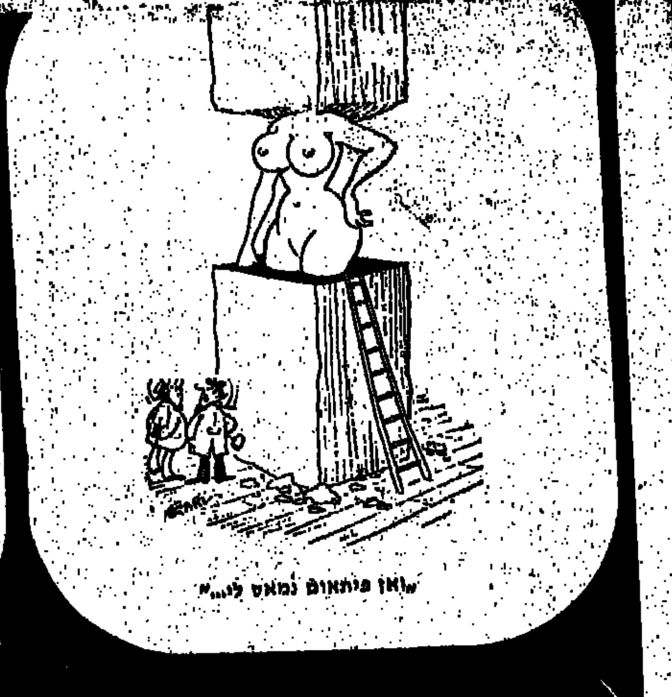
"ואז פתאום נמאס לו..."

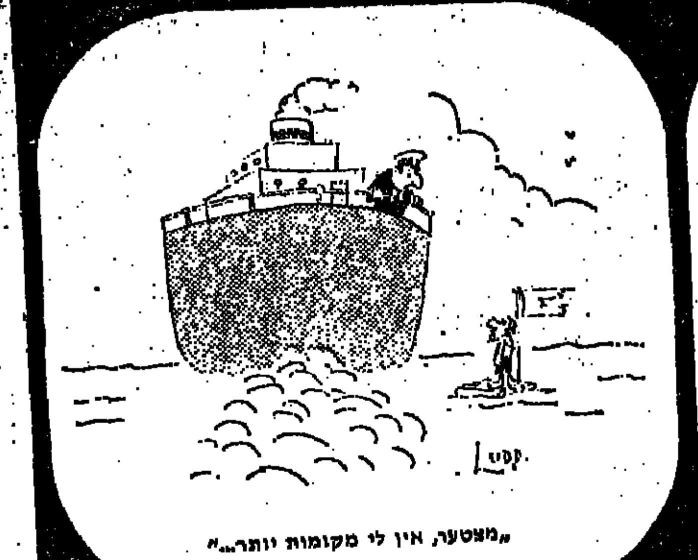
"מצטער, אין לי מקומות יותר..."

"אל תדאג, כל זמן שאתה יושב על הספה החדשה הוא לא יירה..."

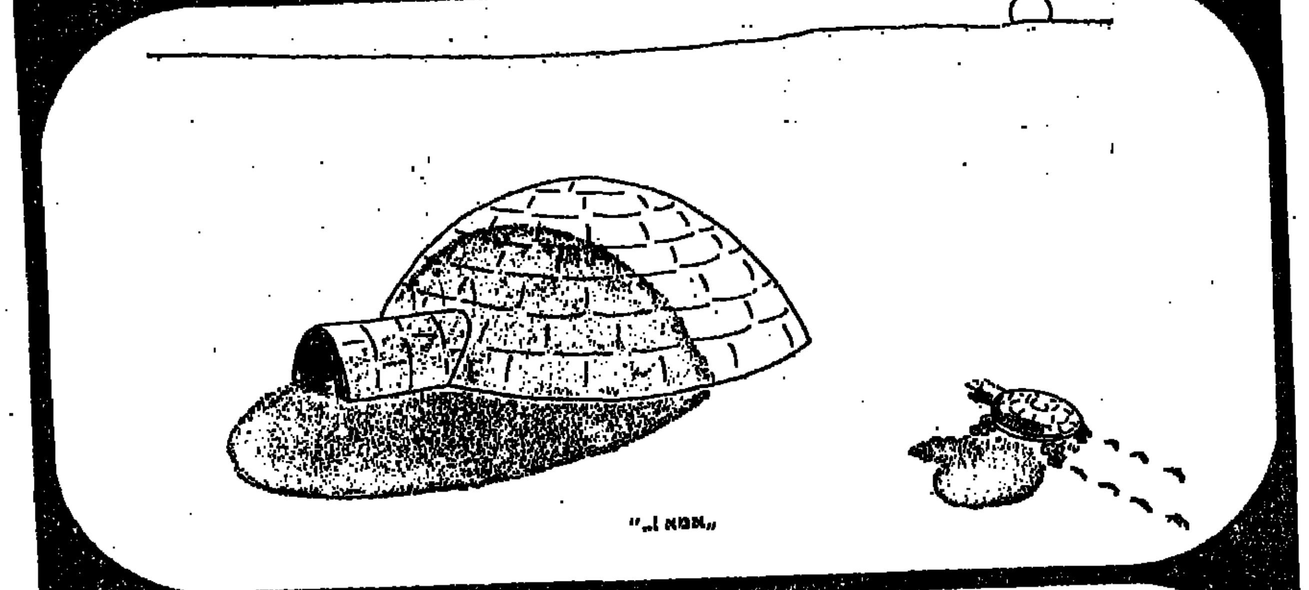
"אמא!..."

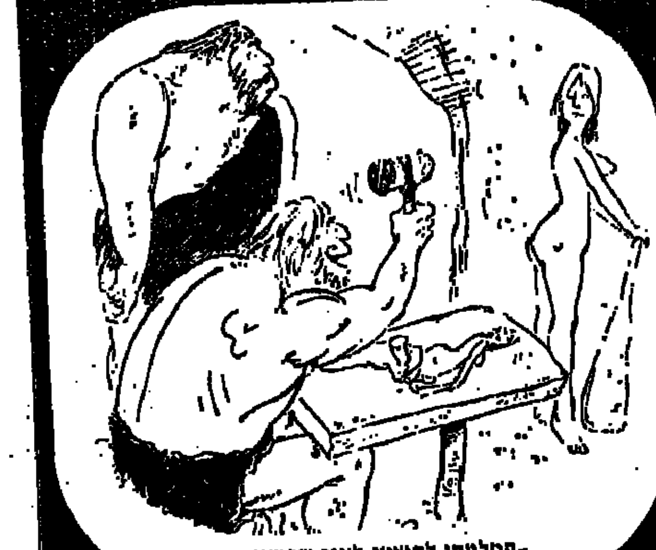
"החלטתי להוציא לאור שבועון נשים"...

"זהו זה... את שומעת, זוכבד... אני אומר לך, רק לא להתרגש... ואת אומרת, לא להתרגש זוכבד... תני לי עוד קצת חוט... העיקר לשמור על העצבים..."

הגואל של ים־המלח

מאת אביעזר גולן

רק בזכות עקשנותו של גואל לויצקי, מפקד מרחב ים־המלח בשנת 1948, לא נפל האיזור לידי הירדנים. וזאת, על אף הסכם שנערך עם הלגיון, לפיו יהיה מפעל האשלג בסדום תחת „חסותו" של המלך עבדאללה, ועל אף ההוראה להיכנע, אחרי שנותקה סדום והושמה במצור

אנשים כבני־אדם

אלמלא, כבר היתה לו משרה, ואף מקובלת וחשובה (מנהל מס־הכנסה למיגזור הערבי), הייתי עושה את גואל לויצקי למספר־סיפורים. בטלוויזיה או ברדיו — מעין אליהו נאור, אך בעברית. אילו מעשיות יש לבחור (נעבעך, בחור — שהוא כבר סבא כפול־ארבע)! הוא יושב לו בנחת בכורסה, מקטר עשן ממקטרתו — רק האקדח, התקוע לו בחגורתו (משום שאסור להשאירו במכונית) מפריע קצת לנוחיות — ומגלגל בסיפוריו. על כל מקום, על כל תקופה, יש לו סיפור; ודווקא אישי. „קצת מביך — הוא מודה — הבריות מתקשים להאמין שהייתי בכל המקומות הללו, שהשתתפתי בכל הקרבות הללו, לבטח סבורים שאני צ'יזבטניק..."

באמת לא נעים.

אפילו שמו־שלו כרוך בסיפור; גואל. ליומרה זו מה עושה? מסתבר, הוא נולד בתאריך היסטורי, ה־2 בנובמבר 1917 ואפילו אביו האפיקורס, איש העליה השניה, החליט שצירוף־מקרים זה הוא יותר ממקרי, וראוי לציון מיוחד.

מקרי או לא, אין ספק שגואל לויצקי ניחן במנה גדושה של מזל — כדי לצאת בשלום מכל מה שאליו נקלע. המזל החל לשחק לו כבר בהיותו עולל בן כמה חודשים: — הצבא התורכי נסוג אז אל קווי חזית חדשים מצפון לירקון, ובדרכו — נסוג תוך כדי ביזה. פריץ תורכי שפרץ לדירת הוריו של גואל בפתח־תקוה, לא מצא שלל ראוי יותר מאשר חבילה עטופה בזהירות בכסת. רק כשעלה על סוסו והחל מתרחק, גילה ששללו אינו אלא תינוק, מייבב — גואל. התורכי זרק את החבילה מידו בקוצר רוח — וגואל אפילו לא ניזוק מן הנפילה...

התקפת־נגד

בן 15 הוא מדריך נשק מטעם ה„הגנה" במושב ירקונה, לשם עקרו הוריו; בן 19 — והוא הממונה על הביטחון (וגם הרועה) בקיבוץ אלונים, שהוא נמנה עם מייסדיו. שם הוא „נכנס להיסטוריה" באחד מלילות 1938, כאשר כנופיה ערבית התקיפה את הקיבוץ וגואל פקד על אנשיו — בפעם הראשונה בתולדות ה„הגנה" — לצאת „אל מחוץ לגדר" ולבצע התקפת־נגד על הכנופיה הערבית ולרדוף אחריה. למחרת הגיעו „הגדולים" — יצחק שדה ויעקב דורי ויוסף רוכל — לשמוע מפיו אילו פקודות נתן...

לא היה זה פרק־ההיסטוריה היחיד שבעשייתו השתתף. הוא היה בין מגלי שהותר של המתנקש בחיי אלכסנדר זייד, השומר האגדי, ובין נוקמי מותו; ובהצתת שדות הכפר ולדהיים, שתושבי הגרמנים סייעו לאנשי הכנופיות; והוא פקד על „ביידת" (טנדר משוריין) בכבישי העמק ועל מחלקת בפו"ש, כשהוקם הפו"ש. כל פרשיה „שווה" סיפור — אבל קצרה היריעה...

ב־1939 הוא הדריך בקורס המ"מ־כ"ים בג'וערה — ואז נולד בנו הבכור והוא ביקש חופשה למחזור אחד, לשוב לקיבוצו. יהושע גלוברמן, הממונה על ההדרכה ב„הגנה" אמר לו: „אם משה דיין יסכים להחליף אותך, אתה חופשי". דיין הסכים — וביחד עם עוד 42 מדריכי וחניכי הקורס נפל בידי הבריטים ו„עשה" שנה ומחצה בכלא עכו...

בינתיים, גואל שימש שנתיים בש"י („שירות ידיעות" — „אבי־אביו" של חיל־המודיעין) ואחרי כן מדריך־חבלה בקורסים הראשונים של הפלמ"ח, במשמר העמק וסגן מפקד פלוגה א' (מפקדה — יגאל אלון), וקצין־מודיעין גליל בגליל תיכון. (סגנו היה בנימין ג'יבלי, העתיד להיות מפקד אגף המודיעין ואחד מגיבורי „הפרשה") וקצין־חבלה של פיקוד צפון.

לפתע, בינואר 1948 נצטווה לרדת לסדום וליטול את הפיקוד על המרחב, במקומו של לוי שפיגלמן ז"ל, שנפל.

וזהו בעצם, הסיפור שנספר היום. למה דווקא? — אולי משום שבימים אלה נתפרסם שחברת האשלג סיימה עוד שנה ברווח גדול, והגיעה העת להזכיר שאילמלא גואל לויצקי וחבריו — לא היה מצור כה הדוק וניתוק כה משום שבימים אלה חל „יום השנה" של אותה הפרשה.

נסיון הפקעה

ב־1948 ניתן להגיע לסדום רק בדרך הים, בסירות, מצפון ים־המלח. כביש לא היה (היתה איזושהי דרך עפר לבאר־שבע, אך רק הבידואים ושיירוני המשטרה הבריטית השתמשו בה).

המיפעל היה קטן בהרבה משהינו היום — אך לעומת זאת נמצא לידו מחנה עובדים גדול, ולמעשה שני מחנות: האחד, ל־250 הפועלים היהודים והשני לכ־400 פועלים ערבים, רובם בידואים תושבי הסביבה. אלו, כדרך בידואים, היו תמיד חמושים ב„שבריות" וכשהורה גואל שאין להכניס סגיונות לשטח המפעל (רק שבועות לפני כן נחרדה הארץ מטבח שערכו הפועלים הערבים בפועלים היהודים בבתי־הזיקוק בחיפה); פרצו תקריות. מאוחר יותר אירעה תקרית חמורה יותר, בה נהרג פועל ערבי — ואז נפתרה בעיית ה„שבריות" פיתרון יסודי: כל הפועלים הערבים עזבו את המפעל.

המפעל היה זיכיון של „חברת האשלג הא"י", חברת מניות רשומה באנגליה. היא זכתה לכן לחסד מיוחד מצד המשטר המנדטורי המתפרק: משמרות צבא בריטי איבטחו את המשאיות המובילות אשלג מצפון ים־המלח לירושלים, ואילו בסדום היתה נקודת משטרה ולאחר שחוסלה, בחודש מרץ, הפקידו הבריטים 120 רובים ו־13 מקלעי „לואיס" בידי החברה להגנת המפעל. לימים נעשה ניסיון להפקיע חלק מן הנשק. קצין משטרה בריטי הגיע במשוריין מבאר־שבע ודרש לקבל בחזרה 40.000 כדורי רובה. גואל דיווח באלחוט לירושלים ונצטווה על־ידי דוד שאלתיאל, מפקד המחוז, „להתנגד — אבל בעדינות"... הוא מילא רק את המחצית הראשונה של הפקודה: ערך כיתת אנשי פלמ"ח חמושים לפני מחסן הנשק ואמר לקצין: „תוכל לקחת את התחמושת — לאחר שתתגבר על אלה..."

לאחר שהתקשר באלחוט עם מפקדתו, העדיף הקצין לוותר על הכדורים...

פיטורי העובדים

אך עיקר בעיות הביטחון בשלב זה היו לא עם הבריטים, אף לא עם הכנופיות הערביות (אשר ניסו להשתלט על מקור המים המתוקים של סדום בסאפי שמעבר לגבול הירדני) כי אם — עם ההנהלה.

יוזם מפעל ים־המלח ומנכ"לו, המהנדס נובומייסקי, היה איש חזון כלכלי אך נעדר כליל ראות מדינית. הוא האמין שהבריטים לא יפקירו מפעל „בריטי" ועל כן לא ראה צורך בהקמת ביצורים בסדום (או בצפון ים־המלח). והעדיף להשליך יהבו על הסכם עם הבריגדיר ג'והן באגוט גלאב, מפקד „הלגיון הערבי". ב־4 במאי הגיעו גלאב פחה ואנשי מטהו למפעל בצפון ים־המלח. בפקודת נובומייסקי נפתח המחסום לפניהם והם נכנסו. אותו יום סוכם שאחרי ה־15 במאי המלך עבדאללה „יפרוש את חסותו" על המפעל. נשק ה„הגנה" במקום יוסגר ללגיון, אך העובדים היהודים ישארו, וכן ישאר על מכונו קיבוץ בית־הערבה הסמוך והעבודה במפעל תימשך.

אף כי מאז 1948 נעשו מאמצים להשכיח את הדבר — הנהגת הישוב קיבלה את ההסכם בתחושת רווחה. במצב ששרר אז — עם ירושלים במצור — לא ניתן להחיש עזרה לשני מחנות העובדים, בצפון ובדרום ים־המלח. ובחשבם על הצפוי לכאלף היהודים בשני מחנות אלה — התקשו המנהיגים להרחיק מנגד עיניהם את זכר מצדה הסמוכה.

שמע ההסכם הגיע אף לסדום, וכעבור שבוע נקרא גואל לויצקי אל מכשיר האלחוט. נובומייסקי, מירושלים, הודיע לו כי מחר יגיעו למפעל גלאב פחה וקציניו ויש לאפשר להם לסייר במפעל.

„אם יבואו", השיב גואל, „אכלא אותם בבונקר ואנעל את הדלת. אינני מוכן לחשוף את מערך ההגנה שלנו".

„דו מיט די קורצע הויזן (אתה במכנסיים הקצרות)", התקצף נובומייסקי „לא תאמר לי כיצד לנהוג!..."

אבל גואל נשאר בשלו ומשלחת הלגיון לא הגיעה.

נובומייסקי „התנקם" בדרך משלו: בבוקר ה־15 במאי הגיע מברק ממנו שאמר, כי כל 250 הפועלים היהודים הנצורים והמנותקים בסדום — מפוטרים מאותו היום...

המברק המם את האנשים. ממילא שררו בקרבם תיסכול ועצבנות אחרי מצור וניתוק שכבר נמשכו כמה חודשים. בנוסף לכך היו רובם תושבי ירושלים ודאגו לגורל משפחותיהם בעיר הנצורה. עתה התבשרו כי המשכורת לא תשולם יותר למשפחות.

התכנסה אסיפה כללית בה נתנו האנשים הזועמים פורקן לכעסם. וכרגיל במצבים כאלו — ללא היגיון רב. „אנו לא נשמור על המפעל של נובומייסקי. לא נצא יותר לשמירה! — צעקו — שיבואו הערבים וישרפו לו את המפעל!..."

„ואתם בתוכו?" — שאל גואל, שניהל את האסיפה.

„אנו לא נהיה כאן! נצא מכאן ברגל ונעלה להרים!..."

משהטיחו את מר־לבם נרגעו עד כדי להאזין לגואל שאמר להם דברים שממילא ידעום — שאין דרך לצאת מסדום, ושגורל אנשי־המפעל קשור לזה של המפעל. „ומכל מקום, זה כבר לא מפעל של נובומייסקי. זהו מפעל שלנו. של המדינה..."

כניעה ללא תנאי

אם התגנבו ללב גואל לויצקי הרהורי חרטה על [illegible] שבה סיכל את ההסדר בין נובומייסקי וגלאב פחה (היום הוא מבטיח שלא היו כאלה), הנה במהרה יכול להרגע. ההסדר „התפוצץ".

ב־14 במאי נפל גוש עציון, והירדנים, שנתמלאו ביטחון עצמי, שינו את תנאיהם. לא עוד הסתפקו ב„פרישת חסות" על מפעל האשלג; עתה דרשו את הסגרתו המלאה לידם וכן — את אנשי ה„הגנה" שבו, ואת נשקם.

ב־17 במאי 1948 הגיעו גלאב וקציניו בשנית למפעל שבצפון ים־המלח ומסרו את התנאים החדשים: כניעה ללא תנאי. הפיקוד העליון, שלא ראה כל דרך לסייע לנקודה המנותקת, הורה להיענות לדרישה. נשלחו הוראות להשמיד את עיקר הנשק, להסגיר חלק ואת הנותר — להסתיר ב„סליקים". על אנשי ה„הגנה" במקום „לחזור למחתרת".

הוראות דומות נשלחו גם לסדום.

„ב־17 במאי לפנות בוקר", מספר גואל, „קיבלנו שדר שמשלחת של הפיקוד העליון — מפקד החי"ש באיזור ירושלים ועמו חבר „ועדת המצב" בצפון ים־המלח תגיע אלינו עם הוראות".

ההוראות היו: הוסכם על כניעה ללא תנאי של הצפון והדרום כאחד. כוחות הלגיון ייכנסו לשני המפעלים בשעה 10 לפני־הצהריים, ב־18 במאי.

ריחוקה ובידודה של סדום הפכו ליתרון מבחינה צבאית: הלגיון הערבי התקשה „להקדיש" כוחות גדולים לחזית צדדית ומשנית כזו. אולם פרט לבחינה זו, היה מצבה של סדום קשה אף מזה של המפעל בצפון. שרר במקום מחסור במזון ומזה שבועות היתה „הארוחה הסטנדרטית" — לחם וריבה ומיץ לימונים שהגיעו במטוס אחת לשבוע. מים לשתיה לא היו בסדום. בימים כתיקנם הובאו המים בספינות מן הצפון. אך אם יפול הצפון? היה עוד מקור מים בסאפי, שמעבר לגבול משם הם נמשכו בתעלה לסדום (ושימשו לשטיפת הקרנליט). הכנופיות הערביות אומנם חסמו את התעלה, מפעם לפעם, אך אנשי המגן של סדום חזרו ופתחוה והצליחו למלא את אחת הבריכות. דא עקא, מים אלה היו מלוחים מכדי לשתותם ללא מהילה.

גואל לא אמר נואש. בלילה הוא שיגר את ספינת־המים אל שפך נחל ארנון (הנופל לים־המלח) לשאוב מים מתוקים. אומנם בניסיון הראשון לא הצליח נווט הספינה למצוא את השפך בחשיכה. אך יהיו עוד לילות (ואומנם בלילה הבא נמצא שפך הארנון ולשעה הוסר איום הצמא מעל סדום).

גואל לויצקי החליט: סדום לא תיכנע.

„זוהי פקודה" — אמר לו נציג הפיקוד העליון.

„ואני מסרב למלאה" — השיב גואל — „זכותך לאסור אותי בנחושתיים ולהעמידני לדין".

נציג הפיקוד העדיף לכנס אסיפה כללית ולנסות לשכנע בה את הפועלים ואנשי ה„הגנה". הוא הקריא את ההוראות: על ההגנה לרדת למחתרת, להסתיר חלק מן הנשק ולהתכונן לכניסת הלגיון מחר. העיקר הוא שהמפעל ימשיך לעבוד. נציג הפיקוד סיים את דבריו באמרו: „ועכשיו ימסור לכם מפקד המקום את ההוראות להתנהגות עם כניסת הלגיון".

קם גואל ואמר בשקט: „אנו בסדום לא ניכנע. יקח כל אחד מכם את נשקו ויתייצב בעמדתו. עם הופעת הלגיון מחר, יש לקדמו באש".

מחדר־האלחוט שיגר מברק לפיקוד העליון בתל־אביב: „מבקש רשות להילחם בסדום. שילחו לנו חומר נפץ ומוקשים. אם אין — נילחם עם מה שיש לנו".

במהרה הגיעה התשובה: „יש להחזיק בסדום. חיזקו ואימצו. אמיתי". רק לאחר שנים, נודע לגואל ש„אמיתי" הוא — דוד בן גוריון.

הסור נפל, אם כן. המשלחת הגבוהה עמדה לחזור צפונה. לפני שיצאה, אמר גואל לנציג הפיקוד העליון: „יש בצפון פלוגת פלמ"ח שנגזר עליה ללכת לשבי. מדוע לא תורידו אותה אלינו, על נשקה?"

עד שחזרה המשלחת צפונה, נפלה החלטה מרחיקת לכת יותר: לא רק את פלוגת הפלמ"ח יש להוריד לסדום, גם את חברי בית־הערבה ומאות פועלים. גם נשק רב הוריד — אם כי לא כולו. בצפון כבר היו התכונות לכניעה בעיצומן וטונות של חנ"מ ושלושה „פיאטים" יקרים־מפז נזרקו לים־המלח לפני שנתקבלה ההחלטה לסגת דרומה...

סדום התמלאה אדם. המחנה תפח מ־250 איש לקרוב לאלף. הרעב החמיר, והחום המתגבר של הקיץ, בתנאי הדוחק הקשה, השפיע על העצבים. תססו לא רק הפועלים שלא ידעו דבר על גורל משפחותיהם — גם אנשי ה„הגנה" והפלמ"ח תססו. בארץ נעשית היסטוריה ומתנהלים קרבות שיחרצו את גורל העם — ואילו הם „תקועים" בחור־לידה זה...

הוא הפעיל אותם ללא הרף — בפטרולים בסירות על פני ים־המלח ואל חופו הצפוני, במיקוש כבישים ודרכים, בפשיטות. ביניהן היתה פשיטה גדולה אחת, על הכפר סאפי, בה נכבש הכפר למשך תשע שעות רצופות. למחרת — העתיק הלגיון כמה מתותחיו מחזית ירושלים והפגיז את המפעל יום תמים. אנשיו המתמרמרים העניקו לגואל את הכינוי מ"צ (מחפש צרות) אך דוד שאלתיאל, מפקד מחוז ירושלים, הבריק לו: „המשיכו. אתם מקילים עלינו".

בעזבונו של שאלתיאל נמצא, זמן קצר לאחר מותו, כתב־המלצה לצל"ש לגואל לויצקי בזה הלשון:

„בתנאי ניתוק מוחלט הוא מנע על־ידי כושרו הצבאי וכושרו כמנהיג, את כניעת החבל ושמר על־ידי כך לעם ישראל את הריבונות על חבל ארץ זה..."

קומונה בטבעון

אחרי ההפוגה הראשונה, עלה גואל מסדום.

הוא פקד על גדוד בחטיבת „עודד", כבש את תרשיחה, לחם בנגב, הוסיף עוד ועוד שמות־מקומות לרשימה הארוכה עליה מתנוססת הכותרת „כאן לחמתי". אחרי כן שירת כמושל צבאי של „המשולש הקטן".

לבסוף תמו הקרבות, והאיש שמנערותו אחז בנשק בשירות האומה, החליט לעשות לביתו. הוא פשט את מדיו וחזר לאלונים.

אך לא אל המנוחה. בפילוג הגדול בתנועה הקיבוצית — הוא מצא את עצמו במיעוט בקיבוצו ועם 14 מחבריו נאלץ לנטוש.

ה־15 השתקעו כ„קומונה" בטבעון. הם ניהלו במשותף את חוות רמת־הדסה ובשעות אחר־העבודה, בפני ידיהם בנו את בתיהם. היום אלה וילות עטורות ירק ומעוררות קנאה.

ה„קומונה" נפרדה מאז וחבריה פנו איש לעיסוקו וב־1953 קראו מיישהיה מפקדו בש"י, זאב שרף המנוח, אז — מנכ"ל משרד האוצר, להקים את המחלקה למיגזור הערבי באגף מס ההכנסה. מאז 1967 נוספו למלכותו גם „השטחים" (וזוהי הסיבה ששוב נעוץ אקדח באבנטו) אולם נשארו גרעין חברתי מלוכד. עדיין הם מתגוררים בטבעון ונקהלים יחדיו לפחות אחת לשנה. לסדר־פסח משותף ב„בית השומר" וכשמיתהלים לאחר האפיקומן לגלגל בסיפורי זכרונות — קולו של גואל נישא ברמה.

לודז'יה מתלבשת עליך הקיץ.

„ידיעות אחרונות" מחלקת הספרים

מציעים ספרים לבית ולמשפחה

אטלס־עדי

+ מידע גיאוגרפי

סוף סוף גם בישראל

אטלס העולם והחלל

כדוגמת גדולי וטובי האטלסים העולמיים

שפע מפות ואוצר ידע אנציקלופדי ללא תקדים

המחיר 140 ל"י

●

הופיע „מידע גיאוגרפי"

ספר המעדכן את אטלס־עדי

בשורה להוכשי האטלס בלי מידע־גיאוגרפי

אפשר להשיג בחנויות וב„ידיעות אחרונות" את הספר „מידע" להשלמה

המחיר 30 ל"י בלבד

●

התלמוד ויוצריו

מאת אברהם משה נפתלי

מחיר הכרכים א' ב' 36.— ל"י

מחיר כרך ג' 28.— ל"י

לכבוד „ידיעות אחרונות" מחלקת הספרים, ת.ד. 14125 ת"א

נא לשלוח לי את הספרים

מצ"ב שיק/המחאת דואר

כסף ____

שם ____

הכתובת ____

הלוח הכפול
הלוח הנפוץ ביותר

מדפים וספריות

גם להרכבה עצמית
שולחנות כתיבה,
מיטות וארונות ילדים
עיצוב וסידור
חנויות ומחסנים
★
תצוגה מתמדת במקום
פתוח כל היום
★
מחלקה לצינורות
ופרופילים,
מסילות וגלגלים.

א. את י. יוזביץ בע"מ

נחלת־בנימין 120, טלפון 821610

מהפכני!

מרקו מחזיר לך את שערותיך לצמיתות

מרקו מחזיר לך בטבעיות ניקה מהפכנית את שערותיך לצמיתות. מעניק לך חופש לחפוף, להתרחץ ולשחות כששערך הוא חלק טבעי מגופך.

מרקו, חולון, סוקולוב 103 טל. ביום 888779 ובערב — 859061.

היום, יותר מתמיד, חשוב שתקבלו תמורה מלאה עבור כספכם

אצלנו תוכלו לבחור מתוך עשרות דגמים את חדר השינה המתאים לכיסכם ולטעמכם.

* אספקה מיידית.
* ייעוץ ארכיטקטוני חנם.

רהיטי גבעת ברנר־נורד בע"מ

כצנלסון 113 גבעתיים (ככר נח) טל. 724106־7

חדרי שינה חלומיים (ולא יקרים)

[illegible]

הכפרי הערבי מדרעא, שעבד כשרת במשרדי

בערך בעת ראשיתה של המלחמה־העולמית־הראשונה העמיסה משפחת עדקי מצנעא, תימן, את ילדיה ומטלטליה על גב חמור ויחד עם משפחות אחרות יצאה „ברגל" לארץ־ישראל. אחרי תלאות ונדודים דרך חודידה ומצרים הגיעה לארץ והתנחלה בנחלת־צבי בירושלים, שכונה שכולה תימנים.

האב היה מנפץ צמר־גפן במיקצועו. הפרנסה בדוחק, החיים — בדיוק כמו בתימן, חקור חורר לעצמות.

כשמלאו למשה עדקי 9 שנים, המיר את הגלאביה המסורתית במכנסיים וחולצה והלך לבית־הספר. לאחר סיום היסודי החל ללמוד בתיכון, כשהוא מממן לימודיו משכרו כפועל במאפיה. בשנת השניה נאלץ לנטוש לימודיו ולצאת לעבוד בבניין. הצטרף לתנועת „הנוער הסוציאליסטית", ממנה הגיע ל„הגנה", לנוטרות, ל„נודדת", לשמירה במחנות־חקירות בעוג'ה ובקומראן. רק בנס נשאר בחיים לאחר התנפלות הערבית על המחנה בקומראן.

בעיצומה של המלחמה־העולמית־השניה, לאחר כיבוש סוריה ולבנון על־ידי בנות־הברית (בסיוע הפלמ"ח) מידי נאמני וישי, נוייס עדקי למחלקה הערבית — יחידת המסתערבים של הפלמ"ח, שאנשיה נשלחו, בתיאום עם המודיעין הבריטי, להתערות באוכלוסיית סוריה ולבנון כמסווה של ערבים, להכיר את השטח ולהיות נכונים — אם ייכבש האיזור על־ידי צבאות „הציר" — לפעולות של מודיעין וחבלה. ה„התערות" נעשתה דרך השתלבות בחיי התרבות, המסחר והתעסוקה בערים השונות ועבודה במקומות יזומים ומזדמנים, כערבים (וכחוראנים) לכל דבר.

במסווה של ערבי כפרי מדרעא „סודר" עדקי כעובדה כשרת במשרדים המשותפים ל„סולל־בונה" ולחברת „פרעון" בדמשק, שביצעו עבודות שונות עבור הצבא הבריטי. אחרי תקופה זו, עלית יסופר לחלן, חזר ארצה להשתלמות ואחר החל נע בין הארץ לבין סוריה ולבנון בתפקידי המחלקה וכתפקידי עליה ב'. נטל חלק פעיל בפעולות רבות של הברחת עולים בלתי ליגאליים דרך גבול הצפון, נתפס, ישב בכלא זמן־מה, שוחרר, המשיך, חזר ארצה, ובעת מילחמת השיחרור עמד לצאת למשימת מודיעין והבלה לירדן.

משה עדקי, תושב גבעתיים, הוא פועל בניין עד היום, מומחה לטיח דקוראטיבי. לאחרונה הפך גם ל„סופר". את סיפור חייו, בו שזורים גם סיפוריהם של רבים אחרים, סיפורה של תקופה וסיפורה של חבורה נועזת שיצאה למשימות של אומץ־לב ובדידות, העלה על הכתב בספר „באש נצורה", שיצא זה עתה בהוצאת „עם עובד".

בעמודים אלה — פרק מתוך סיפורו של עדקי, המתאר את „שתילתו" וקליטתו כשרת „רוץ־תביא" במישרד „סולל־בונה — פרעון" בדמשק, כאשר מלבד האיש שהמליץ עליו, יוסף פיין, לא ידע איש את זהותו האמיתית. התקופה: סוף 1041 ותחילת 42'. שם־הכיסוי של עדקי, הפעם: תאופיק יוסף באדר.

בשעה שמונה בדיוק התדפקתי על דלת המישרד. בחדר ישבו כמה אנשים, שאחר־כך הכרתים בשמותיהם: דוד טוביהו — המנהל. גליקשטיין — המהנדס. מנהל המשק, ועוד כמה אנשים. ביניהם יוסף פיין. יוסף, משראה אותי בדלת, ביקש מחבריו להרות רגע ויצא אלי למסדרון.

„אין לי איפה ללון", אמרתי מהר.

„מה אתה מציע?"

„אני אישן במישרד", השיבותי.

הוא חזר ונכנס יחד אתי ואמר למסובים:

„הפועל הזה יעבוד במישרד ויעשה את השירותים הדרושים, ניקיון ושליחויות".

גליקשטיין עיווה פניו:

„לא מצאת פועל קצת יותר אינטליגנטי?" שאל את יוסף. „הרי זה ממש..."

„רבותי", ענה יוסף, „יש לי ניסיון באנשי המקום, ואם השייך הזה, שיש לי קשרים אתו, המליץ על הפועל הזה, אני אינני יכול לסרב. היו סבלניים".

הם קיבלו את דבריו בלית ברירה, אבל לא היו מרוצים. יוסף המשיך ואמר, שאני אלון במישרד.

כאן לא יכול היה גליקשטיין להתאפק:

„לא, זה לא ייתכן. יש במישרד כל מיני מיסמכים. יש דברים חשובים. מה פיתאום שיישן פה?"

„תסמכו עלי", אומר יוסף. „על אחריותי. זה בסדר".

לא היו משוכנעים, אלא שלא היתה להם ברירה, ונכנעו. גליקשטיין פנה אלי, בערבית כמובן, בקול רם במקצת, כאילו לא רק מטומטם אני אלא גם חרש, ואמר:

„מה שמך?"

„תאופיק, יא חוואג'ה", אני אומר ועובר מרגל לרגל.

„תאופיק, לך תביא לי קופסת סיגריות „אקסטרא"."

„א־קא־סטרה"? אני שואל.

„כן, אקסטרא".

„אדוני", אני אומר, „עד שאגיע לחנות, אשכח את השם. תן לי בבקשה קופסה ריקה ואביא לך בדיוק כמות".

גליקשטיין התרתח: מטומטם זה אפילו שם כמו אקסטרא אינו מסוגל לזכור. הריק את קופסת הסיגריות שבידו והפליט לעברי:

„יחרב ביתאכ".

„השקץ התלבש"

הבית שבו שכן המישרד היה מודרני ביחס לבתים שברבעים הישנים של דמשק. החדרים שאליהם פונים מן הפרוזדור שימשו מישרד לסולל־בונה: בפינה הימנית היה חדר־מיטבח, ולידו חדר־אכילה לעובדים. כעשרה במיספר. קבלן־המיטבח, אנטואן, העסיק טבח, עובד מבוגר ונער שוטף כלים. בשירותים עבד ארמני זקן, שהיה שרוי תמיד במצב־רוח מדוכא. מעבר לחצר השיש, שבה המזרקה, עולות מדרגות לקומה שניה: שם, מעבר לחצר, גרה המישפחה שהיא בעלת הבית הזה, מישפחה יהודיה אמידה מאד. כל אלה שיצאו מן הרובע היהודי אמידים הם, וממוגם חביב עליהם מגופם. בעל־הבית הוא אבו־סלים, ולו בן צעיר, חוואג'ה מוריו, בחור כבן 25, מגונדר, אלגאנטי, מסורק למשעי, שערו מרוח ואזלין־בריל־יאנטין, ריחות־בושם נודפים מכנ'ו, וממחטה עמו לסתום בה את אפו מפני ריחם של אחרים. הולך ביהירות ובגאוות, מדבר בקול ציווי חמור, כאילו כל העולם חייב לו. אום־סלים, בעלת־הבית, עושה במשק ביתה, ויותר משהיא עושה, עיישה משרתת יהודיה רזה ונעימת־פנים, נערה עצרה בה כבת 16, עובדת יומם ולילה, לנה במקום, חופשות אין לה, ורק בשבת היא הולכת לבקר את מישפחתה שעות מיספר. מבט אחד בה הספיק לי כדי לדעת שרע לה כאן.

בקומה השניה של החצר הגדולה הזאת — חדרי־מגורים לעובדי המישרד, ולמטה משמאל חדרי־אורחים מיזרחי מפואר: שטיחים פרסיים עבותים, ספות וכיסאות משובצים דר, מגש־נחושת גדול ונוצץ, גרגילות של פסיפס וקנקני־נחושת, אח־נחושת גדול ניצב באמצע החדר. נאסר עלי להיכנס לתוכו אלא אם כן איקרא לשירות.

הלכתי לשוק־הבגדים, הדומה לשוק־הפשפשים שביפו, וקניתי מכנסיים רחבים ושחורים, חזיה עם המון כפתורים ולולאות, כאפייה מנוקדת בשחור המשמשת אזור לחגור את הבטן, וכיפה לראש עם חוד מודקר באמצעה. על כל אלה הוספתי מעיל עליון חום לעיתות הקור, שכבר אפשר היה לחזותן: השמיים הלכו ונתכסו עננים, ואני — הקור מפחיד אותי יותר מכל סבל גופני אחר.

זרקתי את בגדי המשומשים, שגם אני כבר לא יכולתי להביט בהם עוד, התרחצתי איכשהו בברז החצר, והתגנדרתי לו כראוי לשרת של מישרד הדור. עוד קניה אחת צריך הייתי לקנות, ודווקא חפץ שאני בקיא בו מן הבית: הלכתי לשוק צמר־הגפן לתעשית מיזרונים ושמיכות, וקניתי מיזרון של צמר שחור זול, ושמיכה זולה אבל טובה. מעתה יש לי חפצים, ואני כמעט אפנדי. הזמנתי לי כרכרה, העמסתי את תחבילות שלי, ונסעתי אחר כבוד למישרד.

הפקידים קיבלו אותי הפעם מוכי־תמהון.

„יופי, תאופיק, יופי!"

„חילו! יופי!" קריאה המלווה נשיקת קצות האצבעות הצרורות יחד מול הפה.

„השקץ התלבש", אמר מישהו. „הסתכלו עליו".

אחרי העבודה יצאתי לחפש לי מסעדות המתאימות לתקציב שלי, לירה ליום. מצאתי את מסעדת אבו־עדנאן, בפינת כיכר אל־מרג'ה, שם עוברת החשמלית מספר 5. בכניסה, מצד ימין, מתרומם דלפק גבוה, מקום מושבו של בעל־

משה עדקי בבגדי שרת ערבי במשרדי „סו"ב — פרעון" בדמשק, סוף 1941

מאת שלמה שנגר

אלה יהיו בולי ישראל בשנה הבאה

דואר־ישראל מסר לנו לפרסום את התוכנית המשוערת של הנפקות לשנת הכספים 1976/77: [illegible]

חגורות בטחון

[illegible]

אוצרות הקיסרות

[illegible]

ביקור הוגו

גם באי השגן, גרנסי, יהיה [illegible]

תיירות בג'רסי

[illegible]

מאת אורי צחור

מאבק צמוד על האליפות הלאומית

[illegible]

התקפה בכל מחיר

[illegible]

הגנה סיציליאנית

[illegible]

מאת ג'קי

היכן הכלב האובד?

[illegible]

הזוכים בפרסים

[illegible]

תשבץ 7 ימים

מאת הלל הרשושנים

מספר 769

ליי; פרס ד': 15 (חמש־עשרה) ליי; פרס ה': 10 (עשר) ליי ועוד 60 פרסי ספרים. את הפתרון יש לכתוב בכתב קריא על צידו האחד של הנייר או על הגזיר התשבץ ולשולחו עד יום חמישי הבא לפי הכתובת: הלל הרשושנים, תשבץ חג השבועות, ת"ד 21222, תל־אביב ● פתרונות התשבצים השבועיים 761 ו־762 ושמות הזוכים בפרסים פורסמו ביום א', 4.5.75. פתרון תשבץ השבוע 768 ושמות הזוכים בפרסים וכן שמות חיילי צה"ל, פורסמו ביום ד', 7.5.75.

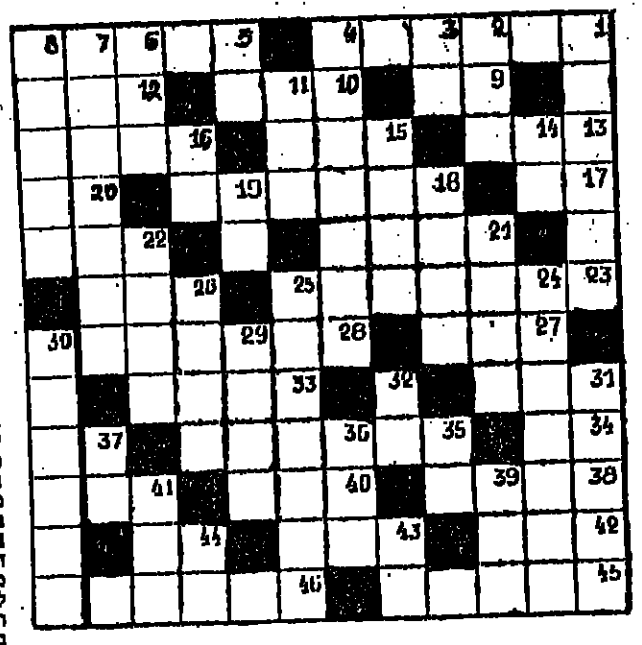

במאוזן — מימין לשמאל:

1) שר לשעבר בממשלת ישראל 5) שכונת רמת־גנית 9) בהמה טהורה 10) עזרה בצרה 12) מישחק נאה ויקר לבני הנעורים 13) נתיב 15) עץ זה נטע אברהם אבינו בבאר־שבע 16) קל־דעת, נחפז 17) יין עתיק מאוד 18) עיר־מולדתו של דוד המלך 20) אוייב בנפש 21) אחד משלושת הדברים עליהם העולם עומד 22) מריבה 23. מושב בעמק־יזרעאל, נוסד בשנת 1913 כהיאחזות של חברי „השומר" 26) טהור 27) מטבע צ'כוסלובקי 28) כינוי לחג־השבועות 31) מומחה לאיחות 33) עשוי להביא תועלת 34) חבר־ממשלה 35) בעלה של נעמי ביתה־לחמית 37) פקודה 38) החרוממות, גדלות 40) חתיכה, קצה 41) מחיצה 42) אשתו של מחלון וכלתה של נעמי 43) צמח תבלין ריחני (Vanilla בלע"ז 44) שן של מפתח 45) הודעה שהמעשה אסור ושהעושה ייענש 46) מדינה בלקנית.

במאונך — מלמעלה למטה:

1) פיוט בארמית הנאמר בנעימה מיוחדת בחג השבועות 2) אבן מאבני־החושן 3) מידת־שטח, מאה מטר מרובעים 4) אדם המתנהג בכנות, בפשטות וביושר 5) עמית 6) חריץ־המחרשה — או — חברה לתיכנות מחשבים 7) אחת משלוש הרגלים 8) שיעור מסויים שנקבע מראש; תקן — ביטוי לועזי 11) ביזה 14) סוד 15) קביעת אנשים ביחידת צבא או במיפעל 16) נים ולא נים 18) שליח מהיר; מחזק מיברקים 19) יום טוב 21) מחלת־ילדים מידבקת (Rubella בלע"ז) 22) כלי המשמיע קול על־ידי תקליטים, „גרמופון" בלע"ז 24) ברכת־פרידה בין אדם לחברו 25) אנשים מעטים 26) תיל זיק המפסיק את זרם החשמל בשעת קצר 29) נכבד מאוד, עליון 30) מדינה אירופאית 31) הרגל, שיגרה, „רוטינה" בלע"ז 32) רסיסי לילה 35) כלי־חפירה 36) מדינה אסיאנית 37) שיירה של אניות וספינות 39) מחל על זכותו או כבודו 41) חלל כף־יד קמוצה 43) בן־כיבשה 44) בן־ננח.

מצא את ההבדלים

מי מאתנו לא יבין ללבו של המסכן, שיתוש זמזם וזמזם סביב ראשו כל הלילה, עד שלבסוף התיישב על הקרחת — ועקץ! יריה אחת — והיתוש נפל ארצה. אבל בין כה וכה נפלו שמונה שינויים בין שני הציורים. מה הם? (התשובות הנכונות בעמוד 31).

אותיות ומספרים

מספר 569

לפניכם חידת „אותיות ומספרים" לחג השבועות. בפעולת הכפל הוחלפו הספרות באותיות. יש למצוא את ערכן הספרתי של האותיות ולהציבן בתשבץ המספרים. בתשבץ מסתתרת רביעיה הקשורה לחג ● 10 פרסי ספרים יחולקו בהגרלה בין הפותרים נכונה ● המען למשלוח הפתרון: „אותיות ומספרים" מס' 539, ת"ד 20227, ת"א.

	נ	ע	ל
		א	מ
ח	ו	א	י
ל	ו	ל	ל
ח	כ	ה	ע	ל

2	3	2	1
0	8	5	3
9	5	8	8
9	2	4	9
1	2	7	1

פתרון חידת „אותיות ומספרים" מס' 567

הספרה שאינה משתתפת בחידה: 5

	3	4	2
		1	9
3	0	7	8
3	4	2	
6	4	9	8

שמות הזוכים בהגרלת 10 פרסי הספרים: 1) גדעון חינקיס, רח' אבן גבירול 104, ת"א; 2) פנינה שמיר, רח' רמב"ם 33, פ"ת; 3) יואל קלימי, קרית־משה 63, רחובות; 4) נורית בביוף, רח' בר־אילן 35, ירושלים; 5) אבשלום אהרון, רח' פרץ 20, קרית־ים א'; 6) יהודית מסיקה, ת"ד 114, עכו; 7) בנימין מדמוני, מושב ישע, מס' 68, ד"נ האלה; 8) ארמונד מלול, שכ' ביאליק 3 5, טירת־הכרמל; 9) רוני בירקנפלד, נחלת־יוסף 3, רמת־גן; 10) אבי פרל, שלום־יהודה 7, חלפיות, ירושלים.

هكذا من الإصل

هكذا من الأصل

80 אלף גברים ונשים נוחפשים בני־זוג

מכון „רעים", שנוסד לפני כ־10 שנים, הוא הוותיק, המנוסה ביותר והמעולה בקרב „הדור הצעיר" של מכוני־ההיכרויות

בימים אלה חוגג מכון „רעים" — מכון ההיכרויות הגדול ביותר בישראל — עשר שנים להיווסדו, מסיכום של פעולות גוברות והצלחות מופלגות רבות. 80 אלף פניות נרשמו בכרטסת המכון מיום היווסדו: נערות בנות 17 ונשים בנות 50, גברים ויוצאי־צבא ויוצאים, בודדים, גרושים ואלמנים, כולם פנו למכון אשר טרם מצאו בן זוג.

מייסדו ומנהלו של המכון, מר חנן ברינוי, השתלם בסוציולוגיה ופסיכולוגיה, היה מדריך נוער, עובד סוציאלי, והוא ניחן באותו חוש מיוחד נדיר מאד, לעמוד על טיבם של הבריות ואין שיחה מהירה ומשביעת־רצון.

רמה מוסרית גבוהה

„ההצלחות הרבות המגיעות להם זכה מכון „רעים" משנות קיומו, אינן מקריות", אומר חנן ברינוי. „הם לא הושגו בנקל. כבר בתחילת פעילותינו הוצבה המטרה להפוך את „רעים" למכון ארצי המהווה המשרת נשים וגברים, בעלי כוונות רציניות, המבקשים להכיר בן־זוג מתאים לנישואים".

„במשך כל השנים" מציין מר ברינוי, „לא הרגו אותנו [illegible] ... על רמה מוסרית גבוהה ביותר, על סודיות מוחלטת, ועל יחס אישי לכל פונה ופונה".

שלושה סוגי פונים

אחת ההוכחות המשכנעות ביותר להצלחת „רעים", היא העובדה שמתוך כל שלושה נרשמים חדשים, אחד מגיע בעקבות המלצה מקרוב משפחה, מחבר שנישא באמצעות המכון או מפי שמכיר זוגות שנישאו באמצעות „רעים".

„אנחנו יודעים גם", מוסיף מר ברינוי, „על מקרים שבהם נישאו זוגות גם שלא בעזרתנו, ובכל זאת הם מספרים אלינו את זוגות גם שלא באמצעותנו, ובכל זאת הם משום ששמעו אודות מכבודת והצלחותינו".

מכון „רעים" משמש וקשר לזכותו בין השאר, גם את העובדות שבעזרת ההשמה בשלושת „מביבות הצהריים" ו [illegible] — כל אחת משלוש הפונים — משפחה אחת נישאו באמצעות המכון שתי חבנות ואחות, ובשנית — שתי בנות ואביהם האלמן...

מי פונה ל„רעים" ומדוע?

חברי „רעים" מתחלקים לשלוש קבוצות עיקריות: על הסוג הראשון נימנים צעירים חדורי אופי ואישיות מגובשת. הירודים היטב מה הם מבקשים לראות בבת־זוגם. הם רציניים, מודעים לאחריותם הכבד הכרוכה בהנחת היסודות לחיי נישואין מוצלחים.

אל „רעים" לא משום שחסרים הם הצלחה, אלא משום שלא מצאו בחוג מכריהם את בן הזוג המתאים. יש בעניינם מצוקה חברתית ולפיכך מבקשים הם למצוא מבעד למסגרת החוג הצר שלהם.

הסוג השני של הפונים הם אנשים רגילים. על חשבונות ולעולמות. שמכיר אלף וחות סיבה אפשרית לא מצא את האדם המכון ורואים ב„רעים" אמצעי נוסף להיכרות.

על הסוג השלישי נימנים אנשים חדורי בעיות: חלקם לוקים בביישנות רבה וחוסר העזה, לחלקם פגם או מום גופני.

הצעיר שהיה בררן

„לא אחת — אין זו מלאכה קלה. בדרך כלל, נמשכת הקופת ההיכרות המרוצעת חודשים אחדים. ואז — תוך זמן קצר יחסית (שלושה־ארבעה חודשים) באים בני הזוג בברית הנישואין. אבל, לעיתים זה נמשך זמן רב יותר. כך, למשל, יודע מנהל „רעים" לספר, כי נדרשה תקופה ממושכת כדי לעמוד על קנקנו של פונה זה או אחר. „היה לי מקרה אחד", הוא מספר, „בחור צעיר, יפה, בעל כל התכונות הטובות, שלא הצליח ליצור קשר עם שום בחורה. הוא היה בררן מאוד. הצעתי לו היכרויות עם גבר. בבחורות, אבל הוא — לא הגיב בחיוב. אך בכל פגישה, בשיחות של הפונה מורסטיות של נשים שגורתי לו הפגישה שהכרתי לו פגישה אחר פגישה...

הוא נילה התעניינות רק באחת — דווקא ממושכת ... כי כך הוא סבור שצריכה להראות בנערה תלומותיו. לא היה קל מזה: הבחורה לי נערה מתחילה. ממוש־ קפת — ותוך חודשים נישאו הם מאושרים עד עצם היום הזה..."

גם עולים חדשים

אל מכון „רעים" פונים לא רק רווקים ורווקות. באים גם גרושים וגרושות, אלמנים ואלמנות. שנותרו בצד — או בהברת זוגות אחרים — ואין ביכולתם למצוא בני זוג; באים דתיים ושומרי מסורת שדורשים בדיוק מקום מגוריהם ועיקרה מאד. באים נושאים ... באים למצוא ביחד.

באים, כמובן, גם עולים חדשים לא מעטים. „כל אלה", אומר חנן ברינוי, „מגיעים במטרה אחת: למצוא את בן או בת הזוג בדרך מכובדת. לא לסמוך על המקרה. אנו מעמידים את מומחיותנו לשירותם".

ולא אחת — בהצלחה יתרה.

> ### לעולם לא מאוחר מדי...
>
> טקס הנישואין, שנערך לפני שבועות אחדים באחת השכונות באזור תל־אביב, היה בלתי־שגרתי: מהותה לחופה, משפחתם קרובות מאושה, נשואי גבר ואשה שגילם היה רחוק מגיל הנישואין המקובל. הוא — בן 73, והיא — בת 69.
>
> „אלה בני הזוג הקשישים ביותר שהתוודעו זה לזה באמצעות מכון „רעים", מעיד ... „התמונה האשה חיפשה... עם המנהל, חנן ברינוי.
>
> „באתי לומר רק ואת", אמרה החתנה, „שהגיל החשוב מאהבה גדולה מוג־ אהם, רק בגיל העשרים. שיגעתי: את „אהבתי הנדי־ רה, ביותר. מצאתי. דורשא לכושא."

„לא תרגו אחד רוחים קלים וסרבנו בתוקף לרשום אנשים נשואים"

פסיכולוג ישראלי ידוע מונה את הסיבות לפופולריות של הכרויות בשיטה המדעית:

„בחברה המודרנית גוברת חשיבותו של מכון־ההכרויות"

„בתקופה בה אנו חיים הצטמצמו עד מאד אפשרויות ההיכרות בין גברים ונשים. בני האדם מרבים להסתגר בחוגים מצומצמים משלהם, המושתתים, רובם ככולם, על מכנה־משותף מקצועי, או תעסוקתי, ואינם מרבים לרוב פתח לכיוונים חברתיים נוספים. מטילא ברור, שבצורה כזו מצטמצמות אפשרויותיהם של הרווק או הרווקה המבקשים היכרויות חדשות, ומכאן חשיבותו הרבה של מכון ההיכרויות המודרני, המסייע באמצעותו ליצור קשרים חדשים בין גברים ונשים", קובע הפסיכולוג התל־אביבי, ד"ר י., אשר המכונה בין השאר, בבעיות החברה של שני המינים בחברה המודרנית.

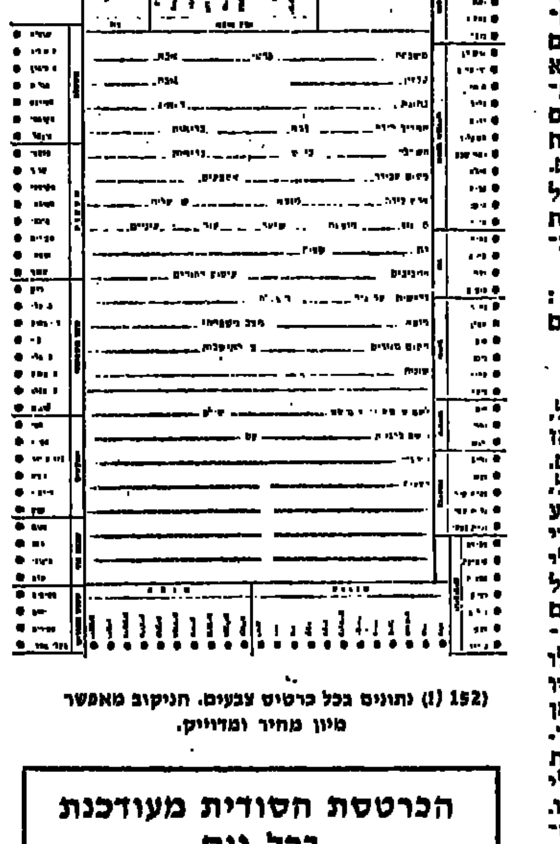

(152 נ) נתונים בכל כרטיס צבעים. הניקוב מאפשר מיון מהיר ומדוייק.

> ### הכרטסת הסודית מעודכנת בכל יום
>
> כרטסת הפונים למכון „רעים" מסווגת ב„שיטת הסיווג" — ושמורה חסויה.
>
> היא מכילה את פרטי הפרטים על הפונה למכון: גיל, גובה, השכלה, מקצוע, מוצא, מצב משפחתי, מצב חברתי, תכונות, תחביבים, השקפות — ועוד ועוד.
>
> בשולי הכרטיס מאושר מצוין פרטים, אופי, אישיות, נוהגים מיוחדים, לעתים גם חוות פסיכולוג או גרפולוג.
>
> הכרטסת מעודכנת יום יום. כאשר מונים גברים ונשים נוספים — או, כמובן, כאשר „נגרעים" מן הכרטסת זוגות שהעמידו חופה כדת וכדין.

הוא מוסיף, כי לפני דור אחד ויותר היה מוסד השידוכים מפותח מאד בקרב השכבות השונות של העם היהודי. אולם במתכונתו זו הוא צמן גם סיכונים שונים, משום שבני הזוג ניכפו זה על זה, או זו על זה, מתוך שיקולים שלא תמיד היו מבוססים על רצונותיהם, כשרונותיהם או תחושותיהם של בני הזוג.

„מכאן", אומר הפסיכולוג, „השתרש בהודעתם של רבים צליל־לוואי צורם למלה שידוכים. אולם, התקופה שלנו הוכיחה עד כמה דרושה החייאת מוסד כזה, שיהיה בנוי כמובן על בסיס מדעי, חדשני, מתאים יותר לרוח הזמן. מכוני היכרויות משוכללים, שהתמחו בהתאמת בני־זוג, כובשים בשנים האחרונות את מרבית ארצות העולם ונחשבים ל„מוסדות חיוניים ביותר". עובדה היא שאין־ספור של נישואין מוצלחים נזקפים לזכות מכוני־ההיכרויות המודרניים".

הפסיכולוג מדגיש אספקט נוסף של הבעיה:

„גם הבושה, שהיתה כרוכה בעבר בהזדקקות למוסד השידוכין, נמוגה אוטומטית. היום פונים אנשים רבים למכוני היכרויות — בישראל ומחוצה לה — כאילו היה זה דבר מובן מאליו. מנסיוני אני יודע, כי במרבית המקרים הפניה היא טבעית מאד — גם מצידם של גברים, גם מצידן של נשים. הם נוהגים לדעת, לרוב, כי מנהלי המכון שאליו פנו — הם צעירים, מבינים, בקיאים מאד במקצועם, נעזרים בידע פסיכולוגי, גרפולוגי ונסיון עצום, כדי ליצור קשר של אמת. בנסיבות כאלה, מפנה הבושה את מקומה לא פעם לתוספת של בטחון עצמי, הרגשה של ביקור במקום הנכון, בזמן הנכון".

לדבריו, כל אדם החש בדידות ומתנק חברה, העומד בפני מבוי סתום — מבחינות היכרויותיו — חש הקלה לאין־שיעור, כאשר הוא מגלה כי נפתח בפניו עולם חדש של אפשרויות עם פנייתו למכון ההיכרויות. „מכון טוב גם יודע להגיש לו סיוע של ממש, לפתור במהירות את בעיות בדידותו" מסכם הפסיכולוג.

> # איך מכירים?
>
> בעצם, אין קל מזה.
>
> מרימים את שפופרת הטלפון, מחייגים את מספרו של מכון „רעים" בתל־אביב (287772), קובעים פגישה. או 667348 (בחיפה), אשר לבחור בשעה שקבעת בין 9.00—13.00, או בין 16.00—20.00. במידת הצורך, מתקבל הפונה בשעות הפסקת הצהריים. גם ביקורים בערב אפשריים בתאום.
>
> אל חשש: המורויות מובטחת, נשמרת הדיסקרטיות. משרדי „רעים" שוכנים במקום עירוני, אך ברחובות שקטים, לכל משרד — כניסה נפרדת. ספרת החדר מעין סגורה בפני סקרנים סתם.
>
> ובכן, שעת הביקור הגיעה:
>
> המנהל המקבל את הפונה מבקש את פרטיו והכרטסת הענקית שלו — כדי לדעת למבקש.
>
> מתפתחת שיחה שמטרתה לעמוד על טיבו של הפונה, על תכונותיו, דרישותיו, תחביביו. כל אחד מהפרטים כמפורט שבירה — בקפדנות, בסבלנות, בקבלת ההחלטות בחורה המתאימה.
>
> רק אם הפונה מגלה רצינות בהגבלת הפרטים האישיים, המלאים והמדוייקים ביותר — נפתח תיק. אם הוא אשר למבון.
>
> הצעות נוספות, במידת הצורך, שוב אינן נכשלות. הכרטיס מבטיח, עד כדי גבול אפשר, מענה של הפונה.
>
> מתעורר צורך בייעוץ? בהכנת חוות־דעת של מומחה על הדרך לפני זה? זו — נוספת הכרכת אם „רעים" ישבה לשתף פעולה.
>
> שואה, לא כן?
>
> זה גם מועיל להתפלא.
>
> עובדה: כה רבים חבים את אושרם לאותו קשר שנקשר ע"י „רעים".
>
> משרדי רעים:
>
> תל־אביב: בן־יהודה 58 א', 282932, 16—20, 9—1
>
> חיפה: רח' ירושלים 16, טלפון 667348, 16—20

מוגש כאינפורמציה לרגל 10 שנים ל„רעים"

בדמשק

מאת משה עדקי

„סולל־בונה - פרעון", לא היה אלא איש המחלקה־הערבית של הפלמ"ח

הבית. אבו־עדנאן עצמו. לאורך הקיר מונחים התבשילים: כבש מבושל, עוף, קישואים ו־ באמיה, שעועית במיץ, אפונה, אורז, וכיוצא ב־ אלה. בפינה השמאלית — כבש שטשטו את עורו. אם מבקש אתה בשר צלוי, בקש אוקיה של בשר, ואז חותכים נתח לפי דרישתך. לנגד עיניך, מבתרים לחתיכות, משחילים על שיפוד, מוסיפים בצל, וצולים לפי רצונך. אם חשקת בקבאב קצוץ, טוחנים את הבשר שבחרת עם בצל ופטרוסיליה, ומשחילים על השיפוד. אתה ממתין כרבע שעה, שותה בינתיים מים קרים, מעשן סיגריה ויחנית, ומזמנה מופנה. בעל־הבית מוסיף על הצלחת טחינה, עגבניות וחמיצים, ושתי פיתות. כל הארוחה הזאת מחירה שמינה פראנקים.

על כל שילחן ניצב כד מים גדול בעל זרבובית, ובני המקום נוהגים להריק את הכד, להפכו, וליצוק מים מן הזרבובית לגרון. עד שלמדנו לכוון את סילון המים ישר פנימה. בימי הקורס בתל־אביב, השתעלנו רבות. עכשיו אני בקיא ורגיל, כמינהג המקום.

אם כן, ישנתי, אכלתי, יום עבודה עשיתי — ואני מתחיל להתרווח באמת. שני דברים עלי לעשות כאן — להמשיך ולישפר את הערבית, וזאת על־ידי קריאת עיתון יומי, ולהתחיל לבנות את הזהות שלי. החלטתי לדבוק כל הזמן באותן המסעדות, ולשוחח עם בעליהן, כדי שיהיה תאופיק יוסוף באדר מוכר להם כמי שהורגלו עמו מכבר. ואם יזהו את מבטאי, תמיד אוכל לומר שאני מדרעה, מכפר הגבול. כאשר יעצו לנו, לאן נשלחו חברי האחרים — איני יודע. לבדי אני כאן, לגמרי לבד, ואיני יכול להחליף מלה עברית עם איש. עלי להחביא היטב את משה עדקי, להחביא את הגעגועים לדיבור, לעיתון, לחדשות מן הבית, ולחיות את חייו של תאופיק. עד שאלה יתקשרו אתי, לי עצמי אין מעתה כל קשר למחלקה, אפילו אם אתפס.

העברית של גאולה

תאופיק מתחיל את עבודתו השכם בבוקר, מקפל את המיזרון והשמיכה שבחדר, מניח אותם בצד, ומכסה יפה־יפה בכפיה; שוטף את חדרי המישרד, מנגב את האבק, מניח כל דבר במקומו. כשהעובדים מגיעים, מוכן המשרד לקראתם, נקי ומסודר. אז אוכל תאופיק ארוחת־בוקר, מביא לו עיתון, יושב על כסא בפתח, מסלסל את השפם, וקורא את חדשות־היום. משלחים אותי־אותי לשליחויות שונות: מיכתבים לדואר, להזמין מונית, לקנות דברים שונים. פעם ביקש ממני גליקשטיין לקנות צרכי־משרד. ובתוכם מחק, ואינו יודע איך אומרים בערבית מחק. אני — אין בדעתי לחלץ אותו. עומד בסבלנות ואומר:

„לא מבין, חוואג'ה ליקשטה".

„בעברית קוראים לזה ,מוחק'", הוא אומר לי, „אתה יודע מה זה?"

„ואללהי. לא יודע, חוואג'ה ליקשטה".

שעה ארוכה מסביר לי בתנועות־ידיים ובערבית הדלה שלו, ואני מקשיח את לבי ולא מבין. עד שנמאס לי המשחק, הולך ומביא לו את הסחורה הטובה ביותר.

„נו. בכל־זאת אתה לא כל־כך טיפש כמו שאתה נראה", הוא אומר. „אתה בסדר, תאופיק. תמשיך ככה".

המשרד מלא כל שעות היום, ספקים, קבלנים, קבלני־מישנה. סולל־בונה מבצע בשביל הצבא עבודות גדולות, בסכומי־כסף גדולים. באים עובדים חדשים לבקרים, או אורחים. שאני מעלה את מזוודותיהם למעלה, ומושיט את ידי לקבל בקשיש. קשה לי במקצת להרגיל את עצמי להושטת־היד הזאת, לבקשיש הזה. — אבל אם לא אעשה כן, אחשיד את עצמי מייד. כל נערי השירות שכאן עיקר פרנסתם על הבקשיש. אם אסרב, יהיה זה כאילו נפלתי מהירח. בלכתך למספרה, עומד עליך נערו של הספר ומבריש לך את גבך בלי הפסק, במברשת חזקה, עד שתבין שצריך לתת לו בקשיש.

אחד המבקרים הבאים כמעט יום־יום למישרד הוא אפנדי מקומי ששמו סאמי־בק, ממקורבי שותפנו הידוע פרעון. סאמי־בק זה — כאילו יצא ישר מתוך סרט ערבי ישן: אפנדי לבנוני גנדרן, לראשו תרבוש אדום בוהק, חליפתו מהודרת, שפמפמו מוזקר, וריח הבושם נודף ממני בכל עת. ביום הראשון שבו ראה אותי התחיל לקרוא לי:

„מהר מהר!"

מסתבר, שהבהילות היא — שאצחצח את נעליו לפני שהוא נכנס למישרד. הסברתי לו, שאין לי מברשת. והוא דוחק בי: מהר. מהר כיוון שלא היתה לי מברשת, חולה עומד שם וסובל יסורים. לקחתי סמרטוט, וגיגבתי בו את נעליו. נחה דעתו. למחרת הביא מברשת־נעליים חדשה והניח אותה על החלון, שתהיה שם בקביעות. מאז, מדי בואו, ובלי כלי הודעה מוקדמת, עלי להניח כל עבודה, לרוץ לקראתו, ולצחצח את נעליו.

לעיתים מגיע דוד הכהן. על־פי רוב הוא בא בשעות לפני הצהריים, כשהמסדרון מלא אורחים, ספקים, נהגים, קבלנים גדולים וקבלנים קטנים. הוא מגיע במכונית „פלימות'" הדורה ומצוחצחת, ואני רץ ופותח את דלת המכונית. מסביר בהתנהגותי לכל הנמצאים שהאיש הזה הוא בעל־הבית החשוב ביותר. דוד, איש סימפאטי מטבעו, מתעכב תמיד להחליף מלה או שתיים עם באי המסדרון. במיוחד הוא מתעכב לדבר טורקית עם הזקן הארמני שלנו, איש אומלל וקשה־יום, העובד של קבלן המסעדה. כל ביקור כזה של דוד הכהן, כל שיחה בטורקית, היא סם־חיים לארמני הזקן.

כשדוד יוצא, אני פותח לו שוב את דלת המכונית, והוא נותן לידי מטבע של לירה סורית, מטבע יקר־מציאות שאזל כליל מן השוק באותם ימים. תושבי סוריה, שבסתר לבם נטו לגרמנים, לא האמינו שכיבוש בעלות־הברית יאריך ימים, והיו בטוחים שהגרמנים עתידים לחזור; מתוך כך הסתירו את מטבעות־המתכת. הממשלה הדפיסה במקומם שטרות של נייר. והנה דוד נותן לי, לעיני כל, מטבע של לירה. המכונית מפליגה, והנוכחים שואלים אותי בקנאה רבה מיהו זה. אני משיב שזה יהודי, שותף של פרעון, והוא עשיר, איזה עשיר. יש לו בניינים ואדמות ורכוש ויכול לקנות את חצי דמשק אם רק ירצה. שומעי מביעים התפעלות. נמצא ביניהם נהג־משאית אחד, שהיה כמה פעמים בארץ, וגם הוא מוסיף נופך משלו:

„תדעו שבפלשתין העני שביהודים יש לו חמישה מגרשים".

„בתל־אביב היית?" אני שואל אותו, כבריכול בקינאה.

„הייתי."

„איך שם?"

„יפה, כל בית לחוד, מסביב לכל בית יש גינה, רחובות יפים."

„איך הבחורות שם?" שואל נהג אחר.

„בחורות יש הרבה, תקרוץ לאחת בעין — תלך אחריך לאן שאתה רוצה".

רציתי לקלל אותו כראוי, אלא שהתאפקתי.

בין שאר תפקידי היה ללכת למכבסה ולהוביל את בגדי העובדים. נאמן לעיקרון שלי להיצמד כל העת לאותם הסוחרים ובעלי העסקים התקשרתי עם מקום אחד, לשם הלכתי כל הזמן, ותמיד קיבלוני שם בפנים יפות. במכבסה זו עבדה בחורה יהודיה, והיא אמרה לי פעם שהיא יודעת לכתוב עברית. לא יכולתי להתאפק: ביקשתי ממנה שתכתוב לי קבלה בעברית, כדי שאראה אותה לבעלי־הבית שלי. והיא כתבה באיטיות רבה, ובכתב עקום כלשהו:

„קיבלנו מהבחור שני לירות".

בפעם אחרת הבאתי לה חליפה, והיא כתבה:

„סימלא לבחור לנכות. גאולה."

ולא ידעה גאולה כמה אהבתי אותה, על כל שגיאותיה, על האותיות העבריות שכתבה למעני והשבה שהיא עושה בשביל תאופיק.

לא עבר זמן רב והתחלתי להרגיש שבעיקרו של דבר הצלחתי. לא רק שהייתי מקושר ב„עולם הקטן" של דמשק, בעולמם של נהגים, בעלי־מסעדות, סוחרים ועירים, — אלא שגם הייתי מקובל עליהם. הכירו אותי כתאופיק מדרעה, השרת של פרעון ושות', ואיש לא הטיל ספק בזהותי. הכירוני כבחור טובם. חסר כל השכלה, העובד קשה ושמח בחלקו שיש לו פיתה וחומוס בערב, ובגד מהודר ללבוש בשער המישרד. ואילו אני, מצדי, לא חשבתי עליהם מחשבה רעה אחת. אנשים עובדים היו, ולא מן הגרועים, בעלי מאור פנים, קשי־יום, הרבה יותר ממני. שיש לי ארץ המחכה לי וחברים שאני קשור אליהם בכל נימי נפשי. שונים כל־כך בהיקפם ובמעופם מן העולם הקטן הזה. מעולם לא שנאתי את עולמם. זכורה לי פעם אחת, השכם בבוקר. ראשיתו של גשם מטפטף לאט על גגו המקומר של השוק, ואני מכורבל במעילי ומקנה את הקרים מן הצלוחית של אבו־יאסין. שנינו מביטים זה בזה בידידות. שנינו חשים את הצינה. שנינו נושמים יחד את ריח הלחמניה הטריה ואת ריח החלב המתבשל כל העת. — והמחשבה הפתאומית העוברת בראשי: עוד לפני חצי שנה שנאתי כל סורי כשנוא אויב, בלי כל אבחנה.

ייסורי הבדידות

הרבה דברים שיערתי מראש שאטעם טעמם בדמשק. כל אחד מאתנו היה מכין עצמו בסתרי ליבו לרגע הנפילה. נפילה לא היתה; על הבדידות לא ידעתי מראש, והיא היתה נוראה מכל.

אני, שגדלתי בשכונה, במשפחה שתמיד לנו בה יחד שמונה אנשים בחדר, ואחר־כך בחבורה תוססת, בחוגי פעיל ושמח. לא הייתי מוכן לבדידות מדהימה כזאת, אין חברים, אין ידידים, אין מישפחה. רק אתה לבדך יודע את מעלליך ואת הצלחתך. אמרו לך להיבלע ב„עולם הקטן" של דמשק, נבלעת; העיר בלעה אותך כליל. איש אינו יודע היכן אתה, ולא יידע אם תיתפס.

יושב אני בערב בבית־קפה, שותה תה שטעמו כתמצית שחורה ממותקת בסירופ, שותה בקולניות, בגמיעות רבות, שהרי כך שותים כל שכני מסביב, מעשן עוד סיגריה ועוד סיגריה ועוד סיגריה, והדיכאון כבד והולך, הבדידות קשה והולכת. אני יוסף, שאסור לו להתוודע אל אחיו. אלף פעמים בערב אחד מבקש אני לחזור למישרד, למצוא את החברים יושבים בחדרי האורחים ומשחקים קלפים, או סתם משוחחים, ולומר להם: חנו שלום, חבריא, אני לא תאופיק. אני משה עדקי משכונת „בית־שלום" ספרו מה נשמע בארץ, אני רוצה ואינני רשאי. עצם קיומה של המחלקה אסור שייוודע לאיש.

אני יושב וחש, שבית־הקפה הזה מתחיל פתאום להעיק עלי, קירותיו מצטופפים עלי, כביכול, קולות האנשים נעשים בלתי־נסבלים, צורמים, איני יכול לשאת עוד את הקולניות של שתיית הקפה, את הלמות כלי השש־בש, את המכונה המשמיעה מוסיקה אינסופית, מסתלסלת, בפינה, את הצבעים, חללו, שבית־הקפה צבוע בהם, צבעים רועשים וגסים, את רצפת האבן חלחה במקצת, את השלפרפים העשויים קש שכבר מזמן אינו נקי. מועקה של שעות על־גבי שעות, וכך אני יושב לי והורג את הערב. עוד סיגריה ועוד תה, עד שמגיעה שעה עשר או אחת־עשרה, ואני קם וחוזר למישרד לבד, כמו כלב, דרך רחוב סחוי, ערפלי.

יש בדמשק שפע של חיי־לילה, תנער עלי, העובד בשטיפת כלים במיטבח, גדוש במידע עליהם. יליד דמשק הוא, יודע את כל מוצאיה ומבואיה, מומחה לרחובות שיש בהם נערות־הפקר, ונערות ויקדניות, ונערות המנעימות בשיר אני שומע מפיו וקשה לי להחליט. תמיד ראיתי את עצמי כממלא תפקיד, שאסור לו להיתפס לקלקול המידות. אחרי כל מה שלמדתי בין חברי ומדריכי הסוציאליסטים, איני רואה את עצמי מסוגל ללכת לרחוב נערות־ההפקר, לבחור נערה, ולקנות בכסף מן המסכנות שלה. ועם זאת השתוקקתי מאוד ללכת אל אחד מבתי־הקפה המבדרים, לשמוע זמרה, ולראות בטן מתעגלת וחמוקי ירכים של נערה מתפתלת לקול החליל והעוד.

הלכתי לפרבר א־צאלחיה ומצאתי שם קפה־באר הקרוי „קוינוי", שילמתי דמי־כניסה וישבתי על כסא מול הבמה, כדי לראות את התוכנית. אורחים המבקשים להזמין מאכל ומשקה יושבים סמוך לקירות, ליד שולחנות, והנערות מצטרפות אליהם. אני החלטתי להסתכל. עלתה לבמה בחורה שמנמונת בשמלת־קטיפה שחורה נוצצת, לראשה צמוד פרח לבן, ובידה מטפחת ירוקה; היא ישבה על הכיסא בלי נוע, ושרה בשקט, כאילו לעצמה. לא רבים השגיחו בה. נכנסו ויצאו ברעש, ואני ישבתי והאזנתי בשקט, מדוכא עוד יותר, וחושב: הנה יושבת בדידות על כיסא ושומעת בדידות על הבמה, ולזה ייקרא בידור?

גוי של שבת

משבר הבדידות לא עבר כליל, אבל הימים נמלאו עיסוקים אין קץ. בבוקר אני מנקה את המישרד, שוטף, מסדר הכל, אוכל את פתהשחרית שלי אצל אבו־יאסין, ויושב בפתח מעיין בעתון ומסלסל בשפמי. החברים עוברים על־פני, יוצאים למכונית המסיעות אותם למקום העבודה, לדרך דרעה או לדרך חומס, ולפעמים מדברים ביניהם בעברית עלי, איך אני ישן, כמה אני מלוכלך, שאני ישן על הרצפה, שלירה סורית אחת מספיקה לי יותר משלהם מספיקות חמש־עשרה הלירות הסוריות שהם מקבלים ליום. לא היתה בדבריהם רשעות, אלא זרות בלי־בר; לא עלה בדעתם, שכל הדברים הללו אינם טבועים באופיו של אדם, אלא תולדת הזמן הם. והתנאים ואני לא נפגעתי. להיפך: ראיתי בדבריהם ראיה להצלחת התפקיד שלי. וכשעובר על־פני חואג'ה מוסא, סניור מואיז, בנם של בעלי־הבית, סרוק ומלוקלק ומבושם, עובר זקוף כאילו בלע מטאטא ולא רק שאינו אומר לי שלום, אלא שאינו מואיל להביט בי, אינני קיים בשבילו, — אני אומר בלבי: „טוז" ארוך עליך, מוישה.

כיוון שלא היה לי מקום אחר להתרחץ כראוי, חזרתי מדי פעם לשם. ניסיתי להתנקות לקראת שבת, אלא שסדר השבוע כאן אינו כמקובל בארץ; יום שישי הוא יום החג, והשבת

יום־עבודה אצל פרעון ושות'. אם אני רוצה למצוא את השבת, אני מוצא אותה אצל בעלי־הבית, אבו־סלים ואשתו, יהודים אדוקים. בשבת הראשונה לבואי העלו אותי לקומה השניה:

„תאופיק, בוא!"

הצביעו על פתיליה וביקשו שאדליק למענם. כך הייתי לגוי־של־שבת במשפחת אבו־סלים, מדליק את הפתיליה לבישול, או את האח לחימום החדר. אום־סלים תמיד ביקשה שאעשה למענה עבודות שונות: שאעביר חפצים כבדים בדירה, שאביא לה נפט ממחסן סולל־בונה, שאביא לה עצי־הסקה. ידעתי שזהו רכוש סולל־בונה, וכי משפחת אבו־סלים היא מישפחת אמידה בהחלט, אבל הייתי חורג מתפקידי לוא התווכחתי אתה על כך. תאופיק אינו ממונה על ענינים שבמוסר. תאופיק מציית לכל הוראה ואומר „אמראק, יא אפנדים".

עיר שאתה חי בה שבועות על גבי שבועות נעשית איכשהו לעירך, גם אם היא עיר אויבת. היתה לי דמשק משלי, ולא עיר עויינת, כיוון שלא ידעה מי אני; היתה זו עירם של אנשים קטנים, עיר קולות הקבצנים הרבים לאין־ספור, המפגרים והחולים. היתה לי דמשק של סוחרים־ידידים, ותה מרוכז ומתוק כסירופ, והתבליני בשר־הכבש, ומראה האשה הפושטת־יד, אשר ישבה סמוך אלינו יום שלם עם פעוטותיה. — והיתה לי דמשק של צער בעלי־חיים, אנשי דמשק אדוקים בדתם, וזו מחייבת לחוס על בעלי־חיים. מדי עמדך ברחוב בדמשק לשוחח עם אדם, בא החתול ומתחכך ברגלך בלי חשש: איש לא יזיק לו כאן. זכור לי עגלון אחד שדפק את סוסו בדהרה ברחוב המרוצף, החליק הסוס ונפל קדימה. הקהל כמעט טרף את העגלון חיים בשל המכות שחבט בסוסו. קהל גדול עמד להסיר את הרתמות ולשחרר את הסוס הפצוע והמצולק. בקושי יצא העגלון חי מידיהם.

היתה לי דמשק של מוסיקה ערבית, שלמדתי לאוהב אותה בכל נימי הנפש, בהזדהות גמורה; והיתה לי דמשק של עיד־אל־פיטר, כשכל בתי־המיסחר מתקשטים בניירות־צבעונין ובתאורה מיוחדת, ותכונת הקניות רבה. ראיתי שהחג חג, והכינותי גם אני את עצמי כראוי: כיוון שנשארו לי לירות מן הבקשיש, קניתי מכנסים כחולים, מעיל אפור עם קוי־משבצת שחורים, עניבה אדומה, מטפחת לבנה לכיס השמאלי העליון, חולצת־פסים. ולא שכחתי בקבוק קטן של בושם ומשחת בריליאנטין. בליל החג יצאתי לראות את התכונה. בכיכר אל־מרג'ה נערכו תהלוכות מיפלגתיות: אוהדים מרימים על כתפיהם מנהיגים ומריעים לכבודם. ממול באות ומתערבת במערבולת תהלוכת־צופים על לפידיהם ודגליהם, קוראים קריאות לאומיות. בתי־הקפה מלאים מפה אל פה. קהל חוגג מטייל במדרכות ובכיכרות, שוק חמידיה מקושט ניירות צבעונין. חנויות־הגלידה שלו מלאות קונים. גלידה מיוחדת בשוק חמידיה, מפורסמת מאוד, צבעונית, מתוקה, נמשכת כגומי, ומעורבת באגוזים ובשקדים. הלכתי וליקקתי גלידה נמשכת כזאת. והיתה לי דמשק שלי

בבוקר סידרתי את המשרד, לבשתי את בגדי החג, הבריקתי את שערי בבריליאנטין, ניגשתי אל החבר'ה כשהם יושבים בחדר־האכילה, העני־בה החדשה בידי:

„יא חוואג'ה זלמן, סדר לי את זה, בבקשה ממך."

„חג שמח," אמרו החבר'ה, „הסתכלו איך שהגבלה עושה חג!"

לא היתה בדבריהם רשעות, ואני צימצמתי עיני ונהניתי בסתר טוו עליהם! זלמן גילה רצון טוב: ענב לי את העניבה, לקול צהלת החברים ובאמת קשר אותה יפה. חוואג'ה ליקשטה, הוא המתנדס גליקשטיין, נזכר ראשון שצריך לתת לי מענק של חג, ונתן לי לירה. כמה מן האחרים נתנו לי חצי לירה כל אחד.

המישחק נמשך והולך, ואפילו היו בו הנאות קטנות. החבר'ה בסולל־בונה לשונם לא תמיד נקיה, אך לבם טוב בכל עת: הזמינו את תאופיק השרת המסכן למסיבת־חנוכה. המסיבה התקיימה ברובע היהודי, בבית־ספר „אליאנס" אנשי המשרד נתקבלו שם בלבביות רבה, והוקצו להם מקומות מכובדים. אותי קיבלו בלי התלהבות יתירה: ראו בי אחד מזדנב אחרי האדונים. איש לא אמר לי שלום ולא התייחס אלי; ואני לוחץ לעצמי את היד: הוכחה להצלחת הופעתי.

התיישבתי בין אנשי המישרד ושימשתי נושא לסקרנותם. על הבמה, ובקהל, שירי־חנוכה, שירי ילדות שלי. — ואני מת לפתוח פי ולשיר לא פחות טוב מהם, אלא שאיני יכול. מדליקים את הנר. מברכים. מישהו נושא דרשה בענייני דיומא. — ואני שומע אחד מאנשי המשרד אומר לחברו:

„תסתכל על תאופיק, איך הוא מקשיב. אפשר לחשוב שהוא מבין משהו".

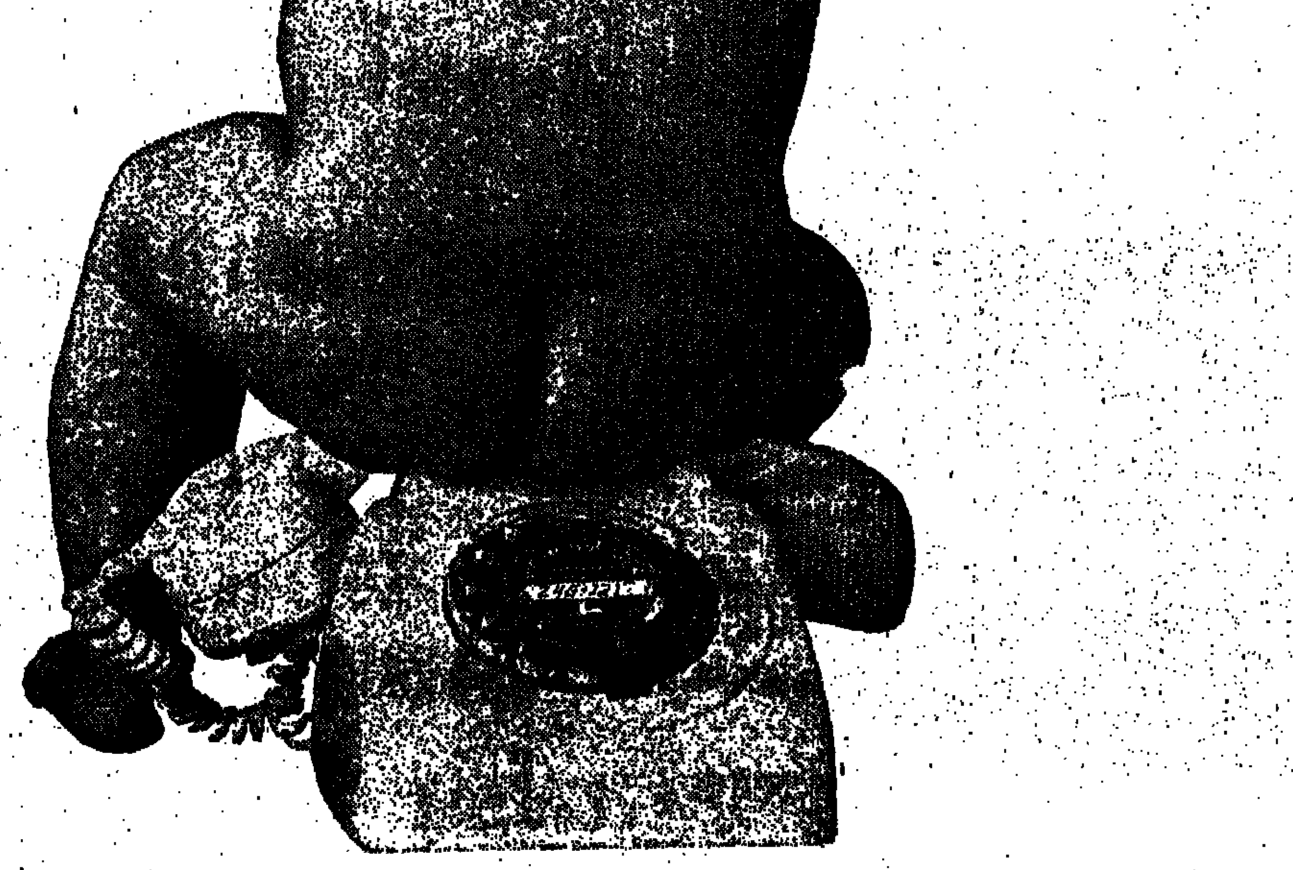

מפאת העומס על הטלפונים* שלנו החלטנו להציג בפני הנוסע לאירופה ולארה"ב את כל הצעות קופל בעמוד זה ולאפשר קבלת חוברת מפורטת באמצעות תלוש

* תל־אביב: רח' פרישמן 14 טל. 246-121 רח' הירקון 252 טל' 443-168 רח' טשרניחובסקי 4 טל' 50555
רמת־גן: טל. 731105 ירושלים: טל. 233533 נתניה: טל. 27410 חיפה: טל. 11088 אשקלון: טל. 3651 באר־שבע: טל. 057-78860

אירופה־ליחידים (לא בטיול מודרך) בשיטת הנסיעה המהפכנית הבלעדית לקופל: שיטת קופל־14

טיולים מודרכים לאירופה

עד הקייפ הצפוני

יוון

טיולים מודרכים בארצות הברית

החלה ההרשמה לטיול־לחו"ל לשנה הבאה בשיטת התשלומים הבלעדית לקופל: שיטת "השליש השלישי"

טיולים מודרכים לצעירים באירופה

קופל נסיעות
a member of KOPEL CONCERN

חינוך

אחריות הילד - פרי הרגל

מאת הדסה מור

בבית ובמשפחה

משימות כבדות

עריכת כלים על השולחן ו־לסעודה, ניגוב כלים, איבוק, שליחויות וקניות זעירות — לכל הדברים האלה נודעת השי־בות ובכוחם להביא ברכה לילד לכל ימיו חייו.

הסינים פולשים ל...לונדון

הם לא מוותרים, כנראה. אם אינם יכולים לכבוש את האיים הבריטיים בדרך אחרת, הם מנסים, לפחות, בדרך האופנה. ב„בית הונג־קונג" — בלונדון, הציגו הסינים קולקציות מרהיבות של בתי־אופנה מהונג־קונג, וקצרו תשואות. בתמונה למעלה: מערכת דו־חלקית סרוגה בסריגת טלאים, עם צעיף ארוך וכובע וחה.

הדרכה

איך לארגן משק־בית?

מאת צפורה רומן

יום־עיון ארצי לסומכות, נע־רך על־ידי השירות לסיוע ו־רווחה של משרד הסעד בחוף־הירוק. הסומכות, שתפקידן ל־הביא לשינוי דפוסים במשפחות שאינן מתפקדות כראוי, פועלות כיום במקומות שונים בארץ, תחת חסותו של משרד הסעד ו־בהפעלתם הישירה של גורמים שונים כמו עיריית תל־אביב ו־מט"ב. הן עצמן נשים הבאות מתוך הקהילה ומדריכות נשים אחרות — רובן אמהות למש־פחות מרובות ילדים — הזקו־קות לשיפור באירגון ענייני ה־בית והמשפחה, בתוך בתיהן, כשהן משמשות עזר לעובדים הסוציאליים המטפלים במש־פחות.

בדעתה של הגב' טלי קולו־דני, המרכזת את נושא הסומ־כות במשרד הסעד, לערוך גם כנסים אזוריים לסומכות, בהם ישותפו עובדים סוציאליים, ו־יועלו בעיות מעשיות ותיאו־רטיות הנובעת מעבודתה היומ־יומית של הסומכת.

חרף התקופה הקצרה שעב־רה מאז הוכנס נושא הסומכות לפעילות אינטנסיבית, סבורים אנשי משרד הסעד, כי דרך זו של פעילות בתוך המשפחה, הינה יעילה ביותר. שכן, ב־משך השנים נוכחו לדעת, כי אין די במתן כספי סעד לשם הטבת תנאי המשפחה, אלא — צריך להדריך את אם־הבית, כי־צד להשתמש באותם כספים ל־מטרות הטובות ביותר. דרך ה־הדרכה צריכה לבוא, לפי הת־אוריה זו, בצורת דוגמא אי־שית, שזו דרך פעילותה של הסומכת.

פסיכולוגיה:

המנותח אוהב לדבר על עצמו

מאת לאה אתגר ארה"ב

אנשים העוברים ניתוח, חשים צורך עצום לשוחח על מה ש־עבר עליהם. „זוהי תופעת לוואי פסיכולוגית רגילה ביותר לכל ניתוח וניתוח", טוען ד"ר וי־ליאם פריי, פסיכיאטר מאוניבר־סיטת סטנפורד.

לכן, כאשר חבר או קרוב מס־פר לך את פירטי הניתוח אותו עבר לא מכבר, אל תתחמק או תגלה חוסר עניין. להיפך, ה־אזן בסבלנות תוך ידיעה ש־זוהי הדרך הבריאה ביותר עבו־רו, לשוב לחיים נורמליים ו־להתאושש מן ה„חוויה" אותה עבר.

השיחה אודות הניתוח, ול־עתים החזרה שוב ושוב על אור־תו סיפור עצמו, הנה דרך לא מודעית בה נוקטים רוב המנו־תחים כדי להשתחרר מן ה־„חלום" שעברו.

תהליך משפיל

לדברי ד"ר פריי, עובר כל מנותח תקופה קשה לא רק מבחינה פיסית, אלא גם נפשית, שכן הניתוח פוגע ב„אגו" של המנותח; הוא אינו עוד אדון לגופו ולגורלו. לפתע הוא נתון בידיהם של זרים, שהפשיטוהו מבגדיו, מזהותו, מכבודו העצמי, ומותכים בבשרו שלו.

לדברי ד"ר פריי, זהו תה־ליך משפיל, גורם למבוכה ו־לחרדה, ואחרי שאדם עבר או־תו, הוא חש צורך גדול לשקם את עצמו, לתת לעצמו שוב את תחושת השליטה על גופו. ה־דיבור המרובה אודות הניתוח הינו דרך להרגיש מחדש, ש־המנותח הוא אדון לגופו.

יש התופסים את הניתוח כ־פלא או נס, מעין תהליך „מי־תה" שהביא אותם ל„חיים חד־שים". התרדמה ניתפסת אצלם כסוג מסויים של מוות, שכן המנותח יודע כי הכרתו ני־טלת ממנו, ובמוחו תמיד קיים הספק אם ישוב לחיים. לכן, כאשר הוא מתעורר יש לו הר־גשה של לידה מחדש, והוא רוצה לדעת הכל ולספר הכל.

סיבה נוספת לרצון לדבר או־דות הניתוח כרוכה בבורות ה־מנותח לגבי האנאטומיה של גו־פו. רוב האנשים כמעט שאינם יודעים כיצד גופם פועל, והני־תוח ניתפס לכן, גם כ„חוויה" חינוכית. המנותח נוטה, איפוא, לדבר על אותם דברים חדשים שזה עתה למד.

הדרך הטובה ביותר להבריא את הפצע הפסיכולוגי של הני־תוח היא על ידי הדיבור החוזר שוב ושוב, אודות הניתוח שזה עתה נעשה. וזהו, מסתבר, מה שרוב המנותחים אכן עושים.

התשובות הנכונות ל„מצא את ההבדלים"

1. הקולב על הרצפה; 2. שרוך נעל שמאלית; 3. פרח נוסף באהילן; 4. הכפתור ב־ראש המיטה; 5. השעה בש־עון; 6. מספר הענבות על המיטה; 7. גלגלי ארון תלי־לה; 8. צבע כתונת הלילה.

ועתיד בטוח

בא ללמוד להתקדם ולרכוש מקצוע מכניס ומבוקש ב־:

הנהלת חשבונות • פקידות ומזכירות נקבנות י.ב.מ. • כתיבה במכונה

קורסים חדשים נפתחים ב־22.5

* שיטת הלימודים הבלעדית שלנו מעניקה לך אפשרות ללמוד עד להצלחה, אוירה נעימה ויעוץ אישי.
* בית ספרנו מעניק תעודות למסיימים — עוזר ומפנה לעבודה. תנאי תשלום נוחים במיוחד — לרשותך קורסי בוקר — צהרים — ערב.
* תכנית הלימודים: בהתאם לתכנית החדשה של משרד העבודה. מבחני גמר בבנין בית הספר — הכנה לקבלת הסוג המקצועי, מרצים אקדמאיים.
* מוסדות, גופים ציבוריים וחברות שונות מפנים לבית ספרנו תלמידים: משרד העבודה, משרד הבטחון, הסוכנות היהודית, המוסד לביטוח לאומי, עיריות, מועצות מקומיות ובנקים.

לחיילים/ות הנחה

לקבלת פרוספקט חינם פנה: ת.ד. 36808 תל־אביב

כתובת .... שם ....
מעוניין בקורס .... טלפון ....

הכנס לאחד מסניפינו ודרוש פרוספקט חינם

שרוטל

תל־אביב — רח' אלנבי 140 ככר המושבות (ליד תחנה מרכזית), טל. 615314
תל־אביב — רח' דיזנגוף 82 (ליד ככר דיזנגוף), טל. 482920
ירושלים — רח' מרדכי בן הלל 10 (פנת בן־יהודה), טל. 232748
רמת־גן — רח' ז'בוטינסקי 54 (מול קולנוע „רמה"), טל. 724335
הרצליה — רחוב הס 8 (ליד התחנה המרכזית)

שרות חדש ליוצאים לנופש
22 20 42
24 שעות ביממה

אנו מציעים לך שרות* חדש, אשר יקל עליך את הזמנת הנופש השנתי שלך... וזאת, חנם אין כסף, חברת „קל" מעמידה לרשותך טלפון מיוחד — מס' 222042 להזמנת נופש טלפונית.

בטלפון זה תוכל לקבל את מלוא האינפורמציה על כל מלון ובית הבראה בארץ, על טיסות „ארקיע", ירח דבש, תכניות נופש מוזלות ועוד.

נאמר לך בברור אם יש מיזוג אויר, בידור, בריכה, מה המרחק מהים וכו'. עם טיכום ההזמנה נשלח לביתך או למשרדך את שובר ההזמנה, ע"י שליח מיוחד.

וחשוב ביותר: חברת „קל" אחראית שאכן יועמד לרשותך החדר בהתאם להזמנתך.

אנא התקשר לטלפון 22 20 42, ותהנה משרות חדש חינם.

* בשלב זה מוגבל השרות לאזור ת"א בלבד.

חברת קל בע"מ רחוב גורדון 28 תל־אביב, סניף רמת־גן: ביאליק 56

בחינות בגרות

טבניבון תיכון לאכסטרנים

נפתחות כיתות חדשות מוקדמות • זבגרות
ערב־בוקר־בכתב

* עזרה במתמטיקה ובאנגלית למתקשים.
* חלק מספרי הלימוד ללא תשלום.
* תלמיד אשר לא יעמוד בבחינות, רשאי להמשיך את לימודיו חינם עד להצלחה.
* סידור מיוחד ליוצאים למילואים

אוקטובר — ינואר

בכל מקום בארץ

פרטים והרשמה: 9-1 לפנה"צ, 4-7 אחה"צ

בכל מקום בארץ	תל־אביב	רמלה	רמת־גן	חיפה
עזה אישית או בכתב ל ת.ד. 26124 ת"א	רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)	רח' נורדאו 4 (במוסד תקוותנו)	רח' ז'בוטינסקי 61 (ליד קולנוע רחוב)	רח' בלפור 5 (בנין העוז למען החייל)
	חולון	פתח־תקוה	ירושלים	רחובות
	רח' סוקולוב 46 (ליד הסופרמרקט)	רח' בלפור 24	רח' אגריפס 6 (מול קולנוע עדן)	רח' יעקב 3 (מול אורו)

هكذا من الأصل

לבית ולמשפחה

אין בכוחו של טיפול הורמונאלי להחזיר את הנעורים, אך חלקו רב בשמירה על העור, על רעננות הגוף, במניעת נשירת שיער, בטיפול בגידולים שפירים ובמניעת הפלות טבעיות.

מאת דרורת שביט

כבר לפני מאה שנה כמעט גילו את קיומם של ההורמונים. ידוע, כי ההורמונים אינם אלא חומרים כימיים, מיוצרים על ידי תאים מיוחדים ומועברים לחלקי הגוף השונים, על פי רוב בי־אמצעות הדם. תפקידם נקבע לפני למעלה מ־50 שנה, אולם רק בזמן האחרון החלו חודרים אל מסתורי פעולתם. בתחום הידיעה על ההורמונים נרשמה בזמן האחרון התפתחות כבירה, מן ה־מהפכניות ביותר בתחום הרפואה.

עד כה היתה הרפואה ערוכה בעיקר לטיפול בתופעות של חוסר איזון הורמונאלי. אולם קיי־מות גם תופעות אחרות. למשל, ההורמונים המי־ניים הנשיים, האסטרוגנים, עלולים לגרום לתו־פעות בלתי רצויות שונות על פני העור, או השיער ואף להשפיע על המזג ומצב־הרוח. תו־פעות העלולות לגרום לדכאון ולעיתים אף להמ־איס את חייה של האשה.

וזה אינו הכל. נשים הרות רבות עומדות בפ־ני סכנת הפלה טבעית חוזרת ונשנית. הפלה טב־עית היא מנת חלקן של 15—25 אחוז מן הנשים ההרות. בשל סיבות שונות. ביניהן גם סיבות הורמונאליות, שאת שיעורן קשה לאמוד.

אם סיבת הנטיה להפלה היא אומנם הורמו־נאלית, הרי על פי התגליות הרפואיות החדשות, עשוי טיפול הורמונאלי מתאים להציל את הה־היריון לפני שנים לא רבות. לא ידעו כלל כי עי־טיפול הורמונאלי יש סיכוי להימנע מהפלה ו־ללדת ילד בריא.

בדיקות מקיפות

בעייה אחרת, מטרידה לא מעט נשים המת־קרבות לגיל 40, שגופן מתחיל לאבד את צורתו. החזה נשאר תקין, אך כל אזור הבטן והשוקיים מתחיל לאבד את צורתו. תחילה הן מזלזלות בתופעה זו וסבורות שתוכלנה להתגבר עליה בי־עזרת דיאטה כלשהי. כאשר לבסוף הן פונות לרופא, הן מופתעות שהוא מורה להן לערוך כמה בדיקות שתן. לאחר מכן הוא רושם גלולות ב־כמויות זעירות וגלולות הורמונאליות אלה, יחד עם תפריט מבוקר וטיפול אחר, מביאים בהדרגה להיעלמות עיוותי צורת הגוף.

אחת הבעיות הקשות בטיפול ההורמונאלי היא קביעת הכמות המתאימה של ההורמונים. לעיתים סבורים, כי למטרה זו די לבחון כמות מסויימת של דם או שתן. אך למעשה, זוהי בע־ייה יותר מסובכת. ראשית, בגלל הכמות הזעי־רה של ההורמונים. שנית בגלל ניוון ההרכב הכימי שלהם. השוני של הכמות המופרשת על פי שעות היממה או תקופות החודש ושלישית, בגלל ההשפעה ההדדית של ההורמונים השונים זה על זה. כדי לקבוע את הכמות המדוייקת הדרושה לטיפול זה או אחר, יש לערוך, איפוא, במקרים מסויימים בדיקות מקיפות בכל המי־שורים. בשנים האחרונות פותחו שיטות רדיו־אימונולוגיות, שבעזרתן השתכללה מאד הטכ־ניקה של קביעת מנות הטיפול המתאימות. שי־טות אלו מבוססות, ביסודו של דבר על שימוש בהורמונים „מסומנים" בעזרת חומר רדיו־אקטיבי, שבאמצעותם עוקבים אחר תנועתם בגוף. בעזרת שיטות חדישות אלה, הורחב גם הידע על תפקידם והשפעתם של ההורמונים השונים.

הפרוגסטרון, אחד משני ההורמונים המופר־שים על ידי השחלה, היה מאז גילויו בשנת 1929 ידוע בשל תפקידו בתחום ההריון. כינו אר־תו גם בשם „הורמון האמהות". אולם עתה נקי־בע, כי יש לו גם תפקיד אנטי־הורמונאלי וה־טיפול באמצעותו. יש בו כדי לבטל תופעות בלתי־רצויות, שהן פרי השפעתם של הורמונים אחרים.

הורמון נייטראלי

נערות בגיל ההתבגרות, שהמחזור החודשי שלהן טרם התייצב, לוקות בהפרשה בלתי־מספ־קת של פרוגסטרון והדבר גורם לפריחה על עורן, רק בגיל 18—20, ולעתים מאוחר יותר, כאשר הפרשת הפרוגסטרון שלהן מתייצבת, זו־כה עורן ל„הגנה" נאותה וצורתו חוזרת להיות רגילה.

בדומה לכך, נשים בגיל 40 בערך, מבחינות לפתע, כי עורן נעשה יבש ושערותיהן נושי־רות. עתה ידוע, כי גם תופעות אלה, מקורן בהפרשה בלתי מספקת של הפרוגסטרון, הקשו־רה בהתקרבות לגיל המעבר. התגליות החדשות, יש בהן כדי להפיח תקווה אצל נשים ששערו־תיהן מתחילות לנשור. שכן לעיתים קרובות נעוצה סיבת הנשירה בהפרשת שומנים מופרזת בקירבת עור־הראש וניתן לטפל בתופעה זו ב־אמצעות חומרים הורמונאליים מבוססים על הפ־רוגסטרון, ב־80 אחוז של המקרים.

למרבה המזל, הפרוגסטרון הוא הורמון „נייטראלי". אצל גברים או נשים מבוגרים, אין הורמון זה גורם לשינויים באברי המין או בפעילות המינית. [illegible]

[illegible]

טיפול זהיר

[illegible]

נטיות מוגברות

[illegible]

שמים בוערים — כולל גילויים רבים, שלא פורסמו עד כה, על פעילות חיל־האויר ערב מלחמת יוה"כ ובמהלך המלחמה.

שמים בוערים — כולל ראיונות ושיחות עם עשרות מפקדים בכירים, טייסים — בהם טייסי נפגעו בשבי — ונווטים ואחרים

שמים בוערים — הספר היחיד המתאר את חיל־האויר במלחמת יוה"כ

★ הוצאת ספרים „מדים" ת.ד. 9090, תל־אביב
המפיץ ספרי איגל, שטראוס 3, ת"א, טל. 296-243 ★
להשיג בחנויות הספרים.

ניפול למען כבודנו!

מאת אמיל גיקובאטי

שירות L'Express מיוחד ל„ידיעות אחרונות"

ד"ר מארק אדלמן הוא השריד היחיד מחמשת חברי מיפקדת מרד גיטו ווארשה, שנמשך מן ה־19 באפריל עד ה־10 במאי 1943. כיום הינו קרדיולוג בבית־החולים העירוני בלודז' שבפולין. עד כה סירב בהתמדה לשוחח עם עיתונאים על הגבורה והגסיסה של הגיטו, אולם עתה, למלאת 30 שנה לניצחון על הנאצים, העלה את זיכרונותיו בראיון עם אמיל ג'יקובסקי, המתפרסם בשבועון הצרפתי „לאכספרס"

[illegible]

ליפול רובה ולפתוח באש

[illegible]

שהעולם שם בחוץ, יידע

[illegible]

„אנחנו הולכים למות"

[illegible]

אסור להתאבד!

[illegible]

זריקות ציאניד

[illegible]

מהפכה בכביסה

מדעני ויטקו כימיקלים יצרני מוצרי קלין עשו את אבקת הכביסה „טיפ" לאבקה המכבסת גם במים קרים במכונת הכביסה.

החסכון הגדול בחשמל ובמחיר ההנחה החדש של „טיפ" גורמים לחסכון שבין 7 ל־11 ל"י על כל חפיסה! ופרוש הדבר שעקרת הבית הישראלית תקבל מעתה את „טיפ" כמעט חינם.

מזה אלפי שנה מכבסים במים חמים כשרוצים להשיג תוצאות יותר טובות.

מדוע?

מפני שעד היום חומרי הניקוי לא היו די יעילים ללא חימום המים.

כשאת מכבסת במכונת כביסה, את מוציאה בין 60 ל־90 אגורות על חשמל לחימום המים לכל כביסה.

אם את מכבסת 5 כביסות לשבוע — זה עולה לך כ־4.5 ל"י (20 לירות לחודש).

אל תקני „טיפ" במשקל! אלא בחפיסות הרשמיות או בשקים החתומים החדשים של 5 ו־10 קילו. אנו אחראים רק לאריזות אלה. הזהרי מזיופים.

אם את מכבסת יותר — זה עולה לך עוד יותר. עכשיו תארי לעצמך שמישהו היה בא ומוחק מחשבון החשמל שלך את כל הסכומים האלה; 40, 50, 60 לירות בכל חשבון חשמל דו־חדשי; ובכך — מישהו בא:

טיפ של קלין.

פיתוח מיוחד במינו, ראשון מסוגו ובלעדי בהחלט של הכימאים, המדענים והמעבדנים שלנו, חולל את המהפכה: __עכשיו את יכולה לכבס ב„טיפ" גם במי ברז קרים, בלי כל חימום, ולהשיג אותן תוצאות — אבל כמובן בהרבה פחות הוצאות.__

כי על כל חפיסה של „טיפ" (10 עד 12 כביסות) תחסכי סכום של 6 עד 10 לירות בחשמל בלבד! (תלוי בעצמת גוף החימום שבמכונת הכביסה שלך)

כדי להשתכנע בכח הניקוי המופלא של „טיפ" במים קרים — תצטרכי פשוט לנסות וכדי לעודד אותך לנסות, מוצעת לך עתה „טיפ" במחיר הנחה (12.80 ל"י במקום 13.55 ל"י).

סך הכל של חיסכון מאי־שימוש בחשמל ומההנחה במחיר, פרושו שאת יכולה מעתה לרכוש את „טיפ" כמעט חינם.

אל תחכי אף רגע. — כל יום מגדיל ללא צורך את חשבון החשמל.

נסי כבר היום —

טיפ

לכביסה מושלמת גם במרינה בלתי מחוממת (חשבון החשמל הבא ישכנע אותך סופית).

בחלק גדול ממכונות הכביסה אפשר להפסיק את חימום החשמלי במפסק הקיים לשם כך במכונה, או על ידי כיוון התרמוסטאט למצב אפס. במכונות אחרות — כבסי לפי התכנית המיועדת לחימום מינימלי (כגון התכנית לכביסה עדינה).

(מ.)

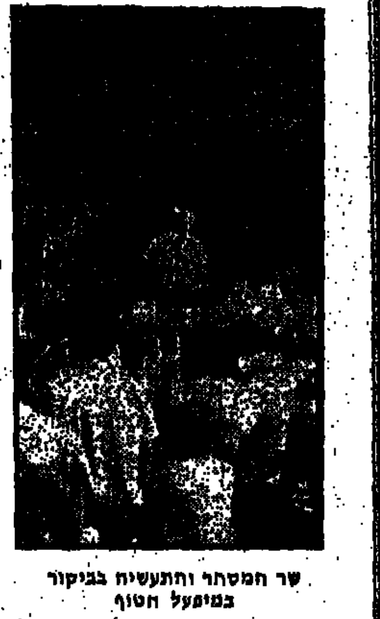

שר המסחר והתעשיה בביקור במפעל הטוף

למעלה: מחפורות הטוף נמצאות בתר בנטל, בתר אביטל ובתל זוהר. משמאל: מתקן הגריסה והניפוי במפעל הטוף של מרום־גולן.

אחת הדוגמאות המאלפות לניצול משאב טבעי מינראלי ברמת־הגולן, על־ידי תושבי הגולן עצמם, הינו סיפור הקמתם וביסוסם של מפעלי הטוף של קיבוץ מרום־גולן.

כבר לאחר מלחמת ששת הימים התברר כי ברמת־הגולן, מצוי חומר וולקני הדומה בהרכבו הכימי ל־בזלת, אך הינו נקבובי וקל משקל. שמו המדעי הוא סקוריה, אך הוא מוכר יותר בשם „טוף".

מהשקעות המשק בסקרים גיאו־לוגיים ובמיבדקים בשדה הבניה (בטכניון ובניסויים מעשיים באתרי בניה), התבררו כמה שימושים חיו־ניים ורנטביליים של החומר:

- מצעים לדרכים ולכבישים;
- ריפוד ותשתית למישטחי בניה;
- חומר לגידולים חקלאיים, בעיקר בחממות;
- תחליף מיוחד לחצץ בבניה (ב־עיקר טרומית ומתועשת).

בשנה האחרונה הוחל בשימוש נרחב בחומר, בעיקר בתחום המצ־עים והתשתיות באיזור הגולן עצמו.

במקביל, הוקם — לאחר בחינתם של מיתקנים ניסיוניים — מיתקן חדיש ומשוכלל לניפוי ולגריסה של הטוף לשימושי הבנית השונים, ה־מחפורות מהן נכרה החומר נמ־צאות בשני תלי־געש בקרבת קיבוץ מרום גולן — הר בנטל (תל ע'ראם) והר אביטל (תל אבו־נידא); ותל זוהר (תל פארס), המצוי דרומה יותר ובו ממוקם גם מיתקן הגריסה והניפוי.

נוכח הדרישה הגוברת לחומר בנית בעל איכות בידוד תרמית מעולה (צורך שעוד התריף נוכח התייקרויות חומרי־ההסקה) — גדל בהדרגה מיספרן של חברות בניה טרומיות ומתועשות המעדיפות ל־ייצר קירות־חוץ עם אגרגט הטוף, ובכך לעמוד בדרישות חמורות של בידוד תרמי, עקב המישקל הקל של הבטון הכולל טוף. יתרה מזו, גם מפעלים טרומים ומתועשים ה־משתמשים באמצעי בידוד תרמי מלאכותיים — מעדיפים לעבור לי־יציקות בטון עם טוף כדי לפשט את תהליך היציקה, להימנע משיטת „כריך" מסורבלת, ואף לחסוך ב־חומרי בידוד יקרים, המאכלסים גם שטח יקר במיפעליהם.

בין המיפעלים הטרומיים והמ־תועשים המקבלים טוף בקביעות נמנה את: „יבנה" תעשיות בע"מ, „פרץ/בן גיאת" (בית שמש), „מרכז לעבודות קבלניות" (באר שבע) ומפעלי־בת של חברת „אשטרום", בעיקר באזורי תל־אביב.

צוות מפעלי הטוף מונה כ־22 איש, כולם אנשי מרום גולן, המפ־עילים את הציוד הכבד, את מיתקן הגריסה והניפוי ואת מערכת הני־הול: השיווק והחשבונאות. מסירו־תם של חברי המשק באה לידי בי־טויים שונים, הן באירגון שוטף של העבודה והן בהתגברות על תקלות טכניות בתקופת ההרצה, שלוותה גם ב„מלחמת ההתשה" שבאה ל־אחר מלחמת יום־הכיפורים.

זהו איפוא הענף המרכזי בקיבוץ מרום גולן עצמו, והמהווה נדבך חשוב בתשתית הכלכלית של מרום גולן עצמה ובמרקם התעשייתי ה־צעיר והמתפתח ברמת הגולן.

בוא לא (רק) נדבר!

מדברים על חשיבות רמת הגולן למדינה

ומדברים גם על הקמת חברה בריאה.

לעשות — קשה יותר,

במיוחד כשאנו מעטים.

קשה לנו להסביר זאת כאן.

פשוט — בואו וראו.

חברי עין זיוון

מפעלי טוף מרום גולן

אגרגטים וולקניים טבעיים קלים מרמת הגולן

לתכנת בטון קונסטרוקטיבי קל בעל כושר בידוד תרמי גבוה

★

לחיסכון באמצעי בידוד מלאכותיים

★

לפישוט תהליכי הייצור והעבודה ביציקות טרומיות ומתועשות

★

לתשתית ומצעי דרכים וכבישים

★

מצעי גידול לחממות

קיבוץ מרום גולן טלפון 067 37641

יחידת השיווק בתל־אביב טלפון 03449416

هكذا من الأصل:

מרום גולן

...ותה ארוכה בחוואה היגשם ...למה... מחוץ נשאר ...ים החורף.

...החל בבניית בית־הכנסת ...בית־הספר במרכז המושב, ...חזית ...המושב ...לירדן ...ם ...העלות בכל ...

ארז'ב״ דוד ...בעננים בים־ ... כי הצעיר ...

מושב רמות נבנה על גבעה המשקיפה על נוף עוצר נשימה של הכנרת ועמק־הירדן. המייסד של המושב, אשר מנה שישה אנשים, התגורר מאז '69 בקסרקטין, ...

מושב רמות, מקום יוקרה מצליח

המושב, שהוא יוצא קבוצת דגניה א׳ (״עובדה את אם הקבוצות כדי ל־ הצטרף אל נכר המושבים״) מוצא בבקשות קליטה. מושב רמות נחשב למושב יוקרה מצליח. ...

ברמת־הגולן מאמינים בעתיד. אין ספק לגבי הקשרים המבטיחים שעוד נכונים באיזור זה. ...

במושב רמות מאמינים בעתיד. ...

קצרין — עיר הגולן

חשנה הוחל בבניית עיר הגולן.

העיר נמצאת בלב שמורת טבע וצופה על נוף מרהיב.

15 דקות נסיעה לכנרת.

קצרין נבנית בגובה של 400 מטר מעל פני הים ומצטיינת באקלים ממוזג.

מתארגן גרעין להתישבות בעיר הגולן.

מעוניינים יפנו לוועד ישובי הגולן, ת.ד. 303 תל־אביב.

בינג־לינאל

מושב רמות ברמת הגולן

מעונין לקלוט:

מנהל ועובד צרכניה ומנהל פרדס

מגורים במקום

נא לפנות לוועד ישובי הגולן, ת.ד. 303, תל־אביב

בינג־לינאל

מרום גולן

קיבוץ מרום גולן מעונין בקליטת משפחות ובודדים.

דרושים בעלי מקצוע במקצועות:

* חקלאות
* תעשיה
* חשמל
* מכונאות
* נגרות
* הפעלת ציוד מכני
* מסגרות
* מינהל
* חינוך

במרום גולן 100 ילדים ובית ספר עד כתה ו׳.

במרום גולן תהיה שותף שווה לבנית ישוב צעיר וגדול. אנו נבטיח את שמירת דירתכם ומקום עבודתכם בשנה הראשונה של המצאותכם אצלנו.

לפרטים נוספים כתוב לוועד ישובי הגולן, ת.ד. ...., תל־אביב.

להתראות,

חברי מרום גולן

בינג־לינאל

חפיף

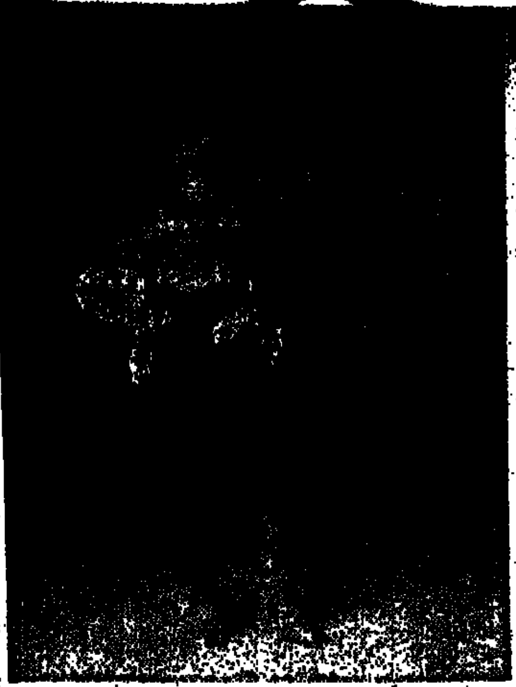

שיחק אותה

בארץ־ישראל חיים שני עמים ומאה שפות. בי מילחמה התפתח מילון־צבאי, בחיים האזרחיים מתפתח מילון־אזרחי. המילון נוצר ומתפרנס מהסביבה ומן המילון הקודם. הוא שמור לצעי־ רים ולצעירים ברוחם, בספרות, בקולנוע ובתי־ אטרון הוא חורק כמו חצץ ואוריגינאלי כמו פלאסטיק. אבל בחיים הוא עובד. אתה שומע אותו במיפגשי צעירים, באבריכביה, בסינמטק, בכמה בתי־קפה ופה ושם בחוגים שונים. מלה חדשה מגיעה מתל־אביב לבאר־שבע במכונית הנהוגה על־ידי שני צעירים, המסוגלים להעביר שעתיים בעזרת ארבע מלים־ביטויים: שיחקת אותה, ליכלכת, לא בראש שלי, אשקרה.

אורך־החיים של מלה חדשה בסלנג תלוי ברוטאציה הפנימית של השפה. לא תשמע עוד את: נפל לו בורג, עמלק, משה גרויס או בוקר טוב אליהו. תשמע מישפטים כגון: בחייך, צא מזה, זה לא הסטוץ שלך, אתה לא בראש שלהם והם לא בראש שלך, הם רק ילכלכו, כי הם סטייל ב׳, סגור סיפור ותתחפף.

להלן מיספר דוגמאות ממילון אזרחי מת־ פתח, שלפעמים משאירך מחוץ לשיחה, על חלק מהדוגמאות חלה התיישנות, חלק אחר רק זה עתה התגהל בשפת היומיום הישראלית.

לא בראש: לא מבין אותך, לא חושב כמוך. לא מבין את המנטאליות. דוגמת מישפט: איך הוא יכול לחשוב שאני אתו באותו ראש. וכן: אתה לא יכול להבין אותי, אתה לא בראש שלי.

שיחק אותה: הצליח, הגדיל לעשות. מילא משימה כהלכה. דוגמת מישפט: תשמע אותי, קרוי שיחק אותה. וכן: תגיד מה שתגיד, גיורא שפיגל שיחק אותה בגדול באירופה.

חפיף: קצת זרוק, לא רציני, קל. דוגמת מישפט: הקטעים החפיפים של שלמה גרוניך זה קלאסה אמיתית. וכן: תשמע, ירושלים זה חפיף אחד גדול.

זרוק עליו: נילהב, אוהד, משוגע לדבר. דוגמת מישפט: אני זרוק על הקטעים החפיפיים של גרוניך. וכן: לא יודע מה יהיה, אני זרוק עליה.

צא מזה: קריאת כיוון כללית. דוגמת מישפט: או מה אם אתה זרוק עליה, צא מזה. וכן: גרוניך? בחייך, צא מזה. וכן: אל תגיד לי צא מזה, אתה לא בראש שלי.

טאפט, טאפטים: טיח תפל, בורגני מרובע, ספסטה. דוגמת מישפט: עזוב אותך מה־ טאפט הזה, הוא לא בראש שלך. וכן: שמעת את שר־הסעד? איזה טאפטים!

סטייל ב׳: לא רמה, לא סחורה, ליגה נמוכה. דוגמת מישפט: עזוב אותך מהסטייל ב׳ הזה, הוא לא בראש שלך. וכן: אמרתי לו בפר־ צוף, כל הפאסון שלך זה טאפטים סטייל ב׳.

אשקרה: (ערבית) בירור כשמש, מוחשי, ללא ספק. דוגמת מישפט: הוא עשה עליה אשק־ רה עבודה. וכן: מסיבה אשקרה מסיבה.

חאלאס: (שנ׳ א׳ כדי לחטעים את הגנ־ נה) הבעת התנגדות, הבעת ספק, הבעת ביטול. דוגמת מישפט: חאלאס, בחייך חאלאס עם ה־ טאפטים האלה. וכן: תגיד, מה העניינים עם ה־ חתיא מרמת־אביב? תשובה: חאלאס.

סגור סיפור: לסיים עניין, לעבור נושא. דוגמת מישפט: אמרתי לה, מותק בואי נסגור סיפור. וכן: הוא בחיים לא יסגור סיפור על מה שקרה במילחמה.

להתחפף: להסתלק, לעזוב — דוגמת מישפט: אמרתי לה, מותק בואי נסגור סיפור ונתחפף. וכן: או שאתה מתחפף מכאן, או שאני גומר עליך.

ליכלכת: עשית פאשלה, לא היית לעניין — דוגמת מישפט: ליכלכת קשות, במקום כל הדי־ בורים האלה היית צריך לסגור סיפור. וכן: תגיד לה מה שאתה רוצה, רק אל תלכלך אותי.

יש מישחק: קורה משהו, נוצר מתח. דוגמת מישפט: מחר אני יצלצל לברר אם בששי בערב יש מישחק או לא. וכן: אני לא מחכה לראות אם יש או אין, אני מתחפף מפה.

סטוץ: ראה ,יש מישחק׳ כמו כן: עניין, פרשה. דוגמת מישפט: יש ביניהם סטוץ רציני. או: סגרתי סיפור, כי לא רציתי לעשות מזה סטוץ.

זרוקוביץ׳: מסומם באופן קל־בינוני, עליז במיוחד. דוגמת מישפט: תראה את הזרו־ קוביץ׳ הזה, הוא יגמור פה על ארבע. וכן: מזרוקוביץ׳ לזרוקוביץ׳ כוחנו עולה.

אוכלת אותה: בחורה משוחררת, הג־ דרת פעולה ידועה. דוגמת מישפט: עד שאתה מנסה לשחק אותה, היא אוכלת אותה. וכן: אל תלכלך, אכלה אותה או לא אכלה אותה?

דבר חופשי: דבר לעניין, בלי בושה. דוג־ מת מישפט: או שאנחנו מדברים חופשי או ש־ אנחנו סוגרים סיפור. וכן: אני ידבר אתך חופשי, מי שליכלך זה אתה.

כוחותינו: אני, אתה, אנחנו. דוגמת מישפט: כוחותינו לא רצו ללכלך, אז אמרנו שלום והתחפפנו. וכן: כוחותינו אמרו לה, מותק, למה שנסבול אבידות זה מזה, בואי נסגור סיפור.

ולהשומע ינעם.

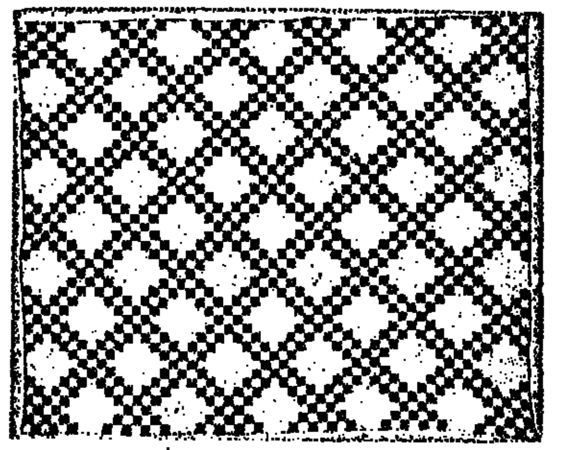

טאפט, טאפטים

פרשת מיסבוים

מעשה בזוג צעיר, שבגלל סיבות מסיבות שונות לא הגיע לנחלה־דירה משלו, והתגורר בדירה שכורה. ושוב — מסיבות שונות נאלץ לפנות את הדירה השכורה, והחל מחפש דירה שכורה אחרת. רק חודש אחד נותר להם עד המועד האחרון לפינוי הדירה השכורה. כבעלי ניסיון, אירגנו מיבצע: הזוג משכימים קום, סוקרים את מדורי המודעות הקטנות, מסתערים על הטלפון, מוחקים את הבלתי מתאים, מתחלקים ביעדים, נוסעים זה דרומה וזה צפונה, מתאימים עם המתווכים, קובעים עם בעלי הדירות, מאתרים כתובות משונות, בודקים את ההצעות — ובערב משווים את התוצאות ומוחקים את המיותר.

בקיצור, מי שהתנסה בשכירת דירה בשבוע חודשי יבין, ומי שלא התנסה לא יבין גם אם נפרט עוד ועוד.

פתאום, ללא כל הכנה נפשית, קרה נס: נודע להם שה־ידידים־של־ידידים־של־ידידים עוברים ממש בימים אלה לדירה מפוארת בצפון־היוקרתי, ואת הדירה הפחות מפוארת בצפון הקצת־פחות יוקרתי עומדים להשכיר. בלי מתווכים, בלי מודעות, והאנשים עצמם נחמדים.

הקשר נקשר, הזוג התייצב בדירה להשכרה, התעלם מהחורים בריצפה, מהטיח המתקלף, מההזנחה הכללית — ושאל מה המחיר.

לפני שמר מיסבוים, הלא הוא בעל שתי הדירות בצפון תל־אביב, נקט בסכום, נתן להם הרצאה מרגשת על הטובה שהוא עושה להם: אילמלא השפל במחירי הדירות, לא היה חולם להשכירה, כי מה כבר יישאר לו אחרי שישלם את המיסים, והארנונה והכל. אלף שלוש מאות לירות.

*

הזוג הנדהם ניסה להסביר, שעבור שניים וחצי חדרים, במצב מזנח, עם רהיטים שבורים וטיח מתקלף המחיר אינו מציאותי. מר מיסבוים חייך ואמר שהוא לא מבין בהשכרות, אבל חיות והזוג מוצא חן בעיניו, והם ידידים־של־ידידים־של־ידידים, יוריד להם מאה לירות. לבסוף, בזכות הידידים והסימפאטיה, הוסכם על אלף לחודש. אגב, לא איכפת יהיה לזוג אם ינציא את המקרר שבמיטבח ויכניס במקומו מקרר אחר. כמובן שעובדה, של הסבא, כי הסבא מעוניין במקרר הזה. ובקשר לשידה, גם היא תצא. גם ארון הספרים שבחצי־החדר, הבת רוצה אותו לדירה החדשה. לעומת זאת, הווילונות יישארו. את המנורה העומדת הזאת גם כן יוציאו. ואולי עוד כמה פריטים. הם עוד לא התארגנו בדירה החדשה בצפון תל־אביב היותר־ יוקרתי, ועם הזמן יראו מה ישארו ומה יוציאו.

הזוג הסכים לכל — ובלבד שיגמור עם הסיוט של המתווכים, ובעלי־הבית שאינם מקשרי ידידות. מר מיסבוים סירב בכל תוקף לקבל ליד את דמי־הקדימה: הרי הסכמנו בינינו, לא? הרי הם ידידים של ידידים של ידידים. לא? בראשון בחודש ייכנסו לדירה וזהו זה.

בשלושים בחודש ארזו את המטלטלין והתקשרו למר מיסבוים. כן, כן, נזכר מר מיסבוים, הדירה עוד לא רוקנה מהפריטים. אבל לא יהיו בעיות: הזוג ייכנס ובמשך הזמן יוחלף המקרר, יוצאו השידה וארון הספרים. לעומת זאת את הכיריים לא יחליף, למרות שסבא מעוניין בהם. אז שיבואו אחרי הצהריים לחנות, משם ילכו יחד לעורך־דין, לחתום חוזה, לשם הסדר הטוב. איפה החנות?... ובכן, הבה נחשוב: יש לו שלוש חנויות, אחת בדרום העיר, שניה במרכז, שלישית בצפון. איפה יהיה אחר הצהריים? בגיד, בחנות שבדרום העיר.

*

הזבנים אמרו שבעל־הבית עוד לא הגיע, אבל לא לדאוג, לפני שסוגרים את החנות הוא תמיד מגיע לקבל את הפדיון. מדי עשר דקות הרגיע הבעל את האשה הצעירה שאין מה לדאוג. מר מיסבוים אינו אדם זר, הוא ידיד־של־ידידים־של־ידידים. כעבור עשר הדקות הבאות הרגיעה האשה את הבעל. למה הוא מתעצבן, מר מיסבוים אינו אדם זר, הוא ידיד־של־ידידים־של־ידידים.

חמש דקות לפני שבע מר מיסבוים הגיע, מלא התנצלויות וחיוכים, ומלא תוכחות כלפי עצמו: למה היה לו כל העסק של השכרת הדירה? מה כבר יישאר לו מהאלף לירות לאחר שישלם ארנונה ומסי העיריה? אבל מה? אמר. או אמר. את הכסף הביאו? טוב. כאן בסביבה מחכה להם העורך־דין. שהכין את החוזה, למען הסדר הטוב בלבד...

העורך־דין חיכה, עם החוזה המוכן. הבעל הצעיר שלף את האלף לירות. מר מיסבוים נראה נבוך. והסביר שהוא מתכוון לשתים עשרה אלף במזומנים. בעל כל השנה מראש. ממילא הוא מפסיד. עם הארנונה ומיסי העיריה... אבל מדוע לא אמרת קודם?...

שום דבר לא הועיל. עם חיוך ההתנצלות שלא מש מפניו, סירב מר מיסבוים לקבל ערבות בנקאית. ערבות ההורים משני הצדדים. ערבות מקום העבודה. סירב לקבל עבור שלושה חודשים מראש — או שיקבל שתים־עשרה אלף ביד, או שאין עיסקה, אין דירה. הוא באמת לא יכול לעזור להם. אפילו שהוא יודע שעליהם לפנות מחר בבוקר את הדירה השכורה הקודמת. ובכלל, עם אנשים שאין להם שתיים־עשרה במזומנים, הוא לא עושה עסקים באופן עקרוני.

*

סיפרתי את הסיפור, כי הוא נתן לי חומר למחשבה: אם ידיד של ידיד כך, איך אפשר לסמוך על „הבטחות" של הערבים שלא יתקיפו לאחר שנסוג? אני טוענת שהדבר היחיד שאנו יכולים לסמוך עליו, הם הגבולות של היום. עם צה״ל דרוך ומוכן להתקפה בכל שעת היום והלילה. זו הדירה היחידה שיש לנו.

רהט את ביתך בסגנון סקנדינבי מרהיב

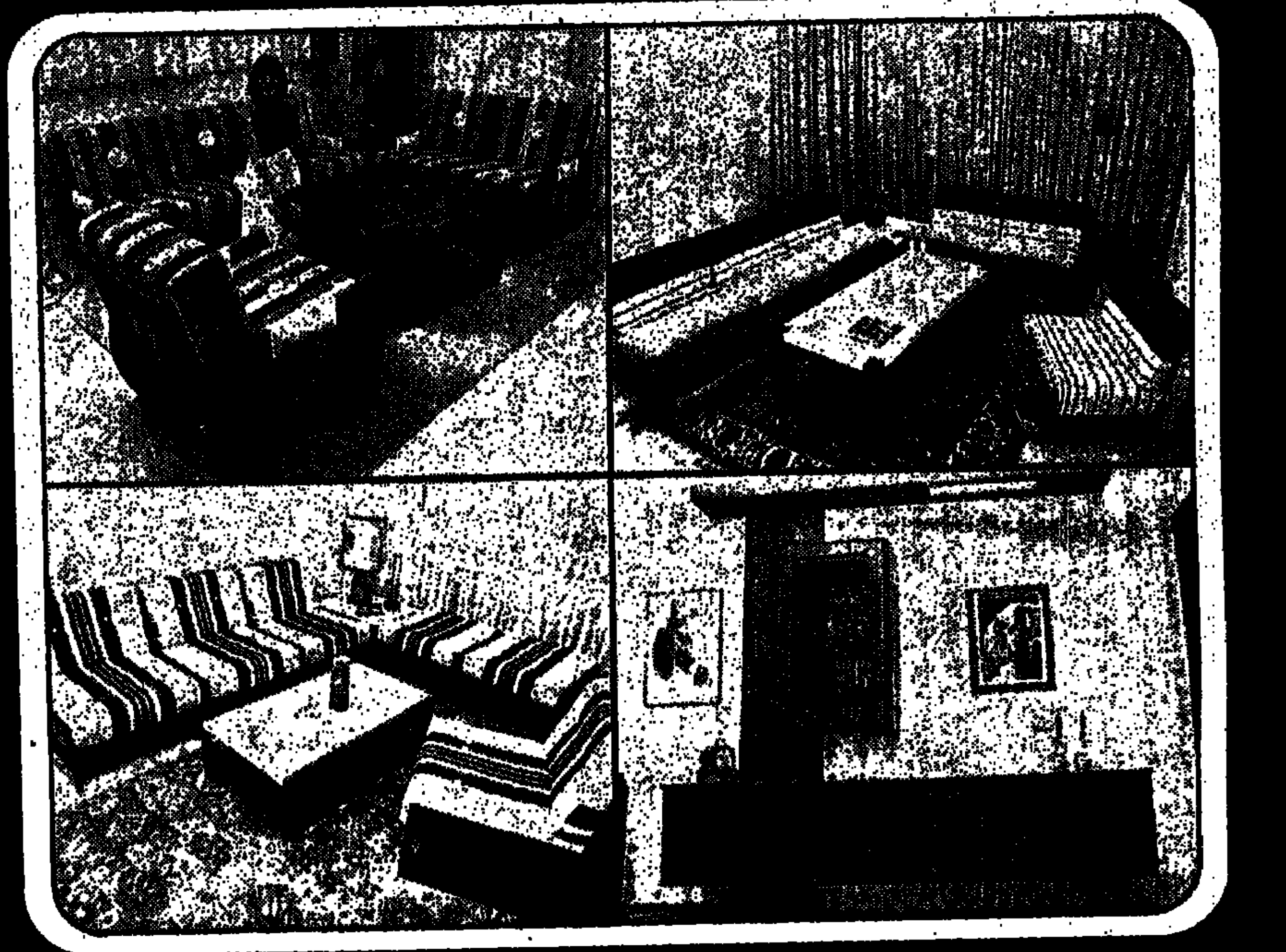

רק 10% במזומן
והיתרה בתשלומים חודשיים ללא ריבית

רק בשניר תוכל למצוא תנאי רכישה כה נוחים-כיון שאנו מייצרים את כל הרהיטים במפעלנו ואחראים לטיבם המעולה בשניר אתה רוכש ישר מהיצרן! מבחר מגוון של רהיטים מפוארים, מערכות סלוניות, מזנונים חדרי שינה ומחיצות דקורטיביות.

מזנונים לשילוב מערכות סטראו שיותאמו במיוחד לפי בקשתך!

התקשר טלפונית ומעצב פנים יבקר בביתך ויציע או יתאים עבורך רהיטים ללא התחייבות מצידך.

הנחה מיוחדת לעובדי כוחות הבטחון

SNIR M.D.I. שניר מ.ד.י.

חברה לייצור ושיווק רהיטים, רח' דיזנגוף 84, קומה ב', טל: 289060

adco adv.

מפעלי „ידיעות אחרונות" — מחלקת הספרים ● הוצאת „יבנה" בע"מ

הופיע ונמצא למכירה

הכרך השלישי

התלמוד ויוצריו

(דורות האמוראים חלק ב')
מאת אברהם משה נפתל

תאור תולדותם, אישיותם ופעלם של חכמי דור שני ושלישי לאמוראי בבל. דור רב הונא, רב חסדא, רב יהודה בן יחזקאל ודורם של רבה בר נחמני ורב יוסף.

הכרך השלישי (דורות אמוראים ב') הוא המשך של 2 הכרכים הראשונים (דורות התנאים ודורות האמוראים א').

מחיר הכרך — 28 ל"י

ניתן להשיג את 2 הכרכים הראשונים (דורות האמוראים א' ודורות התנאים) במחיר — 36 ל"י, מחיר כל 3 הכרכים — 64 ל"י.

21 ישובים

מאת עמנואל אלנקוה

משפחות, כולן של צעירים בגילאים 25—30. משפחת פלד היא דוגמא להרכב האנושי של המתיישבים. נעמי, צעירה במרצת המרכזת את ענף התרבות, בדרום הגולן הסכימה לחשוף את מניעי המעבר לבני-יהודה בצורה כנה:

„בתנאי הדיור של היום צריכים לחסכים, כי מה שמציעים בבני-יהודה לזוג צעיר הוא פיתרון דיור יוצא מן הכלל. הזוג מקבל וילה בת 3 חדרים (84 מ"ר) תמורת תשלום סמלי של לירה למטר מרובע. הבעל, אם הוא עונה על הקריטריונים של המיפעל, נהנה משכר טוב. קיימות הנחות במס-הכנסה. ההרכב האנושי מצויין, החברה כאן בריאה, צעירה ודינמית. מה עוד צריך בן אדם?"

משפחת פלד נישאה בנהריה. הזוג עבד תקופה ארוכה בדימונה, עד שיום אחד פשוט נמאס להם והחליטו לחפש מקום חדש. „הגענו לדימונה בשנת 64', כשהיתה בשלבי פיתוח ויכולנו לחוש בסיוענו למקום. ב-10' היתה דימונה גדולה עלינו. בן אדם מגיע לרוויה מסויימת. כאשר הנך חי בהרגשה של בורג קטן נטול חשיבות, גיבוש ושותפות ביצירה, נוצר חלל. זה לא סוד וצריך להודות בכך. פשוט נמאס לנו. קראנו בעיתון על הרשמה לבני-יהודה והחלטנו שזה המקום. עלינו הנה עם שלושה ילדים ובני הקטן מעוז נולד כאן".

מנקודת מבטה של אשה, המתח הביטחוני הוא מדרך הטבע חריף יותר. בכל זאת מגדירה נעמי פלד את יום הפינוי מן הגולן במילחמת יום-הכיפורים כיום שחור בחיים. „איפה זה נשמע דבר כזה? האמן לי, כי כשעזבתי את הבית הרגשתי מועקה איומה. היום ברור לנו שבמלחמה הבאה לא נעזוב. מה שמציק לי הוא עניין הסיפוח הרשמי. לא שאני סובלת מעודף כסף, אבל מדוע שיפטרו אותנו מתשלום אגרת טלוויזיה, רק משום שאנו חיים מחוץ לתחום הקו הירוק? אני שומעת כי מצב זה נותן נשק בידי הערבים לטעון, כי הנה גם מדינת ישראל טרם בטוחה שהשטח שלה".

אייקי ששון בן 34 מקיראון משמש בשנה האחרונה מזכיר הכפר. הוא נשוי ואב לשני ילדים, ולפי הגדרתו הוא מרגיש בבני-יהודה „כמקום המגורים הטוב ביותר שזוג יכול לחלום עליו". טענתו היחידה היא נגד ההגדרה של חישוב והמיגבלות המגבילות את הרחבתו לקצב יכולת הקליטה במיפעל. „בסך הכל אנשים רוצים לחיות ולעבוד בשקט ללא עוליטיקה. אם אדם מחפש מיסגרת לא חקלאית, הוא חייב למצוא אותה גם ברמת-הגולן". מוקד פעילותו של אייקי היום הוא מתן סמכויות קליטה בידי מזכירות בני-יהודה. עד היום קובעים את מי לקבל למקום מנהלי המיפעל בשיתוף עם המועצה האזורית.

מרום-גולן

חרף ההיקף המרשים באוכלוסיה ובמקורות היצור, נשאר מרום-גולן נאמן לרעיון החקלאי. הקיבוץ מעבד מטע ענק של תפוחי-עץ, עוסק בגידולי שלחין ומתמחה בגידולי זרעים. השנה יוצאו להולנד פקעות צבעונים בשווי של 600 אלף לירות. ולאחר ההצלחה מתכננים הגדלת היצוא בשנתיים הקרובות פי עשרה. בענף בעלי-החיים מחזיק הקיבוץ את העדר הגדול בארץ — כאלפיים ראש, כשלרשותם כ-50 אלף דונם אדמת מרעה.

לפני חצי שנה יצאו אנשי מרום הגולן לחפש תעסוקה חרושתית. ביסודיות המאפיינת אותם הם הגיעו לחשיפת מירבצים גדולים של אבן טוף (סקוריה — זהו השם הגיאולוגי של אבן זו, שמקורה בפעילות וולקנית, שהיתה לפני אלפי שנים). האבן נגרסת לגדלים של חצץ והיא מיועדת לייצור בטון קל. יתרונה במשקלה הקל ובסגולותיה לבידוד טרמי.

מיפעל הטוף של מרום הגולן הוקם בתל זוהר, והוא מקור תעסוקה ל-21 מחברי המשק. הטוף משווק למיפעלים טרומיים ולבתי-חרושת לבניה מתועשת. סיכום חצי שנתי של המאזן מצביע על היקף יצור של שניים, וחצי מיליון לירות. אסף קורטף, ממנהלי המיפעל, סבור שבעתיד הקרוב עתיד להפוס יצור הטוף מקום ראשון במרכיבי ייצור הבטון בארץ ולהפוך ענף זה לענף המרכזי בחיים הכלכליים של המשק.

כאח הבכור מהווים אנשי מרום הגולן דוגמא לכל ישוב צעיר. ביתם פתוח לכל רעיון ולכל קבוצה יוזמת. בימים אלה הם מארחים בקיבוץ לתקופת הכשרה של כמה חודשים גרעין מתנחלים יוצאי תנועת בני-עקיבא, „גרעין יונתן". המיועד להתנחל בתל יוסיפון. ההרמוניה בין חובשי הכיפות לחילוניים מושלמת, כפי שעשרות המתנדבים מחו"ל רואים בקיבוץ זה את ביתם השני. הקיבוץ מוכן לקלוט מתנדבים מחו"ל בתנאי שתקופת שהייתם לא תהיה מוגדרת והם יצהירו כי הם מתעתדים לחיות במקום למרות שאפשרות העזיבה תמיד פתוחה בפניהם. בימים אלה משלימים בניית עשרות יחידות-דיור נוספות והקיבוץ עומד בפני הרחבה.

רמת מגשימים

דגם אחר של חיים ברמת-הגולן היא המיסגרת המושבית. מושב רמת מגשימים שבדרום הגולן הוא הוותיק מבין המושבים. אנשיו היו מיועדים מלכתחילה להתנחל במושב משואות-יצחק, אולם בינואר 68' נזרק רעיון על-ידי אורי מאיר, מרכז גרעין „בני-עקיבא", לפנות אל הגולן. משה אור-בך אומר: „ביולי 68' עלו חברי הגרעין להתנחל בידיעת הממשלה אך לא באישורה'. דרך היסורים של החברים החלה בכפר הנטוש פיק. אחר כך בערב פסח 69' במחנה חיצבין ולבסוף הגיעו אל הנחלה במושב הקבע של היום. אנשי רמת-מגשימים קשורים בקרקע יותר בזכות החזון מאשר החומר. המתיישבים זוכים להערצה רבה בזכות אמונתם העיקשת ומילחמתם הציבורית להחלת החוק הישראלי ברמת-הגולן. ידוע כי שר הביטחון לשעבר, משה דיין, רכש חיבה מיוחדת לצעירי הכיפות הסרוגות והוא סעד אותם בכל שהדבר עלה בידו, בזכותו הוקמה במושב ישיבת הגולן וישיבת ההסדר. שני מוסדות-דת המשולבים במרחבים של משק וצבא.

רמת-מגשימים נשענת על חמישה ענפים: גידולי שדה עם הישגים מצויינים; מטע, בעלי-חיים ומסגריה. עבודה שכירה לא תמצא כאן. נשים וגברים עובדים וכבר בשנה הזו, מצביע תקציב המושב על עודף יצוא של כ-2 מיליון לירות. מספר הילדים הוא 68, ושתי משפחות מחזיקות בשיא של שישה ילדים.

במילחמת-ההתשה היה מושב רמת-מגשימים בכוננות. פגזים רבים פגעו במיבנים וגרמו נזק רציני. שישה מחברי המושב נפלו. חמישה במיקוש. בנימין כמיר, אילנה בולה, יונה סרבה, חמר, דרור ועזריה גינגבורג. חברת מושב אחרת, אסתר בן-דוד, נהרגה מרסיסים בעת הפצצה כאשר היתה עם בתה בדרך למקלט. [illegible]

[illegible]

המשך

מכל העולם באים ללמוד על ההסתדרות.
אתה-
יכול להצטרף אליה.

ההסתדרות קיימת בשבילך.

קיבוץ אלרום בצפון רמת הגולן

מעוניין בקליטת משפחות עד גיל 30 (עם ילדים עד גיל 4) ובוגרי צבא.

לבאים מצפים חיי חברה פעילים ומגוונים ולילדים מובטח חינוך בתנאים מעולים.

במשקנו ענפי חקלאות ובעלי-חיים וכן תעשיית אלקטרוניקה בהיתוליה.

בביתם של הפונים יערך ביקור של נציגי המשק וכן תישלח לביתם חוברת הסבר מפורטת ומצולמת.

נא לפנות לועד ישובי הגולן, ת.ד. 303, תל-אביב.

בינ-ליאור

هكذا من الإصل:

רמת הגולן: 8 שנים

בסוף חודש יולי 1967, ימים אחדים לאחר שוך הקרבות בגולן, יצאו רפאל בן־יהודה ואיתן סט לסייר במרחבי „הרמה הסורית", כדי לאתר מקום התיישבות. למי וכיצד לא היה נהיר אז, אף לא גורם ממ־שלתי אחד עמד מאחורי „המשוג־עים". רפאל הצליח להשיג אוכל, מיזרונים, נשק ועוקב־מים אחד, פטיש ומפתח־צינורות, והקבוצה הר־אשונה, שאנשיה בני ההתיישבות בגליל, התיישבה במחנה „נפח" ו־מייד לאחר מכן עברה לעלייקת. כך נולדה ההתיישבות הראשונה בגולן. היום, שמונה שנים לאחר „מיבצע קונייטרה" — כך כונתה ההיאחזות הראשונה, פרושה מפת ההתיישבות לכל אורך הגולן. שוב לא מדובר ב־התנחלויות חובבניות. 18 ישובי־קבע ו־3 גרעינים מאורגנים הממתינים לז־התיישבות הם עובדה נחרצת למגמות בגולן.

בזמנו, הצליחו המתנחלים הרא־שונים תודות לחיבה שרחשו אנשי הצבא בגולן לחלומם. אין להסתיר כי אז ראו בהם רבים תופעה חולפת. הם נזקקו למידה גדולה של רצינות כדי לשכנע בכוונתם.

היום הוגש לאישור תקציב הפי־תוח ההתיישבותי־יצרני בגולן של תטיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית בסך כולל של 50 מיליון לירות. במעלה היוצר של תקציב זה נאמר, כי היקף היוצר של ישובי רמת־הגולן בשנת 1975 מסתכם ב־80 מיליון לירות! גרמה כי אפילו הסו־רים [illegible] לדעת על כוונותיה של ישראל לא רק מן ההצהרות הרש־מיות, אלא בעיקר מקצב הבניה המו־שים על רכס ההר.

העיר קצרין

מרום־גולן, הוא „הבן הבכור" של ההתיישבות בגולן, [illegible] מחזיק בכמת ובכמות שיאים. מספר חבריו [illegible] — תשעים ושבעה, הוא הגדול ביותר. הקיבוץ שוכן למרגלות תל אבי־טל. [illegible]

[illegible] יהודה הראל, „שר החוץ" של מרום־גולן, הוא מהפעילים הבולטים בוועד ישובי הגולן. [illegible] „ב־67' איש לא האמין שכעבור שמונה שנים יכ־בשו עשרים ואחד ישובים את הגולן. גם היום ישנם ספקנים האומרים דיי־נו" — אומרים אנשי מרום־גולן. תוך כך שולף יהודה הראל תוכנית ש־הוגשה השבוע לוועדת השרים ל־ענייני התיישבות, לפיה עתיד להגיע מיספר הישובים בגולן עד שנת 78' ל־30: תשעה קיבוצים, שישה מו־שבים, שישה מושבים שיתופיים, שלושה מרכזים גושיים, ארבעה כפ־רים תעשייתיים. ישוב נוסף שלא נק־בע אופיו עדיין וגולת הכותרת: ה־עיר קצרין, עליה הוכרז רשמית, אף כי טרם החלה לרקום ברזל ובטון.

העיר קצרין אמורה לקום במרכז הגולן והמוסדות המיישבים הקציבו 80 מיליון לירות לעבודות־תשתית באיזור. ועד ישובי הגולן רואה בעיר מיפעל־חיים. יהודה הראל סבור, ש־קצב בניית העיר תלוי בקצב נכו־נותם של האזרחים להירשם למגורים במקום. „אני קורא לאזרחים להפנות את בקשותיהם לוועד ישובי הגולן, כדי שיהיה בידנו נשק להאיץ ב־עבודה".

פחות אופטימי הוא משה גורליק, מרכז מושב רמת־מגשימים. הצעיר הנמרץ, שעלה להתנחל ברמת־מג־שימים יחד עם אשתו וחמשת ילדיהם ומאז הוא מגלה פעילות בהנהגת גוש „אמונים", סבור כי „הטיפול בעיר קצרין זו חרפה לעם ישראל. הקציבו לפרוייקט זה 80 מיליון ל"י. ובשנה האחרונה הוציאו רק מיליון אומלל אחד".

לראיין מתיישבים ברמת־הגולן זו חוויה מיוחדת, המחזירה אותך ל־תקופת החלוציות. אנשים אלה, ש־הקימו את בתיהם מול קני התותחים המאיימים, ניחנים ביכולת נדירה לר־אות נכוחה את המציאות ולהתמודד עימה. הבית כאן משמעו הכל — אפילו הסכנה, זה חלק מן החוויה ואין הם מנסים להסתיר אותה כלל. אומר משה גורלניק, מזכיר רמת־מ.שימים: „אם תשאל כל אחד מן המתיישבים, תמצא כי הוא מודע ל־עובדה שהמלחמה אומנם תפרוץ כאן. לי נראה כי תפרוץ בעתיד הקרוב. את מלחמת־התשח עברנו בכבוד. איש לא מתכוון כאן לוותר על ה־גולן".

בקשת המגוונת של הישובים ב־גולן הנך מוצא היום קיבוצים, מו־שבים, מושבים־שיתופיים, חילוניים ודתיים ומרכז כפרי אחד. הישובים מאורגנים במיסגרת־גג של ועד ישובי הגולן, אולם מחולקים בשתי מיסגרות מוניציפליות במיסגרת ה־מועצות האזוריות עמק הירדן והגליל העליון.

בני יהודה

כיצד קם ישוב חדש? איך יוזמים אותו? באיזו דרך מתארגנים ומי מחליט מתי לעלות על הקרקע?

בעצם ימים אלה מתארגנים כמה עשרות צעירים, כולם אנשי מילואים בסיירת נועזת, שהחליטו להתנחל ב־רמת גמלה שבגולן. אצלם, נולד ה־רעיון תוך כדי פעילות שיגרתית ב־תקופת מילואים בגולן. הם פנו לוועד ישובי הגולן, וזה הפך את הרעיון למציאות. „הציבור צריך לדעת ש־אנו רציניים. אם הגוף הפונה אלינו נחוש בהחלטה, בעל יכולת וכוונות לא־חובבניות — אנו מעמידים הכל לרשותו. מכשירים את החברים, קול־טים אותם לתארגנות ומסייעים להם בהתנחלות. אם יימצאו עוד גרעינים כמו אלה של אנשי גמלה, נמצא גם להם מקום. יש מקום רב בגולן" — דברי יהודה הראל.

דרך אחרת הביאה להקמתו של המרכז הכפרי בני־יהודה, כשמאחורי הרעיון היה לפתוח סניף של התע־שייה האווירית בגולן. עד היום מת־לחשים בישוב מי נולד קודם: התע־שיה או הישוב. במציאות הם קמו בו־זמנית. חיפשו בעלי־מיקצוע ב־ענפי המתכת והאלקטרוניקה והקימו עבורם מיפעל. התנאי היה, שכל ה־מתיישבים בכפר יעבדו במיפעל. ת־נאי זה שריר וקיים עד היום. למ־רות שהוא מעורר זעם לא קטן ב־כפר.

בני־יהודה מונה היום כמה עשרות

מרום גולן, „הבן הבכור" של התתיישבות בגולן

ילדים ונשים ברמת מגשימים, ותיק המושבים בגולן

גרעין יונתן

צעירים ומשפחות

ממרום גולן

מעוניינים להקים בחודשים הקרובים

יישוב דתי־חקלאי

במרכז רמת הגולן.

★

על המעוניינים לפנות:

ועד ישובי הגולן, ת.ד. 303, תל־אביב

בינג־ליניאל

אנשי רמת הגולן עושים הסטוריה. אל תביט בהם מרחוק — הצטרף!

שרשרת של ישובים הולכת ומתבססת ברמת־הגולן. בכולם — צעירים וצעירות בעלי מקצועות מגוונים ובעלי השקפות שונות, אך לכולם מכנה משותף אחד: רצון כן לעצב חיים חדשים, שאיפה עמוקה להיות שותפים ליצירה. בין אלה — יש מקום גם לך! ישובי רמת־הגולן פותחים את שעריהם לקליטת משפחות ובודדים, בעלי־מקצוע בתחומי התעשיה, החקלאות, המכונאות, החינוך והמינהל. לרשותך מערכת רחבה של אפשרויות לבחירה:

קיבוצים
שניר, אל־רום, עין־זיון, מרום־גולן, מבוא־חמה, אפיק, כפר חרוב.

מושבים שיתופיים
נוה אטי"ב, קשת, רמת־מגשימים, יונתן, תל־זית, נאות־גולן, גמלא.

מושבים
אליעד, גבעת־יואב, רמות.

ישובים אחרים
בני יהודה — מרכז תעשיה ושרותים; חיספית — מרכז שרות וחינוך; כפר גינת — קואופרטיב תעשייתי; עליה 70 — גרעין של סבנאים עולים.

ישובים בהקמה
קצרין (עיר הגולן), קיבוצים נוספים, כפרים תעשייתיים וישובים חקלאיים אחרים.
[illegible]
כל אלה זקוקים לך.

לקבלת פרטים נוספים ולתאום פגישה אישית, מלא ושלח את התלוש:

אל:
ועד ישובי הגולן
באמצעות מחלקת הארגון, הועד הפועל של ההסתדרות.
ת.ד. 303, תל־אביב.

אני מעוניין לקבל את מלוא הפרטים על ההתיישבות ברמת הגולן:

שם מלא ______________

כתובת ______________

בינג־ליניאל

אמבט־זהב. [illegible]

יובל למוזיאון של מינכן. [illegible]

גלאי־גז זעיר. [illegible]

מכשירי „שמיעה" לקריאה

[illegible]

משבר בכדורגל ההונגרי

[illegible]

נשות הצירים נגד תקנון הפרלמנט

[illegible]

המכורים לסמים פוחדים מהזדקנות

[illegible]

הדרכה מתאימה — צפחית תאונות־דרכים

[illegible]

הפיכת־חצר בדיסנילנד

[illegible]

המצביא הופך למדינאי

מאת עדית נעמן

ההיסטוריה העתיקה והחדשה מלאה בדוגמאות של מצביאים מפוארים, שבלחץ העם, השאפתנות האישית או גורמים אחרים, הפכו למדינאים. מאוד לא מפוארים. האנגלים זוכרים, למשל, את הדוכס מוולינגטון. האמריקנים אינם מוכרחים לדוג מהעבר הרחוק את המקרה האופייני של המצביא המהולל אייזנהאור, שהיה אחד הנשיאים הגרועים בהיסטוריה הקרובה מאוד של ארצות־הברית. אם רצונכם לבחור בדוגמה אישית מסביבתנו הקרובה, עשו כבתוך שלכם, ואין כל צורך להזכיר שמות. אפשר למלא בם מדריך־טלפון עבה.

בימים אלה עולה הצגה גדולה מתוך שחקני „הקאמרי" על דמותו השנויה־במחלוקת של מצביא מהולל מאוד, שהפך למדינאי־נכשל, גורש מעמו ומארצו כבוגד ובסופו של דבר נרצח בידי אויבו. הוא לא „משלנו", כי אם רומאי, מימי בראשיתה של הרפובליקה הרומית. שייקספיר כתב עליו את אחד המחזות „הגדולים" (בנפח) ובטהובן, שאהב לקשור כתרים לגבורה, כתב לכבודו פתיחה. קוריולאנוס הוא האיש שמדובר בו, ושלתוך עורו, נפשו וקשקשת שיריונו מנסה לחדור השחקן עודד תאומי בעזרתו של הבמאי הבריטי פיטר דיוז וצוות שחקנים מעולה, המונה בין השאר את אורנה פורת (כאמו של קוריולאנוס), אבנר חזקיהו, מיכל בת־אדם, יוסי כרמון, יוסי גרבר, יהודה פוקס, שמעון בר, אורי לוי ואחרים.

הגירסה המוצלחת

בבוקר אפור של חזרות, באולם הקטן של הקאמרי, אסופה כל חבורת השחקנים, המונה עשרים איש, סביב הבמאי, היושב על בימה קטנה, מורם מעט, ומרצה את השגותיו, הערותיו והמלצותיו — לאחר שהמחזה „הורץ" לראשונה בחזרה אחת מתחילתו ועד סופו. סמוק משמש יפה־תכוניות, בהיר ומשופם, תואם פיטר דיוז את דמות הבריטי הטיפוסי שבא לבקר ב„מושבות". בעל הומור יבש, הוא מרצה את הערותיו בקול שטוח, אינו מתבייש ל„חתוך" הערות של שחקנים בקוצר־קצר, בסיגנון שאינו חביב במיוחד על הישראלי הדברן, ולאחר הערה מסוג זה מחליפים השחקנים ביניהם חיוכים קטנים של שותפים־למחתרת, הנאלצים לספוג את מלקות הנוגש, אבל עוד יומיים־שלושה־ארבעה יבוא השיחרור.

פיטר דיוז, איש־המיקצוע, שביים מחזות עבור הטלוויזיה והרדיו של ה„בי.בי.סי.", היה מנהל שש שנים של התיאטרון הרפרטוארי בברמינגהאם, העלה שני מחזות־שלאגר שקצרו לו תהילה באנגליה ומחוצה לה („הדריאן ה־7" ו„תחי המלכה"), אינו רגיש לדקויות הללו, הוא בעל־מקצוע שבא לבצע עבודה והוא מעוניין רק בדבר אחד: שהעבודה תבוצע בדרך הטובה ביותר. מפח לאוזן שמענו, שלא שבע רוב נחת מחוסר־המשמעת של השחקנים הישראלים, הנוהגים לאחר לחזרות, לא לדעת את הטכסטים בעל־פה ולטפטף כשאין השעה כשרה לכך. אולי משום כך תופשת אורנה פורת שלווה בזמן חזרה (כשאינה מיועדת לשחק) ומנמנמת בתוך המהומה, כשראשה שעון על השולחן, או שרועה על גבי ספסל. מי שישן — אינו מטפטף ומפריע.

פיטר דיוז מדגים שליפת חרב והחזקתה כראוי, וממשיך לביים בקפדנות סצינה המונית וקולנית, בה מתייצבים אזרחי רומא נגד קוריולאנוס, המצביא האהוב שהפך למדינאי שנוא. דיוז רוחש סנטימנטים מיוחדים ל„קוריולאנוס" הישראלי שלו. במשך שנות עבודתו, פיתח לעצמו אמונה מיוחדת, לפיה כשהוא מביים מחזה בפעם השניה — זוהי הגירסה המוצלחת מכולן. טוען דיוז: „כשהתחלתי לעבוד בתיאטרון חשבתי משום מה, כי אם אוכל לביים מחזה אחד שוב ושוב, תעמיק החזרה את ידיעתי והבנתי במחזה ואיהפך למומחה גדול במחזה, כמו שאוטו קלמפרר הפך למומחה הבינלאומי לניצוח כל סימפוניות בטהובן. כך עשיתי ארבע פעמים את „האמלט", את „הנרי ה־5" וה־4, ואת „ריצ'ארד ה־2", שלא להזכיר את הדריאן ה־7 ותחי המלכה אותם חזרתי וביימתי 7 פעמים. אבל זה היה רק עניין של כסף, ולא של סקרנות מיקצועית.

במשך השנים והניסיונות נוכחתי לדעת, שכשאני מביים הצגה בפעם השניה — זו הגירסה המוצלחת ביותר. כשמעלים הצגה בפעם הראשונה, אפשר להיכשל בדברים קטנים וגדולים, וכשהבמאי רואה את ההצגה בפעולה עם קהל, הוא מבחין בשגיאות הללו ומגרד לו בידיים לעבוד שוב על ההצגה, להעלותה בשנית, ללא השגיאות. זאת משיגים בגירסה השניה. בפעם השלישית והרביעית נוטים להעתיק למעשה את כל מה שנעשה בהצגה השניה, או שלפעמים מחפשים שינוי כלשהו למען השינוי, וזה לא יוצא תמיד הכי מוצלח. אם ביימתי הצגה שבע פעמים, זה לא מפני שהיה לי משהו להוסיף להצגה. גם במאי צריך לחיות ועושה דברים רק למען הכסף".

הפקה מצומצמת

בגילוי־הלב האופייני לו הוא מודה, שבעניין „קוריולאנוס" לא היתה זו שאלת־כסף, אלא פיתוי מקצועי חזק ביותר. את גירסתו הראשונה למחזה ביים לפני 12 שנה, עבור הטלוויזיה הבריטית, עם רוברט הארדי בתפקיד הראשי. זו היתה הצגה „גדולה" בכל המובנים. עם 70 משתתפים, ששיחקו במשך ארבע שעות את המחזה בשלמותו, על כל הפסיקים והנקודות, שבה דיוז רשם לעצמו את שגיאות־העבר וציפה ליום בו יוכל שוב ליישם את ניסיונו הקוריולאני, מינוס שגיאות. „הקאמרי" העמיד בפניו את האפשרות. עם המיגבלות הקיימות בהפקה בממדים ישראליים. לפיטר דיוז הוצעו 20 שחקנים והוא נתבקש להעמיד הצגה באורך „נורמלי", שאינו עולה על שעתיים, שעתיים וחצי.

כדי לדעת מהו אורך נורמלי להצגה במושגים ישראליים, בדק תחילה את „השטח". כלומר: הלך פשוט לראות הצגות אחרות. ראה את „החוף", „ביקור הגברת הזקנה", „משרתם של שני אדונים", „מילכוד 22" ואפילו את ערב מערכוני פינטר. כשאתה חווה כיצד יכול אדם לראות תיאטרון בשפה שאינה מובנת לו יש לדיוז תשובה: „אני דווקא נהנה, כשהמדובר הוא בהצגות מוכרות לי כמו „החוף", „הגברת הזקנה" ו„משרתם", אני פשוט יודע את הטכסט ומסוגל לעקוב אחר כל הנעשה והמדובר על הבמה. ב„מילכוד" הלכתי עם מלווה צמוד שלחש מדי פעם באוזן מה הולך, וכנ"ל עשיתי עם פינטר. לשם הלכתי עם אבי עוז, המתרגם של „קוריולאנוס". בחלק הראשון של הערב הוא עוד מילמל לי תירגומים באוזן, בחלק השני הוא לא העז ואני לא העזתי לבקשו ולהפריע לריכוז הנפלא של שני שחקנים גדולים על הבימה. ברור שתמיד נמצא מישהו בסביבה, שהסתובב לעברנו בתרעומת ואמר בארסיות: ש.ש.ש.ש...".

שיתוף הפעולה בין הבמאי והמתרגם של „קוריולאנוס" החל עוד באנגליה, שם שוהה אבי עוז ועושה דוקטוראט בתיאטרון באוניברסיטת בריסטול. הבמאי החליט מראש על הוצאת קטעים שלמים מהמחזה, ולאחר שהחליט עקרונית היכן לקצץ, הפכה המלאכה לקלה יותר. מסביר דיוז: „המחזה הזה פותח בשני קונפליקטים, בשני מישורים. במישור המדיני קם המאבק בין הפטריקים והפלבאים, האצילים ופשוטי־העם, על הצבת איש משלהם בראש השלטון — ובמישור הצבאי, שכן קוריולאנוס הוא בראש ובראשונה איש צבא דגול, קיים המאבק בין הרומאים לבין הוולסקיים, ובראשם אופידיוס, אויבו המושבע של קוריולאנוס. ומאבק זה מתבטא בסצינות קרב אפיות ומרשימות. לי ברור היה מראש שעם 20 שחקנים על הבמה אי־אפשר לביים סצינות־קרב אפיות, ולכן החלטתי שאם משהו צריך לרדת, קל להוריד חלק ניכר מסצינות הקרב במחזה. הנקודה החשובה שבמחזה ממילא אינה באה לידי ביטוי בסצינות הללו. הנקודה היא מה קורה למצביא גדול שהופך למדינאי ומגלה בדרך ארוכה של יסורים, כי השחור והלבן והאמיתות הברורות כל־כך בשדה הקרב, הופכים לבליל מעורב של גוונים אפורים שקשה לחיות עימם".

מחזה פאשיסטי

עם ההחלטה העקרונית לקצץ בסצינות־הקרב ביקש הבמאי לשמור גם על שפת המקור השייקספירית. לתרגם את המחזה לשפה שיש בה מניחוחות העבר הקלאסי, ועל פי החלוקה המקורית לפרוזה ולחרוזים, כפי שהיא קיימת אצל שייקספיר.

יחד עם אבי עוז עברו על קטעים שלמים, והמתרגם נוכח בארץ בשבועות הראשונים של החזרות כדי לסייע לשחקנים להתגבר על בעיות לשוניות קטנות. פיטר דיוז מודה, כי בנושא השפה הוא מרגיש כאנאלפאבית מוחלט: „בשבוע שעבר עברתי רגע קשה באחת החזרות. [illegible] תאומי יש מונולוג ארוך. הוא חוזר על קטע ממנו פעמים אחדות ואני הייתי אבוד לחלוטין. לא ידעתי היכן הוא עומד. עד ששמעתי מפיו את המלה 'רומא' ונשמתי לרווחה. למזלי יש לי כמה מילות־מפתח במחזה, שעל פיהן אני יודע היכן השחקנים עומדים. מלים כמו פטריקים, סינאט, פלבאים. אותן אני קולט, ולמדתי גם שתי מלים עבריות: „בוגד" ו„כלב".

כשמעלים את שייקספיר על בימה, מתעורר תמיד איזה שד קטן השואל ומקנטר: מדוע לא להעביר את המחזה העתיק אל העידן המודרני, כדי שידבר יותר לקהל? — פיטר דיוז מנמק את סירובו לעשות זאת: „כשחשבנו אם להעביר את קוריולאנוס לתקופה המודרנית, החלטנו שזה נאיבי מדי. איני אוהב את הירידה הזו אל הקהל, בעיקר במחזה כמו קוריולאנוס, שהוא מחזה פאשיסטי על טיפוס פאשיסטי. הפאשיסט הוא בסופו של דבר סימלה של רומי העתיקה. אני יודע שברכט הפך את המחזה לשיר תהילה על ניצחון הקומוניזם, והגוליסטים האדוקים ראו בזה מחזה גוליסטי מובהק. אך לפי דעתי אין צורך להיות פשטני כל־כך בפירושים ולהעמיד את קוריולאנוס על הבימה עם רטייה שחורה על העין. לא הייתי עושה זאת באנגליה, למרות שידוע לי כי טיירון גאתרי עשה משהו דומה בסטראטפורד. העמיד במקום קוריולאנוס את הדוכס מוולינגטון והעביר את כל הפרשה לתקופה הנפוליאונית. זה עשה אולי את הבימה צבעונית יותר, אך לא קירב את הפרשה לקהל הצופים".

מיפגשו הראשון של פיטר דיוז עם „קוריולאנוס" היה בבימת התיאטרון של סטראטפורד, ודיוז זוכר אפילו את התאריך המדוייק: 4 באוגוסט 1952. „אני זוכר את התאריך, לא משום שהמאורע היה כל־כך היסטורי, אלא שיום לפני כן נאלצתי ללכת להלווייה של דודי שגר ליד סטראטפורד, והחלטתי, בהזדמנות זו, להישאר עוד שבוע בסטראטפורד ולראות בכל יום תיאטרון. הייתי אז מורה בבית־ספר. עמדתי מ־7 בבוקר בתור לקופות כדי להשיג כרטיס להופעה, ואולי משום כך נהניתי כל־כך מההצגות. היום, כשאני במאי מקצועי אני נהנה פחות. מאבחן כל דבר שאני רואה על הבימה ומנסה לחשוב איך הבמאי השיג את האפקט. זו פשוט תגובה אינסטינקטיבית. אני מסוגל עדיין ליהנות ללא סייג מקולנוע, מקונצרטים ומאופרות, כי בנושאים הללו אני מספיק בור בתהליך העשייה".

„אותלו" בפסטיבל

עיניו הבהירות של פיטר דיוז נדלקות שעה ששואלים אותו איך זה [illegible] את שייקספיר לעם שלא גדל עליו: „זוהי ההנאה האמיתית לאיש תיאטרון. כי הדרך הטובה ביותר לפגוש את שייקספיר בפעם הראשונה היא על הבימה, ורק לאחר־מכן לקרוא ולהתעמק בטכסטים, אם מישהו רוצה בכך. אנשים רבים באנגליה טוענים, ובצדק, כי שייקספיר נרצח בבתי־הספר האנגלים על־ידי המורים שהפכוהו שם ליוצר משעמם עם מלים ארוכות ומסובכות. שייקספיר כתב מחזות לבימה חיה, לקהל של אנשים חיים, זו הדרך הטובה ביותר להכירו".

כדי להפוך את שייקספיר העברי לחי ולתוסס בפי השחקנים, השקיעו פיטר דיוז עם אבי עוז עמל רב, כדי שהשחקנים יבינו את מה שהם אומרים וישכנעו בדבריהם. אומר דיוז: „ברור שאיני מסוגל להבחין בדקויות הפואטיות של השפה, אך משחק טוב מובן בכל השפות, ומתגובות השחקנים לשפה במשחק, אני יכול להבחין אם השחקן משכנע, או לא, אם הבין את הטקסט כראוי. אך אני מתקומם כששחקן בא ואומר: את המשפט הזה כדאי להוריד, הקהל לא יבין זאת. זהו פשוט עלבון לקהל הישראלי. מדוע נחשוב שהקהל אינו מבין? קהל שבא לראות את „קוריולאנוס" אינו מצפה שידברו אליו במלים של שתי הברות בלבד, כדי שיבין. אני מאמין שאנשים באים לתיאטרון עם ראש פתוח ורצון לחשוב".

בין השורות הוא מודה, שקל יותר להעלות טרגדיה על הבימה מקומדיה. למרות שהוא בהחלט שואף להפוך את „קוריולאנוס" ל„מחזה מבדר", מבלי שההתרחשויות על הבימה יזכירו לקהל את אסטריקס, דיס נילנד או רומא של ברטון וליז. הוא גם יישאר בארץ עד לתחילת יוני כדי לראות את הבכורה החגיגית של קוריולאנוס שלו. למרות שחובתו המקצועית קוראת לו לחזור במהרה לאנגליה, שם מצפים לו חיים טופול וקית מיטשל, מנהל פסטיבל צ'יצ'סטר, שיהיו ביחד אותלו ויאגו בבימויו של פיטר דיוז במסגרת הפסטיבל. „ישבתי כבר עם טופול כמה לילות על התפקיד. הוא עזב את ישראל ויצא להסתגר באנגליה, כדי לאבד את הצליל העברי מדיבורו ולעבוד על אותלו. אני סבור שהוא רואה בתפקיד אתגר גדול מאוד והוא קצת נפחד".

בינתיים מנצל דיוז את שהותו בישראל כדי להיות כאחד התיירים. זוהי אחת הסיבות מדוע הוא אוהב לקבל על עצמו עבודות מחוץ לאנגליה. „אני מטבעי תייר גרוע מאוד. כשהעבודה מביאה אותי מחוץ לאנגליה, אני שמח, לנסוע וללמוד את החיים בארצות אחרות, באמצעות התיאטרון".

הבמאי פיטר מדגים לעודד תאומי (קוריולאנוס) שליפת חרב

קוריולאנוס, המדינאי־הכושל, מול המון האזרחים הזועם

הבימאי פיטר דיוז — קשיי השפה לא מפריעים לבימוי

היש עתיד לדרמה בטלוויזיה?

מאת עמנואל בר־קדמא

זאת כמעט לא חוכמה להיות לארג' בלהפיק דראמה בטלוויזיה. הרי, אפילו אם אתה מוציא זיבורית מתחת ידיך — לא תישאר עם אולמות ריקים. [illegible] יוה שכמעט לכל אחד יש מקלט טלוויזיה — אבל, ברוך־השם, זה בתחום הציבורי. אם מישהו חורק שיניים, ואפילו מתנהג באלימות, למראה המערכן הטלוויזיוני „כדורגל", הוא עושה את זה בסאלון הפרטי שלו ואין צורך להזעיק משטרה ואף לא לאסוף לדיונים אינסופיים את התאחדות הספורט או את ועדת־המישנה לענייני ספורט של הכנסת...

ברם, לחצים, ככל שלא יהיו קטנים, טבעם שהם מצטברים. נסיכת־הדראמה של הטלוויזיה אינה, אולי, רגישה לאותה עדשה קטנה שמתחת למיזרון — אך כשהעדשה גדלה להיות אבטיח של כישלונות, מתחילים לפשפש בטיב המצע.

כאשר, סוף־סוף, צר הארון מהכיל את כל השלדים, הוסכם להודות, במידת־מה של מורת־רוח, כי הישגי הדראמה בטלוויזיה אינם הילד אליו התפללו. נימנו, שיש לעשות מעשה.

מיסדר־הזיהוי הראשון שעשה, קבע, שהתסריט הוא האשם. שורש הפאשלות טמון בכתיבה הרעה. הוחלט, איפוא, לערוך טירונות מרוכזות למחזאים־של־טלוויזיה, בהדרכתו הישירה של המיקצוען הלונדוני הוותיק לואיס גריפר.

גריפר, יהודי קטן־קומה, ששיערו השב משתפל על כתפיו, בעל ותק של חצי־יובל שנים במחלקת־הדראמה של הבי.בי.סי., הובא לרכז קורס של חצי שנה בכתיבה טלוויזיונית. בימים אלה, חזר האיש לביתו.

שן תותבת

● חצי שנה ישבת כאן, שאלתי את מר גריפר, מה היבול?

„יש לנו", הוא אומר, „עשרה תסריטים כתובים — ראויים, לדעתי, להפקה טלוויזיונית".

● והו? מה יהיה ההמשך?

„אינני יודע. זהו כדור שלא היה מתפקידי לגלגל אותו. אני מקווה, שמישהו כאן ינקוט כמה הליכים חיוניים, שיביאו להבראת המציאות בטלוויזיה הישראלית בשטח זה".

● כאשר הגעת לכאן, לפני חצי שנה, איזו מציאות מצאת?

„מצאתי מציאות, שאין כאן, בארץ הזאת, אף לא תסריטאי מיקצועי אחד — לא בקולנוע ולא בטלוויזיה. מצאתי ניכור מוחלט בין כל מי שמחזיק עט ביד ובין המדיום הטלוויזיוני. מחלקת הדראמה של הטלוויזיה, כפי שמצאתי אותה, היתה שן תותבת, שהיא אומנם קיימת, אבל בלי שורשים".

● איך מתחילים לעבוד במציאות כזאת?

„מקבלים מהטלוויזיה שורה של שמות, מזמינים אותם לקורס ואמורים לערוך להם „הסבה מיקצועית" לכתיבת דראמה טלוויזיונית".

● אתה מתכוון לשמות של כותבים מתחומים אחרים?

„כן, של סופרים, משוררים, מחזאים ואפילו עיתונאים. זה לא כל־כך הצליח. אנשים לא היו מעוניינים לכתוב לטלוויזיה. בעיקר מדובר באנשים הנחשבים צמרת".

● מדוע, לדעתך, האדישות?

„סיבות משולבות. קודם־כל, כל כותב מעוגן בסיגנון־היצירה המקורי שלו, ואינו ממהר לשנות. שנית — הטלוויזיה, כמישפט־קדום, נחשבת לאמצעי־ביטוי נחות ולא־אינטליגנטי. שלישית — הטלוויזיה הישראלית, כמיקרה פרטי, היא, הן מבחינת היחס המינהלי והביורוקראטי והן מבחינת הפיתוי הכספי, התגלמות של אנטי־תמריץ לכל איש־עט באשר הוא".

עבודה אישית

● כיצד סיכמת לעצמך את מסע־ההישגים של מחלקת הדראמה בטלוויזיה עד בואך?

„הוציאו המון כסף על שטויות. כאן, עבדו על דראמה בלי האלמנט היסודי שלה — התסריט. אין מקימים דראמה טלוויזיונית על־ידי עיבוד סיפורים של ביאליק, שום מדיום ספרותי או תיאטרלי אינו יכול לספק את הגרעין המוצר הייחודי הזה, ששמו דראמה טלוויזיונית".

● על־כן כתיבתם של עשרה תסריטים נראית לך בבחינת הישג...

„הישג מוגבל. לייצר ,סטוק' של מחזות־טלוויזיה הוא, אולי, משהו, אבל, אינני בטוח, שרק בגלל זה הביאו אותי לכאן. חייבת להיות איזושהי המשכיות. אסור שזה יישאר בבחינת תופעה מבודדת. אני מקווה, שהצלחתי להניע איזושהי דינאמיקה של כתיבה טלוויזיונית.

„זה, כמובן, כרוך גם ביחס אחר של שילטונות־הטלוויזיה, לא רק אל הדראמה — אל גם אל הסרט הטלוויזיוני, ואף אל המוצר הדוקומנטרי. הטלוויזיה הישראלית עדיין לא תפסה, כי רוויזיה בכל מערכת־המושגים שלה, היא פוטנציאל של מהפיכה בכל צורת העבודה שלה ואף באפשרויות התקציבית שיעמדו לרשותה".

● כלומר?

„הטלוויזיה הישראלית עדיין איננה מודעת לאפשרויות־הייצוא של המוצר. קיים שוק בינלאומי גדול, רעב לחומר טלוויזיוני. התיבה הקטנה הזאת היא ייצור בעל תיאבון גדול מאוד ורעב תמידי".

● האם השפה אינה בבחינת מחסום?

„לא מהותי. תמיד אפשר להתאים פסקול לועזי — או, ללא הוצאות גראנדיוזיות, לצלם מראש בשתי גירסאות לשוניות".

● בסיכומו של דבר — כיצד התבטאה העבודה שלך?

„קודם־כל, מן הראוי לציין, כי רוב האנשים שנמסרו לי ברשימה המקורית (עם רובם הספקתי להתיידד אישית), נשרו. לעומת־זאת, נוספו רבים, שלא היו כלולים ברשימה זאת. הם נתנו את הפירות הטובים".

● מה היתה עיקר העבודה? קורס קבוצתי? עבודה אישית עם הסופר?

„כאשר מתחילים מאל"ף ,אין ברירה אלא לעבוד עבודה אישית עם הסופר. לפעמים, עבדתי אישית עם הסופר עד שבועיים ויותר. זו היתה עבודת־פרך. אגב, אני מקווה, שלא רק צברתי ,סטוק' של מחזות טלוויזיה, אלא גם נוצר גרעין של כותבים מיקצועיים לטלוויזיה".

● בטלוויזיה שלנו קורה, שעובדים חודשים ארוכים על הפקה, כלום זה מוצדק?

„בשום אופן — לא. סרט חייב להיות מופק מאכסימום בשמונה שבועות. כל מה שמעבר לכך, הוא ביזבוז וחוסר יעילות".

● מה הייתי עושה כדי לצמצם את הניכור בין הסופר לטלוויזיה?

„קודם־כל ,הייתי קושר אותם בחוזים, חוזים הוגנים, עם הגדרה ברורה של זכויות וחובות, של מועדי הגשת חומר מחד, ומועדי תשלום מאידך. הייתי נותן שכר סופרים הגון, שייפרע בזמן, ללא פיגורים. הייתי מסדיר בצורה ברורה — מה שמעורפל מאוד בטלוויזיה הישראלית — את נושא זכות־היוצרים. כיום, לא ברור למי שייכות הזכויות של יצירה שהוקרנה בטלוויזיה. בעולם הגדול נהוג, שהסופר מוסיף ליהנות מזכויות אלה".

סיפוק ואכזבה

● מה הן נקודות הסיפוק ונקודות האכזבה שלך, משהותך בארץ?

„סיפוק — על עצם המיפגש עם סופרים ועל העבודה במחיצתם; אכזבה — על חוסר־המיקצועיות בכל הדרגים; על חוסר האחריות כלפי המוצר. הכל נעשה כאן בקלות יתרה — בחינת מה שבא בקלות, הולך בקלות. העסק כאן", הוא מחייך תוך הצתת סיגריה, „אינו מספיק רציני".

● אתה עובד 25 שנה בטלוויזיה הבריטית. מה הצמיח את הדראמה הטובה של הבי.בי.סי?

„הדראמה הטלוויזיונית הבריטית צמחה בתנאים מיוחדים. קודם־כל, הקהל הבריטי, בעל המסורת התיאטרונית העמוקה והממושכת, ביקש לספק את הרגליו הקודמים גם במיסגרת המהפיכה הטלוויזיונית. הדראמה, אצל האנגלים, זהו דבר אורגאני. להגיד דברים באמצעות הדראמה — זה חלק מהדמוקרטיה הבריטית. מלבד זה, היתה באנגליה מודעות חריפה באשר לצורך להתגונן מפני ההצפה של תת־התרבות של הסדרות האמריקניות. פיתוח דראמה טלוויזיונית מרתקת, באיכות גבוהה, היתה אחת הדרכים להתגוננות".

● ולא היתה בעייה של כותבים?

„היתה — ועוד איך! זה היה כמו פה. הכותבים המוכרים לא רצו לכתוב לטלוויזיה. הטלוויזיה הבריטית אימנה, איפוא, גרעין־כותבים עצמאי, במרוצת הדור שחלף מאז, הפכו אנשי־עט אלה לשם דבר. תרומתם לתיאטרון, לקולנוע ולכתיבה הספרותית מוכרת וידועה".

● מה התקוות שלך, עם צאתך את הארץ?

„לפתוח את המקלט אצלי בבית, בלונדון, ולראות תוכנית טלוויזיה, שיובאה מישראל. ותאמין לי — זה בכלל לא חלום. עם היחס הנכון, זה יכול בהחלט להתרחש תוך שלוש־ארבע שנים".

هكذا من الإصل

לדרמה בטלוויזיה?

„ארה"ב לא תתמוך בשום תוכנית עם סטיות ניכרות מגבולות 67"

פרופ' מורגנטאו: „ההערכה־מחדש אינה אלא חיפוי להפעלת לחץ על ישראל ✶ קיסינג'ר היה נפגע וכעוס וגם הנשיא נפגע ✶ מעמדת ישראל במשא־ומתן ✶ לדעתי צריך לבוא עם תוכנית ✶ עליכם להציג הצעה משלכם, שתיראה סבירה והוגנת, ולא רק לענות „לאו" להצעות הצד האחר" ✶ גד יעקבי: „אני מאמין שבעיקבות ההערכה־מחדש, או למרות ההערכה־מחדש, יש סיכוי להתייצבות מחודשת של יחסי ישראל־ארה"ב ✶ התמיכה בתקוה של ישראל היא אינטרס אמריקני, המקובל ומובן על־ידי חוגים רחבים בארה"ב" ✶ מאיר עמית: „הרוסים אינם רוצים דליקה גדולה, אך היו מעדיפים שלהבה קטנה תוסיף לבעור ✶ בהסדר־בשלבים אנו נאלצים לשלם במיטב קלפינו כבר בהתחלה ✶ עלינו לקיים בחירות ולהציג בפני הבוחר את הבעייה האמיתית" ✶ פרופ' שמיר: „אני נגד דיפלומטיה של־שלבים התלושה מכל תפישה מקיפה ✶ מטרה מציאותית של מדיניותנו צריכה להיות צימצום ממדי הסיכסוך הישראלי־ערבי, והחזרתם לשלב שהיה קיים לפני מלחמת 1967"

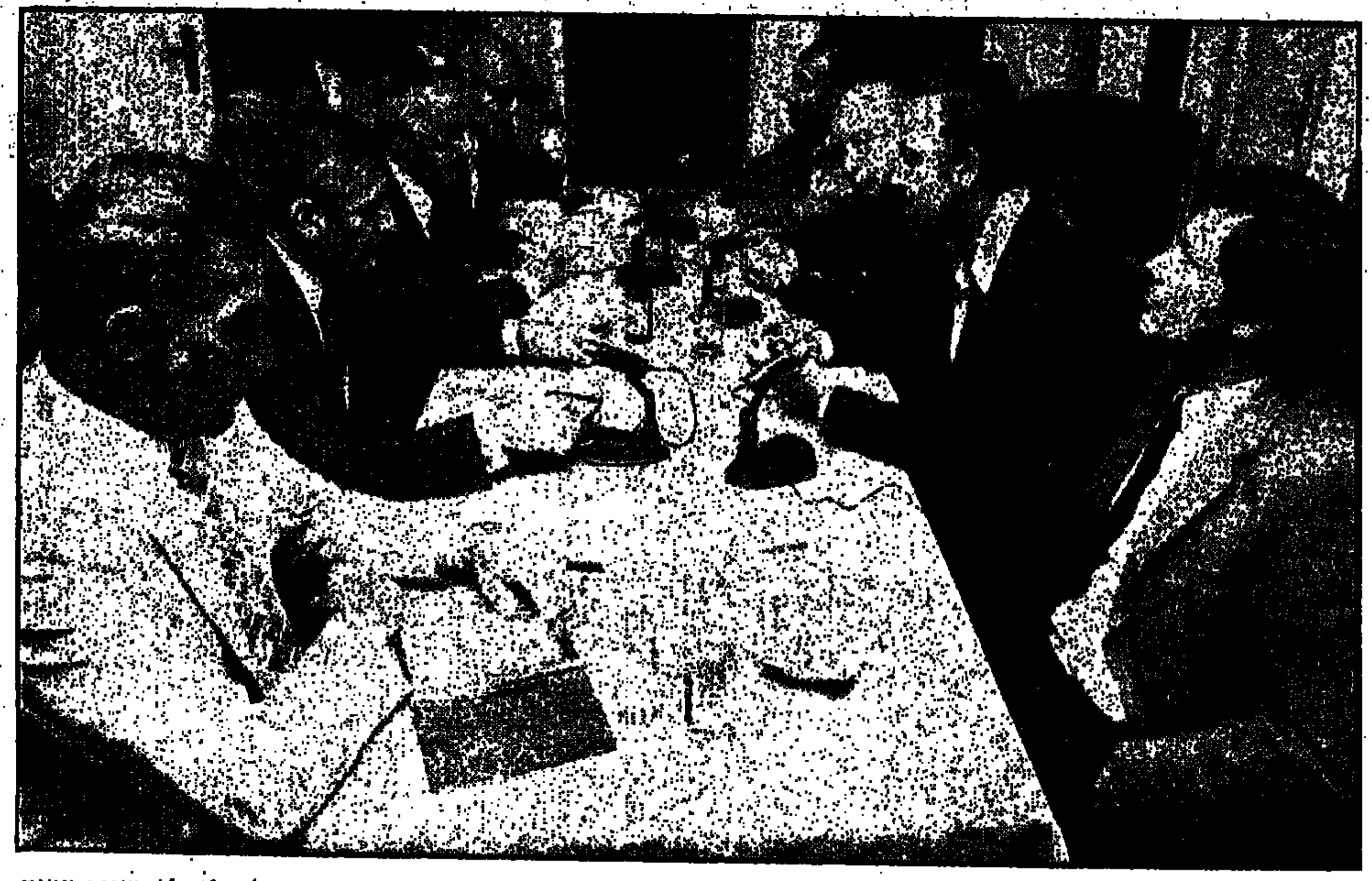

● מימין לשמאל (נגד כיוון השעון): פרופ' שמעון שמיר, שר־התחבורה גד יעקבי, פרופ' האנס מורגנטאו, אלוף (מיל.) מאיר עמית וחברי מערכת „ידיעות אחרונות": אראל גינאי, נוח מוזס, דב יודקובסקי ואביעזר גולן.

ה„הערכה־מחדש", הנעשית בוושינגטון בעיקבות השעיית „שיחות־הדילוגים" של מזכיר־המדינה; הטון החדש הקריר ביחסי ישראל־ארה"ב; הדיבורים על כינוסה של ועידת־ז'נבה; פגישותיו הממשמשות ובאות של הנשיא פורד עם סאדאת ורבין, ערב־ולמחרת־פתיחתה של תעלת־סואץ; וצלו של קיסינג'ר כועס ומלא־טינה — כל אלו מצטרפים להתרשמות, שישראל מתקרבת אלי פרשת־דרכים.

האומנם כן הוא? ולאן יובילו ההסתעפויות מפרשת דרכים זו?

בנסיון למצוא תשובה לשאלות אלה, או לפחות לדון בהן ובהשלכותיהן, כינס „ידיעות אחרונות" בכפיפה אחת צוות מומחים: את הפרופסור הנס מורגנטאו, בר־סמכא מן החשובים בעולם בתחום מדעי־המדינה ומי שהיה מורו של ד"ר קיסינג'ר; את שר־התחבורה גד יעקבי, מן הבולטים במנהיגות הצעירה של המדינה ומי שהיה תלמידו של ד"ר קיסינג'ר בסמינר בהרווארד; את האלוף (מיל.) מאיר עמית, לשעבר ראש אג"ם, ראש אגף מודיעין והממונה על שירותי הבטחון; ואת פרופ' שמעון שמיר, ראש בית־הספר להיסטוריה של אוניברסיטת תל־אביב ומטובי המזרחנים בישראל.

מטעם „ידיעות אחרונות" השתתפו: נח מוזס, דב יודקובסקי, אראל גינאי ואביעזר גולן, שגם הביא את הדברים לדפוס.

● „ידיעות אחרונות": פרופ' מורגנטאו, נפגשת לא־אחת עם ד"ר קיסינג'ר; התוכל להמצת את עיקרי מדיניותו ואת מטרותיו בכלל ובאיזורנו בפרט?

פרופ' מורגנטאו: שאלה זו, מן הנכון היה להציגה לד"ר קיסינג'ר. אולי בקרוב יהיה פנוי לשאלות... מכל מקום, כפי שאני מבין אותה — מדיניותו מונעת בעיקר על־ידי ההתמודדות עם בריה"מ. כלומר, מטרתו היא לצמצם את עוצמת בריה"מ באיזור, ואם אפשר — לבטלה כליל. כל מעשיו כפופים למטרה בסיסית זו. ומאחר שזוהי מטרתו, עליו להתחרות עם בריה"מ על אהדת הערבים.

„התפרקות מנטל המנהיגות"

מבחינה זו, בריה"מ היא — במחיר יקר מאוד לעצמה — בעלת־ברית מצויינת לערבים בהכנותיהם למלחמה ובמלחמה עצמה. אך בתחום המדיני, בהפעלת לחץ דיפלומטי, סובלת בריה"מ מנחיתות בשל אי יכולתה להידבר עם הצד האחר, קל־וחומר להפעיל עליו לחץ.

על כן, ומאחר שסאדאת הגיע, כנראה, למסקנה שלפי שעה דרך־המלחמה אינה הדרך המבטיחה ביותר לקידום מטרות הערבים וטמונות בה סכנות, הוא פנה לדרך האחרת, הדיפלומטית, ובדרך זו, ארה"ב היא מישענתו העיקרית, ועליה חייב הוא לסמוך. תחילה צריכה ארה"ב להשיג עבור הערבים, בדרכי שלום, את אשר לא הצליחו הם והסובייטים להשיג באמצעים צבאיים. במלים אחרות, להשיג בשיטת השלבים את צימצומה של ישראל עד כי תהיה חסרת־מגן. אומנם ד"ר קיסינג'ר אינו מסכים שמטרה אחרונה זו היא תוצאה בלתי־נמנעת של מדיניותו, אך הוא לבטח מסכים עם השלבים הקודמים לה. השלילה אשר במדיניות־החוץ האמריקנית אינה בכך שהיא חושפת את כוונותיו הזדוניות־כביכול של מר קיסינג'ר, אלא כתוצאה הבלתי־נמנעת מן המצב האובייקטיבי, בה מוצאת ארה"ב את עצמה במזה"ת.

● „ידיעות אחרונות": הסבור אתה שאין ממש בטענה הנשמעת תכופות אצלנו, שישראל חזקה היא חשובה לארה"ב במסגרת הסיכסוך בין מזרח למערב?

פרופ' מורגנטאו: כמובן שהיא חשובה — כטענת נוספת שלכם, בנוסף לטיעונים הרגשיים, הדתיים והרוחניים. אבל אינני סבור שזוהי טענה מכרעת בעיני קיסינג'ר. מכל מקום הוא רואה קשרים הדוקים עם ישראל כמעמסה בתחרות בין ארה"ב ובריה"מ. זה פשוט: אם רוצה אתה לרשת את בריה"מ במזה"ת, אם רוצה אתה ביחסים טובים עם הערבים, אסור לך להיתפס כשהנך מחבק באהבה את ישראל.

אומנם בתנאים מסויימים, מאוד לא־שכיחים, ישראל עשויה להיות בעלת־הברית המהימנת היחידה של ארה"ב במזה"ת — אך זוהי פרשה אחרת. אולי היא מסתתרת אי־שם בשיפולי מוחו של ד"ר קיסינג'ר, אך לבטח אין היא מדריכה את מעשיו.

● „ידיעות אחרונות": נאמר שאחרי וייטנאם קיימת בארה"ב — אולי לא במימשל, אך בקונגרס ובציבור — נטייה להתפרק מנטל המנהיגות של העולם החופשי. האם נכון הדבר והאם יש לו השפעה בכיוון של התכרלות ארה"ב מבעיות העולם?

פרופ' מורגנטאו: „התפרקות מנטל המנהיגות" היא ביטוי מצודד ומרשים, אך חסר משמעות. מלך יכול לפרוש מן המלוכה על־ידי שהוא מסיר את כתרו ומסתלק לו לריביירה או לשווייץ. ארה"ב לא הפכה למנהיגת העולם החופשי מרצונה. ואין היא יכולה לפרוק מעליה מנהיגות זו בפעולה רצונית. חלוקת הכוחות בעולם אחרי מלחמת־העולם השניה היא שעשתה את ארה"ב — מבלי שתרצה בזאת או אפילו תבחין בתהליך בראשיתו — למעצמה החזקה ביותר בעולם. וזהו זה. אם אין היא כזו — ואף לכך לא חתרת ארה"ב מרצונה, כי אם זהו מצב בו מוצאת היא את עצמה.

אשר לבדלנות — אם אדם מחוץ לכותלי בית־חולים לחולי־רוח אינו יכול להחוות לארה"ב מדיניות בדלנית בדור, בו טיל בין־יבשתי יכול לפגוע בה 15 דקות לאחר שיישלח מכל מקום שהוא בעולם. נכון שארה"ב עייפה — ולדעתי, בצדק — מהרפתקאות צבאיות, אשר לא תרמו דבר מלבד לפשיטת־רגל לאומית והקרבה חסרת תועלת ומיותרת של חיי אמריקאים. ארה"ב למדה לקח מן הנסיון בווייטנאם, והוא — שאל לה לקפוץ לתוך מצב דומה, מבלי לחשוב תחילה לאן הוא עשוי להוליך. אך זו אינה בדלנות; זהו הגיון.

אווירה של לחצים וציפיות

גד יעקבי: אני מסכים עקרונית עם כמה מהערכותיו של פרופ' מורגנטאו, אך ברצוני להעיר על מיספר נקודות בחן התרשמותי והערכתי בעיקבות ביקורי האחרון בארה"ב — מעט שונות משלו. זוהי התרשמותי שלי, ולאו דווקא תואמת דברים ששמעתי.

מטרת המדיניות האמריקנית במזה"ת היא להגביר את השפעת ארה"ב ולצמצם את ההשפעה הסובייטית. היא עושה זאת בין השאר על־ידי נסיונה לתווך בין ישראל ומדינות־ערב. היא יכולה לעשות זאת משום שלהבדיל מבריה"מ היא מקיימת קשרים דיפלומטיים עם שני הצדדים. זוהי אולי אחת הסיבות לכך שבאחרונה מגלה בריה"מ סימני נכונות לקיים קשרים כלשהם, עם ישראל, אם כי ללא שינוי מהותי בעמדותיה.

השעיית יוזמת קיסינג'ר נתרחשה בשעה חמורה מאוד לארה"ב. כאשר הנשיא והמימשל היו מאוד רגישים לכל כישלון נוסף, בו תהיה ארה"ב מעורבת. ההערכה־מחדש, כפי שהיא נראית היום, יצרה בדיעבד וגם נועדה ליצור אווירה של לחצים וציפיות אשר נועדת גם לגרום לכך שישראל תעריך־מחדש את מדיניותה־שלה ותאפשר הסדר חלקי נוסף במזה"ת. הסדר כזה נועד, לדעת האמריקנים, להביא לרווח זמן ולמנוע עימות בינלאומי בין הגוש הסובייטי־ערבי לבין ארה"ב.

אני מאמין שבעיקבות ההערכה־מחדש, או למרות ההערכה־מחדש, יש סיכוי להתייצבות מחודשת של יחסי ישראל־ארה"ב ויחייצבו. אני סבור שאמריקנים רבים... (כאן מנתק צלצול הטלפון את רצף התרשמויותיו של מר יעקבי מסיורו לאי־מכבר בארה"ב, ותובע את שר־התחבורה לבעיות־של־כאן־ועכשיו: האיום־בשביתה של עובדי התעופה)... ברצוני להדגיש

המשך ◄

פרסום אטל

ארבעה בחכה אחת.

♦ מענק מיידי של 10%.
♦ ריבית פטורה ממס.
♦ הצמדה למדד של הקרן והמענק.
♦ פטור ממס על המענק, הריבית והפרשי ההצמדה.

4 יתרונות בתוכנית אחת - תכנית "כח 10,000"

תכנית זו עומדת להסתיים ב-30 ביוני.

פתח חשבון "כח 10,000" לך ולכל אחד מבני משפחתך עוד היום.

כח 10000

בנק לאומי לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

לנוחותך תוכל להצטרף לתכנית זו בכל אחד מסניפי בנק לאומי, בנק אגוד, בנק קופת-עם ובנק ערבי-ישראלי.

אינה יכולה להרשות לעצמה

* גד יעקבי: „אני נגד אטומיזציה של המיבנה הפוליטי בישראל"
* מאיר עמית: „במקום היגוד יוזמות מדיניות, אנו מתגוננים ורק מתגוננים"
* פרופ' שמיר: „יש להעביר את התהליך קבלת ההחלטות על־ידי הממשלה"

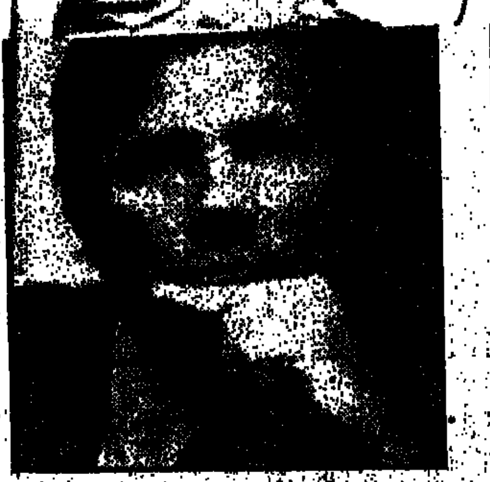

פרופ' האנס מורגנטאו

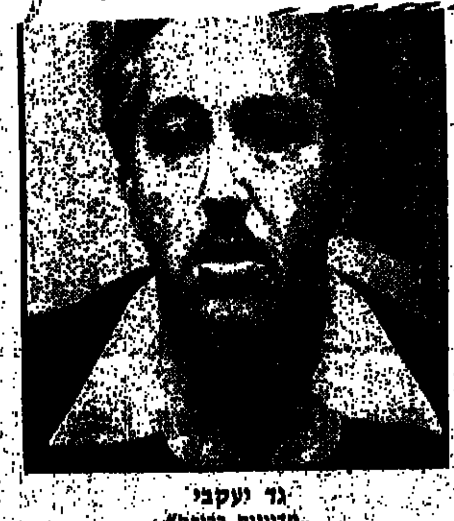

גד יעקבי

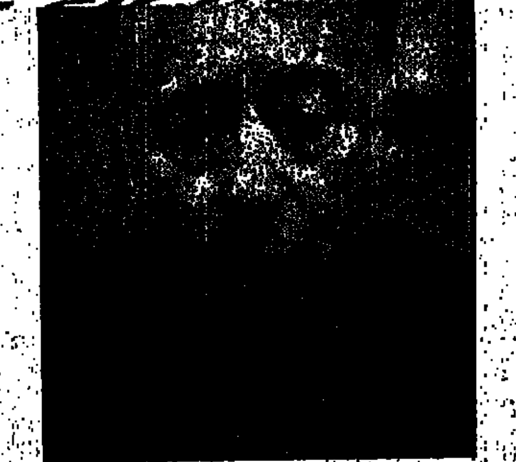

פרופ' שמעון שמיר

השפל הכלכלי והאבטלה

[illegible]

רווח זמן — לאיזה צורך?

[illegible]

שינוי בסדר העדיפויות

[illegible]

להחליט מה אנו רוצים

[illegible]

„אבר זר במזרח־התיכון"

[illegible]

המלחמה יצרה נזילות במצב

[illegible]

פקיד/ה לחיתום
למחלקת האלמנטרית
נסיון קודם בענף — הכרחי
נא לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, לת.ד. 14206, תל־אביב, למס' 200
— סודיות מובטחת! —

1. ושבי שנה
בוגרי תיכון, בעלי רקע בהנהלת חשבונות, רצוי נסיון בהכנת משכורות בשטח המיכון.
2. מזכירה
בעלת נסיון בריכוז מזכירות.
על המעוניינים לפנות בכתב, לענף כח אדם, מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, עד ליום 23.5.75

למוסד ממלכתי
דרושות נשים
לעבודה פקידותית
במשרה מלאה
ההשכלה הנדרשת — 12 שנות לימוד לפחות.
באות בחשבון גם חסרות נסיון קודם בעבודה.
הדרגה ההתחלתית הינה 11 בדירוג האחיד.
מקום העבודה הוא בחיפה או בתל אביב.
המעוניינות מתבקשות לפנות בכתב לת. ד. 2133 (מיקוד 31000) חיפה, או לת.ד. 17224 תל אביב בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים.

דרושות
תופרות
• תנאים טובים למתאימות •
לפנות אישית, „קסטרו מודל" אלנבי 78, ת"א.

למפעל תעשייתי באשדוד
דרוש
סוכן מכירות
בעל רכב.
לאדם המתאים מובטחים תנאים טובים
לפנות בכתב ת.ד. 2103 אשדוד עבור „טל".

למפעל פרטי באיזור תעשיה חולון
דרושים
* חרט
* כרסם
תנאים טובים למתאימים
„מכשירים" טכניקה מדויקת בע"מ
טל. 845347

לחברת תעופה פנים ארצית
דרוש
מנהל כספים
תאור התפקיד: אחראי לכספים, הנה"ח תקציב, תמחיר, בטוח, אדמיניסטרציה.
הכישורים הדרושים: ידיעה בהנה"ח, נסיון בתפקידים כלכליים פיננסיים של לפחות 5 שנים.
השכלה רצויה: תואר ראשון בכלכלה או מנהל עסקים.
מקום עבודה בת"א.
נא לפנות בכתב יד עם פרוט מלא של קורות חיים ונסיון בעבודה לת.ד. 39181 ת"א

לעמק בע"מ
דרושים
1. פקידה
כשורים
א. הדפסה בעברית ואנגלית
ב. ידע בחשבון
2. תופרות
למכונות אוברלוק מנוסות ומתלמדות
3 סורג
מנוסה
למכונות SPJ
4. סורג מתחיל
רח' חלזון 5 רמת־גן
טלפון 729181

תופרות אוברלוק
מנוסות ומתלמדות
דרושות ל„עמק"
טל. 729181 רמת־גן
משכורות טובות.

לחברה גדולה ליבוא ושווק
ציוד ומיכון משרדי
דרוש
מנהל בכיר
הכישורים הדרושים: נסיון במינהל (השכלה אקדמאית יתרון), שליטה בעברית ואנגלית.
תנאים מצוינים
לפנות בכתב יד לת.ד. 6335 תל־אביב, עבור מס' 101
סודיות מובטחת

דרוש מעמד
מעולה
לפנות
לדפוס המקור
ירושלים
טלפון 02-287760.

דרושה
פקידה—כתבנית
אנגלית גרמנית
ו/או צרפתית
יתרון
לעבודה מעניינת
באוירה טובה
ושכר משתלם
לפנות לת.ד. 17213
תל־אביב

דרוש
גרפיקאי בכיר
לניהול סטודיו לגרפיקה של חברה ידועה בת"א, המעסיקה 6 גרפיקאים
* שכר גבוה *
כישורים: בוגר בצלאל או מוסד מקביל; נסיון של 3—5 שנים לפחות בגרפיקה מסחרית; שליטה בתיכנון וביצוע עבודות שחור לבן וצבע; שליטה בטכניקות דפוס, צלום וצינקוגרפיה; כושר תיכנון גרפי לצרכי פרסום; כושר ניהול צוות עובדים וקורספונדנציה עם לקוחות.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב, בציון נסיון וקורות חיים, אל ת.ד. 4104, ת"א, עבור „גרפיקאי בכיר". סודיות מובטחת

לחברה מסחרית
בענף המתכת
דרושה
פקידה כללית
השולטת היטב
בחשבון
טל. 828289, 824404

לחברת ליאו גולדברג
בע"מ
דרושה
מזכירה - כתבנית
בדבר פרטים נא להתקשר
בטלפון 03—284111

אלביט
מחשבים בע"מ
דרוש
מהנדס
מכונות
בכיר
בעל נסיון בזיווד
מכשירים אלקטרוניים
נא לציין 0011/ל
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כוח אדם. סודיות מובטחת.

פורום
תקשורת המונים · יחסי ציבור, פרסום · קידום מכירות
תל אביב שד' שאול המלך 8 ת.ד. 23048 טל. 254388
דרושה
צעירה
נמרצת ודינמית
למחלקת המודעות במשרדנו
בעלות נסיון יועדפו
ידיעת הדפסה יתרון
נא לפנות אישית
למר דוידזון
בין 4—9

דרוש
מהנדס תקשורת
להקמה וניהול של מפעל
בשטח הטלקומוניקציה
המועמד צריך להיות בעל נסיון של מספר שנים בתכנון וייצור, בהכנת עבודה ובבקורת איכות, רצוי גם נסיון בתמחיר.
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ל־ ת.ד. 14142 תל־אביב.
(עבור מהנדס תקשורת).

דרושה
מנהלת
חשבונות
סוג ג', נסיון של שנתיים
לחברה דינמית ומתפתחת
לפנות ר. צ. חברה לרכב וציוד בע"מ
רח' חיסין 4א' תל־אביב טלפון 291305

לחנויות
מצקין
MATZKIN
בתל אביב
דרושים
מוכרים
צעירים
עד גיל 40 למחלקת הגברים
תנאים טובים ואפשרויות קידום למתאימים.
לפנות ל„מצקין", אלנבי 74 ת"א בשעות 9.00—12.00 לפנה"צ ו־7—9 אחה"צ למנהל החנות, חיים אדטו.

דרושים
• נגר
ומרכיב רהיטים
סוג א' בעל נסיון רב, בתנאים טובים ומיוחדים.
• נער מתלמד
בעל נסיון בנגרות.
לפנות „דימור", ארלוזורוב 53 ת"א בין השעות 7—6 אחה"צ למר כהן.
— סודיות מובטחת —

EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO
דרוש
מפעיל למחשב
N.C.R. Century 100
המערכת
חיוני נסיון קודם בהפעלת מחשב
העבודה ב־3 משמרות
נא לפנות ישירות לטלפון 581105—03, עד שעה 16.00

מועצה אזורית מרחבים
מפגש מרחבים ד.נ. נגב 83014—83151—057/83131
דרוש/ה
רופא כללי
מרכז פומבי
1. לקופת חולים דרוש רופא/ה כללי.
2. מקום מגורים במרכז אזורי מבועים בדירה כתאימה.
3. המועמד אשר יתקבל חייב לגור במרכז מבועים ויזכה בפטור ממס הכנסה מסכום של 6,000 לירות הראשונות ופטור ממסים מקומיים ופטור משכר דירה.
4. לרשות המועמדים, נשותיהם וילדיהם במרכז אזורי מבועים.
א. בריכת שחיה אולימפית.
ב. מעון לילדים.
ג. בית ספר למוסיקה.
ד. בית ספר אזורי.
ה. גן ילדים.
ו. מגרש ספורט משולב.
5. המועמדים יעבדו כל יום באזור מבועים וישרתו את ישובי המועצה בגוש שובלים.
6. מועמדים רציניים מתבקשים להגיש הצעתם ל־הנהלת קופת חולים מחוז הנגב באר־שבע. ול־מועצה האזורית מרחבים החל מיום פרסום הו־דעה זו.
חביב שרבף, יו"ר המועצה

דרושה פקידה
„לקשת"
לרישום פרמיות וחשבונות
ליום עבודה מלא
אפשרות גם ל־5—6 שעות.
טלפון 795141

שמעון אבידן חוזר למערכת הבטחון

אחד מהחששות שליוו, קודם שקיבל על עצמו את תפקיד מבקר מערכת הבטחון, היה — האם לא נועד מינוי לרתום את מפ"ם לאחריות המוסרית לפרשיות משרד הבטחון, או לחשתיקו? ★ ביום ד' שעבר אמר: „אני הולך להגיש לשמעון פרס תנאים כאלה, שאני לא רואה אותו מקבל אותם"; שעה קלה לאחר־מכן, בשובו מלישכתו הסמוכה של שר־הבטחון, נראה קצת נבוך: „תתפלאו — הודיע לחבריו — אבל פרס הסכים לכל התנאים" ★ דווקא אלה המפלגים בשיבחו של מי שהיה המח"ט האגדי של „גבעתי" במלחמת־השיחרור, מדגישים שלאבידן, הבקי מאד בענייני בטחון, אין מושג מינימאלי בשחיתויות ובהווי השולט כיום במשק הישראלי

מאיר עמית
„התפקיד מטושר"

[illegible]

מאת אהרון בכר

פשוט לא נעים לעשות מעשים לא יפים. הוא הקרין על סביבותיו כמח"ט האגדי של „גבעתי" במלחמת השחרור, שאותה הפך מטבר־כלי לחטיבה שהצילה את המדינה מיצוט כמשמעו — למרות שלא היתה מורכבת מחיילי־עילית. סכוריו זוכרים אותו עד היום כדמות חינוכית, בעלת עוצמה סוטרית בלתי־רגילה. אולי יעמוד לו כוח־הקרנה גם בשובו אל מערכת הבטחון.

על רקע תכונות אלה, יכלו השבוע חבריו להי־זכר באפיזודה משעשעת, אבל אופיינית מאוד: בראשית שנות ה־50, באסיפת בחירות בשכונת־התקווה, לא הצליח איש זולתו לסיים את נאומו, בגלל המהומה שערכו שם אוהדי „חרות". אחדים מהם היו יוצאי החטיבה שלו — והם מיהרו להש־תתק כאשר עלה אבידן על הבמה. אחד מהם, צעיר חובש כיפה, מיהר להשתיק את שרידי המפ־ריעים. אבל כשעלה אחריו דב בר־ניר, התחדשה המהומה.

„המפקד", צעקו המפריעים, „תוריד את החבר שלך כי הוא מעצבן".

„מה קרה לכם פתאום?" שאל אבידן, „אותי שמעתם בשקט".

„אתה מאה אחוז, המפקד", השיבו לו, „רק המפלגה שלך תרא"".

האמת היא, שאבידן נטה מידי פעם בפעם להסת־כים להגדרה הזאת, אם כי בניסוח קצת יותר מעו־דן. הוא אף פעם לא היה, וגם לא חשב את עצמו, לאידאולוג גדול. אבל כשלא הסכים לעמדת מפ־לגתו, הוא אמר זאת בפה מלא, בקול רם. במבטאו הייקי הכבד ובניסוח צבורי מחוספס. המריבות שלו עם מאיר יערי, על עמודות מפ"ם, הפכו לשם דבר במפלגתו — והיו זמנים שלא היה כל־כך פשוט לריב עם יערי.

על־כל־פנים, גם מי שאינו מסכים לעמדותיו, אינו יכול שלא להעריך את כנותו, את ההרגל להניח את הקלפים על השולחן, בלי חישובים של רווח והפסד ובלי הרבה מהלכים טאקטיים. כאחת מדמויות־המפתח במפלגתו, נטל אבידן חלק בהרבה הכרעות חשובות — אבל אף פעם לא בעסקי מקח־וממכר. בזה הוא פשוט לא מבין. אין אצלו מאחורי הקלעים. אם יש לו מה לומר, הוא אומר זאת גלויות, בלי להצטעצע במילים ולהתחסר באיזמים. מעניין לראות איך תתרגל סביבתו החדשה לסיגנון הזה.

מנהיגים בצילינדר ופראק

פנים־אל־פנים, בין חברים, הוא שופע חמימות אנושית נעימה ולבבית. הוא יודע לחייך, להקשיב לזולת, לנסות להבינו. נאמנותו לחברים, אומרים, אינה יודעת גבול — ורבים משיבים לו מידה כנגד מידה. ותיקי „גבעתי", מקצוות שונים של החברה, מתייחסים אליו עד היום כמו בוגרי גמנסיה אל מורם האהוב. יש לו, למשל, מכר מימי „גבעתי", טוראי פשוט, שכל שנה, בפרוש החגים, מגיע ל־בית הקיבוץ־הארצי לאחל לו שנה טובה. ברבע המאה שחלפה מאז ימי „גבעתי", הספיק אותו מכר להחליף כמה נשים — אבל שמעון אבידן יש לו רק אחד.

פרישתו מן הצבא, יחד עם כל מפקדי הפלמ"ח ויצחק שדה בראשם, על־רקע מה שהוסבר ברבות הימים כטיהור צמרת הצבא מאלמנטים פוליטיים ואידאולוגיים מסויימים. היא פרשה שאבידן מעו־לם לא הרחיב עליה את הדיבור בלי מעצורים. הוא יכחיש זאת בחצי פה, אבל הפרישה הותירה בו משקעי מרירות. אבידן, אומרים, לא ניסבע אי־שית — כמו מן העובדה שלא ניתן למפקדי ה־פלמ"ח לעצב את דמות הצבא ולהשתית בו את ערכיו. הוא רצה להלחם על דמות הצבא — ויריו היו כבולות.

„זה קורה בכל מקום", ניסה להסביר 15 שנה לאחר־מכן, ערב כינוס ותיקי החטיבה בשדות ה־קרב שבהם לחמו. „רוב העמים שזכו בעצמאות ויתרו על אלה שהביאו את המהפכה. כאשר מושגת המטרה, נוצר הבדל גדול בין המנהלים החדשים בצילינדרים ובפראקים — לבין אלה שבעצמם עשו ובנו. אין בכך שום פלא..."

אבל לפני כחודש, בוועידת הקיבוץ־הארצי, כשהקשיב בדריכות לנאומו של מאיר יערי, השלי־מה הבעת פניו של שמעון אבידן את דבריו של המנהיג הישיש. „התנועה הקיבוצית העניקה בעבר לצבא את דמותו ואת רוחו", אמר יערי, „ותראו לאן הגענו. היום רוב האלופים הם של גח"ל. איפה כל האלופים שהיו לנו פעם?" יערי האשים בכך

שמעון אבידן
בארווזמת מטוריות

את תנועתו — ולא חסך ממנה דברי תוכחה. באותו כמעט אינסטינקטיבי הופנו העיניים לעברו של אבידן, שישב באולם. שפתיו נראו קמוצות ועל פניו הבעה המורת־סבר.

אחר־כך, כאשר הזכיר יערי את חטיבת „גב־עתי", שוב הופנו המבטים לעבר האיש שעל־שמו המתהדרתי בימי המאבק ניקראה החטיבה. אבידן הרכין מעט את ראשו והשפיל את עיניו. נראה היה שהאיזכור המפורש גורם לו אי־נוחות מסו־יימת.

כמח"ט „גבעתי", היה אבידן האיש שעיצב את החטיבה והעניק לה את רוח הלחימה, אף כי בני־גוד לפלמ"ח שבו צמח, היתה מורכבת מנוער עירוני ובני־פרברים. הפך אותה ליחידה לוחמת, אשר לא נפלה מחטיבות העילית של הפלמ"ח שהכילו את בני ההתיישבות ואת יוצאי ההכשרות המגוייסות. ברבות הימים ראו בה חטיבות הפלמ"ח, שלחמו בגזרות שלה, „הראל" ו„חטיבת הנגב", מעין חטיבת־אחות, למרות שאנשיה היו בעלי רקע שונה. גם בשלהי המלחמה, כשאת מקום הנופלים מילאו חיילי מח"ל טריים, שזה עתה הגיעו מחו"ל, דבקה גם בהם רוח היחידה. אפילו לשמות שהעני־ניק אבידן למבצעי־הקרב היתה משמעות סימלית. מבצע נחשון, למשל, ניקרא כך — מפני שהיה בו אלמנט של תפנית, של פעולה נחשונית.

„גבעתי" הרצה את גודל המערכה בקרבות על יפו ופרוזדור ירושלים — והכריעה אותה בחזית הדרום, שבה עצרה את הפלישה המצרית כ־30—35 ק"מ מתל־אביב — לפני שעברה, בשלב שני, למיתקפת־הנגד הגדולה ולשבירת הצבא המצרי. אשקלון יודעת יפה מדוע העניקה אזרחות כבוד למי שהיה מפקד החטיבה.

גישתו הסדירי של אבידן במערכה על הדרום הצטמצם, למעשה, בתחום אחד: רוח היחידה. מול העדיפות המיספרית של המצרים המצויידים היטב, הציב אבידן חייל שהאמין בעצמו, במפקדיו. ב־גודל המעשה שבו נטל חלק. היתה זו, אגב, החטי־בה היחידה מחוץ לפלמ"ח, שהיה לה גם פוליטרוק, משורר ופרטיזן ברמותו של אבא קובנר. הדף הקרבי שלו הפיח בה רוח־חיים גם בשעותיה הקש־שות. כמי שנטל חלק בהתקוממות האנטי־נאצית, הביא עימו קובנר ל„גבעתי" את התחושה של קרב אחרון, של להיות או לחדול — והצליח להעביר אותה לאנשים.

המח"ט עצמו הצליח להחדיר באנשיו תודעה מסותחת מאוד של משמעת פנימית. רבים מהם קראו אצלו לראשונה את „אנשי פאנפילוב", התר־רשמו עמוקות, וביחסי הידידות שנרקמו שם בין מפקדים לטוראים פשוטים, כמו צצו לנגד עיניהם גיבורי הספר.

אחוות הלוחמים ב„גבעתי" הפכה לשם־דבר. בקרב על הקאסטל, אל מול פני התקפת־נגד ער־בית, בעוד המח"ש מורה להחזיק במישלט בכל מחיר והחטיבה עומדת כאפיסת כוחות, נשמעה בפעם הראשונה פקודה, שהעניקה מאז לצה"ל את ציביונו: „המפקדים — קדימה! הטוראים — לסגת!"

האמת היא, שהמח"ט לא היה צריך לדרבן את אנשיו בפקודות. „היינו מין קולקטיב כזה והיה לנו אופי מיוחד בהחלטות ובביצוע", ניזכר כעבור שנים, „היו שיקולים משותפים, סמכנו אחד על השני — ולכן לא היה צריך לתת פקודות".

רק בשני מקרים הורה המח"ט לבצע משימה בכל מחיר — בכיבוש הקאסטל ובקרב על חולי־קאת. „אני חושב שזהו צו אכזרי מאוד. בעיקר כש־אתה יודע שהפקודים מתייחסים לכך ברצינות. בשני המקרים הללו ידעתי, שאם לא תושג המט־רה — תהיה שואה צבאית", ניזכר ברבות הימים, „אבל חוץ משני מיקרים — אף פעם לא אמרתי ,בכל מחיר'. תמיד סמכתי על האנשים, על הדרג הנמוך יותר. ידעתי שהם יעשו כל מה שביכולתם".

משמעת פנימית — ומקצוענות

„גבעתי" היתה השיא בקאריירה הצבאית שלו. אבל זו התחלה שנים רבות לפני־כן. ביחידה של וינגייט ואחר־כך בפלמ"ח.

ותיקי משמר־העמק זוכרים עד היום באימת מהולת בתמהון את הבחורים שהיו יוצאים פעם מן החורשה הסמוכה למשק, לבושים במדי ה„וור־מאכט", צועדים בסך, חמושים בנשק גרמני ושרים שירי־לכת נאציים. במחלקה הגרמנית של הפלמ"ח, יציר כפיו, שנועדה להיטמע בצבא רומל, אם יגיע ארצה, למשימות ריגול וחבלה. העיטו כל מי שהו־ציא מילה עברית. הם קראו עיתונים נאציים, חיד־גלו היטב את כל הגינונים של צבא ה„רייך" — אם כי בסופו־של־דבר רק שניים מהם השתתפו בפועל נגד צבא רומל, כסוכנים בתוך מחנה־שבויים גרמני.

מכל החבר"ה במחלקה הגרמנית, לא סבל אבידן,

(המשך בעמוד 18)

מכון טכנולוגי לישראל
הפקולטה להנדסת חשמל
דרושה
כתבנית - אנגלית

חדישים בגוש דן דרושים
● נגרים
● מתלמדים
לטלפן 03—741154

למשרד ראשי בתל־אביב
דרושה
★ מזכירה — בעלת ידיעה טובה בעברית ואנגלית, כולל הדפסה.
★ פקידה — לעבודות משרד כלליות, כולל הדפסה עברית.
שעות העבודה 8.00—4.30
נא לפנות בכתב בציון פרטים אישיים ונסיון קודם לת.ד. 16284 תל־אביב, „מזכירה או פקידה"

לחברת נתיבי נפט בע"מ
לעבודה באבו־רודיס
דרושים
מחסנאים
תנאים מצויינים למועמדים המתאימים.
שירות מובטחת

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב
דרושה
כתבנית עברית
מעולה
לשם קביעת ראיון, נא לפנות טלפונית 33241

לחברה מסחרית גדולה בת"א
דרושה
מפעילת מכונת הנהלת־חשבונות
— לשעות אחה"צ —
נא לפנות בכתב לת.ד. 991, תל־אביב, או טלפונית 33241 — לראול.

מוסד מסחרי גדול מחפש
★ עוזר למנהל מחי זרעים וחמרי הדברה
★ עוזר למנהל מחי מכשירי כתיבה וציוד משרדי
נא לפנות בכתב לת.ד. 866 תל־אביב עבור מס' 174

„רון-נור"
פאר תעשית תנורי אפיה ובשול בע"מ
רחוב פרופסור שור 44 חולון
דרושים
● מהנדס ייצור
● טכנאי ייצור
● מנהל ייצור
חשבר בתתאם לכישורים
בהצעות נא לפנות, בכתב, בצירוף פרטים אישיים ונסיון.

למפעל תעשיתי באיזור פתח־תקוה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג' נסיון 3 שנים לפחות
נהול קופה ובנקים באופן עצמאי
עברית על בוריה קורספונדנציה אנגלית + הדפסה בשתי השפות
לפנות טל' 910450 916981 למשה

לחברה כלכלית גדולה דרוש
פקיד ביצוע - הכנת קלט
370/125 לעיבוד במחשב אלקטרוני
לפנות לת.ד. 36615 תל־אביב, ולציין „עבור מיכון"
— שירות מובטחת —

אחראי משרד שירות
★ נסיון בקשר עם קהל
★ ידע באנגלית (שפה נוספת יתרון)
לפנות יום א'—ב' בין 14.00—16.00 למפעלי יציאה וייבוא, רחוב רוקח 12 רמת־גן, לעידו.

לחברה העוסקת באיזור אוטומציה ימי ותעשייתי
דרושים
1. טכנאי או הנדסאי אלקטרוניקה
המתמחה במערכות בקרה
2. טכנאי או הנדסאי בקרה
המתמחה במכשירנות ופנאומטיקה
— שירות מובטחת —

לחברת ביטוח בת"א
דרוש/ה
צעיר/ה בוגר/ת תיכון
לאחר שירות צבאי
לעבודה מקצועית ביטוחית רבת עניין וסיכויי קידום
(רצוי ידיעה באנגלית)
הכשרה לתפקיד תוך כדי עבודה מעשית
לפנות: טל. 03—293011 לאורית

אפשטיין
פקידה/כתבנית
למחלקת הנהלת חשבונות
★ אינטליגנטית
★ ידע כללי בהנה"ח — רצוי
★ הדפסה בשפה העברית.
— תנאים טובים למתאימה —
לקביעת ראיון, לפנות בטלפון 37725
גוטקס מודלס בע"מ

לחברה דינמית ומתפתחת
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות מעולה
לתפקיד בכיר
★ בעל/ת נסיון רב, יכולת וכשרון בכל שטחי החשבונאות.
★ פקידה
עוזרת לעניני מנהל וכ"א
למשרה מלאה
תנאים טובים למתאימים
סודיות מובטחת
לקביעת ראיון אישי נא לפנות בטלפון 39777 שלוחה 42 בין השעות 4.00—2.00 אחה"צ

למפעל מתכת בת"א
דרושים
★ מנהלת חשבונות (משרה מלאה)
★ איש אחזקה בוגר בי"ס מקצועי עם נסיון של 3 שנים.
★ נער לעבודות משרד ושליחויות.
תנאים טובים למועמדים המתאימים
להתקשר טלפונים: 33108, 32176

„אסיא" מעבדות לרפואה בע"מ
דרושים
1. מהנדס מכונות
2. טכנאי או הנדסאי כמות
3. כימאי בעל תואר MSc/BSc
4. עובד להפעלת מכונות
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים ופרוט נסיון קודם לת.ד. 1423, ת"א, אל מנהל המנגנון.

מנהל חשבונות מנוסה
למשרד הראשי בתל־אביב
מנהל חשבונות
לבקורת בסניפי החברה
דרושים לחברה ארצית גדולה.
מועמדים לתפקידים הנ"ל עד גיל 40 כמרצים ושאפתנים המעוניינים בהתקדמות בחברה גדולה מתבקשים לפנות בכתב יד עם פרוט נסיון קודם וקורות חיים לת.ד. 11010, תל־אביב עבור „מנהל חשבונות".
תנאי שכר וקידום טובים למתאימים.

למשרד הנדסי בת"א
דרושים
1. מהנדס מכונות — לעבודות תכנון ופקוח על הבצוע של מתקנים, מערכות תעשייתיות וכן התקנות ציוד אלקטרוני.
2. מהנדס תעשייה וניהול
3. מהנדסי אלקטרוניקה
התנאים יקבעו בהתאם לכישורים של המועמד.
הצעות בצירוף קורות חיים ונסיון קודם, נא להפנות בכתב יד לת.ד. 7057, ת"א עבור ה.ג.

לסניפי בנק גדול
באזור תל־אביב
דרושים
פקידים
בוגרי בי"ס תיכון עדיפים
בעלי נסיון בעבודה פקידותית
שעות העבודה מ־8.00— 13.00
18.00—16.00
(בימי ו' מ־8.00—13.00 בלבד)
בקשות בכתב בציון השכלה, גיל, מצב משפחתי ונסיון קודם, נא להפנות אל ת.ד. 44013, ת"א עבור פקידים.

משרד המסחר והתעשייה — הקו הזמני של חיים בר־לב

מאת ישעיהו בן־פורת

תעשיינים שונים טוענים שחסרה לו הזדהות שלמה עם התפקיד ✡ הוא עצמו אינו רואה בו שיא בקריירה האזרחית שלו ✡ אולם הוא הכניס סדר למשרד במהפיכה שקטה, ביטל את „שיטת הפתקים" ופועל למען הצרכנים ✡ בשעתו הוצנח על־ידי ספיר לממשלה כיורש פוטנציאלי לדיין — ואין ספק שבעתיד ימלא בה תפקיד יותר מרכזי ובכיר

סיגנון חדש

נראה, למשל, ששיטת העבודה שבר־לב הנהיג במשרד, ואשר עומדת בסתירה חזיתית לשיטה שהיתה נהוגה שם בעבר, מועלת בעיני אותם תעשיינים המוקקים למשרד, ואשר הורגלו בשיטה הקודמת...

קשה למצוא בצה"ל או בממשלה מי שיטען שבר־לב איננו אדם יסודי, החוקר מות הנכון. גם זה אחד הדברים המקשים אולי על אינפורמנטים לטיעוניהם הקודמים אל משרד המסחר והתעשייה. השר בר־לב אינו אוהב עסקנים ואיננו מתלהב ממקורים שהם אך ורק פקידים, אלא חותר ל־איש את הנושרות המכירות בכלכלנים ובמהנדסים...

בר־לב, האחראי בחוקה התפקיד גם על המסחר במדינה ועל הסחר שלנו עם חו"ל...

שבתים במלחמה

כ„תימנע", בתחילת שנת זו, עמד בר־לב בפני הכרעות קשות מאד מן הבחינה הכ"ל...

על הריצתו בלימוד הנושאים שהוא מופקד עליהם, חיים בר־לב, „הוצנח" בשעתו, ב־עזרתו של פנחס ספיר, לממשלת ישראל, לא משום שנועד להציל את המסחר והתעשייה, אלא משום שנחשב, בעיני מצביעיו, למשקל־נגד וליורש פוטנציאלי של שר הבטחון דאז, משה דיין.

גם בעבור שנתיים, ב־1974, כאשר גולדה מאיר הקימה את ממשלתה האחרונה...

חילוקים מקצועיים

הוזול ל„תמונה"

פינגווין

הנעלה והלבשה לילדים ונוער

אלנבי 62, פנת נחלת בנימין ת"א. טל. 624950

פתוח ברציפות בכ' יום מ־8.30 עד 7 בערב

חדש !!!

✽ הלבשה בדגמים אקסקלוסיביים ✽ סידור אורטופדי מיוחד לנעליים ✽ שרות אדיב ומקצועי

מחלקה מיוחדת לנעלי נשים!

תורות רופאים לפי המקומות

הודעות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

דירות

וילות ובתים

דירות בדמי מפתח

הצעות עבודה

ביקוש דירות

מגרשים

קבלנים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

2–2½ חדרים

1–1½ חדרים

דירות בשכר חודשי

חנויות

משרדים

תכניות

עסקים

דירות מרוהטות

מבני תעשיה

ביקוש עבודה

חדרים מרוהטים

אופנועים וקטנועים

ביקוש רכב

מציעים לחברה

חיות בית

טלויזיה

רהיטים

חוגים

מטבעות

מקררים

מכונות כביסה

תזמורות

חקלאות

כלי נגינה

פרקטים

סירות

דרושות מתפרות לביקטים ומכנסי גברים (עבודה מעולה) טל' 58164 ת"א 16–7

לחברה מסחרית דרושה פקידה לאחר שרות צבאי הכישורים הדרושים: 1. התמצאות בהנהלת חשבונות 2. הדפסה בעברית לקבוע ראיון 442417 ,459249

למשרד תווך במרכז תל־אביב דרושה לשבוע מזכירה להגיע בשעות 13–9 ובימים ארבע שעות (19.00–16.00) טלפון 443785

هكذا من الأصل

מודעות

תורנות רופאים לפי התמחויות · דירות למכירה 3 חדרים ויותר · תורנויות בתי חולים · תורנות בתי מרקחת · הודעות · בתי־כנסת · דירות · וילות ובתים · קבלנים מציעים · דירות 2–2½ חדרים · דירות בשכר חודשי · דירות מרוהטות · חדרים מרוהטים · ביקוש דירות · דירות 1–1½ חדרים · דירות בדמי־מפתח · דירות להחלפה · אולמות · משרדים · בתי מלאכה · חנויות · מגרשים · עסקים · ביקוש עבודה · הצעות עבודה · מכוניות · אופנועים וקטנועים · ביקוש רכב · חיות בית · רהיטים · מכונות כביסה · שמלות חופה · מקררים · ריקודים · תריסים · אשדוד · נתניה · קבלנים

[illegible]

לעתון יומי בתל-אביב
דרוש
עובד
למכונת הדפסה
רוטאציונית
לפנות: תל-אביב
ת.ד. 736
טלפון 31276

לגזרות בית מלאכה בענף הרכבה
דרוש
אדם נמרץ
בעל רקע טכני במכונות תפירה
לפנות ת.ד. 1592 ת"א עבור „מנהלי"

אלביט
מחשבים בע"מ
דרוש
מהנדס
אלקטרוניקה
בכיר
להקמה וניהול מערכת אוטומטית של מעגלים מודפסים
מקום העבודה במרכז הארץ
הכרחי רקע בתחומים הבאים
— תכנון וייצור מעגלים אלק־ טרוניים
— מחשבים
— מעגלים מודפסים.
בא לציין 0010/ל

לשרון
תעשיות מזוג אויר בע"מ
דרושה
מזכירה
למחלקת המכירות
בעלת נסיון מסחרי בעבודה
חדשה בעברית הכרחית —
אנגלית רצויה
★
לפנות למפעל בין השעות 8.00—10.00
רמת־גן, רח' גלעד 2 (פנת אבא הלל 12)
טל' 733251

„מנהיגים יהודיים בארה"ב קוראים לנו: בשום־פנים־ואופן לא נכנע ללחצים"

רפאל בשן מראיין

„מיפנה יסודי מתחולל בקרב יהודי אמריקה ★ אחינו בארה"ב אינם מסתפקים עוד במשלוח תרומות לישראל — הם מוכנים ורוצים לעזור לנו בתחום המדיני, על־ידי הפעלת השפעתם על הממשל למען לא תתקבלנה החלטות המזיקות לישראל ★ אחרי כשלון „שיחות הדילוגים" יש בליבו של קיסינג'ר זעם בלתי־עצור על ממשלת־ישראל ★ דבריו של אבא אבן שברו את כל ההסברה הישראלית ★ עמדתי על כך שישראל מסוגלת לשמור על עצמאותה וכי ארה"ב צריכה לעזור לאלה המסוגלים לסייע לעצמם"

מנהיג ה„ליכוד" מנחם בגין ביקר החודש פעמיים בשליחות הסברה בארה"ב. הוא נפגש עם אישים יהודיים וראשי ממשל, האזין לדעות ולרחשי לב, מישש את הדופק, השמיע דברים, ניתח תהליכים. את רשמיו סיכם בפני מר מנחם בגין כדרכו בעברית בהירה, מלוטשת ומדוייקת לחוט השערה; ובשיקול דעת אחראי מסוכם וגלוי לב.

שאלה: במרוצת חמשת השבועות האחרונים ביקרת פעמיים בארה"ב, מדוע? לאיזו מטרה?

בגין: נכון, הוזמנתי לארה"ב פעם על־ידי ה„בונדס" ואחר־כך נתבקשתי לבוא לשם מטעם הסתדרות ציוני אמריקה (זי.או.אי.). מטרת הביקור של ה„בונדס" היתה איסוף כספים, ואני עשיתי כמיטב יכולתי. במשך 11 יום ביקרתי בתשע ערים (בסיפוק רב) וההיענות היתה מופלאה על אף הקשיים הכלכליים בהם נתונה ארה"ב כיום. מובן מאליו שבכל האסיפות והפגישות עסקתי במה שאנו מגדירים כיום כהסברה ישראלית.

שאלה: דהיינו?

בגין: הייתי בארה"ב בימים שלאחר החלטת הממשלה שלא לקבל את תביעות מצרים, ואנחנו כידוע תמכנו בעמדה זו. (חד־משמעי) היה זה טוב להסביר ליהדות ארצות־הברית כי למרות חילוקי הדעות בין הממשלה לאופוזיציה הושגה בסוגיה זו אחדות לאומית, עובדה זאת עוררה שמחה בקרב היהודים באמריקה. (מעשית) כמובן כי דברי־ההסברה כפי שהשמעתי אותם נסבו על זכותנו לארץ־ישראל, על הסכנה שבחלוקתה מחדש, ובהקמת מדינה ערפתית ביהודה ושומרון, ועל הצורך להשפיע על הממשל בארה"ב למען תימשך הספקת הציוד הבטחוני החיוני לישראל.

אני: איזה אירוע בביקורך נראה לך כמרכזי ומשפיע ביותר?

מכתבי־תמיכה גם מנוצרים

בגין (אחרי הרהור קצר): מנקודת־מבט הסברתית נראה לי כי להשתתפותי בתוכנית הטלוויזיה („פגוש את העתונות") שמוסדרת על־ידי הסתדרות ציוני אמריקה היה ערך מיוחד, עם שובי ארצה אמר לי ראש־הממשלה יצחק רבין, שבתוכנית זו צופים בין 30 ל־40 מיליון אמריקנים מחוף אל חוף. בין המראיינים אותי בתוכנית זו היו מרלין ברגר וברנרד גווירצמן שנלוו אל הד"ר קיסינג'ר בדילוגיו בין ירושלים לאסואן. והמנחה היה לורנס ספיבק (בחיוך קל) שראיין אותי בדצמבר 1948 אחרי שיצאתי מן המחתרת. בעקבות הופעתי בתוכנית „פגוש את העתונות" נתקבלו מכתבים רבים מיהודים ומנוצרים אשר הביעו את תמיכתם בעמדות כפי שהבהרתי אותן, ויש לי יסוד להניח כי בהופעתי זו היתה משום תרומה חיובית לעניינה של ישראל. כאמור, ביקורי השני בארה"ב נערך ביוזמת הסתדרות ציוני אמריקה, והוא כלל בין השאר הרצאה בפני „מועדון העתונות הלאומי" בוושינגטון, המשודרת ב־173 תחנות רדיו ברחבי ארה"ב. כמו־כן ניתנה לי ההזדמנות להופיע בפני מועצת המערכת של הירחון „פוריין אפיירס" שם היתה לי ההזדמנות להשיב למאמרו החשוב של הפרופ' סטנלי הופמן, שהציע לישראל להכריז כי תהיה מוכנה לשוב לקווי יוני 1967, ולאפשר הקמת מדינה פלשתינאית תמורת ערובות בינלאומיות. (בתקיפות) בכלל: כל אימת שסוגית הערובות הבינלאומיות עולה לדיון, הזכרתי לנוכחים את חוזה לוקרנו, את הסכם מינכן, את הצהרת 3 המעצמות בענייני המזרח־התיכון בשנות ה־50, והתחייבות שמיצרי טיראן יהיו פתוחים לשיט בינלאומי וכל מה שאירע אחר־כך. (מפוכח) כיוון שביקרתי בארה"ב בימים בהם השתלטו הקומוניסטים על וייטנאם וקמבודיה, יכולתי גם להביא לשומעי ציטטה עיקרית מהסכמי פריז שנחתמו ב־24 לינואר 1973, הקובעים את זכות ההגדרה העצמית „הקדושה" ושאינה ניתנת לערעור של העם בווייטנאם הדרומית, כאשר לכך ערבות 11 מדינות ובתוכן מעצמות העל כסין, בריטניה וצרפת. תוך כדי המיתקפה הקומוניסטית בדרום־וייטנאם שיגר שר־החוץ האמריקני ד"ר הנרי קיסינג'ר איגרת דחופה לבעלי הערובה ותבע מהם שיתערבו בהאנוי וידרשו את הפסקת ההתקפה. (באכזבה) הד"ר קיסינג'ר התלונן שאפילו לא זכה לתשובה. זוהי, איפוא, הוכחה ברורה וחותכת עד כמה ניתן לסמוך על ערובות בינלאומיות. (ברגש חזק) טרחתי להסביר תמיד את ההבדל היסודי שבין דרום־מזרח אסיה לבין ישראל, ציינתי כי שם נפל בידי הקומוניסטים ציוד אמריקני בשווי 5 מיליארד דולר. ואילו לצה"ל יש כיום יחידה גדולה המצוידת בטנקים סובייטיים שנלקחו שלל מהמצרים והסורים. עמדתי על־כך שישראל מסוגלת לשמור על עצמאותה, וארה"ב בהתאם להצהרת ה־נשיא פורד אחרי נפילת דרום וייטנאם וקמבודיה יכולה וצריכה לעזור לאלה המסוגלים לסייע לעצמם.

נחת־רוח־מיוחדת

שאלה: נפגשת עם מערכת ה„ניו־יורק טיימס"?

בגין: כן, נפגשתי עם מערכת ה„ניו־יורק טיימס", עם ראשי קהילות יהודיות וסטודנטים בקמפוסים. היתה לי נחת־רוח מיוחדת כאשר דובר שמאלני באחת האוניברסיטאות הביע הכרה על דברי בנושא ערביי ארץ־ישראל, או כפי שהתעמולה העויינת המטעה מכנה זאת „הנושא הפלשתינאי". לסיכום חוויותי אומר: (בהתלהבות) התרשמותי העיקרית מביקורי בארה"ב היא כי בקרב יהדות ארה"ב מתחולל כיום מיפנה יסודי. ארגונים יהודיים חשובים ומנהיגיהם אינם מסתפקים עוד במשלוח תרומות לישראל. (חד־משמעי) למדתי לדעת במישרין כי אחינו בארה"ב מוכנים ורוצים לעזור לישראל בתחום המדיני על־ידי הפעלת השפעתם על הממשל למען לא תתקבלנה החלטות המזיקות לישראל, וזאת במידה ונספק להם את ה„ציוד" הדרוש לטיעונים למעננו — להגנתנו ולהרתעת התוקפנות. (בסיפוק) הנואמים היהודים שקדמו לי באסיפות השונות השמיעו קריאה חוזרת ונשנית לישראל לעמוד איתן ובשום פנים ואופן לא להיכנע ללחצים. מנהיג ציוני מכובד אף ביקשני להודיע עם שובי ארצה, כי בארה"ב שוללים את מדיניות הד"ר קיסינג'ר מכל וכל. דבריו התקבלו על־ידי הקהל בתשואות רמות. לדעתי צריך לעודד מיפנה זה בדעת הקהל היהודית בארה"ב.

אני: בשיחות פרטיות מותח הד"ר קיסינג'ר ביקורת חריפה על מנהיגי ישראל, ומאשים אותם בכשלון השיחות עם מצרים. מה דעתך על כך? האם זה נובע מתיסכול אישי?

בגין: לא אכנס לניתוח אופיו של הד"ר קיסינג'ר — צריך להתבונן בעובדות: אחרי כשלון שיחות ה„דילוגים" יש בליבו של הד"ר קיסינג'ר זעם בלתי־עצור על ממשלת ישראל והוא נותן לו ביטוי בהזדמנויות רבות. בדרך כלל טוען הד"ר קיסינג'ר כנגד התבוננות אחורנית ומצדד במבט לעתיד. במקרה המיוחד הזה, בו הוא נפגע אישית, מרבה הד"ר קיסינג'ר לדבר על העבר. ההערות הן אומנם פרטיות אך יש להן נטיה להתפרסם ברבים.

שאלה: כיצד אתה מנתח את ה„הערכה מחדש" של ארה"ב?

בגין: מבחינה מעשית, ההערכה פירושה, כי כל עוד היא נמשכת אין ארה"ב חותמת על חוזים להספקת פריטים חיוניים שהובטחו לישראל. אין ספק כי הד"ר קיסינג'ר מילא תפקיד חשוב בקביעת המשיעה הזאת. לא פעם השמיעו מנהיגים יהודיים בארה"ב דברי ביקורת חריפים על חשבונו של שר־החוץ האמריקני. (נזכר) במועדון־העתונות הלאומי בוושינגטון אף הוצגה לי ה־שאלה הבאה: כלום אין אתה סבור כי היה זה טוב יותר לישראל לו שר־החוץ האמריקני לא היה יהודי? (בחיוך קל) ויש להניח כי השואל היה עתונאי יהודי.

שאלה: ומה ענית?

בגין: עניתי כי הנני אורח מדינת־ישראל. קראתי את המיסמכים הנוגעים להצהרת מגילת־העצמאות של ארה"ב ומי אני שאגיד מי צריך להיות מזכיר המדינה של ארה"ב? תשובה זו נתקבלה בסימני הבנה.

היפוכה של אחריות

אני: שר־החוץ לשעבר, אבא אבן, גוייס כמוך וכ־אישים ישראליים אחרים להסביר את עמדתנו בחו"ל והנה מסתבר לפתע כי הוא תוקף את הממשלה הנוכחית בהופעותיו בחו"ל ובארץ. מה דעתך על כך?

בגין: ראשית ברצוני לקבוע כי לא „גוייסתי" על־ידי ממשלת־ישראל להסביר את עמדתנו בחו"ל, אלא הוזמנתי על־ידי ה„בונדס" והסתדרות ציוני אמריקה. ואני שמח כי ניתנה לי אפשרות למלא חובה אורחית זו. ולגופו של עניין: (בלי היסוס) כלל נקוט בידי מאז הקמת המדינה. כי בהיותי בחו"ל אינני עוסק במתיחת ביקורת על הממשלה. לא פעם נשאלתי בחוץ־לארץ מה עמדתי בבעיה זו או אחרת השנויה במחלוקת אצלנו. תשובתי היתה תמיד: כאופוזיציה יש לנו חילוקי־דעות יסודיים ביותר עם הממשלה, אבל אנו מבטאים זאת ב־כנסת — ולא מחוץ לגבולות ישראל. עלי להוסיף כי דווקא בימים אלה, כאשר המדינה נמצאת במצב מיוחד, אני מעדיף לא לדבר על המפריד בינינו אלא דווקא על המאחד אותנו. ידוע לי כי יהודי ארה"ב קיבלו עמדה זו בסיפוק רב, ובעיני האזרחים האמריקנים הלא־יהודיים הוסיף הדבר מימד נוסף של כבוד למדינת־ישראל. (אחרי שיקול) דבריו של שר־החוץ לשעבר אבא אבן נראים בעיני מוזרים מאוד, והם ממש הדהימו את היהדות בחו"ל: אני הייתי בין אלה שהסבירו בארה"ב ש־הממשלה לא יכלה בשום־פנים־ואופן לקבל את התביעות המצריות וכי האחריות על השעיית השיחות מוטלת כולה על מצרים. וכך גם החלטנו כולנו בכנסת. עובדה היא כי סאדאת סירב להתחייב על ביטול מצב הלוחמה. (מרים קולו קמעה) וישראל אסור לה לעזוב עמדות־מגן חיוניות! והנה בא שר־החוץ לשעבר, מנהיג חשוב במפלגה השלטת, אשר נשלח בעצמו להסביר את צידקת העמדה הישראלית. (בתמיהה גדולה), עורך תפנית של מאה־ושמונים מעלות, מכריז כי עמדתנו איננה צודקת, טוען שההסכם המוצע היה רע — אבל ישראל היתה צריכה לקבלו! (נחרץ) בהשמעת דברים אלה שבר אבא אבן את כל ההסברה הישראלית בארה"ב! (אם אמ, ובמרוכז) אסכם ואגיד: האופוזיציה הראשית במדינת־ישראל נהגה ותוסיף לנהוג באחריות לאומית, בעוד שר־החוץ לשעבר מר אבא אבן נהג בהיפוכה של אחריות!

שאלה: מהם לדעתך מניעיו של אבא אבן שדחפו אותו להצהרותיו התמוהות? נקמנות? תיסכול? חשבונות אישיים?

בגין (בשקט): שוב לא אכנס לניתוחי אופי. אך משער אני שגם בליבו של מר אבן הצטבר זעם עמוק. לו נתן ביטוי לא פעם על שנטלו ממנו את כהונת שר־החוץ, והוציאוהו מהממשלה. ייתכן כי במרוצת הזמן זעם זה גבר והלך והוא משפיע על הצהרותיו של מר אבן. (בחריפות) אם הדבר אומנם כך, יש לראות תופעה זו בחומרה גדולה, כי בסופו־של־דבר חייבות עמדות מדיניות להיקבע בידי האינטרס הלאומי ולא כתוצאה מרחפים של כעס ורוגזה. עלי להוסיף לומר: לא אני האיש שיקבע מה הניע את מר אבא אבן בשלב מסויים להסביר ולהצדיק את עמדת הממשלה וכעבור זמן קצר להפוך את הקערה על פיה — בפיו!

אני: כיצד היית אתה נוהג באבא אבן לו כיהנת כראש ממשלה!?

בגין (נניח וכיה): העניין הוא ציבורי בתכלית. ה־זכות לחופש הביטוי נתונה למר אבן כמו לכל אורח אחר בישראל ואי־אפשר לשלול אותה ממנו. השאלה היא מה תהיה תגובת הציבור במדינה. (חד־משמעי מאד) לדעתי חייבת תגובת הציבור על דברי אבא אבן להיות ברורה ושוללת ללא סייג ובכך ילמד מר אבא אבן כי עשה מישגה חמור ביותר מבחינת האינטרס הלאומי.

שאלה: האם ניתן לדעתך לומר כי אבא אבן מצדיק עכשיו את עמדותיו של הד"ר קיסינג'ר?

בגין (ללא היסוס): מר אבן הצדיק לחלוטין את האשמותיו של הד"ר קיסינג'ר כלפי ישראל — ולכן דבריו כה חמורים. כאמור, תגובת הציבור על דברי מר אבן צריכה להיות שלילית, מעל ומעבר למחיצות מיפלגתיות, ובעלת משמעות מחנכת.

מפ"ם תתקשה לנטוש המערך

אני: נעבור למפלגתך ל„ליכוד". בימים אלה הצהיר הד"ר רימלט כי לדעתו אין הכרח לעמוד על עיקרון חוזה שלום עם מדינות ערב ובתנאים מסויימים ניתן להסכים גם להסדרי־ביניים. האם אין הדבר נוגד את קוי היסוד של הליכוד?

מנחם בגין
„בחו"ל איני מבקר את הממשלה"

אנו נתגבר על הקשיים

[illegible]

هكذا من الأصل

צור
תעשיה
למפעלנו
בכפר־סבא
דרוש
מנהל אחזקה בכיר
בעל נסיון רב בתפקיד הנ"ל
הכשורים הדרושים ✶ בעל רקע טכני רחב ✶ בעל יכולת ארגון וניהול עובדי אחזקה ✶ בעל נסיון רב בתחזוקת ציוד כבד לעבוד מתכת ושנוע ✶ ידיעת השפות אנגלית וגרמנית — רצויה ✶ גיל מעל 35.
● המועמדים המתאימים יפנו בכתב, בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 15x, תל־אביב.
— סודיות מובטחת ! —

אניה
ד"ר ו. ריזה ובנו בע"מ
דרושה:
פקידת יבוא
ידיעה טובה באנגלית. חדפסה במכונת כתיבה עברית ואנגלית.
תנאים מצויינים למועמדת המתאימה
בדבר פרטים נא לפנות, דרך השלום 10 תל־אביב, טלפון 36357.

סאדאת נלחם בקושרים ובשובתים

את הבעיות הבוערות — נאלץ השליט המצרי להעמיד בראש ממשלתו מומחה לבטחון ולמשטרה, כדי לדכא את הבלתי־מרוצים

מאת יעקב ברוז

אנואר סאדאת
אזהרה למתמרדים

בשבת שעברה הסתיים בקהיר משפטם של 92 אנשים, שנאשמו בקשירת קשר להפיל בכוח את המשטר הקיים במצרים. גזר־דינם של שלושה מהם הועבר לאישורו של המופתי, לפי הנוהג המצרי, רק קונסטיטוציה שעון אישור כזה, שהוא, כמובן, עניין פורמאלי גרידא.

בכך מתקרבת לקיצה פרשה שהתחילה לפני כ־שנה. ב־18 באפריל 1974 תקפה קבוצת צעירים את האקדמיה הצבאית הטכנית בהליופוליס. אחדים, שהיו חניכי האקדמיה, הסתערו מבפנים. אחרים פרצו לתוך המוסד מבחוץ. הפעולה נכשלה. במהלכה נהרגו 13 איש — שבעה מבין החיילים השומרים ושישה מבין התוקפים — ו־23 נפצעו.

במיבצע־בזק עצרו השלטונות 95 חשודים. שלושה מהם הועברו לבית־משפט לעבריינים צעירים. כתב־האישום נגד היתר הוגש לבית־הדין הגבוה לבטחון המדינה. 16 מהם היו תלמידי האקדמיה הצבאית הטכנית; שניים קצינים בחיל־ההנדסה; 20 סטודנטים בפקולטה לרפואה; ו־11 פועלים ופקידים. הנותרים היו תלמידים במוסדות השכלה גבוהים ובבתי־ספר תיכוניים. כולם הואשמו בחברות באירגון מחתרתי ובניסיון לחולל הפיכה נגד המשטר.

שני דרכונים

עד כמה שניתן ללמוד מדיווחי העתונות, היה האירגון חדור סוכנים של זרועות הבטחון המצרי, מכאן שההסתערות על האקדמיה, שהסתכמה בקורבנות כה רבים, היוותה מפלה לא רק למבצעים, כי אף לשירותים שפיקחו והתחקו עליהם. שכן, לא עלה בידם למנוע שפיכות־דמים.

אומנם, כתב־האישום, שפורסם ב־26 ביוני 1974, מספר רק על אחד הקושרים, שנקפו ליבו והתעורר מצפונו ברגע האחרון. היה זה סטודנט לרפואה באוניברסיטת אלכסנדריה, אשר בהבינו כי עומדת להתבצע התקפה על מוסד חינוכי צבאי, מיהר במונית הישר לביתו של הנשיא סאדאת, ומשם למינהלת החקירות הכלליות. כטרבת הפלא, אף כי לו ולרוב חברי האירגון לא היה ידוע שמו האמיתי של מנהיגם, אלא כינויו המחתרתי בלבד. היש־מחור אחרי המעשה נודעה לשלטונות זהותו האמיתית ויכלו לערוך ללא־דיחוי חיפוש בביתו.

שמו הוא צאלה עבדאללה סריה, בן 37, בעל שני דרכונים, לובי ועיראקי, שעבד כפקיד במשרד הראשי של הליגה הערבית בבירה המצרית. עבודתו הגלויה לא היתה אלא כיסוי לפעילותו החשאית. בחיפוש במקום־מגוריו נמצא תזכיר מפורט על מיבצע נהה, שיטת־פעולתו ומטרותיו של אירגונו. הוא עצמו לא המתין לבואם של נציגי השלטון לביתו ונתפס שעה שהתעתד לברוח אל מחוץ למצרים.

התברר, שההתקפה נערכה בעת ובעונה אחת בשני טכניים — על־ידי חניכי האקדמיה חברי האירגון — ועל־ידי מוליות מבחוץ. שאר הקושרים המתינו באחת הכיכרות הסמוכות, מוכנים להצטרף לחבריהם עם הצלחת הפריצה. המטרה היתה להשתלט על הנשק שנמצא במקום ומייד לצאת משם אל בניין הוועד המרכזי של האיחוד הסוציאליסטי הערבי — המפלגה היחידה הפועלת בארץ־הנילוס — שבו אמור היה הנשיא סאדאת לשאת נאום באותה שעה ממש. הקושרים התעתדו לעצור אותו ואת כל שומריו. לאחר מכן התכוונו להודיע ברדיו על תפיסת השלטון במדינה.

האירגון הוקם בשלהי 1972. באותה תקופה ביקר „המנהיג" סריה בלוב, לפי הזמנת ממשלתה, כדי „לדון בהקמת תנועות מחתרתיות בעולם הערבי ובמימונן". הוא חזר וביקר בלוב, ביוני 1973, כאשר נפגש לשיחה ארוכה עם הקולונל קדאפי על הקמת קבוצות קומאנדו במדינות־ערב. קבוצתו של סריה דגלה בכינון מדינה איסלאמית, שתתנהל על־פי עקרונות ההלכה המוסלמית. מאמציו לרתום לרעיונותיו את שרידי אגודת „האחים המוסלמים" לא עלו יפה. לעומת זה, היתה לו הצלחה מוגבלת בקרב הדור הצעיר, אך נראה, שמספר המגוייסים לא עלה על אלה שהועמדו לדין. עליהם יש, כמובן, להוסיף את המגוייסים המדומים, כלומר אלה שהוחדרו לתוך האירגון, או ש„נרכשו" על־ידי זרועות־הבטחון בהיותם כבר חברים בו.

משאיות הוצתו

האירגון פעל על־פי כל כללי המעילות החשאיות. חבריו שובצו בתאים של שישה כל אחד. פגישותיהם נערכו במיסגדים, בגנים ובמקומות ציבוריים בקהיר ובאלכסנדריה. הם אומנו בשימוש בנשק, בהסתערות ובפריצה לבניינים שמורים ובחטיפת אנשים לצורך החזקתם כבני־ערובה. במלים אחרות: הכל היה ברוח מיטב המסורת המקובלת בעולם הערבי: שיטת־טרור למען מטרה מקודשת, כביכול.

כחודשיים אחרי ההתקפה על האקדמיה, הודיע ממדוח סאלם, מי שהיה אז סגן ראש ממשלה ושר־פנים, על מעצרם של חברי תנועה מחתרתית הקרויה „מפלגת השיחרור האיסלאמית", באשמת נסיון להפיל את המשטר במצרים. תנועה זו נוסדה בשנות החמישים בירדן, פעלה בראשית שנות השישים בלבנון, בכוויית ובלוב. מאז 1965 לא נשמע עוד עליה דבר. ממדוח סאלם טען, כי המיסמכים שנמצאו אצל אנשי התנועה גילו, כי היא הופעלה על־ידי גורם זר, אם כי נרמז על קשר בינה לבין אירגונו של סריה, לא נתברר אם היא זהה איתו, או שמדובר בשני גופים שונים.

קרוב לוודאי, כי אין זה אלא מקרה, שגזרי־הדין הקשים ניתנו זמן כה קצר אחרי נאומו של הנשיא סאדאת, ב־1 במאי. באותה הזדמנות הוא הזהיר, שלא ירשה עוד הבלות, או השבתת הייצור במדינה. יש להניח, שהוא חשב, בין השאר, על מהומות שהתחוללו בקרב סטודנטים ופועלים בראשית ינואר השנה. הוא התכוון גם להתנגשויות שאירעו בשבוע השלישי של מרס במיפעלי הטקסטיל הגדולים בעיר התעשייה אל־מחלה אל־כוברא. התנגשויות אלו לבשו מימדים חמורים.

תחילתן היתה, בשביתה, בתביעות הפועלים להטבת תנאי העבודה שלהם ולהעלאת שכרם. השובתים הסתערו על מנהלי המיפעלים ועל בתיהם, פגעו במיתקנים. הציתו משאיות עמוסות כותנה. תקפו חנויות ומרכזיה טלפונית. שלא כמקובל במקרים כאלה, היה צורך להפעיל כוחות צבא נגדם. פועל אחד נהרג, אחרים נפצעו. ולמעלה מ־40 נעצרו.

המהומות וההתנגשויות מקורן במצב הכלכלי והחברתי במצרים, שבוודאי מנוצל גם ע"י יסודות המתנגדים למשטר. הפער בין השכבות הסוציאליות גדל, באורח פרדוכסלי, גם בשל צעדי הליברליזציה שנקט סאדאת, כגון החזרת רכוש, לרבות קרקעות שהוחרמו בימי קודמו. החזרת האדמות פגעה בפלאחים רבים. התעשרויות מהירות ושחיתות במוסדות הממשלה מהווים גורמים נוספים לתסיסה. על אף שבראש־הממשלה, שכיהנה עד לפני חודש ימים, עמד כלכלן, היא לא השכילה להעלות ארוכה לפצעיה אלה של מצרים.

על הבעיות הכלכליות־חברתיות יש להוסיף גם נסיונות־קשר — בדומה לזה שתואר לעיל — שנתגלים מדי פעם בפעם. הנסיון האחרון, שפורסם ברבים, אירע כיווּן בטרם האחרון, לקראת שובו של הנשיא המצרי מהשתתפותו בהלוויית המלך פייצל. בחצות הלילה, בטרם נחת מטוסו, לפתע חדלו לפעול 180 אורות־המסלול בנמל־התעופה של קהיר. איש־אמונו של סאדאת, העתונאי איחסאן עבד אל־קודוס, גילה לאחר מכן, כי היה זה קשר שנכשל.

עונשים חמורים

במצב זה של אי־שביעות־רצון, שמקיפה חוגים רחבים בציבור ושל תופעות של פעילות חשאית נגד המשטר, מינה סאדאת, ב־15 באפריל את ממדוח סאלם, ששרת, כפי שהוזכר מקודם, כשר פנים בכל הממשלות המצריות מאז מאי 1971. הוא הגיע לחברות בממשלה הישר ממינהלת החקירות הכלליות, שבה שימש בתפקידו האחרון כמנהל המשרד שלה במחוז אלכסנדריה. יתכן שחברי הרשת היהודית, שנפלה עם גילוי „העסק הביש" ב־1954, נזכרו בו שעה שנתמנה למישרתו הרמה. בדצמבר אותה שנה העיד מי שהיה אז לס. קולונל ממדוח סאלם בבית־הדין הצבאי וסיפר, שכחצי־שנה קודם לכן קיבל דיווח, תחילה על דליקה בסניף־דואר, עקב התלקחות חבילה ; ואחר־כך על שריפה בלישכת־האינפורמציה האמריקנית באלכסנדריה.

יתכן שסאדאת הגיע למסקנה, כי אין לאל ידו, מכל מקום בשלב זה, לפתור את בעיותיה הפנימיות הבוערות של מצרים, שנובעות בראש וראשונה מקשיים כלכליים וחברתיים. אפשר שהוא סבור, כי בנסיבות אלה לא נותר לו אלא להסתפק בסיכול הסכנות. ממשלה בראשותו של מומחה לענייני בטחון ומשטרה עשוייה לשרת מטרה זו. מבחינה זו יש גם בגזרי־הדין החמורים שנחרצו בשבת שעברה בקהיר משום תיזכורת לאזרחי מצרים במה הם מסתכנים, אם הם מעלים הרהורי־עבירה נגד המשטר. אין גם לשכוח, שכדרך להיחלץ מלחצן, עלולות הבעיות הפנימיות לשמש לו, לסאדאת, דחף נוסף לחפש הצלחות — או הרפתקאות — בענייני חוץ.

במפלגות הקטנות מתפלגים ומתאחדים

שולמית אלוני
לא כמו „העבודה"

לובה אליאב
למלא חלל ריק

שולמית אלוני ולובה אליאב הפכו לציר מרכזי בתנועה החדשה „יעד" ✶ אולם הדבר גרם לפילוג בר"צ, כשבראש מתנגדיה — גיסה ✶ למען „יעד" פרשה גם קבוצה נכבדת מתנועת „שינוי" — וקבוצתו של אליאב מ„העבודה" ✶ עתה נשמעים קולות להרחבת המיסגרת ולצרף, אולי בעתיד, את „מוקד" ואת מפ"ם

מאת שלמה נקדימון

בספטמבר אשתקד התנבא חבר־הכנסת יצחק בן־אהרון, כי בימה הנוכחית תתרחש בישראל „סערת המיפלגות הפוליטיות הקיימות והתהוות מיסגרות חדשות". ניבא — ויודע מה ניבא. הסדקים הגדולים אירעו, בינתיים, במפלגות הקטנות. סימנים מעידים על רעידות־אדמה צפויות בגושים הגדולים.

המערכות הגדולות פוקדות, בשלב זה, את המפלגות הקטנות ללא הבדל צבע פוליטי.

התנועה לזכויות האזרח קמה בזכות נמרצותה של גברת שולמית אלוני. לידתה הפוליטית של גברת אלוני היא במפא"י. אילו הסכימה חטיבת מפא"י במפלגת־העבודה למסור מקום ריאלי לגברת אלוני ברשימת מועמדיה לכנסת, לא היתה קמה הרשימה החדשה. רבים סירבו להעתר לגברת אלוני להופיע ברשימתה העצמאית. מחדל מלחמת יום־הכיפורים „שיחק" לטובתה, ורשימת־של־אדם־אחד זכתה בשלושה מקומות בכנסת. זוהי התנועה הפוליטית היחידה בארץ שבראשה עומדת אשה.

מיסגרת רחבה

מהרגע הראשון החליטה גברת אלוני שתנועתה לא תישאר במתכונתה הנוכחית. ולימים תהווה חלק ממיסגרת יותר רחבה. חברת־הכנסת אלוני קיימה מגעים עם כל צבעי הקשת הפוליטית בישראל: ל"ע, „מוקד", גורמים במפא"י, גורמים שהיו קרובים בעבר לתנועת החרות, אישים המחפשים את דרכם הפוליטית ועוד.

בסופו של דבר הסכה גברת אלוני ותנועתה אחד הצירים המרכזיים בתנועה חדשה העומדת לקום, ושמה „יעד", למרות כל ההכחשות מצד מרכיבים שונים בתנועה זו, ברור הוא, כי התנועה החדשה תתייצב שמאלה מן המרכז הפוליטי בישראל.

בר"צ קמה התנגדות לאיחוד מצד קבוצה לא גדולה, אך רעשנית במידה מספקת כדי לזעזע תנועה זו מבית. המתנגד העיקרי הוא גיסה של ראש התנועה, אלוף־משנה (מיל.) רם רון. הלה עזר לגיסתו מן הרגע בו החליטה להתמקד כאורח עצמאי על הבמה הפוליטית, וריפד בהרבה שטרות כסף — שהוחזרו לו — את צעדיה הראשונים של התנועה החדשה.

משהכריעה אלוני, ברוב העומד לרשותה, את הכף לטובת הקמת התנועה החדשה — הודיע רם רון, כי הדבר מסמן את סוף דרכו שלו ושל חבריו בר"צ. הפילוג בר"צ הוא, איפוא, באופק הקרוב.

יריבות ועוינות

בשל הקמת התנועה החדשה נתפלגה, או כמעט נתפלגה, תנועה פוליטית נוספת: „שינוי". תנועה זו היא היחידה שנותרה על הבמה הפוליטית מקרב תנועות־המחאה, שקמו לאחר מלחמת יום־הכיפורים. מלכתחילה „שידרה" על גל אחד עם ר"צ, ושתי התנועות אף הגיעו למצע מוסכם, שתיהן אף היו מוכנות להקים, בצוותא עם הל"ע, מרכז ליברלי חדש בישראל.

האידיליה ששררה בין השלוש נתמוססה בשלבים. היא הפכה עתה ליריבות ולעוינות. אחדים מראשי „שינוי", שהבולטים בהם היו אמנון רובינשטיין, סטף ורטהימר ומרדכי וירשובסקי, הגיעו למסקנה, ש„שולמית אלוני מושכת שמאלה", בעוד „שינוי" הוקמה, לדבריהם, להיות תנועת מרכז. מישאל־חברים ב„שינוי" הכריע נגד איחוד מיידי עם ר"צ. בתגובה — פרשה קבוצה נכבדה של חברים ממוסדות „שינוי" — והצטרפה לגורמים המרכיבים את „יעד". יש להניח, כי הם יעזבו גם את התנועה.

בהתמדה טורחים אנשי „שינוי" להדגיש את „שמאליותה" של „יעד". קבוצת אנשי „שינוי" שהצטרפה ל„יעד" מכחישה „שמאליות" זו. עם קבוצה זו נמנים מספר אישים אקדמאיים, שהבולטים בהם הפרופסורים יוחנן שפירא, אשר אריאן, אפרים יוכטמן ואחרים.

מתפלגי ר"צ והרוב ב„שינוי" מתכוונים לחבור לל"ע, כדי להקים עימה ועם גורמים נוספים מפלגת מרכז ליברלית.

תנועת „יעד" תהיה מורכבת, איפוא, ממפלגות ותנועות שנתפלגו. לכאורה, הגורם המרכזי במרכז הליברלי תהיה מפלגת הל"ע. גם זו יודעת תסיסה מבית. נסיונותיה לחלץ ממעמד של מפלגה קטנה עלו עד כה בתוהו. הל"ע חותרים להרחבת מיסגרת, ובעבר הלא־רחוק חיזרו אחרי אישים שונים, כדי לשבצם בצמרתה. אישים שונים במפלגה, כמו חבר־הכנסת הלל זייזל, יושב־ראש תנועת העבודה של ל"ע, אברהם חסון, ונציג ל"ע במועצת עיריית ירושלים, אורי חור־פרס, מבטאים במוצבי את אי־שביעות רצונם מהמצב במפלגה.

מישנה פוליטית

שולמית אלוני טוענת, כי אין „יעד" אמורה להיות מפלגת־עבודה חדשה. חבר־הכנסת לובה אליאב, מהוגי רעיון הקמת התנועה החדשה, רואה בה מפלגה שיעודה הוא למלא את החלל שהותירה, לדבריו, מפלגת־העבודה. אלוני היתה בעבר חברה נלבבת במפא"י. אליאב היה מקורב לצמרת מרכזית במפא"י וב„עבודה". לשניהם מישנה פוליטית שצמיחתה בתנועת־העבודה הישראלית, שאותה הם אמורים, לדברי אליאב, להגשים נכוחה מול הזנחתה על־ידי מפלגת־העבודה כמות שהיא כהווה.

אליאב פרש מ„העבודה" עם קבוצת חברים, שאולי אינה יודעת דייה בציבור הרחב — אך היא אומרת לא מעט לגורמים שונים במפלגתו לשעבר.

חוג רעיוני ב„עבודה" — החוג לליבון בעיות חברה ומדינה — התפלג עתה על רקע הקמת „יעד". חוג זה הוקם בעקבות תנועות המחאה, מחולליו היו אישים שונים שקראו להצביע בבחירות „בכל זאת מערך", בעקבות הבטחות שקיבלו מאישים מרכזיים ב„עבודה", כי המפלגה „תשנה פניה". חלק נכבד מחברי החוג — מכל מקום, הרוב במוסדותיו — החליט, כי הבטחות אלה לא מולאו. הם חברו, איפוא, ללובה אליאב ולשולמית אלוני.

יש לציין, כי גם אלה מקרב החוג שהחליטו להישאר במפלגת־העבודה, זהים בהשקפותיהם לעמיתיהם הפורשים. עם זאת, הם שוללים פרישה מהמפלגה ומעדיפים „להילחם מבפנים".

בקרב חברי החוג לליבון שפנו להקמת „יעד", נשמעים קולות להרחיב, בשלב מאוחר יותר, את מיסגרת התנועה החדשה. אחד הגורמים הנראה להם כמועמד רציני לכך הוא תנועת „מוקד".

צמרת מפוצלת

„מוקד" מורכבת ממק"י ומתכלת־אדום. ממק"י פרש מנהיגה הוותיק, שמואל מיקוניס, בשל נטיותיו הציוניות. פני מק"י הם עתה לאיחוד מלא עם תכלת־אדום. אם יקום בעתיד מערך בין „יעד" לבין „מוקד", תהיה זו תנועה שתקזז בקולות מצביעי המערך, ביחוד מהאגף השמאלי.

על רקע זה שוררת תסיסה מסויימת במפ"ם. במפלגה זו, הנמצאת במערך עם מפלגת־העבודה, גוברת ביקורת על טיב השיתוף והשותפות. ביקורת זו משתרעת על פני תחומים רבים: אירגוניים ומדיניים כאחד. חוגים לא מעטים במפ"ם סבורים, כי יש לשים קץ לשותפות עם מפלגת־העבודה ולכונן מערך פוליטי חדש, שמפ"ם במוקדו. יש במפ"ם הממליצים על התקשרות עם „יעד".

אין ספק, כי הקמת מערך פוליטי חדש, שבמרכזו מפ"ם ו„יעד", תציב אתגר רציני למפלגת־העבודה באגפה השמאלי.

יש לדעת, כי מפלגת־העבודה אינה מלוכדת דייה, שאי־אפשר לחמית „טיתה נשיקה" את המובנה החטיבתי של „העבודה", לבד מכך שורר אי־שקט מוחלט בהנהגתה. צמרת „העבודה" מפוצלת עתה יותר מתמיד. באחרונה נוצר רושם, כי כולם לוחמים כח נגד כולם.

אבא אבן התייצב בראש אופוזיציה פנימית. ולמעשה, הכריז מלחמה על יצחק רבין. מן הצד משקיפים על הנעשה בזירה אישים כפנחס ספיר, משה דיין ויוסף אלמוגי, המסוגלים לערער את עגלת מפלגת־העבודה, אם יחפצו בכך. יצחק רבין נמצא עתה בין הפטיש (לחצים מדיניים מבחוץ) לבין הסדן (הסתערות מבית). כשדווקא מצא שפה משותפת, מבחינה פוליטית, בנושא מרכזי של הסדר והשעיית השיחות עם מצרים) עם ראש האופוזיציה, מנחם בגין.

— פיזמון חוזר של מבקר המדינה

☐ בדו"ל שלו לשנת 68/69 קבע המבקר: מערכת החשבונות אינה מעודכנת ופוגעת בפיקוח על הפעילות הכספית

☐ שנה לאחר מכן כתב המבקר: אין בטחון שהמציעים ציוד מיובא למשרד הבטחון נוקבים במחירים ריאליים

☐ זמן קצר לפני המלחמה קבעה ועדת הכספים, בדיון על דו"ח המבקר: ההוראות בדבר אחזקת ציוד לחימה — מיושנות

מאת אריה אבנרי

כמו בכל שנה, נתלוו פירושים שונים להערות אלה או אחרות של המבקר, שנכתבו בהתאפקות רבה ובגיסוח כוללני, אשר אינו מפרט שמותיהם של אישים. עובדי ציבור וחברות, שהיו מעורבים במקרים שבהם טיפלה הביקורת.

כמו בכל שנה, הופיע מבקר המדינה ד"ר יצחק נבנצאל, במסיבת עתונאים ורואיין בכלי־התיקשורת, במטרה „לדלות" מפיו מידע נוסף שלא הוזכר בדו"ח, או לקבל את חוות־דעתו לגבי פרשיות אקטואליות רבות. הסערות, באחרונה את הציבור הישראלי.

אבל שלא כמו בכל שנה, נראה, כי הפעם קיימת אווירה מיוחדת סביב ממצאי הביקורת, בעיקר משום שהמבקר אינו מטפל ב„כספות [...]

אריק שרון
לניקויים ובזבוז

פיצוי מיוחד

המרחק הגאות

סכומים מופרזים

מצב חמור

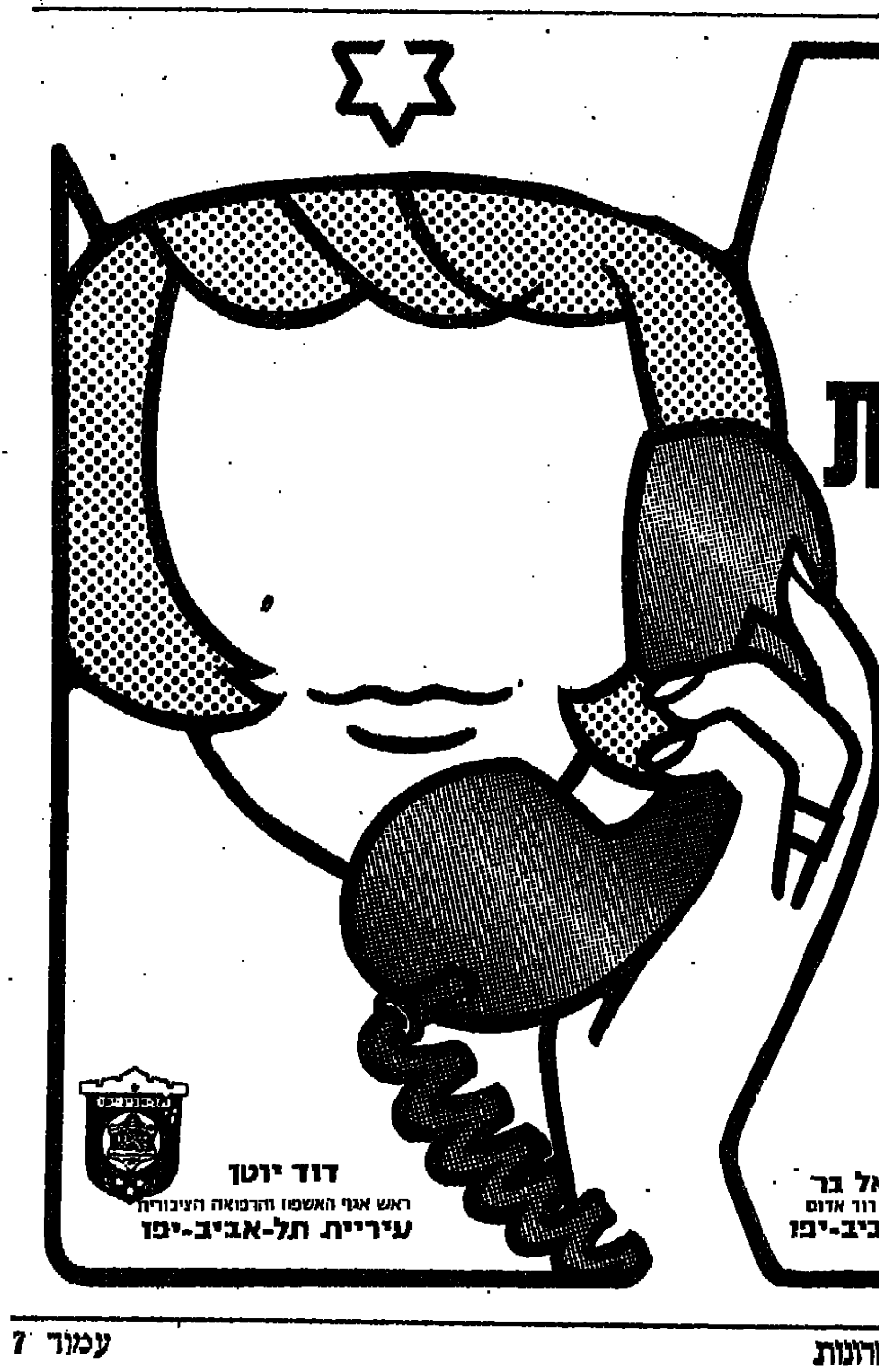

4 מוקדי אמבולנסים להצלת נפשות בתל־אביב־יפו

ביזמה משותפת של עיריית תל־אביב—יפו ושל מגן־דוד אדום בת"א, **הופעלו לאחרונה ארבעה מוקדי אמבולנסים** וזאת על מנת לאפשר היענות מהירה יותר לקריאה לעזרה.

הפעלת המוקדים הנוספים **תקצר בהרבה משך ההמתנה לאמבולנס,** דבר שיש לו לפעמים חשיבות עליונה מבחינת הצלת הנזקק לעזרה. זה שרות נוסף של מגן־דוד אדום ועיריית תל־אביב—יפו לאזרחי העיר.

אלה מוקדי האמבולנסים:

* רחוב מזא"ה 13, תל־אביב (תחנה ראשית)
* יפו, רחוב ארליך 8
* רחוב גיבורי ישראל 60, מול היכל הספורט
* אוניברסיטת תל־אביב

פריסה זו של מוקדי האמבולנסים, מאפשרת הגעתם במהירות האפשרית לבית הנזקק לעזרה, מבלי להתקע בפקקי תנועה.

הטלפונים לקריאת עזרה: 101, או 292222

בתחנה הראשית ברחוב מזא"ה, משם יכוונו באלחוט האמבולנסים המצויים במוקדים האחרים על פני העיר.

מיכאל בר
יו"ר מגן דוד אדום
בתל־אביב־יפו

דוד יוטר
ראש אגף האשפוז והרפואה הציבורית
עיריית תל־אביב־יפו

מכירת רכב
גם בתשלומים נוחים

סובארו · סוסיתא · סיטרואן CITROËN · פולקסווגן · סימקה · קרייזלר · מורד · מאטי · קונטסה · רנו · פג'ו · אופנועים וקטנועים · מקררים · רהיטים לקנות · כלי נגינה · שרותים · תשיעים למכירה · רהיטים

هكذا من الأصل

אל השוק המשותף

תהליך ההסתגלות שלנו למצב החדש חייב להתחיל מייד, וככל שנהיה מודעים יותר לסיכויים ולסכנות שבו — כן ייטב לנו

מאת דב גנחובסקי

פנייה ראשונה שפנתה ישראל לשוק, ב־1960, נדחתה בעודה על לשוננו. אז לא היו אלה בעיות של ערבים ושל נפט. השוק המשותף בן השנתיים זקוק היה לגיבוש עצמי פנימי משלו, ולא היה מעוניין בפתיחת דלת — ולו סדק בלבד — למדינה רחוקה ובלתי־חשובה כישראל. שנתיים וחצי התדפקה ישראל על הדלתות הנעולות, תוך ניצול כל אמצעי שעמד לרשותה בבירות מדינות השוק — שאז היו שש בלבד; תוכחת כדאיות באיטליה; פריטה על נימי התחייבויות היסטוריות בגרמניה; ידידות עם צרפת; והמוכחת של הולנד.

כך או כך, בסוף 1962 הגיע לבריסל שר־האוצר דאז, לוי אשכול, ובראשם גדול נפתח המשא־ומתן הפורמאלי בין ישראל לשוק. בישראל, כרגיל, הילכה אופטימיות מרובה. היו שדיברו על הסכם התקשרות עם השוק — לדרגה אחת פחות מחברות — ותארו בצבעים ורודים עתיד מזהיר להשתלבות כלכלית באירופה. מי שלא התלהב היו... האירופים. שוב חלפו כמעט שנתיים, ההר הוליד עכבר קטן, ואם תרצו — קטן מאוד. הסכם־הסחר הראשון בין ישראל לשוק נחתם באמצע 1964. עקיבא גוברין, אז שר בממשלת־ישראל, נסע לבריסל לחתום.

ההסכם שעליו חתם גוברין היה הסכם־סחר ללא העדפה. ההקלות שניתנו במסגרתו ניתנו, בעצם, לכל מדינות העולם. במיוחד לישראל ניתנו בו הנחות מכס, בשיעור ממוצע של 20 אחוז, ל־21 מוצרים בלבד. ההסכם היה לשלוש שנים בלבד.

עם כל חוסר משמעותו והיקפו המצומצם של ההסכם, התברכו בו אלה שחמש שנים קודם לכן התחילו את המישחק על השוק, אותו קומץ פקידים בכירים בישראל, חברי ועדת המנכ"לים לנושא השוק המשותף ופקידי המחלקה הכלכלית של משרד החוץ. לגביהם היתה זו רק התחלה.

צרפת „שמה רגל"

ב־1967, בעיצומה של מלחמת ששת הימים, פג תוקפו של ההסכם מ־1964. ישראל הגישה בקשה להסכם סחר חדש, הפעם הסכם עם העדפה, עם הטבות ממשיות. מועצת השרים של השוק, אחרי כמה „מסירות" של הנושא ממנה למועצת השוק ותחזור חלילה, אישרה עקרונית. צרפת של דה־גול, שחדלה מלהיות ידידה באותם ימים עצמם, „שמה רגל". כיוון שצרפת ניגנה אז כינור ראשון בתזמורת השוק, נתקע העניין לשלוש שנים. ב־1970, כאשר כוכבה של צרפת בשוק דעך במקצת ועלה כוכבה של גרמניה ובריטניה, אירלנד ודנמרק כבר היו ממש בתהליכי הכניסה לשוק, בהגדילן אותו משש לתשע מדינות, נחתם סוף סוף הסכם העדפה.

הסכם־ההעדפה, שנחתם ב־1970, העניק לישראל, כשמו, מעמד מועדף בשוק המשותף. השוק העניק לישראל הקלות משמעותיות במכסים על יצוא ממנה בערך של כ־80 מיליון דולר. ההקלות מוגבלות למוצרי תעשייה ושלושה מוצרי חקלאות: אשכוליות, תפוזים ומיץ־אשכוליות. מקבוצת מוצרי התעשייה נעדרים לבידים, ברום וכמה מוצרי טכסטיל, שכן תעשייני השוק, שחששו לתחרות, התנגדו לכך. הוא הדין לגבי מרבית מוצרי החקלאות. כאן, במוצרי החקלאות, למדו החקלאים הישראליים מונח חדש: „מחירי מינימום". התפוזים והאשכוליות, שנהנו מהעדפה, נהנו ממנה על תנאי שמחיריהם בשוק המשותף יהיו שווים או מעל למחיר המינימום. ואם, חלילה, יפול מחיר התפוזים הישראליים בהמבורג או ברוטרדאם מתחת למחיר המינימום. לא רק שמתבטלת ההנחה במכס, אלא שיש לשלם קנס, השווה להפרש בין המחיר המושג למחיר המינימום.

השוק המשותף על עקרון בלתי כתוב של איזון: קח ותן, שמור לי ואשמור לך. בתמורה להקלות על יבוא אליו בשווי 80 מיליון דולר, מקבל השוק הקלות ביצוא לישראל בערך דומה. ההבדל העיקרי בין השוק הענק וישראל הזעירה הוא בכך שהשוק מעניק הנחות מכס של כדי 50 אחוז, וישראל של 10 עד 30 אחוז בלבד.

עם כניסת הבריטים (והאירים והדנים, אבל לא אלה היו מקור לבעיות) לשוק המשותף, מסתבכים העניינים כמה מונים.

בריטניה היתה והינה שוק חשוב ביותר ליצוא הישראלי, ותהליך ההתאמה בין מה שהיה בבריטניה קודם להצטרפותה לבין הוראות השוק הוא יגע ומסובך, ומלווה כמה מלחמות של ממש. קרב־אדירים אחד, על מוצרי הכותנה, נוהל במסגרת גאט"ט, הסכם הסחר והמכס העולמי, וסופו בפשרה שלמעשה היוותה נצחון לא קטן לישראל. אותם ימים חדלו „אנשי השוק" בשגרירות ישראל בבריסל לקנא בעמיתיהם בלונדון. הם נעשו אחים לקושי העבודה, ובירושלים, בלשכות מנכ"לי המשרדים הכלכליים, במשרד־החוץ ובמטה סחר־חוץ, הגיעו יותר ויותר מבטים מוטרדים לעבר הלוח שעל הקיר. ההסכם מ־1970 נחתם לתקופה של חמש שנים. נאמר בו כי שנה וחצי לפני שתוקפו פג, יש לפתוח במו"מ להסכם חדש, רחב יותר. אם הלוח התלוי הוא של „אגרסקו", חברת היצוא החקלאית, למשל, התזכורת אינה רק כרונולוגית.

לשוק היה זמן

בתחילת שנות ה־70 כבר לא היינו פופולאריים במיוחד בבירות אירופה של השוק. היו שעייפו מאיתנו, היו שנאו אותנו כליל, ולשוק גם יותר היו בעיות חמורות וקשות יותר מאשר ישראל. הישועה באה ממקור בלתי צפוי לחלוטין: שר החוץ הצרפתי מוריס שומאן, מציע במארס 1972 להקים איזור סחר חופשי בין מדינות אגן הים התיכון והשוק המשותף, כאשר המו"מ יתנהל עם כל מדינה בנפרד, אולם במקביל. עד יוני 1973 עסקו הכל בהגדרות, בהכנת עמדות, בבירור הליכים. גם האירוקרטים בבריסל, גם הביורוקרטים בחמש בירות מדינות אגן הים התיכון שהיו נכונות למו"מ: ישראל, ספרד, מארוקו, תוניסיה ואלג'יריה. מבין החמש, היו שלבים מסויימים של מו"מ ההכנה, בהם היו הקשרים הלא רשמיים בין שתי המדינות בשתי קצות הים התיכון הדוקים למדי. ספרד וישראל מתחרות בשוק המשותף בחריפות רבה כאשר כל אחת רוצה למכור לעקרות־הבית שלו את הדריה. אולם דווקא בבריסל מצאו נציגיהם לעיתים קרובות לשון משותפת, במידה לא קטנה תודות לכך ניתן היה ביוני 1973 לפתוח במו"מ רשמי.

לפי לוח הזמנים שנקבע, צריך היה לסיים את המו"מ ולחתום על ההסכמים החדשים עד סוף 1974. מלחמת יום־הכיפורים והתוצאותיה, כנפט, אינפלציה, ערבים וכל השאר, עשו את שלהם, מה גם שלשוק המשותף היה זמן. לנו אצה הדרך — אך לא לאנשי השוק. עוד חצי שנה עברה.

ב־11 במאי חתם שר־החוץ, יגאל אלון, על ההסכם החדש. אלון דיבר בבריסל על יחסים, על קשרים מדיניים, אפילו על שלום. החותמים מטעם השוק ניסו למעט בהתלהבות: הערבים מצויים בסביבה. ובכלל, ישראל, אינה אלא פסיק קטן עבור השוק הענק. כל זה אינו מעניין כל כך את הישראלים, הנראים ברקע התצלומים. מאחורי היושבים לשולחן החתימות, הללו — אנשי האוצר, משרד המיסחר והתעשייה, משרד החוץ והשגרירות בבריסל — שבעי רצון. הם הגיעו, בעקשנות מרובה, לעיתים תוך הימורים מסמרי־שער בחוצפתם, תמיד תוך דבקות ביעד, להסכם שהוא בהחלט הטוב ביותר שאליו ניתן היה להגיע: יצירת איזור סחר חופשי לשוק המשותף ולישראל.

איזור סחר חופשי, כשמו, משוחרר מהגבלות מכס בין המדינות החברות בו. במיקרה שלנו לא לגמרי, שכן עיקר החופשיות תהיה לגבי מוצרי תעשייה. לגבי היצוא החקלאי יוגדלו ההנחות הקיימות במכסים, אולם יישמרו מחירי המינימום, תוך כדי הבטחה לבחינת השיטה מחדש כעבור שנתיים.

ברור גם כי העסק לא יופעל מייד. ההורדות במכסים תבוצענה תוך תקופת־מעבר קצרה מצד השוק המשותף, ארוכה מצד ישראל, וסופן יהיה ב־1989. השוק רצה את סוף התהליך ב־1985, והישראלים רצו כמה שיותר מאוחר. התוצאה — אף היא הישג לא קטן — 1989.

מי ייהנה, מי יפול

הנהנית המיידית מההסכם החדש תהיה התעשייה הישראלית. אותם מיפעלים, שהגיעו כבר כעת עם הגבלות המכס, לשוקי השוק המשותף, יוכלו, כעבור תקופת המעבר, לערוך מחדש את הקלקולציות שלהם. כושר התחרות שלהם יגבר. לחקלאות יהיה המצב פחות טוב, אולם לא בהרבה יותר גרוע מכפי שהוא היום. מאידך, תצטרך ישראל להוריד את תעריפי המכס שלה הרבה יותר לאט. כמובן, כך שאין טעם להמתין בקניית הנעליים האיטלקיות או המכונית הצרפתית עד אז. מה גם שהאוצר שלנו, כדרכו, יקזז לא מעט הורדות המכסים במיסים חדשים — ראש וראשון להם מס־ערך־מוסף הבא עלינו לטובה, ולא במעט „תודות" לשוק המשותף.

נתפוס נשימה ארוכה־ארוכה ונקפוץ ל־1980. נדלג על שלבי־המעבר הכאובים והקשים. כיצד ניראה אז, כשההסכם החדש קוטל במלואו ובהנחה שכל השאר, המלחמה והשלום, היחסים עם שאר חלקי העולם וכו', לפחות אינם גרועים משהם היום?

● תוצרת תעשיית השוק המשותף תיכנס לישראל ללא מכס, ללא הגבלות. בדרך כי, בלשון כלכלנים, הדבר ימנע עליית מחירים ויוזיל את תשומות הייצור המקומיות והמיובאות כאחת. אולם אותו תהליך עצמו יגזור כלייה על אותם ענפי תעשייה, שאין להם סיכוי להתחרות ביבוא מהשוק, או שלא ידעו בעוד מועד להסתגל אליו. החלשים ישלו בצידי הדרך, אחרים, כמאמץ קשה אך כדאי, יתאימו עצמם. יותר מכל ייהנו הענפים בהם יש לנו יתרון יחסי — מוצרי חקלאות מסויימים, סוגי אופנה מסויימים, מוצרי כימיים ואלקטרוניקה. בהם יש לנו מה להציע תוך כדי תחרות עם השוק.

● הסל הקטנת הייצור לשוק המקומי, חוץ ייצוא ויק כדי לצאת ידי חובה, וכדי שמישהו באוצר יוזיל מבסוט, הייצוא יהיה לשוק בן 300 עד 350 מיליון נפש, בו צריך יהיה להתחרות עם התעשיות המקומיות — אבל במצב מועדף כלפי מתחרים כאמריקאים או כיפאנים.

● הוא הדין בחקלאות. כיוון שהאקלים באירופה לא ישתנה, יגדל הביקוש לירקות שלא בעונה ולפירות הסובטרופיים של ישראל. שימורי חקלאות, „הבן החורג" ביצוא החקלאי כיום, יקבלו סיכוי חדש.

מה עד 1989?

● אבל, נהיה פתוחים וחשופים. זה אולי טוב לצרכן הבודד, שיקבל סוף־סוף מוצרי איכות הן מהייצור המקומי והן מהיבוא; אך זה יקשה על המשק הלאומי. אפשרויות המלחמה באינפלציה, אפשרויות שיפור מאזן התשלומים, תהיינה מוגבלות יותר, קשות יותר. מערכת המיסוי תהיה תואמת את זו של השוק, וכושר התמרון של המדיניות המקומית יוגבל. ובהפעלת מדיניות מקומית יהיה צורך, כדי למנוע החרפת בעות כאינפלציה וכמחסור בכוח אדם כתוצאה מאווחה פתיחות.

ככל שנהיה מודעים מוקדם ככל האפשר הן להזדמנויות והן לסכנות שטומן בחובו העתיד לנו ולכלכלתנו, כדי שנוכל לנצל את מירב ההזדמנויות ולצמצם את איסת מירב הסכנות — כן ייטב. תהליך זה חייב להתחיל מייד. אין זה תהליך שאפשר להשאירו לסמוך לתום התקופה. אז יהיה מאוחר מדי. אם נדע כיצד לעשות זאת. עשוי ההסכם החדש, באמת ובתמים, להכניסנו לאירופה. לנו אין ברירה. הקשר עם השוק הוא חיוני עבורנו. לשוק יש ברירה, או היתה לו. שכן במידה לא מעטה אנו מעמסה עבורו. היוזמה, ההסתגלות, מיצוי כל האפשרויות עד תום — כל אלה בידינו שלנו.

נצל את מחירי המלאי הקיים של מסחריות האיכות:

FIAT 238

„פיאט 238" בשני דגמים:
מסחרית סגורה* קבינה סגורה
החל מ- 42,400.- ל"י
אפשרות לתנאי תשלום מיוחדים

- כושר העמסה למעלה מ-1000 ק"ג, נפח 6.5 מ"ק.
- מנוע חזק המותאם לנסיעה למרחקים קצרים וארוכים.
- נפח מנוע — 1438 סמ"ק, בעל 46 כ"ס לבלימה.
- נסיעה שקטה וחלקה להובלת כל סוגי מטען, עדין וכבד.
- נוחות מאכסימלית לנהג ולנוסעים.
- דלתות נפתחות 180 מעלות — לנוחות בטעינה ובפריקה.
- מערכת חימום ואיוורור משוכללת (כמו למכונית פרטית).
- „רצפה" נמוכה המאפשרת טעינה ופריקה ללא מאמץ.

עובדי מתכת

פועלים/ות

שליחים/ות

ספרים/יות

חשמלאים

מנהלי/ות חשבון

יהלומים

עוזרות ומטפלות

אמריקאיות

אלפא רומיאו

אוסטין

אופל

ביקוש רכב

שרותי רכב

N.S.U. - אוד'

אביזר החודש בחנויות סיבוב

ב.מ.וו.

דאף

דופין

הילמן

לארק

טריומף

מוריס

וולבו

ווליט

מיני-מיינור

מרצדס

ווקסהול

מסחריות

טנדרים

רכבות היום

ימי א'

רכבות היום

ימי ו' וערבי חג

מבני תעשיה

בתי מלאכה

מחסנים

מגרשים

חנויות

עסקים

הצעות עבודה

גזירה/תפירה

השכרה לעבודה

ביקוש עבודה

זבנים/ות

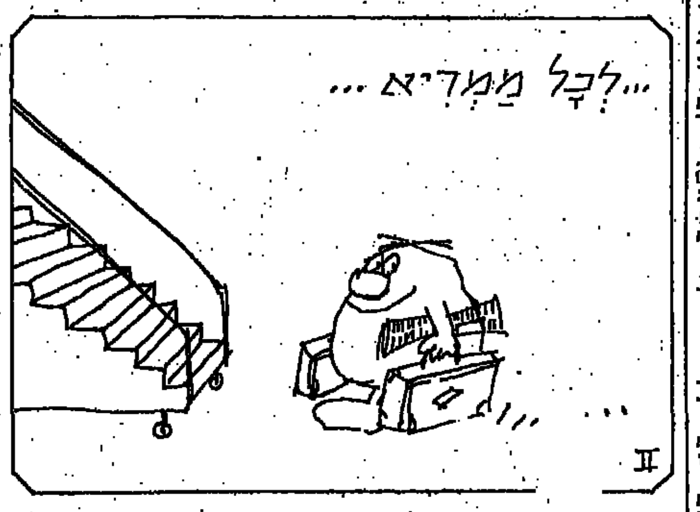

העולם איננו דו־קוטבי

המימשל בכבלי המפלגות

שיתוק חושי הממלכה

חשבון־נפש אידיאולוגי

(המשך בעמוד 18)

שי נהדר

אוטומטים לנס קפה ולסוכר

פאר תוצרת אנגליה

שי חינם:

לכבוד "אלעזר", סוקולוב 101, תל־אביב, טלפון 446259.

שם פרטי ... משפחה ...

עיר ... רחוב ... מס' ...

חודש ההזדמנויות ברמת־גן

בחנות הרהיטים החדשה

ROME

ברח' ז'בוטינסקי 36 רמת־גן

שימו לב!!

חדר שינה קומפלט

תוצרת חוץ, מודל 75

פתוח עד 20.00

גנבה בירושלים סוסיתא סטיישן

עקב מחלה, למכירה קיוסק

18 מ"ר, ציוד מלא בקרית יובל

טלפון: 02-418972

למכירה שותפות

לפנות: "ידיעות אחרונות" בחניה

هكذا من الإصل

דירות להחלפה

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

דירות מרוהטות

דירות בדמי מפתח

1-1½ חדרים

2-2½ חדרים

דירות בשכר חודשי

מיהו יהודי — ומהי שרירות

מ. פ. עלה לישראל מתוך בחירה חופשית, ב־1971. עלה — זה נכון, אך טרם הוכר כעולה. במשרד הפנים יש ספקות אם אומנם חוק־השבות חל עליו.

מכל מקום, מ. פ. בא לישראל כיהודי. הוא נולד בגרמניה הנאצית, אמו יהודיה, אביו לא היה יהודי, ומשנפטר אביו החליט לבוא ל„ארץ אבותיו", לארצו של העם שבשל הקשר אליו אמו נרדפה — ואביו, שלא היה יהודי אך נשוי ליהודיה, נאלץ לברוח על נפשו.

במשך כל ימי המלחמה, בעוד האם במחבוא, נע האב ממקום למקום, ובכל לילה ישן במקום אחר, על מנת להתרחק מעיני השלטונות. תוך כך הוסיף לשמור קשר עם אשתו, ישירות או באמצעות חברים, ולדאוג לקיומה. נאמנותו ומסירותו של הבעל היא־היא שגרמה לכך שאחרי המלחמה, המשפחה התאחדה שנית. וכאמור, עם מות האב, ברור היה למ. פ. כי עתה השעה לבוא לכאן.

□

למרות שלא קיבל חנוך יהודי מסורתי, החל עם בואו ארצה לחפש דרכו ליהדות, ומאז הוא מבקר באופן קבוע בבית־כנסת.

מ. פ. עובד בתל־השומר כאח מעשי, עבודה מועילה וחשובה לכל הדעות. משהגיעה השעה לשלם לו משכורת, נאמר לו בתל־השומר, כי כתושב זמני אי־אפשר לשלם לו. עליו להיות תושב קבע או אזרח.

מ. פ. הרוצה להיות אזרח לפי חוק־השבות, פנה להסדיר העניין במשרד הפנים. הוא סיפר להם, כי נולד בגרמניה לאם יהודיה ולאב שאינו יהודי, וכי על־פי כל החוקים הידועים לו הוא יהודי לצורך חוק־השבות וברצונו להיות עולה.

כאן, למרבה הפתעתו והשתוממותו, החל [illegible].

ראשית דבר, נתבקש להביא הוכחה כי אמו יהודיה. סביר. הבחור פנה לרשויות גרמניה והביא תצלום מאושר של תעודת־זהות של הרייך, המעידה כמאה עדים על יהדות אמו. זו תעודה שמוטבעת בה האות J ל־יודה, לרוחב התעודה, וכן כתוב השם לוטה־שרה (השם שרה הוסיפו לשמה של כל יהודיה בימי הרייך השלישי לשם זהוי נוסף).

התעודה הגיעה — ומ. פ. בא למשרד הפנים עם „תעודה רשמית", כנדרש בחוק, ואשר משמשת ראיה כי אומנם אמו יהודיה. אך הפקיד הזריז ברמת־גן החליט שלא די בכך וביקש תעודה נוספת המעידה על יהדות האם (ותצלום המיסמך וכן שאר המיסמכים המוזכרים להלן מצויים במערכת — ש. א.).

מ. פ., שהוא צעיר אופטימי וסבלני, לא סירב ושוב פנה לרשויות המתאימות והביא תעודה רשמית מהקהילה היהודית בקלווה המעידה, כי האם מוכרת להם וכי היא יהודיה.

מרוצה הלך ידידנו מ. פ. למשרד הפנים עם מיסמך רשמי נוסף, עתה מטעם מוסד יהודי, המעיד על עובדת היות אמו יהודיה. אך הפקיד שלנו ברמת־גן, נציג החוק הישראלי ונציג מדינת היהודים, האחראי על ביצוע חוק־השבות, עדיין לא אמר די. הפקיד החרוץ, אשר בימים אלה, באין עליה רבה ארצה, עתותיו בידיו בשפע ויכול לעיין בכל מקרה בקפדנות לבל, חלילה, יזכה באזרחות ישראלית מי שחשוד בעיניו שאמו העמידה פני יהודיה בתקופה הנאצית בגרמניה — החליט כי שני המיסמכים הרשמיים אין די בהם וביקש מסמך נוסף.

מ. פ. אדם עיקש, ובעצם עיקשותו וסבלנותו יש כח כבר כדי להעיד, כי בן הוא לעם קשה עורף. הוא לא הפך את שולחנו של הפקיד, לא הרים את קולו, לא איים בבג"צ, אלא טרח טירחה נוספת ופנה לבית־הדין הרבני בבדן שבגרמניה, לקבלת אישור נוסף ליהדותה של האם.

□

עתה היו בידי מ. פ. שלושה מיסמכים רשמיים, תעודת־זהות של הרייך השלישי המעידה על יהדות האם, תעודה מהקהילה היהודית מקלווה, ותעודה מבית־הדין הרבני בבדן. נוכח כל אלה לא יכול היה יותר הפקיד החרוץ ברמת־גן להטיל דופי בעובדת היותה של לוטה פ. שרה יהודיה.

ובכל זאת, הפקיד של משרד הפנים שהוא [illegible], הוא מצא דרך נוספת להתחכם לו, למ. פ. ואמר לבחור: „בסדר, עכשיו אני כבר יודע שהגברת הזו היא יהודיה. אבל מנין לי שאותה אשה היא באמת אמא שלך?"

שאלה מאוד פקחית אומנם. בתעודות שלו כתוב שם אמו. השם זהה לתעודות שהביא והמעידות על זהותה של האם, כרשום בתעודות שלו. אך הפקיד לא מסתפק בכך.

לא תאמינו, אך הבחור שלנו לא נשבר עדיין. שוב פנה לגרמניה — מזל ששם הדברים מסודרים — והביא תצלום רשמי מאושר של תעודת־הלידה שלו מימי הרייך השלישי, תעודה המעידה ללא צל של ספק, כי אמו היא אותה אשה שהתעודות מעידות כי היא יהודיה.

כאמור, מ. פ. נולד בתקופה הנאצית בימי הרייך השלישי. למען הגנה על הילד בימי חירום ורדיפות, דאגו ההורים שבתעודת־הלידה לא ירשם הילד כיהודי. הם אף טבלו אותו לנצרות למען הצלתו.

אם ביום־הכיפורים אומרים את תפילת „כל נדרי", אשר חוברה ע"י האנוסים בספרד, הרי שזו נוצרה גם בשביל אנשים כמו מ. פ. ואפו, הבחור בשום שלב לא העלים את הספור וכל מי שיודע מה קרה ליהודים בגרמניה הנאצית מבין מה קרה למשפחת פ.

כל אחד? — לא! פקיד משרד הפנים של מדינת ישראל, של מדינת היהודים, אינו מבין. הפקיד הודיע למ. פ.: נכון שאמך יהודיה. נכון שהאשה שאתה טוען שהיא אמך היא אומנם אמך. אך לא נקבל אותך עד אשר תתגייר. חוץ מזה אני לא מטפל בתיק שלך יותר. עליך לנסוע לירושלים ביום פלוני, למשרד אלמוני, לשם סידור העניין.

מ. פ. ביטל יום עבודה ובא לירושלים ביום הקבוע למשרד הקבוע ומצא, כי שני הפקידים העוסקים בעניינים מסוג זה כלל אינם במשרד, כי באותו יום שניהם נסעו ליום־עיון.

כאן עלינו להוסיף פרט פיקנטי. כאשר בירורנו מצידנו במשרד בירושלים בדבר גורל התיק ומדוע הפקידים אינם במשרד ביום של קבלת קהל, השיבו לנו, שאפילו אם הפקידים היו במשרד לא היתה בכך ישועה למ. פ., מפני שהם בלאו הכי החזירו את התיק לרמת־גן.

סיפור זה סיפרנו במלואו למר חיים קוברסקי, מנכ"ל משרד הפנים ואחד הפקידים היעילים וההוגנים במדינת ישראל, על מנת שיבדוק העניין וכן הסמכויות המיוחדות שפקידי משרדו נוטלים לעצמם ודרכי־עבודתם. אין לי ספק, שמר קוברסקי יעשה מלאכתו כראוי ואני מקווה שבעייתו של מר מ. פ. תיפתר במהירות, בלא שנאלץ לפנות לבג"צ בנדון.

□

אך פתרונה של בעייתו של איש אחד אין בה כדי לעקור משורש שיטה לקויה, תפיסת־עולם של שרירות ביורוקרטית שתלטנית ושוגעת. מנסיוני נוכחתי, כי פתרון שקט של בעייתו של פרט זה או אחר אומנם שומרת על השקט ופותרת בעיה אישית, אך אינה עוקרת את הפסול שבשיטה.

הואיל ומקרים מסוג זה מצטברים על שולחני, ורב מספר הפרטים הנאבקים על זכויותיהם בשל פגם זה או אחר שמוצאים בהם פקידים, הנוטלים לעצמם שיקול־דעת שרירותי — אין בפנינו דרך אחרת אלא מתן פומבי לדברים.

ודאי זכור לציבור סיפורה של סוזן באום, שבאה מארה"ב ואשר גרשו אותה מהארץ מיד עם הגיעה ללוד ומנעו בעדה מלפגוש את הוריה, אזרחי ישראל החיים באילת, מפני שפעם התרועעה עם קבוצת צעירים של „יהודים למען ישו". כדאי גם להזכיר שעניינה של סוזן טרם נסתיים בדרך מתוקנת, אף שפירסום הדברים והאהדה הציבורית לעניין מנעו מההורים הנפגעים מלעזוב את הארץ. והם עדיין מקווים לסידור הוגן של עניינם ועניין בתם.

כדאי שנזכיר, כי בעיות מסוג זה אינן בעיותיהם של מ. פ. או של סוזן באום או של אחרים המתדפקים על שערי הביורוקרטיה, אלא שלנו של כולנו.

היום תוכלו לרכוש מערכת יוקרה "אמבאסדור" ב־3,800 ל"י (והיא שווה הרבה יותר)

ידיעות אחרונות מיום 5.1.73

מעריב מיום 22.12.72

רהיטי אפרתי

תל־אביב: רח' הרצל 102, טל. 824777 | תל־אביב: תחנה מרכזית, רחוב הנגב 4 | חולון: ליד קולנוע ארמון, כיכר ויצמן 1

בדים וחולצות

לנשים ונערות
לעונת האביב והקיץ
במבחר גדול של דוגמאות
מעודפי יצוא

במחירי בית החרושת

פתח־תקוה: רחוב שטמפפר 30
רמת־גן: רח' סוקולוב 10, בחצר
הרצליה: רחוב ברנדייס 22
חולון: רחוב ההסתדרות 201

מכון מאיר — ללימודי היהדות
ע"ש אלעזר מאיר ליפשיץ ז"ל
למחפשי דרך ולמעוניינים בהיזכרות עם המורשת

עירית ראשון־לציון

ח' גינצשטיין
ראש העיריה

هكذا من الأصل

11 האלופים של לבקוביץ

נואת
יאיר עמיקם ונסים טאיטו

מלאכים בשמי מרום
ברננה נשאו קולם,
כשפניהם אל הדרום
אל עירו של אברהם...

אל תרוצו לחפש בין כתבי ביאליק או טשרניחובסקי כל הזמירות שמורות לאנשי באר־שבע, שהשורות הנ"ל לקוחות מתוך הימנון האליפות...

קשה להניח שהמלאכים ישאו קולם ברננה, אך אלפי אוהדים שרופים יתנו השבת את קולם. ועוד איך. ,,הכנו מחסן שלם של חזיזים". ,,שח לנו אוהד אחד, ,,אבל לא כדי לפצוע. חלילה... או להשליך למגרש, פשוט, כדי לשמוח..."

בפיהם שירי הלל
על הצוות שאומן,
שהצליח לחולל
את הבלתי־יאומן.

הבלתי־יאומן הוא זכייתה של הפועל באר־שבע באליפות המדינה לשנה זו. אם תשאל את השחקנים, הרי שהם ידעו שהם הולכים על אליפות. אבל, בכל זאת, זהו בלתי־יאומן.

דגלים אינם מתנוססים ונורות צבעוניות אינן תלויות מעל לרחובות. אבל כבר בכניסה אחת מרגיש באווירת־החג השוררת בבאר־שבע. נושא השיחה היחיד — הכדורגל. שמותיהם של 11 הבחורים ושל המאמן, אמציה לבקוביץ, נישא בפי כולם.

יצוג — וכבוד

כבר במוצאי־שבת, כאשר הוברר סופית, כי באר־שבע זוכה באליפות, ניתן האות לפתיחת החגיגות. למראה בתי־הקפה המלאים, נדמה לך לרגע, שאיש אינו עובד בבאר־שבע. הכל יושבים במקומות הריכוז הקבועים, מנתחים, מפרשים, מעריכים ומתכוננים.

,,הפועל" באר־שבע אלופה. לאדם מן החוץ, ואפילו הוא אוהד כדורגל, יקשה להבין לליבם של אוהדי הפועל המקומי. הקבוצה בשבילם זה הכל. שלא כמו בתל־אביב, חיפה, או כל עיר גדולה אחרת, אין לבאר־שבע ייצוג אחר בליגות העליונות, זולת הפועל. ולכן מקדישים לקבוצה זו הכל. אפילו אוהדי בית"ר באר־שבע (הנמצאת בליגה ב') יודעים להעריך את חבריהם מהפועל, והתפללו השנה לנצחונם.

איך נתאר לכם מה זה הפועל באר־שבע ואוהדיה? זה כמו, בעצם, בני־יהודה בשביל שכונת התקווה. זה יצוג. זה כבוד. זה תענוג. זה מתח. בקיצור — זה הכל.

זאת ידעו האלופים
וקהל האלפים
כל כוחם חיו נותנים
ולכן הם אלופים.

לא רק השחקנים נתנו את כל הכוח. גם קהל האוהדים. בסטקיית הנגב, בקפה לסרול, אצל האחים כהן, אצל בן־ציון בלומנפלד — שם תמצא את האוהדים האמיתיים. חולצות הפועל באר־שבע על חזותיהם. עיתון־ספורט בידם האחת, והשנייה ממלאת את טופס הטוטו. אבל תמיד יתפנו לשוחח איתך על הקבוצה שלהם. על הפועל.

מה תעשו במוצאי־השבת? ,,נשתכר, עונה אחד הצופים. אני לא יודע מה אעשה עם עצמי. אני ,,ארים' את הדיסקוטק. אני לא אשן ולא אוכל. רק אשמח ואשמח". זה הצופה שאף מגלה את אוזנינו על מחסן החזיזים. הוא לא מפחד. מאחר והם נועדו, כאמור, לשמחה.

ה,,סובלים" מהשמחה הם 11 האלילים — השחקנים. אפרים צבי, ברדה, עופר, אלון בן־דור. עבור לעמידת דום כשאתה מזכיר את שמם אדוני. אלה לא סתם אנשים.

עבודה מאומצת

אנשים או לא. קשה למצוא אותם ברחוב. מה הפלא? הרי הם חסים על גופם. אחד מהם רק יעז לצאת — ומיד יונף על כתפיים. הנה קחו, למשל, את אלון בן־דור. המסכן ברח אחרי המשחק האחרון. הוא התחתן השבוע ורצה להגיע אל אשתו כשהוא בריא ושלם. אחר כך, אולי, יעשה הפליה נפרדת לחברי'ה.

או אפרים צבי, למשל? מיד לאחר המשחק בשבת, רוקד על כתפיים, כשלפתע הרגיש איך שמאות ידיים (,,ממש הרצלים") נדחפות אל תוך חולצתו המיוזעת, ממש כמו שעושים לרקדנית־בטן... והמאמן לבקוביץ? איפוה הוא? הוא פשוט ברח מהקהל ומיהר אל אשתו, הממצאת ללידה בכל רגע. מאוהר יותר ישהימם ראש העיריה, אליהו נאוי, כיצד היה לאמציה זמן לאמן את הקבוצה ולחשוב גם על גידול המשפחה...

בקיצור, כמו שאתם רואים, קשים חייו של שחקן־אלוף. אבל יש גם צד חיובי לנושא. התמורה. או יותר נכון לומר התמורות. קאיד אבו־חמה, בדואי מהאיזור, נתן לכל אחד אלף לירות. מלך השערים מקבל מזגן. אחד מספרים הבטיח לשחקנים תיספורות חינם לכל השנה... המדרשה לניהול הבטיחה לימוד עד לתעודת בגרות. ושלא לדבר על נסיעה מובטחת לחו"ל ושאר תענוגות אחרים. ככה ייעשה לאיש שבאר־שבע רוצה ביקרו. והפעם לא מדובר באיש אחד, כי אם ב־11.

יציע מכובד

שניים ממצטייני הקבוצה, עופר וברדה, מנסים להישאר אדישים. ,,השקענו עבודה מאומצת וזכינו", אומר אליהו עופר, בעל מסעדה ומועדון בעיר. ,,היינו יציבים. ההנהלה היתה בסדר וזה מה שמביא את הנצחון". לידו עומדת אוהדת מספר אחד, רעייתו רינה. האם היא

[illegible]

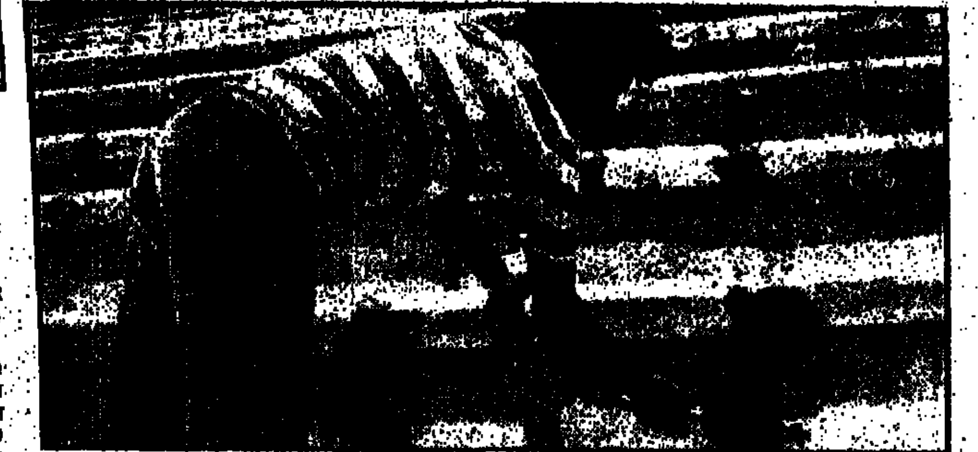
● פועל מתקן מושבים באיצטדיון באר־שבע לקראת המשחק ,,טכס ההכתרה" של הקבוצה המקומית בשבת

● השחקן אליהו עופר ומעריצה מספר 1 שלו — אשתו

[illegible]

INDESIT

משתתפת
במבצע הוזלה
בחודש מאי
הקניה הטובה ביותר!
ב־200 חנויות מובחרות ברחבי הארץ

הגיעו דגמי 1975

DARLING — ~~4150~~ 3750.- ל"י

MAXIMA — 2 כניסות נפרדות למים קרים וחמים — ~~4650~~ 4250.- ל"י

JULIA — ~~4000~~ 3600.- ל"י

VENUS — ~~4490~~ 4090.- ל"י

[illegible]

(רשימה חלקית)

פרקי היום בתנ"ך
[illegible]

המשנה היומית
[illegible]

הדף היומי
[illegible]

הלכה היומית
[illegible]

הדלקת הנרות
[illegible]

תורנות רופאים לפי המחוזות
[illegible]

תורנות בתי מרקחת
[illegible]

בתי־כנסת
[illegible]

תורנויות בתי חולים
[illegible]

הודות לתפוצת הענק של
הלוח הכפול
אתה נהנה מהצלחה מיידית
מעתה - אתה נהנה מיתרון נוסף:
הגרלה יומית של מכונית
AVIS* השכרת רכב
בין המפרסמים במדור ,,מכוניות" ו,,ביקוש רכב"
מכונית חינם ליממה — תוגרל בין המפרסמים בימי חול.
2 מכוניות חינם ל־2 יממות — יוגרלו בין המפרסמים בימי ששי.
★ בהתאם לתנאי השכירות — יכול לזכות בפרס רק מי שגילו למעלה מ־23 שנה והוא בעל רשיון נהיגה יותר משנה. הפרס לא ניתן להעברה.
הלוח הכפול
הלוח הנפוץ ביותר בישראל

דירות

קבלנים מציעים
[illegible]

דירות למכירה 3 חדרים ומעלה
[illegible]

וילות ובתים
[illegible]

هكذا من الإصل

אל־עוד שדה

קרוב לחצי מיליון פתרונות הגיעו אל חידון־הסמלים של „ידיעות אחרונות"

הפרס הראשון - מכונית „סוברו" - לרבקה כספי

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" —

אשה צעירה מרחובות, „כמעט" צברית („הגעתי לישראל כאשר הייתי בת שנה") ואם לשניים, היא הזוכה בחידון הסמלים של „ידיעות אחרונות" ואין צורך להדגיש, כי היא מאושרת על הפרס הנפלא שנפל בחלקה: מכונית סובארו חדשה ומשוכללת.

כאשר בישרנו לרבקה כספי, העובדת כפקידה במפעל תדיראן ברחובות, על הזכייה, היתה קשה להבין ולהאמין, אך כעבור דקות אחדות של שלווה, „התרגלה" לעובדה ופלטה: „יופי, זוהי מתנת הבאה בזמן הנכון למקום הנכון".

רבקה כספי, בת 42 ואם לרמי, בן ה־17 וליעל בת ה־14, היא משתתפת ותיקה בחידונים של עתוננו — „אך זוהי הפעם הראשונה שאני זוכה בפרס כלשהו", אחרי הדהמה מה הוסיפה הוך חיוך: „ראתי כי העוגה שבתי היא אשר הוציאה את המעטפה לזוכה, היא שהיתה לעזר".

480,920 פתרונות

חידון הסמלים של „ידיעות אחרונות" לשנת 1975 זכה השנה להצלחה בלתי־רגילה.

480,920 פתרונות, ששלחו הקוראים מכל רחבי הארץ ומחו"ל לחידון המסורתי, קבעו שיא חדש בפירסום בעתונות הישראלית.

בטקס ההגרלה, שנערך ביום שני האחרון, בבית „ידיעות אחרונות" בתל־אביב, השתתפו מנכ"ל איגוד המפרסמים בישראל, מר ברוניסלב טאו, העורך האחראי של העתון, מר נח מוזס, מרכז המערכת, מר דב יודקובסקי, המנכ"לים של חברת „יפנאוטו" בע"מ, מפיצי מכוניות סוברו בישראל, ח"ח דני ברקוביץ' וברונובסקי, מנכ"ל פרסום „אל רון", מר רון טייג ותנחום גורביץ', מנהל מחלקת המודעות. ההגרלה נערכה בפיקוחם של רואי החשבון של העתון.

בדברי־הברכה הקצרים שלו, הדגיש מר תנחום גורביץ' גם את עובדת היותו של עתון „ידיעות אחרונות" חלוץ רעיון חידון הסמלים, הוא הביע את שמחתו על כך, שמספר קוראים כה רב, אשר מספרו גובר והולך מדי שנה, משתתף במפעל המסורתי. מר גורביץ' הודה לכל אלה אשר תרמו לאירגון ולהצלחת המפעל. בשם חברת „יפנאוטו" אמר המנכ"ל, מר דני ברקוביץ', כי הוא שבע־רצון משיתוף־הפעולה ההדוק עם „ידיעות אחרונות" וסיומו לכך שהוא ממשיך במסורת במבצע החדש של „ידיעות אחרונות", „חפש ומצא".

אחרי הרמת כוסות, נערכה ההגרלה שנמשכה כ־10 שעות תמימות ובה נקבעו הזוכים בפרסים השונים מבין קרוב לחצי מיליון הקוראים, אשר השתתפו במבצע.

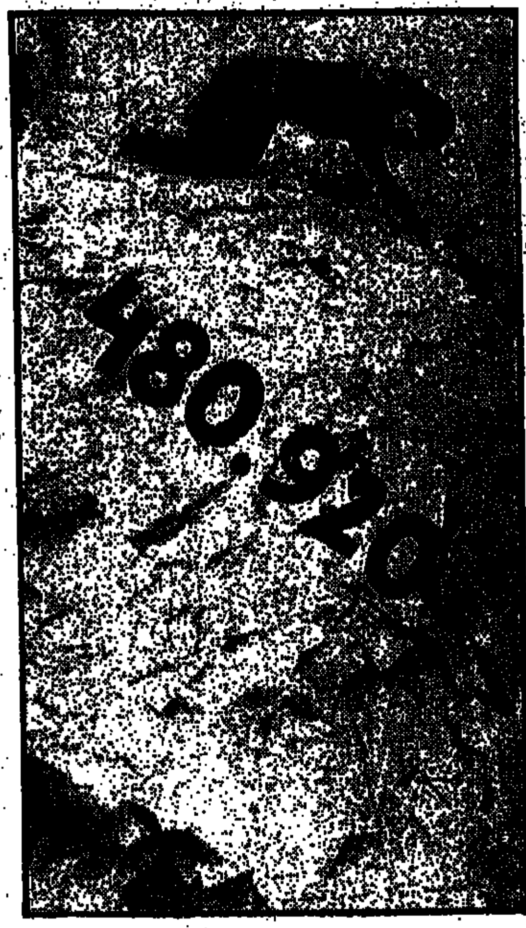

● „הרי" המעטפות

● הזוכה המאושרת רבקה כספי וילדיה רמי ויעל.

רשימת קוראי „ידיעות אחרונות" שזכו בפרסים של חידון הסמלים

פרס ראשי: מכונית „סופר סובארו" 4 דלתות
● רבקה כספי רח' הרשנזון 55 רחובות אצל חיימוביץ טלפון 950734.

מקלט טלוויזיה „זניט"
● צבי קובליך רח' הפלמח מס' 44 חיפה טלפון 04—241273.

תנור חימום „אייקל"
● סימה בן־נון רחוב פארן מס' 1 ירושלים טלפון 272327

תנור אפיה „בלרם"
● יוסף דאר רח' חיים חבשוש מס' 11 ת"א טלפון 51786.

תנור חימום קמין אמטון
● דליה סיסי רח' השומר מספר ב/6 הוד השרון טלפון 052—27204.

מכונת תפירה זינגר
● זאב וינר רח' הראשונים 34/15 אשדוד

נפטים לחדר שינה (כולל ביצוע) של ח.י. גולדה
● יעקב ספיר רח' גרנר מס' 20 רחובות.

תנור חימום דגם פנציקא
● אביטל וולקנפלד רח' קבוץ מורע ואר מורע טלפון 065—23071.

10 חליפות ג'ינס
● מוריס בניסה שכ' אורים מספר 4/28 נתניה.
● יעקב צייאלניק שכון צבא קבע מספר 5/ב', קרית ים ב' טלפון 714997.
● מטרן אבלין — לור רח' כצנלסון מספר 2/44 פתח־תקוה.
● עמליה פרנקו רח' הרצל 72, פתח תקוה.
● שמואל דוד רח' קהילת לבוב מס' 11 ת"א הדר יוסף טלפון 03—945481.
● דב סלקה רח' טאגור מספר 33 רמת אביב טלפון 410050.
● לאה אריאלי רח' רוטשילד מספר 40 ראשון לציון טלפון 948250.
● מיכאל גרוס רח' לכיש מספר 5 ת"א.
● ברוך גנץ רח' הגנה מס' 19 רמת גן טלפון 733371.
● ישראל בלינדר רח' גרוס 41 קרית שפרינצק חיפה טלפון 532960.

1 גריל לוקס „אמקא"
● יפה בן יוסף רחוב צירלסון מספר 9 פתח תקוה טלפון 906170.

2 מינוס גריל „אמקא"
● דבורה שיער ביתן אהרון כפר ויתקין טלפון 053—98905.
● שרה עזוז רח' הכנסת מספר 1 גבעתיים טלפון 732856.

3 טוסטרים פיצה „אמקא"
● אברהם אבן רח' חרוב מס' 8 חיפה טלפון 82870.
● מרטין דויטש שכון שביב מס' 103/6 הרצליה טלפון 985407.
● שלמה חרון רח' הפודים 42 א' רמת־גן טלפון 799536.

4 מוקצים אינפרא כל „אמקא"
● יואל בילו רח' שלמה בן יוסף מספר 7/13 אשדוד טלפון 055—23072.
● גבריאל פרייברגר משגב עם מס' 8 ת"א טלפון 824378.
● יוסף דרורי רח' דהומי מס' 22 ירושלים טלפון 416742.
● אריאלה מיכלין רח' כול מס' 37 ת"א טלפון 441929.

מצלמת „אוליטפוס"
● מנשה ציבולבסקי רח' הטיילת מס' 9 קרית ים טלפון 701715.

6 סוודרים תוצרת „גורפלטקס"
● אלי שרעבי, רח' הל"ה מס' 35 כפר סבא.
● מרגלית חון, רח' העצמאות מס' 312/4 ירוחם, טלפון 8599.
● מאיר ויטמן, שד' קוגל מס' 12 חולון, טלפון 848222.
● רחל בוקובזה, רח' הרואה מס' 88 רמת־גן טלפון 784875.
● יעקב מרמלשטיין, רח' דיזנגוף מס' 257 תל־אביב.

3 בגדי ים „גוטקס"
● שמואל מימון, מגדל־העמק מס' 557/2 טלפון 065־40031.
● משה מזרחי, רח' הרב עוזיאל מס' 14 פ"ת.
● מיכאל אופנהיימר, הבילויים מס' 60 רמת־גן טלפון 746025.

ספה סלונית דגם „ריפ"
● יהודית אניב, רח' סוקולוב מס' 38 נתניה.

שואב אבק גולדין
● אמנון שרעבי, רח' אחיעם מס' 3 ת"א.

6 קורסים השתלמות מקצועית „אורט ישראל"
● ברוך הלוי, רח' ברנר מס' 33 פתח תקוה, טלפון 910213.
● רחל שריבמן, בית אלפא, ד.נ. גלבוע.
● פלורי לוי, ירושלים מס' 8/28 עכו, טלפון 911043.
● מלכה רפאלובין, רח' כצנלסון מס' 73 גבעתיים, טלפון 722488.
● גיורא טבצניק, רח' קרול מס' 14 פתח תקוה טלפון 914671.

20 הטבאות של חנויות „מגור"
● יצחק ברונשטיין, רח' פנחס מס' 7 רמת־גן.
● אילנה תאשה, רח' יהושע חנקין מס' 4 רעננה.
● לאה גבעולי, רח' יצחק שדה מס' 12 נתניה.
● אילנה ליפשיץ, יהודה גור מס' 7 ת"א טלפון 257919.
● מזל אהרוני, אור החיים מס' 3 ירושלים טלפון 285357.
● אלה צטרינוביץ, רח' גרוזנברג מס' 20 ת"א טלפון 57414.
● שלמה מלר, רח' הרצל מס' 208/א' רחובות.
● יוסף קרס, רח' יוחנן מס' 5 רמת־גן טלפון 734285.
● ראובן קואנפר, רח' הרצל מס' 37 בתיים טלפון 867816.
● עדנה סיני, רח' העמק מספר 5 בתיים, טלפון 877934.
● יוחי וינשטיין, רח' בזל מספר 5/7 ב"ש.
● לוינה קסטרו, רח' מוהליבר מספר 14/5 פתח תקוה, טלפון 913329.
● איתן צוקר, רח' דיזראלי מס' 68 לוד. טלפון 967021.
● זאב יפה, רח' מירון מס' 10/14 נצרת עלית, טלפון 065־55983.
● ברכיה פוקס, רח' מונטפיורי מס' 20 פ"ת.
● עזיזה ויעקב כהן, נוה מדבר מס' 20 דימונה.
● גז מאיר, מס' אישי 2163011 ד.צ. 2701 צה"ל.
● חנה גרינברג, הטייסים מס' 33 ירושלים טלפון 64022.
● מיקי אלטרף, רח' ריש לקיש 5 ירושלים טלפון 64445.
● אבגי אברהם, רח' האשל מס' 57 קרית גת.

5 סוורטים מתנת „מ.ה.ר"
● דניאל עוקשי, שכון ג' מס' 104 ראש העין.
● יחזקאל אליאס, יציאת אירופה 13 חיפה טלפון 539980.
● אלקה שניידר, רח' נחמיה מס' 19 נוה שאנן חיפה טלפון 04־235298.
● נחן בכר, המגינים מס' 100 חיפה.
● אורלי מיכאלי, רח' ההסתדרות מס' 29/5 בית שאן.

מוליך חום „ד. מטלקס"
● ענת ענתבי, רח' שביל ההרדוף מס' 3 נהריה.

דוד חשמל „כרומגן"
● מרדכי דומב, רח' הדרים מס' 1 הוד־השרון טלפון 052/24719.

5 מערכות כלי איפור „חברת לון"
● מיכאל שלו, רח' השומרים מס' 5 רחובות טלפון 950723
● עמנואל וינל, רח' הירקון (אצל משפחת בן יקיר) מס' 202 ת"א
● עותר עמר, רח' יהודה הלוי מס' 17 ראש העין
● יהודית סלע, כפר ידידיה עמק חפר טלפון 053־27992
● נעם כפיר, רח' הגנב מס' 13 נתניה, טלפון 27435.

10 מערכות לשטיפת רצפה „מופ רודקס"
● נינה שיינר, רח' הפורצים מס' 15 נתניה טלפון 27853.
● אמנון שמיר, רח' רמברנדט מס' 11 ת"א טלפון 247319.
● רוחמה רודניק, רח' דיזנגוף 5 נתניה.
● שרון פרלמן, רח' עין חי מס' 7 הוד השרון.
● דן ערן, ההסתדרות מס' 4 גבעתיים טלפון 747219.
● אליהו טבול, רח' הכנסת מס' 35 גבעתיים טלפון 302773.
● שלום חדד, רח' ת"ז מס' 3/2 רמלה.
● צבי בלוצרצובסקי, רח' יבנאלי מס' 6 גבעתיים טלפון 747219.
● סנינה אבול, שד' בנימין 50.23 נתניה.
● אלי פרנק, רח' ראשון לציון מספר 14 נתניה טלפון 053־24974.

חדר ילדים מפלסטיק תוצרת „גולן"
● חנה סידלמן, רח' אבן גבירול מס' 157 ת"א טלפון 441705.

5 מערכות כלי מיטה של „כיתן"
● צלילה אמיר, רח' טמדר מס' 1 רמת־גן, טלפון 799006.
● פינחס ברלב, רח' רמז מס' 84 פתח־תקוה טלפון 903844.
● משה לאווין, מבצע סיני מס' 46/8 רמת יוסף, בת־ים.
● משה יורעאלי, רח' אילת השחר.
● ישראלית חסון, רח' סיני מס' 26/2 אור יהודה טלפון 752458.

עגלת תינוק „גורדיני"
● אסי לוי, רח' 103/2 אילת טלפון 059־6440.

10 שטיחונים „פלוה" חדר שינה
● עידית גורדון, רח' שמעוני מס' 9 באר שבע טלפון 754469.
● יצחק סולטניאן, רח' דוד רזיאל 272/3 קרית שמונה.
● שמואל רבינוביץ, רח' הרצל מס' 74 רעננה.
● ברכה שטיין, כפר גלעדי 12210 טלפון 067־40797.
● אילנה גולדברג, רח' כ"ט בנובמבר מס' 20 בת ים
● יצחק שור, רח' דגניה קרית חיים מס' 19/2 טלפון 04־721587.
● אברהם בן חרוש, רח' שיכון א' מס' 68 טבריה.
● רטה חונה, רח' שלמה המלך מס' 22/21 לוד טלפון 964631.
● כליפה אביקור, רח' העליה מס' 64/6 בית שמש טלפון 911776.
● חיה סינקלשטיין, רוברט סולד א' 31 קרית חיים.

10 סטים (חזיה + תחתונים), „הנרי ה־8"
● אדלה משיח, שיכון ב' 59 טבריה.
● שושנה פולק, רח' בורכוב מס' 41 ירושלים.
● ברקן שרה, רח' דור ודורשיו מס' 7 ירושלים טלפון 31363.
● יעקב ודליה דניאלי מס' 1148/34 אילת טלפון 2576.
● יעקב שולר, הדסים.
● רמונה לביא, רח' קריתי מס' 20 בת־ים.
● סלביה ישראל, רח' ברזוויל מס' 1 חולון טלפון 842083.
● אלורז יפה, רח' הפרח מס' 33 ראשון לציון.
● אבי סילבס, מעלה השחרור מס' 11 חיפה 664169.
● שמעון טל, סביון מס' 14 פתח־תקוה.

הודעות לזוכים תישלחנה בדואר לבתיהם

הצטרף עוד היום למבצע החדש של **ידיעות אחרונות** **חפש ומצא**

בין הפותרים יוגרלו 2 מכוניות, מקרר, מזגן, טלויזיה ועוד – תלוש החידון בעמ' 14

לחברת ביטוח
דרוש סגור
המשרד הראשי בתל־אביב
חשב
הכישורים הדרושים:
★ רואה חשבון או בעל השכלה מקבילה
★ התמצאות בחשבונאות של חברות ביטוח
★ נסיון בעבודות דומות
נא לכתוב בהקדם לת.ד. 22183 ת"א עבור „חשב" סודיות מובטחת

למפעל גדול בתל אביב
דרושה
מזכירה מעולה
לפנות ת.ד. 14038 ת"א עבור „17"

איש מכירות
לחברת אביזרים ורכב
פרטים נא לפנות
02-224703

דרושה
בחורה אינטליגנטית
תשלוטת בשפות אנגלית וגרמנית על בוריין, לעבודת מעניינת בחברת שרות. טלקס פרטיו.
שעות העבודה 7.00—14.00 אחה"צ, 6 ימים בשבוע. נסיון קודם בעבודה אינו הכרחי. תנאים מעולים למתאימות.
נא לפנות לטלפון 03—299161 לפגישה.

למשרד פירסום
דרושה פקידה

למוסד מסחרי גדול
דרוש עובד
בעל נסיון בסחר בינלאומי ובטוח. רצוי בעל השכלה בשטח זה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 866 תל־אביב, עבור מס' 178

למפעל תעשייתי ברחובות
דרושה
פקידה כתבנית
למחלקת המכירות
שעות העבודה 8.00—16.00
נא לפנות בכתב לת.ד. 1295, רחובות

למשרד פירסום דרושה
מזכירה כללית פקידת חשבונות
אחראית, מסודרת. רצוי נסיון במשרד, וכושר ארגון מעולה.
נא לפנות בכתב לת.ד. 23000 ת"א נסיון קורות חיים

למשרד ראיית חשבון
בותנים מרכזים
— 3 ימי עבודה בשבוע
המעוניינים יפנו בכתב, בצרוף קורות חיים לת.ד. 29523 תל־אביב

לדפוס גדול בתל־אביב
דרושים
1) דפס בלט
2) סדר יד
3) נער שליח
המעוניינים מתבקשים להתקשר טלפון: 58349, 59317, 730972

לחברת בניה גדולה
דרוש
מנהל עבודה מנוסה
(רצוי גם נסיון בבנית מתועשת) לעבודה בצפון הארץ
תנאים טובים למועמד המתאים
לפנות ת.ד. 20051 למספר 1496, תל־אביב

לחברת בניה גדולה
דרוש
מהנדס בנין
לתאום, תכנון ולארגון צוות לתכנון מבנים מתועשים, טרומיים וכו'.
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בעבודות תכנון.
פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 1071 גבעתיים עבור „מהנדס בנין".

דרוש
סורג למכונות
עגולות
טלפון 827461

לחברת היהלומים
ברמת־גן
דרוש
מנהל חשבונות
תנאים טובים למתאימים
טל' 02-224523

דרושים עובדים
מקצועיים ובלתי מקצועיים
למפעל דפוס
אזור 852494

למפעל מתכת דינמי בשלבי הקמה העוסק בטכנולוגיות חדישות
דרוש
מנהל משרד טכני
הכישורים: מהנדס מכונות בעל נסיון מעשי של 10 שנים בנהול משרד טכני לעבודות תכנון ושרטוט של חלקים כלים ושיטות, בענף המתכת.
תנאים: למועמדים המתאימים מובטח אתגר רב בעבודה, תנאי העסקה טובים וסיכויי קידום.
מועמדים בעלי הכישורים הנ"ל בלבד יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 6397 ת"א.
— סודיות מלמלא —

MILCHAN BROS, LTD.
REQUIRED
for approx. 6 months, starting mid-June
EFFICIENT EXPERIENCED
SECRETARY
for interesting work.
Qualifications:
★ Mother tongue English
★ 4 years' experience, preferably commercial
★ English typing, with knowledge of Hebrew
Good terms and condition.
Hours: 8 a.m. — 4 p.m.
Please contact Tel. 03-294602 or write to P.O.B. 20026, Tel Aviv.

למוסד צבורי בירושלים
דרוש/ה
עוזר להדרכה
הדרישות:
● השכלה תיכונית (תעודת בגרות)
● 3 שנות נסיון בעבודה מינהלית
● כושר לקיום מגע נאות עם עובדים וגורמי חוץ
● כושר הבעה בכתב ובע"פ
המעוניינים יפנו בכתב בצרוף תולדות חיים לת.ד. 919 ירושלים, עבור „עוזר להדרכה".

ללגית מפעלי סריגה וקונפקציה בע"מ
דרוש
מכונאי למכונות תפירה
בעל נסיון של לפחות 3 שנים
על המעוניינים לפנות בכתב לת.ד. 120 קרית־גת למחלקת כח אדם.

CONTROL DATA ISRAEL LTD.
קונטרול־דאטה (ישראל) בע"מ
רמת־אביב תל־אביב
דרושים

1 חשב החברה
התפקיד כולל נהול פעולות התכנון, ה־ בצוע והבקרה של כל הפעולות הכספיות בחברה וכן האחריות על הבקרה ה־ פנימית.
כישורים:
★ השכלה מקצועית בדרג של רואה־ חשבון או השכלה מקבילה.
★ נסיון של 5 שנים, לפחות, בתפקיד דומה.
★ כושר הפעלת צוות עובדים ויכולת נהול מו"מ עם בנקים וגורמי חוץ.
★ שליטה בשפה האנגלית הכרחית.

2 מנהלת חשבונות
סוג ד' - ה'
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.
★
נא לפנות בכתב־יד בצרוף קורות־חיים ונסיון לת.ד. 39023 תל־אביב.
סודיות מובטחת!

לסוכנות בטוח גדולה בתל־אביב
דרושים/ות
בודקי ומנסחי פוליסות מנוסים
למחלקה האלמנטרית
נא לפנות לטלפון 221275 לגב' מירה

למפעל ברחובות
דרושים
מועמדים להכשרה לתפקיד מפעיל
OPESATOR
לתעשייה כימית
נא לפנות בכתב לת.ד. 1295 רחובות

חשב החברה ●
חברה ארצית מסחרית גדולה
אשר מרכזה בתל־אביב, מתכוונת לקבל
חשב החברה
התפקיד מחייב פיקוח, מעקב וביקורת על כל הפעולות הכספיות והאדמיניסטרטיביות בחברה לכן, המועמד המתאים יהיה בעל הכישורים הבאים:
■ השכלה מקצועית בדרג של רואה חשבון או מקביל לזה
■ נסיון מינהלי רב בתפקיד ובחברה בסדר גודל דומים
■ תכונות אישיות, המאפשרות לתפקד ולפקח על ארגון מסועף ודינמי
תנאים טובים למועמד המתאים
נא לפנות בכתב, בצרוף פירוט קורות חיים ונסיון קודם, לת.ד. 11010 תל־אביב עבור „חשב החברה".
— סודיות מובטחת —

התפילין שנשרו

קופרשטיין

לכן שניתן היה לשוות יחייחן לאותו „מיבצע תפילין", שחסידי חב"ד שוקדים עליו בברוקלין, בהמולת שווקים ובתחנות כרכים.

מתקבל. לפעמים, הרושם כאילו עוברי־אורח כבוהלים ונחפזים נתפסים דווקא לצד הפאטיש. למין גלגל־כולות אסטרונוני, ממהר אדם לאוטובוס ונזכר כי צפויות לו בדרכים תקלות ופורענויות. תאונות ומעשי־חבלה, ולפתע מוצא עצמו כורך את רצועת התפילין מסביב ליד שמאל ; הוא חובש כיפה המושאלת לו „אד־הוק". כדי לענוד אותה לראש שהיה מגולה. מתקמל במבוכה ובגמגום ברכה שלמדה לומר פעם לקראת חגיגת הבר־מצווה שלו ומאז נשכח ממנו כל העניין. שושביניו לדבר־מצווה, שופעי נהורה עליונה, שליחי חב"ד, מלווים אותו באדיבות ב„דרך צלחה". תוך רגעים הפך האיש ל„קרקפת מנוחה תפילין" והוא עולה לאוטובוס, מבולבל במקצת מעצם ההפתעה. רגוע יותר ? בטוח יותר ? אחר ? האומנם? — שואל המסתכל כצד. האומנם יש משהו משכנע במיבצע־בזק זה. הנפתח תמיד בהתקפת־פתע בראש חוצות ? מה זה ? צבא־ישע יהודי להבדיל. או שמא מין מיבצע בשיטה אמריקנית, המגיעה אלינו ממטה חב"ד בברוקלין ? והן ידוע שמטה זה פורש בתפוצות שלוחות־חינוך רציניות, מעמיקות, מצליחות יותר ופחות ראוותניות.

הסתייגות זו. יש והיא מתפוגגת ונמסה תוך הסתכלות בתצלומיהם של חיילי צה"ל, המניחים תפילין בשדות החזית. אליהם נילוו גם שליחי המיבצע. במיוחד הנך מופתע לשמע או למקרא תגובותיהם החיוביות של צברים, שלא תמיד הם מוכנים „להיסחב" כמשהו „זר" להם.

לעוקב אחרי סידרת מיבצעים אלה, צפויה היתה הפתעה נוספת. כשגילה בעתונות את תצלומו של שר החינוך והתרבות, אהרון ידלין, כשהוא מניח תפילין בשעת ביקורו בבתי־הספר של רשת חב"ד. מראהו הנבוך, אך המשתאה של אדם צעיר יחסית זה, איש קיבוץ חילוני ומבכיריה של מפלגה סוציאליסטית, שנתפס, כביכול, „להולשה „קלריקאלית" — מה פירושו ? האומנם יש לראות בכך רק מחווה אדיבות ורצון טוב של שר בישראל כלפי מארחיו. מטל עטירת זר פרחים על צווארו של אורח רם־מעלה בהודו ? או שמא אין להקל בכך. ויש לראות כאן מעין הירהור של חשבון־נפש כי אכן משהו נשמט מאיתנו. ואם לא ניתן לתקנו. יש להיות פחות מודעים למה שנעלם ואיננו במערכת הסמלים והטקסים, של תודעה והזדהות יהודית ?

במערכת זו, המצטמצמת והולכת — מילה (תרבות ההקרבה והייחוד), שבת (תרבות העבודה והפנאי), יום־כיפור (תרבות חשבון־הנפש), ציצית (תרבות הבגד), מזוזה (תרבות הדיור) וסדר פסח (תרבות החירות) — נדמה שדווקא התפילין נזנחו והושמטו. פשוט נפלו מידינו. ולפי המינהג אנו חייבים בתענית־אזעקה.

עול מצוות

לעומת התפילה המופשטת, החולפת עם מהירות הקול, הנשמעת לפי חוקי היהדות בכל לשון ואפילו ללא לשון ורק „בשפתיים נעות" ובלב חרד. נשארים התפילין ליהודי מוחשי לה. הקורא קריאת־שמע בלי תפילין, לדברי ר' יוחנן (ברכות י"ח), הינו יהודי למחצה ; בקריאה בלבד מקבל הוא אומנם עול מלכות שמים — וזה עול מופגן יותר, בעוד שבהנחת תפילין מקבל עליו אדם מישראל, גם עול מצוות.

בשני בתי־התפילין המרובעים, שליד ושל־ראש, מוכנסות ארבע הפרשיות בהן מוזכר נושא התפילין בתורה. אם לפי הסדר המקורי (רש"י) ואם בסדר הפוך (רבנו תם). „לאות על ידיך ולטוטפות בין עיניך". עיקרן : הזכרון לצד הפולחן המעשי. זהו סמל להרבות המעשה והמאמץ החברתי וההגותי לשמור על רציפות המורשת היהודית („והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ?"). כל הפרשנים אומנם מדגישים את קדושת המעשה שבהנחת תפילין. אבל בו בזמן תולים בו תילי־תילים של כוונות סימליות של הזכרון וההמשכיות : „אם (אדם) אינו יודע הכוונה נמצאים) התפילין בכוח ובזרוע כמו אבנים", חורץ העט"ז או"ח, ר"ס. כ"ה. בימים, בהם הזכרון והאות ברורים ונשאבים מסמלים אחרים — בימי שבת ומועד — פטורים מתפילין. ר' שניאור זלמן מלאדי, מייסד חב"ד, פירש את מאמר חז"ל „אלו תפילין שבראש" — שבראש פנימה, במרכז הזכרונות ולא תפילין שעל הראש. בכך גם מיישב הרבי היושב כיום בברוקלין את השאלה מה טעם בהנחת תפילין פעם אחת. הרמב"ם פסק שכל מי שמניח תפילין רק פעם אחת (בחייו יש להבין). כבר יצא מכלל פושעי ישראל. זכרון זה, הצמוד לאחדות האלוהית (באחת הפרשיות כלול : שמע ישראל. ה' אלוהינו ה' אחד), צמוד גם ליציאת מצרים, על כל הקשור בה. אין זו נוסטלגיה היסטורית, אלא סמל לקניית החרות שביציאה ולהקניית חירות הבחירה שבמוצא. יציאה מבית־עבדים, מניכור, מגלות ומשיעבוד, ועליך להמשיך ולהעפיל למוצא — זו ארץ הבחירה. מכאן גם הדרוש הסימנטי, המוסרי ביסודו, ארץ מצרים — משמעותה גם מצרים (צ' קמוצה) גבולות. המכבידים על חירות הבחירה. אבל ממחיקים את משמעותה.

כנגד הלב

גם במעשה התפילין ניתלו דרושים ורמזים. המעשה צמוד ישירות לגוף האדם. שאף הוא בית־עבדים וכולו מצבור של יצרים ותאוות משעבדים. המוציאים את האדם מן העולם. מניחים תחילה תפילין של יד — כלי ההרבות והעזר בשליחות מוחו של האדם. „ללמדך שבעלי מעשים טובים קודמים במעלה לבעלי השגה". יתר־על־כן מפעילים ורותמים יד שמאל, שהיא יד כהה והלוצה, שיא התבטלות ושיתוף אף היא לכושר היצירה והמחשבה. מצמידים אותה ואת בית־התפילין שעליה כנגד הלב : „ושמתם את דברי אלה על לבבכם".

לעומת הלחץ על הלב ורתימת הרגשות המעורפלים והרחפים האפלים. בא בית־התפילין של ראש ללחוץ על השכל, להכוונת ההכרעה והאיזון בין רצונותיו ומעשיו של האדם. כאן מנגנוני הפיקוד והשמירה על הלב, העורקים, האברים והחושים ; לפי ר' יהודה הלוי ב„הכוזרי", מקום המחשבה והזכרון. לעומת תפילין של יד הלוחץ על מבוע הכוחות — הלב.

וכך, דורות על גבי דורות, מאז המאבק והמרי של החשמונאים, מצטיירים שלומי אמוני־ישראל, כעטופים בטליתות ובתפילין גם כשהולכים לגרדום. נערמו על כך תילי־תילים של הלכות, נהגים ורמזים, בכל צינורות ההגות היהודית — הרמב"ם והפוסקים, הזוהר וספרות הסוד והדרוש, האגדה והפולקלור. להמוני העם אפילו במאה העשרים — המסובכת והכוסרת אף בתחום־המושב במזרח אירופה היה זה מעשה יומיומי. ב„מניך" ובבתי־תפילה. ביחידות בבית ובדרכים. בקרנות־רכבת בשכנות עם „גויים" היו מקיימים מצוות הנחת תפילין. מי באריכות ומי בחטיפה. מי בכוונה ובכבנות שאין להן שיעור ומי בהיסח־הדעת כמצוות אנשים מלומדים.

גוף נקי

ההתפרקות מתפילין התחילה בדור שחשבונותיו עם הדת, המסורת וההווי היהודיים, נשתרבבו לחתנוסות המתפכנית של שבירת כלים ומסגרות. „דור התהפוכות" קרא לו ד"ר ש. ברנפלד. הרפורמים פסחו על התפילין כמצווה אישית והמירוהו בטקס קולקטיבי של בר מצווה בצוותא. בדומה לקונפורמציה הפרוטסטנטית. התפרקות זו התפשטה מגרמניה ה„משכילית" ל„תחום המושב" במזרח־אירופה. זו הקיפה את המתבוללים והכופרים לתיאבון. את הסוציאליסטים למיניהם ונגעה לאלה שהתעתדו להיות „כובשי כנען" : שאול טשרניחובסקי, בהתפעלותו הרבה, מאפולו קרא תגר על אל כובשי כנען ה„אסור ברצועות של תפילין". כך קרה כי בסערת הימים, נתממשה הבדיחה השנונה על אותו יהודי המתפרק מטלית ותפילין שלו, כדי להקל על מיטענה של האוניה המיטלטלת בים ועומדת לטבוע.

תמה אני מה היה אומר הרמב"ם ה„מירשן". בן המאה הי"ב, לכל אותם עובדי אלילים, כוכבים ומזלות, בני המאה שלנו. „כובשי כנען" ששוב אינם „אסורים ברצועות של תפילין". והרי הוא זה שרגז על אלה שהשתמשו בתפילין כפאטיש. כדי לגרש שדים, ודחה בשאט נפש כל אלה שכותבים על קלף המזוזות שמות מלאכים או קדושים ו„חוסכים אותם כאילו קמיע להונאת עצמם". הללו — לדבריו — „כמי שאין לו חלק לעולם הבא". ואנו, שקיבלנו כבר את חלקנו באותו עולם הבא שכבר הגיע. מה למדנו מהרמב"ם ומה ממרטוזה. מכנדים כתן ואחרים ?

תפילין דורשים גוף נקי — קובעים הרמב"ם והפוסקים למיניהם. מערכת שלמה של נהגים התגבשה מתי ואיפה מותר להניח תפילין, ואפילו רק להחזיק בהם. מצווים לחלוץ אותם בשעת אכילה ושינה. אפילו בשעת שיחה, ומרחיקים אותם מבתי שימוש, מחדרי שינה ומישגל. „ענוות, שאינו נמשך בשחוק ובשיחה בטלה ואינו מהרהר מחשבות רעות. אלא מפנה לבו בדרכי האמת והצדק". בזה הטעם מסתפק הרמב"ם, כדי להחוות דמותו של מניח תפילין. ואילו אצלנו צריך להיות צל־לניק (צריך לדעת להסתדר) בכל מחיר. גם במחיר האמת והענווה.

„ניטלתם אותם מתפילין, מה נתתם להם במקומם ?" — הזדעק הסופר מתי מגד באחד השידורים ב„קול ישראל". מי יתננו תשובה לשאלתו־זעקתו ?

בוא להרים כוסית בחברה טובה באוירה תרבותית

טיבולי לרהוט מותקדם

מוזמן אותך לתערוכה מיוחדת במינה „שילוב של אמנות הפיסול ברהוט מודרני". התערוכה תתקיים במוצאי־שבת, 18.5.75, בשעה 8.00 בערב. במקום יוצגו וריאציות שונות בנושא באמצעות יצירות פיסול, מעשי האמן רפפורט, תוך שילובם כחלק אורגני מיחידת הרהיט.

טיבולי

תצוגת פיסול בשילוב רהוט

תל־אביב, רחוב אבן גבירול 38, טלפון 257208

מה עליך לעשות אם זכית בלוטו ?

אם ניחשת שלושה או ארבעה ניחושים נכונים, גש ביום רביעי לדוכן הפיס וקבל את זכייתך — בהתאם לסכום המופיע בחוברת הזכיות. אם ניחשת יותר מארבעה ניחושים נכונים, (5 | 5, או 6) עליך להודיע על כך למפעל הפיס, אישית או בטל. 03-257241 את זכייתך תוכל לקבל בתום תשעה ימים ממועד ההגרלה.

הסימון להצלחה שלך!

מפעל הפיס

במלאות שנה לנפילתם של

בן 18	בן 19	בן 21	בן 30	בן 30
יחיאל אברהם ז"ל	צדוק אברהם ז"ל	רחמים יעקב ז"ל	בנימין אלוני ז"ל	שמואל עדיני ז"ל

נתייחד עם זכרם בביתם, במושב בקוע, ביום שני, ט' בסיון, תשל"ה (19.5.1975), בשעה 7.00 בערב. העליה לבית־העלמין וגילוי המצבות (בבית־העלמין האזורי גיזו), ביום שלישי, י' בסיון, תשל"ה (20.5.1975) בשעה 8.30 בבוקר.

המשפחות והחברים ממושב בקוע

במלאת שנה לנפילתו של בננו

אברהם ברוך שטיינמץ

הי"ד

נתייחד עם זכרו

ביום א', ח' בסיון (18.5.75), בשעה 5.00, בבית־העלמין הצבאי בקרית־שאול.

אוטובוס יוצא מרחבה תחנת הרכבת צפון (חיפה) בשעה 4.30.

בשעה 9.00 בערב ייערך טקס חזקת מזוזות בבית ההורים, ברח' קפלנסקי 26, גבעתיים

המשפחה

יוסף מירחס ז"ל

סגן נשיא צופי ישראל אשר פעל רבות לארגונה, ביסוסה והרחבתה של תנועת הצופים בארץ.

יתביעים את השתתפותנו באבלם של רעיתו ובני משפחתו

התאחדות הצופים והצופות בישראל

במלאת שנה לפטירתו של חברנו היקר

אליעזר שדה

ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה ביום ראשון, 18.5.75, בשעה 15.00

בשעה 21.15 יתקיים בחדר האוכל של הקיבוץ ערב זכרון בשיתוף עם סניף אגד קרית שמונה על בניית החוברה — המשתתפות של מרדכי שיפמן, דובר אגד.

מוקירי זכרו של אליעזר שדה — מוזמנים

המשפחה

וקיבוץ להבות הבשן

במלאת שלושים לפטירתה של

רגינה מגנגי ז"ל

בת זולה מימון

סבתא שלנו משפחתי קשה מאירחה חולה ההתמודדות בחולה לא נראה ... (illegible)

הנכדים

העליה לקברה, ביום שלישי, י' בסיון תשל"ה (20.5.75) בשעה 2.00 אחה"צ. היציאה מבית המנוחה, רח' הוגנה 1 אור יהודה. אוטובוס יעמוד לרשות המלווים. האזכרה תתקיים בשעה הערב, בבית האבלה אשר באור־יהודה בשעה 6.30 בערב.

חבעה, חבין והבנות

במלאות 11 חודש למותו הטראגי של בננו יקירנו

אהרן ברמי

שוב לא נראה ולא נשמע את צחוקך אהרן יקירנו. אהוב היית על כולנו. בעולם. רבים אך מה עולה לעולם. לא נשכח זאת לעולם.

האזכרה תיערך בבית־העלמין בראשון־לציון, שיכון גורדון, ביום ה', 22.5.75, כ"ב בסיון, בשעה 4.00 אחה"צ.

כל חבריו ומוקיריו מתבקשים לכבד את זכרו.

המשפחה

למשפחת עזורי

תנחומינו באבלכם הכבד

במות ראש המשפחה

יוסף ז"ל

משפחות: לוי וקשטמן

ליעקב אליהו ולמשפחתו

אתכם באבלכם בהילקח האמא היקרה

רות (רגינה) אליהו ז"ל

מאירה ורון סייג וצוות פרסום אל־רון

מכרז למכירת מחפר מס' 1053/75

חברת נתיבי נפט בע"מ

מציעה בזה למכירה

מחפר מסוג ג'. סי. בי.

מספר רישוי 26-902

את המחפר אפשר לראות החל מיום א', 18.5.75 ועד יום ה', 22.5.75 בחברה אחסנה מאגור, ברחוב יפת 38, יפו (ליד הנמל).

הצעות למכרז יש להגיש עד יום ה', 22.5.75, שעה 12.00 למשרדי החברה, רחוב הארבעה 18, תל־אביב.

אל ההצעות יש לצרף המחאה בנקאית לפקודת החברה בגובה 10% מערך ההצעה.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

במלאת שלוש שנים למות אבינו, בננו ואחינו היקר

אברהם סלהוב

ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי, י"א בסיון תשל"ה (21.5.75) בשעה 5.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער החדש.

אזכרה

בבית ההורים, בנוה הדר, רעננה. בשעה 8.00 בערב.

המשפחה

שרות לילה

קבלת מודעות משפחתיות

(משעה 7 בערב עד 7 בבוקר)

טלפון : 444766

משטרת ישראל

ביחידה לחקירות פשעי האנסים של משטרת ישראל שבמטה ארצי, שלוחות יפו, רחוב שלמה 18 (טלפון 829161), מתנהלת חקירה בענין פשעי הנאצים שבמחנה

אודרברג — ODERBERG

ניצולי השואה אשר היו במחנה הנ"ל, מתבקשים לפנות ליחידה הנזכרת לעיל על מנת למסור עדות.

במלאות שנתיים לפטירתו של אהובנו

משה יהודאי

ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום ראשון, ח' בסיון, תשל"ה (18.5.1975) בשעה 3.30 אחה"צ. בבית־העלמין החדש ליד כפר סמיר, חיפה.

מוקירי זכרו מוזמנים ליד שער בית־העלמין.

המשפחה

המכללה הטכנולוגית באר־שבע

מודיעים בצער רב על מותו ללא עת של

אינג'

מרדכי מאור

ז"ל

ראש המגמה לאלקטרוניקה ותעשייה ומשתתפים בצער המשפחה

ההנהלה, צוות המורים והעובדים

משרד החוץ

עובדי משרד החוץ

משתתפים בצערו של אילן ירוס

על פטירת אביו

ד"ר אריה ירוס

ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של האם, האחות והסבתא

רות (רגינה) אליהו ז"ל

ההלויה התקיימה ביום רביעי, ד' סיון, תשל"ה (14.5.1975).

תנחומים בשעות אחה"צ אצל משפחת חיים, רחוב ארבע־ארצות 10, תל־אביב.

הבן: יעקב אליהו ומשפחתו

הבת: דורה חיים ומשפחתה

ומשפחות: ברכה וגרטנר

במלאות שנה לפטירתה של יקירתנו

לבנה חזן ז"ל

תיערך אזכרה ביום ראשון, ח' סיון, 18.5.75, בשעה 4, בבית שלמאל, רח' לוינסקי 82, ת"א.

עליה לקברה בשעה 4.30.

נפגשים ליד השער הראשי בבית־העלמין בחולון

המשפחה

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה

דבוש בכור

במות עליו

אמו ז"ל

ישראלי יאיר

דבוש צורי

משואיר מעיפה אורית בע"מ

هكذا من الأصل

חַפֵּשׂ וּמְצָא

בשיתוף עם **אמקור**

בסיומו של המבצע, יוגרלו בין כל המשתתפים בו הפרסים הבאים:

1. **מקרר חשמלי** אמקור 16 — 415 ליטר. המקרר החדיש ברוח הזמן, חסכוני בצריכת החשמל, בשליטת הבורר האמריקאית COLD KEEP.
2. **מזגן רצפה** מפוצל אמקור — הפעלה האחרונה בתחום מיזוג האוויר...
3. **מכונת כביסה** אמקור קומפקט סופר — מכונת כביסה קטנה עם יתרונות גדולים, פעולה אוטומטית בכל שלבי הכביסה...
4. **טלוויזיה** אמקור ספקטרה סטריטס 75 — מקלט הטלוויזיה המשוכלל...
5. **תנור בישול** אמקור 4010 — תנור בישול מעולה בעיצוב מרהיב.
6. **תנור הסקה** אמקור דירותי 10,000 — לחימום ...
7. **יונוטרון 50** אמקור — מכשיר אלקטרוני ביתי ראשון מסוגו...
8. **מערבל** אמקור עם ראש מתרומם — ...

מדי שבוע — שלושה פרסים יקרי־ערך:

* מערכת סטריאו משובחת - "נורדמנדה" (שווק ושרות "אמפא")
* מקלט רדיו עם שעון מעורר - "נורדמנדה" (שווק ושרות "אמפא")
* פרס כספי בסך 1000.- ל"י

כללי ההשתתפות:

מדי יום יתפרסם תלוש, שעליך לגזור ולשמור. בשיתוף בידך תלושים היומיים המתפרסמים במשך השבוע, שלח אותם בצירוף תלוש־החידון, המתפרסם בערב שבת ל"ידיעות אחרונות", ת.ד. 9192 תל־אביב, עבור "חפש ומצא", ותוכל להשתתף חן בהגרלה השבועית ותן בהגרלה אשר תיערך בסיומו של המבצע.

בתלוש־החידון, המובא כאן, מופיעים קטעי סיסמאות או משפטים, המתפרסמים במודעות שבגליון זה של "ידיעות אחרונות". כל אשר עליך לעשות הוא לזהות את המודעות, שעליהן נרמז בתלוש, ולהשלים את הסיסמה או את המשפט.

2 פרסים מיוחדים

2 מכוניות MINI SUBARU

לדוגמא: לי תמכור רק ______

פתרון: לי תמכור רק אמקור

גזור ושלח יחד עם התלושים אשר נתפרסמו במשך השבוע.

תלוש חידון

לכבי ת.ד. 9192 ת"א עבור "חפש ומצא" מס' 8 15.5.1975

שם פרטי ומשפחה ______ רחוב ______ מספר ______ עיר ______ טלפון ______

1. "קרם לח" של ______ ("7 ימים" — עמוד 14)
2. טיב של ______ ("7 ימים" — עמוד 20)
3. דיאודורנט "האיכות של ______" ("7 ימים" — עמוד 42)
4. העמיד ______ לנוער ("7 ימים" — שער אחורי)
5. חוץ ______ וזה לא מחוץ לאפשרות שלך! ("7 ימים" — עמוד 2)
6. ______ עם אישיות. ("7 ימים" — עמוד 4)
7. ______ טעמם מורגלים ______ באירופה. ("7 ימים" — עמוד 18)
8. הדרך לבריאות ______ ימים. ("7 ימים" — עמוד 3)
9. אושר רמת תכולן עושים ______ ("7 ימים" — עמוד 26)
10. לעולם לא ______ מדי. ("7 ימים" — עמוד 32)
11. עם "נוגט" של ______ ("7 ימים" — עמוד 38)
12. ______ לחיים קלים יותר! ("7 ימים" — עמוד 40)

חַפֵּשׂ וּמְצָא

להעתקת החוברת ההיסטורית היהודית

יהודים בשלטון הסובייטי

(טרוצקי, זינובייב, קאגנוביץ')

רב־שיח

משתתפים: פרופ' יוסף נדבה, ד"ר בנימין פינקוס, ד"ר בן־ציון פינצ'וק

רב־שיח זה יהוא חשוב ...

ביום רביעי, י"א סיון, תשל"ה (21.5.75) בשעה 8.30 בערב, בבית ידידבולט, ת"א, רחוב פנקס 65.

הרבנות הראשית לישראל

הרבנות הראשית מחלקת הכשרות מבקשת מכל הרבנים אשר בסביבותיהם נמצאים מטעים, לדווח מיד בקשר לחשש ערלה, בהתאם לחוזר שקיבלו.

ליזמים וקבלני בנין

שרותים טכניים

ע"י צוות מנוסה ודינמי

מו"מ עם רשויות, תכנון, תאום תכנון, הערכות תקציביות, הכנת מכרזים, מו"מ עם קבלנים, הכנת לוחות זמנים לפי C.P.M., לווי וניהול פרויקטים.

על המעוניינים לפנות לת.ד. 8293 ירושלים.

עיריית חולון

הודעה

משרדי המחלקה לשרותים סוציאליים וקהילתיים יהיו סגורים במשך שבוע ימים מיום 18.5.75 עד 23.5.75, — לרגל העברה לכתובת החדשה ברח' ארן פנת רח' חופיין (הכניסה מרח' ברנשטיין).

מספרי הטלפון: 849630 847496 840887 859842 855059

מקבלים עבודות נגרות

הרכבת דלתות חרוטות, תוצרת חוץ;
הרכבת דלתות חרוטות, בסגנון סיני;
הרכבת דלתות מפורמייקה מצופה נחושת; צפוי קיר בעץ; הנמכות תקרה מעץ; ודקורציה עץ פנים הדירה.

ביצוע מעולה ואספקה מהירה

לפנות: **אבנר**, חיפה, טלפון 04-573022

למכירה

2 נולי קורד ASTRA
2 נולי רוטי עם ז'קרד
2 נולי לנץ
ומכונת ניקוב ל־ז'קרד.

טלפון: 914045.

מחלקת הפרסום: רחוב הלל 28 — מספרי הטלפון: ישיר 221046; דרך המרכזיה 225251
מתקבלות מודעות כל יום משעה 8.00 עד 18.00 ללא הפסקה — ביום חמישי עד שעה 19.00

עיריית ירושלים

המבצע נמשך

תוכנית איסוף גרוטאות ממקלטים פרטיים

כדי להקל על הציבור בהכשרת מקלטים פרטיים ובהכנתם לשימוש בשעת חירום, מארגנת עיריית ירושלים מבצע לאיסוף גרוטאות במשך חודש מאי 1975.

הציבור מתבקש להוציא את הגרוטאות אל המדרכות תוך מאמץ למנוע (ככל האפשר) מטרד מהעוברים ושבים.

להלן פירוט מועדי פינוי הגרוטאות בשכונות העיר השונות:

תאריך	נפת מערב	נפת צפון	נפת דרום	נפת מרכז	נפת חוץ לחומה	נפת פנים לחומה
19.5.75	יפה נוף, בית־הכרם	בוכרים, בית ישראל	אבו־טור, קטמון	מרכז העיר		
20.5.75	קרית־משה, גבעת שאול, גבעת שאול ב'	כרם אברהם, גאולה, יגיע כפים	מושבה גרמנית	ממילא, ימין משה		
21.5.75	נוה־שאנן, גבעת רם, נוה גרנות, רוממה, שכ' עץ חיים	מאה שערים, חבשים, מוסררה	קטמונים	טלביה		
22.5.75	מחנה־יהודה, זכרונות	מקור ברוך, זכרון משה	קטמונים			
26.5.75	נחלאות	רוממה, רוממה המורחבת, מטרסדורף	קטמונים, גבעת מרדכי, שכונת רסקו			
27.5.75	קרית יובל, עין־כרם	רמות אשכול	תלפיות	רחביה, שערי חסד	גבעת המבתר	גילה

הוצאת גרוטאות לרשות הרבים שלא במועדים ובמקומות האמורים — אסורה על פי חוקי העזר העירוניים.

לתושבי ירושלים והסביבה

החלה מכירת מוצרי הלבשה מעולים לעונת הקיץ במחירים הזולים ביותר

באפנת אליצור - רחוב יפו 68 ירושלים
טל' 221291

	במקום ל"י	רק
חולצות טריקו גב חשוף	39	10
חולצות דיולן סריג לילדים, שרוול קצר	49	15
חולצות דיולן ובטיסט חדישות, לגברות	79	20
חולצות וואל חלק שלל צבעים תוצרת חוץ	89	30
חולצות טריקו יוניסקס לצעירים תוצרת חוץ	75	25
חולצות סריג חדישות, תוצרת חוץ	89	30
אפודות (ווסט) לגברות, תוצרת חוץ	89	30
שמלות בד פרחוני במבחר הגדול ביותר לקיץ	89	20
מכנסיים קצרים גברדין לילדים	39	15
מכנסיים גברדין לנוער	119	40
מכנסיים דיולן סריג לגברים מפירמה ידועה, מידות גדולות	129	70
ז'קטים ג'ינס	90	40
ז'קט בלייזר גברדין גזרה 1975	405	150
שמלות מכנסיים לים	89	20
בגדי ים לגברות מודל 75	139	40

נהה,
יש לי אח
תותחן. אבא,
עזור לו להגיע
מהר הביתה
לחופשה.
יוני

חדש בירושלים!!!

"רהיטי דיין" בע"מ

יוצאים במבצע מכירות

הפתיחה במוצ"ש, 17.5.75, משעה 20.00 עד 22.00

רהיטים בצבעים מרהיבים בוא והיווכח בטיב ובסגנון

מכירה ישירה מהיצרן לצרכן

פתוח כל ימי השבוע רצוף, מ־09.00 עד 19.00
רחוב שלומציון המלכה 18, טלפון 02-227812

המועצה לארץ ישראל יפה

משרד הסניף הירושלמי עבר

לרחוב הלל 28, טלפון: 232640
(ניתן להשיג במשרדנו אדניות)

מבצע

כל סוגי עבודות חשמל

אור וכח * שרות לתעשיה ולבית
החזקה * ותיקונים

אהרון עמבר

ירושלים, רח' בן סירא 4, טלפון 222447
בבית: רחוב הארזים 17, טלפון 536907

שולחנות סלון

גם להגדלה ולהגבהה תוצרת אירופה
עכשיו בגודלים שונים

אצל "קוינס", רהיטים סגנון ואמנות
ירושלים, רחוב שלומציון המלכה 17

לזוגות צעירים זכאים
ולזוגות צעירים אשר
נרשמו לנישואין

זוגות צעירים בירושלים

בשכונת רמות שרת ירושלים

הדירות בשטח של כ־78 מ"ר במבנים רבי־קומות עם מעליות. מחיר הדירה 205.000 ל"י (ללא הבדלים בין הקומות).

על הרוכשים יהא להפקיד במועד ההרשמה 10.000 ל"י במזומן ולהמציא את האישורים הנדרשים. ההרשמה תמשך עד ליום 23.5.75, אין חשיבות לסדר הגעת המועמדים בעת ההרשמה. בתום ההרשמה תערך הגרלה בין המועמדים.

הרשמה ומכירה:
תומר ירושלים בע"מ, רח' הרברט סמואל 2, ירושלים

هكذا من الاصل

הכל... בכל... מכל...
כיוון שלא בי האשם שחזרתי מחו"ל אתמול ועודני נמצא שם

הֵם יוֹדְעִים שָׁם הַכֹּל בִּפְרוֹטְרוֹט!
זִיּוּפִים, מְעִילוֹת, חֲקִירוֹת,
וְשׁוֹלְפִים מִדַּפֵּי הַיּוֹמָן
בְּזִיּוֹנוֹת שֶׁשְּׁכַחְתִּי מִזְּמַן.

הֵם פּוֹגְשִׁים כָּל מַסְבִּיר וּמַסְבִּיר
הַמַּצְלִיף בְּאוֹתוֹ הַמַּחְכִּיר
וְחוֹזְרִים אֶל בֵּיתָם בְּסַדֶּרֶת
לְאַחַר שֶׁאָמַר שׁוּמְדָּבֶר.

אוֹ אִם מִישֶׁהוּ כָּאן עוֹד סָבוּר
שֶׁיּוֹשְׁבֵי שָׁם צִבּוּר תָּם אוֹ בּוּר,
לְסַפַּת־פְּסִיכִיאַטֶר נוֹעָד —
וְאֶת זֶה הֵם יָבִינוּ מִיָּד.

אבן שואבת

כְּשֶׁאֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים
אֵינָהּ מִתְפּוֹרֶרֶת כְּרֶגַע,
מִיָּדִים בָּהּ מִיָּד אֲבָנִים
כְּאִלּוּ הָיְתָה אֶבֶן־נֶגֶף.

אַף־עַל־פִּי שֶׁמְּאוֹ נִזְרֶקֶת
הַבִּנְיָן כְּלָל אֵינוֹ מָחוּק
וְאוּלַי גַּם עַל כָּךְ נִזְעֶקֶת
כִּי כָּל אֶבֶן בְּלִי קִיר תִּזְעַק.

מפלגת אליאב

מַטְרַת הַמִּפְלָגָה, בְּקִצּוּר נִמְרָץ:
לְבוֹן הַיַּעַד לְשִׁנּוּי ד"ש

מפי טייס אל־על:

„לוּ הָיוּ מַרְוִיחִים טַיָּסִים
כְּשֵׁם שֶׁחוֹשְׁבוֹת הַבְּרִיּוֹת,
וְלוּ הָיִינוּ בֶּאֱמֶת מִתְעַלְּסִים
כְּשֵׁם שֶׁחוֹשְׁדוֹת הָרֵעִיּוֹת,
הָיִינוּ שְׂמֵחִים לְשַׁלֵּם
אֶת הַמַּס בְּלִי שׁוּם בְּעָיוֹת
וּלְהִשְׁתַּחְרֵר (בִּמְחִיר הוֹלֵם)
מֵחוֹבַת הַנְּסִיעוֹת־הַמִּשְׁפַּחְתִּיּוֹת.

אפרופר הבנק

פּוֹקֵחַ הָאָב אֶת עֵינָיו
(הוּא עוֹד חַי, אֲבָל אֵיֵהוּ?)
לִרְאוֹת אֵיךְ נוֹפְלִים בָּנָיו
אֶחָד אַחֲרֵי רֵעֵהוּ

וְנוֹסָף עַל כָּךְ צַעַר מִשְׁנֶה:
שֶׁיּוֹרְשׁוֹ שֶׁהִבְטִיחַ חָסֵר
הוּא עַצְמוֹ הָעוֹקֵר אֶת שְׁנֵי
הַבָּנִים שֶׁאָכְלוּ בָּסֵר.

סיכום ביניים

אוֹרֵחַ לְרֶגַע
רוֹאֶה כָּל פֶּגַע
שֶׁתּוֹשַׁב־הַקֶּבַע
חוֹשֵׁב לְטֶבַע.

אין צבר קוסם בלי צלב

הצבר והעולם הגדול

בנבלי המפלגות

(המשך מעמוד 9)

הסימפוזיון עם פרופסור מורגנטאו

(המשך מעמוד 8)

כאילו טענתם שבגלל המערך הפוליטי שלכם לא יכולה להיות לכם מדיניות חוץ.

גד יעקבי: אף כה אני טוען שהשפעת מדיניות־פנים על עיצוב מדיניות־חוץ היא לגיטימית ומקובלת בכל ארץ דמוקרטית. אינני סבור שחילוקי־הדעות ה־פנימיים שלנו צריכים למנוע את ישראל מלהציג תכ־ניות לקראת האפשרות של שלום.

פרופ' מורגנטאו: אם כך הדבר, צד מתוח מובן מדוע לא הצגתם תוכנית־שלום מקיפה לקראת ז'נבה. אם חילוקי־הדעות הפנימיים אינם חזקים עד כדי למנוע זאת, כי אז אני שואל: מדוע לא נעשה הדבר?

גד יעקבי: כמובן. אם נלך לז'נבה לנהל מו"מ על שלום כולל, עם מצרים או עם מדינות־ערב האחרות, יהיה עלינו להציג תוכנית כוללת. ברם, הסכנה היא שאם נזווה קווי־גבול, בתוכנית כזו, עלולים הם להפוך לקווי־התחלה של מו"מ. ואפילו הממשל האמריקני יאמר: ובכן, ניחא. אלו הם הגבולות שאתם תובעים. עתה נדבר על אופי היחסים שישררו ביניכם לבין המדינות השכנות: אי־לוחמה; אי שימוש בכוח; לאו דווקא שלום. ומה יהיה אופיה של אי־הלוחמה? אין אנו מדקדקים בהבדל המילולי שבין „אי־לוחמה" ו„אי שימוש בכוח", או אפילו „הפסקת מצב המלחמה". מה שהיה השוב לישראל ולממשלת־ישראל הוא — מהו התוכן שמאחורי מלים אלו. אם תגיש מצרים נוסחה של „אי שימוש בכוח" אך זו תכלול יחסים הדדיים, גבילות פתוחים, קשרי טלקומוניקציה, סטרולים משו־...

פרשת השבוע
שבועות
מאת מנחם בקר

חג השבועות נקרא כפי חכמינו ז"ל „עצרת", אף עליו שבתורה מיוחד השם „עצרת" לשמיני עצרת שלאחר סוכות (ויקרא כ"ג, ל"ו; במדבר כ"ט, ל"ה).

עמד על כך הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב בספרו „קדושת לוי": לכל אחד מחגי ישראל ייחדה התורה מצווה מיוחדת, שעל שמה קרוי החג: לפסח („חג המצות") — מצוות אכילת מצה; לסוכות — מצוות הישיבה בסוכה; לראש השנה („יום תרועה") — מצוות תקיעת שופר; ליום הכיפורים — מצוות עינוי נפש. יוצא מכלל זה, חג „שמיני עצרת", שהתורה לא קבעה לו מצווה מיוחדת, ועיקר מצוותו היא בהיעצרות (מלשון „עצרת") מעשיית מלאכה.

הוא הדין לגבי חג השבועות. גם לחג זה לא ייחדה התורה מצווה מיוחדת, ועיקר קדושתו היא בהי־...

מהדרשות מדבר

חסידים מספרים

אבידן חוזר למערכת הבטחון

(המשך מעמוד 3)

هكذا من الأصل

חיים חפר

דולף, דולף הדלף

ובכן זה קרה: השר הרכיב משקפים כהים וחבש פאה נכרית • לבש שמלה, נעל פלטפורמות ויצא בדלת האחורית • הוא לחץ את ארנק אשתו אל גופו והקליק מונית במהירות • הביט לאחור במבט דואג לראות האם יש עוקב • ירד שלשה קמים מן המכונית ושוב את ראשו סובב • (הוא, על חדר המדרגות וקומה שנית All clear) מיקין • צריך לצלצל פעמים ושלש נקישות ולהמתין • והוא תומך בנימה (והשכנה המציצה מן החרך או מן החלון • אומרת: אוי, עם אילו זקנות מתעסק העתונאי הזה בזמן האחרון!) • ולמחרת אנחנו מוצאים את הסקופ יפה להלל: • "בעלת פגישת דיפלומטים ישראלים וערבים בגלל הדלפות מישראל • ובכל אשם, כמובן, קריזקי, שהוא אנטישמי או גוכל" • •

אתם אומרים שהשר לא תתפש לאשה? שכך ללעג לשרים זה לא יפה? • ובכן זה קרה: במזנון הכנסת, בבית השר, בבית ידיד, בבית קפה • או באיזו פנה צדדית בכסבה, בגלוי לכל צופה • עומד השר שלנו בבגדיו הוא, בחליפת הערב • והעתונאי חוקר אותו, ממש חקירת שתי וערב • "האם זה נכון" — שואל העתונאי — "שבהצבעת הממשלה היית במיעוט?" "טעות" — עונה השר — "זאת בפרוש טעות • איני יודע מי ספר לך, אך אין לזה יסוד" • ופרט והשמצה קטנה וציטטה וסוד • ו"אני אמרתי" ו"בעתי היתה" חודר לאזנים מנסות ו"תשמע" — אומר השר — "אסור לך הלצה" • וטפיחה על השכם, וחיוך ויד לוחצת יד רוחצה • ולמחרת — בכותרת, במסגרת, בטור • יש סקופ ויש חגיגה קטנה לבחסי הצבור • "מאין הוא שאב את זה" — שואלים שרים אחרים בארכה • מבלי לחשב שגם להם לא פעם חלק בשמחת בית השואבה • •

דולף, דולף הדלף והמדליף מדליף • לפעמים זה שטמון ממש ולפעמים זה סתם נרזיף • היום למתי גולן מסר לצמוקי, מחר יחים לפריך • וב"בית סוקולוב" וב"בית אגרון" אין רכילות וסתם שיחות • אתה שומע מי מדליף יותר ומי מדליף פחות • והשמות צצים עולים, שמות טובים, שמות יפים • עם כנויי לגלוג ובוז, דוקא לשמות המדליפים • לאלה אשר נלחמים, כמו אין ברירה אחרת • למען עוד תמונה ועוד שורה ועוד כותרת • וכלנו כבר יושבים בישיבות הממשלה או מציצים בה דרך חור המנעול • לא, לא דולף הדלף, דולף מבול • •

"בכל אשמים העתונאים" — משפט זה כבר נשנה וחזר • אבל — "אני קודם־כל ישראלי ואחר־כך עתונאי" — כך מתי גולן אמר • והיינו רוצים כי כלים כאלו, עם כל הכבוד והיקר ועם כל המחילות והסליחות למעמדם הרם והמתאר — יאמרו גם על־ידי שרים של היום ועל־ידי שרים לשעבר • וישמע כל עתונאי מן "הארץ" ועד "על המשמר" • ש"אני קודם־כל ישראלי ורק אחר־כך אני שר" • •

רצח פוליטי

סילבי קשת

אבן האחר

עמוס קינן

תענוגות בניו־יורק

בועז עברון

כשלונה של הרפתקנות

זיוה יריב

מיכרזים

מיכרז מס' פ"מ 30/80

מדינת ישראל

לממשלת ישראל

דרוש חייט

הכישורים: בעל ניסיון בתפירה הרמטית של פיות שרים ובכירים נגד הדלפות.

התפירה חייבת להתבצע בשיטת ההרדמה המקומית.

דרישות נוספות:

הפה התפור חייב לענות על הדרישות הבאות:

אפשרות לפיהוק, שיהוק, גיהוק, נישוק, נשימה, מציצה, עישון — אך לא דיבור.

הפה התפור חייב להיות מצוייד בנקבובית זעירה לנעיצת קש לשתייה.

* * * *

מיכרז מס' פ"מ 31/80

לממשלת ישראל

דרוש שרברב

להכנת 3 מיליון פקקי אוזניים ואטמי עיניים (פאקונג) — לתושבי ישראל ותיירים — למניעת קליטת הדלפות.

כמו כן, דרושים 3 מיליון שסתומי־ואף למניעת נידוי עסקי־ביש חסויים.

אין הממשלה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא.

נ.ב. עד לאיוש המישרות הניזכרות יסגרו העתונות ותחנות הרדיו והטלוויזיה.

מזכירות הממשלה
משרד ראש הממשלה

ירושלים, כ"ה באייר תשל"ה, 9.5.75

בלה אלמוג

טעות לעולם חוזרת

יום ה', ח' בסיון תשל"ח ★ 15.5.1978

דוד רוקח

בעצם נולדתי

א

בעצם נולדתי פה
ועצמותי מלדה ראשונה שמונות
עפרבס אי־שם בקפר־סבא.
לקטע יום־תמול נעצר
ואינו זז.
לנקים תולדות הביולוגית!
יצר עלת מקף גדר עשנה

ב

אני גר בעלית־גג
בירושלים. חשון מכה בחלון:
פעמוני־כנסיות. ברד.
גדוד של סוללי כבישים.
לומד ספרות עברית.
מחליט לא ללמד ספרות עברית

ג

עובד בבנק.
יום־יום משוררת פולניה
באה לבנק ומביאה שירים
וקריכים. חרוזיה מתעגלים
על שלחנו של פקיד זוטר.
במספרים זוגיים בטור הסכום.
בערבים, בשדרות רוטשילד!
טינטות לשירי אהבה

ד

אני חולם פה במקום
ושם אספלניות של צמר גפן
טבול בחמצית מה
על עיניה הדלוקות של אולגה
ולמן השכן רב עם ארוסתו
ברחוב בגרשוב
וקולו מרעיד
אקליפטוסים ישישים מכפר העגלה

ה

נוסעים לטבריה
לחזות בהלולה של רבי מאיר בעל הנס
טול־כרם. ג'נין. בית־שאן. כנרת
טבריה שוקלת מקליבים מזרחיים
ומצעי לילה.
תלמידות כתה י"א מהרצליה
מחלקות אתי את הלילה:
אסנת. קליר. גרדה הג'ינג'ית.
מחפש גבונה של אולגה אצל אסנת

1500 תרגומים

עם הופעתו של מיפקד חדש לתרגומי המיקרא

מאת ג. קרסל

מן המפורסמות, שספר־הספרים שלנו הוא הספר המתורגם ביותר בעולם, והוא גם הספר הראשון בספרות העולם שתורגם בשלימותו מלשון המקור ללשון אחרת (התרגום היווני, „השבעים").

רצונך לדעת כמה לשונות וניבים בעולם כבר עברו את שלב הלשון המדוברת ללשון־כתב, לך בדוק את שיעור תרגומי התנ"ך והברית־החדשה, הכלולים במבנת המשותף בעולם: ביבליה. אכן, בכל מבוא לתנ"ך תמצא קבוע ועומד הפרק על התרגומים, שתוכנו שגור וקבוע מקדמת דנא: התרגומים העתיקים (היווני והארמיים), הרומי והסוריים באירופה ובאסיה עד לתרגומים המו־דרניים. במבואות החדישים ביותר נזכרים, כאילו אגב אורחא, גם התרגומים ללשונות אסיה ואפריקה. אולם, אתה חש שתחום זה הוא לא יותר מתשלום־מס, שאי־אתה מקבל מכך מושג, ולא גם בקצה האצבע, מה נעשה וכיצד הותקנו תרגומים אלה, וביחוד אמורים הדברים בעובדה, שהיא עובדת־מפתח בתרבות העולם: כמה לשונות וניבים מצויים בעולם, שאם נדע דבר זה לאשו־רו — ולעת עתה אנו מרחפים על כנפי האומדנים בין שלושת־אלפים לארבעת־אלפים — נראה, שעם כלל הישגים בדורות האחרונים עדיין נשארה למעלה ממח־צית מחוץ לתחום תרבות העולם, היינו, ללא כתב.

אנו עומדים כבר בשיעור של אלף וחמש־מאות תר־גומים לערך, אם לספרים שלמים ואם לקטעים משתי התיבות הביבליה. דומה הטיול על־פני תרגומים אלה לטיול על־פני עולמות מופלאים ומעניינים ביותר, שכל אחד מהם גדוש קסמים ופרשיות דראמטיות. לפנינו עתה דוגמאות מאלפות מתרגומים אלה — וכל הדוגמאות בצורת־הכתיב המקורית ולאלה שלא היה כתיב מקורי משלהם — בכתיב הלאטיני. למראה הדוג־מאות שלפנינו ולמיקרא סיפורם של תרגומים אלה למאותיהם, אי־אתה יכול שלא להעלות את דברי המידרש: „וכל העם רואים את הקולות (שמות כ', 15) — הקול אין כתיב אלא הקולות, אמר ר' יוחנן היה הקול יוצא ונחלק לשיבעים קולות, לשיבעים לשון, כדי שיש־מעו כל האומות וכל אומה ואומה שומעת בקול לשון האומה" (שמות רבה א').

יופי חיצוני

כל זאת אנו למדים ממיפקד התרגומים, שמהדורתו הראשונה יצאה ב־1938 [1]), אז נפקדו אלף ושמונה־עשר תרגומים. המהדורה השניה, שיצאה זה מקרוב [2]), מונה כבר אלף וארבע־מאות תרגומים. למעשה, עושים ועוס־קים עתה בעשרות תרגומים חדשים. והמיספר מתקרב לאלף וחמש־מאות, ופירוש הדברים — תשעים ושיבעה אחוזים מכלל אוכלוסיית העולם כבר זכו לכתב ולדיק־דוק — ועדיין תהליך זה מתקדם והולך.

אך מיקרה הוא, מיקרה אגדי, שהתרגום הראשון למיקרא נקשר בשם ובמספר של שיבעים. אולם, אפשר ליתן צירוף זה לסמל, שספר־ספרים זה נפתח מאז לשיבעים לשון העולם הנודע אז. ואכן, פתח תרגום זה את שורת התרגומים האחרים, מהם שנעשו מהמקור ומהם שנעשו מתרגום זה. הנצרות והתפשטותה במיזרח ובמערב היא שעשתה להגדיל את מספר התרגומים. אולם, מעל לכל עשתה המצאת הדפוס. עד שנת המצאת הדפוס (בערך 1450) תורגמו כתבי הקודש לשלושים ו־שלוש לשונות בלבד, בהן 22 אירופאיות, 7 אסיאתיות ו־4 אפריקניות. אף מיספר מועט זה לא כלל את כל כתבי־הקודש.

בחלק מלשונות אלה היו אך קצת ספרים או פרקים וקטעים לא גדולים מספרים שונים של המיקרא והברית־החדשה. חשוב לזכור, שבדרך־כלל היו יודעי־קרוא־וכתוב באותם ימי־הביניים מעטים ביותר, והתרגומים הוקראו לרוב. וגדולה מזו, המצאת הדפוס עשתה הרבה בהוצאתם של תרגומים והתפשטותם ברבים וביחוד עש־תה המצאה זו גדולות בהדפסת פוליגלוטות, כלומר כל אלה ההוצאות הנהדרות, המפליאות עד היום ביופיין החיצוני, שהכילו כמה וכמה תרגומים בטורים מקבילים זה לזה.

1) The Book of A Thousand Tongues. Edited by. Erich M. North. 1938.
2) The Book of A Thousand Tongues. Revised edition. 1972.

שני הספרים האלה אינם מצויים כלל בבית הספרים הלאומי בירושלים.

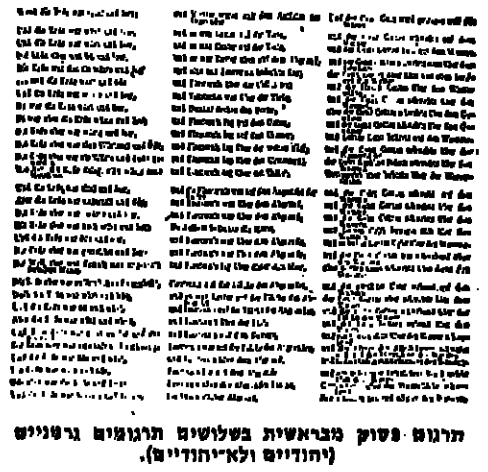

במשך שלוש־מאות וחמישים שנה, היינו עד שנת 1800, הגיע כבר מיספר התרגומים — אם גם לא שלמים ברובם הגדול — לשבעים ואחד. החזון של „שבעים לשון" נתקיים אך מקץ מאות דורות.

מיקרה־הלא־מיקרה הוא, שהספר הראשון השלם בעולם, שיצא מתחת מכבש הדפוס הוא התרגום הרומי לביבליה, הלא היא ביבליית־גוטנברג הנודעת, שכל עותק ממנה הוא עד היום נקודת־משיכה לא רגילה בכל מוזיאוני העולם (דפים בודדים מצויים כבר גם בבית־הספרים הלאומי (נמצא בידי קונטרס־מיפקד של 45 עותקים מספר זה בצירוף סיפור תולדותיו של כל עותק ועותק ומיקומו היום).

וכאן אנו מגיעים לעיקר: פרשת מעשי התרגומים האלה. פרשה דרמאטית ביותר בספרות העולם, שעדיין היא נמשכת והולכת בימינו אנו. למותר להוסיף, שהעוסקים העיקריים בכך היו המיסיונרים, שפשטו על פני כדור־העולם והדרו לפינות הנידחות ביותר עם בשורת משיחם. הדבר הראשון שלהם היה ללמוד את שפת הילידים, על־מנת לתקנות להם את התנ"ך שלנו והברית־החדשה שלהם בשפתם. הם, אנשים אלה היו ברובם הגדול עירוב של רופאי הרפתקאות ובעלי הזיות דתיות. הם נדדו בערבות ובמידבריות וחיו במשך שנים בין שבטים ועמים פראים ופראי־למחצה. הם הם שעשו בתקופה החדשה, ועדיין עושים, את החיל הזה, בהגדילם את מיספר התרגומים במאות, שאף הנידח בהם הוא לשונם של מיליונים מרובים.

מבוך פלאים

ספרים לאין שיעור יצאו על אורחותיהם של מיסיונרים אלה. מהם שחוננו בחוש לשוני מפותח ביותר ובעלי כישרון לא מצוי של התחיות עם דיאלקטים, ניבים ולשונות, הרחוקים בנודע בתכלית הריחוק מאוצ־ניהם של האירופאים — וכאלה היו המתרגמים ברובם המכריע. בתחבולות משונות ביותר למדו הם את הלשונות הזרות. כך נודעה, למשל, לשון יפאן למערב, שנים רבות לפני המגע הישיר עם הארץ והעם, על־ידי מיסיונר, שנקלע לחברתם של שני ספנים יפאנים, שספינתם נטרפה ללא יכולת לשוב לבתיהם. על אחד מהם, יהודי ליטאי בשם שרשבסקי, מסופר, למשל, ששלט בעשרים וכמה לשונות וניבים, הרווחים במרחביה הענקיים של סין, ותרגומיו לאותן הלשונות הם מעשי־אמנות ובחינת פלא גם לסינים עצמם (תירגם גם למונגולית). בדרך־כלל, הותקנו התרגומים בידי יחידים, שעסקו בכך במשך שנים בשיתוף מלא עם הילידים, ותוך כך אף יצרו למען מאות שבטים דיקדוק ולשון־כתב, שלא היו להם לפני־כן, ועל־ידי־כך פתחו לאלה צוהר לתרבות העולם וספרותו. באיחור של מאות שנים חזר כאן החליך הנודע בימי־הביניים, עת פתחו תרגום לותר (לגרמנית) והתרגום האנגלי (ביחוד זה הנודע בשם נוסח המלך ג'יימס) ואחרים תקופות חדשות בספרויות אלה מזה והתפתחות הלשון מזה.

כשם שכל עניין אלף וחמש־מאות הלשונות הוא מעין מבוך־פלאים, כן קשה ומייגע הוא דבר לימודן של לשונות אלה תוך חדירה לכל גווניה הדקים של כל לשון ולשון, שבלעדי כך לא ייתכן שום תרגום ראוי לשמו. כאן אתה שומע סיפורים לאין סוף, הנאר־גים כמסכת של דברי אגדה ומעשיות לילדים. ניתן להיאבק עם לשון, שיש בה כבר מקדמת דנא דיקדוק ומילון, או ניתנת לפחות ליהפך ללשון־כתב. אף אז לא קלה המלאכה ועדיין צריך המתרגם לחדור מבעד קלי־פות המילון והדיקדוק למהותם של מלים ומושגים. אולם, מה יעשה המתרגם שלפניו לשון, שבה מאה אלף צורות דיקדוקיות או מלים מרובות דומות בכל ושונות רק באינטונציה. וכאן חובה להוסיף, שבניגוד למקובל מסופר כאן, שמאות לשונות משופעות בעושר כזה, שכל אחת מלשונות אירופה היתה יכולה להתקנא

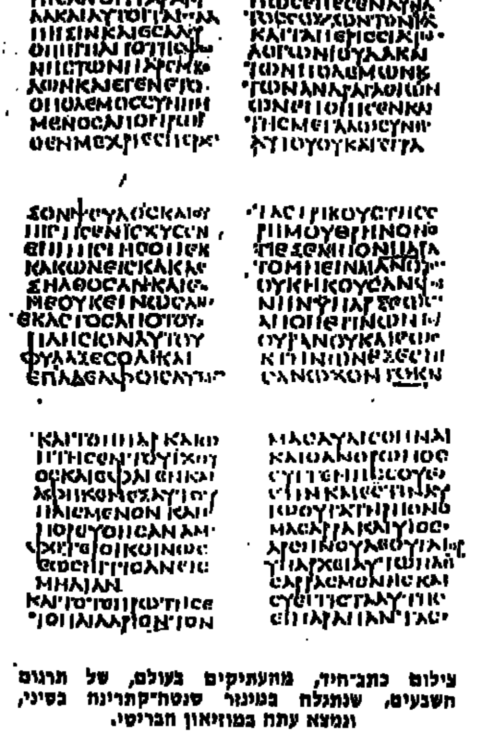

צילום כתב־היד, מהעתיקים בעולם, של תרגום השבעים, שנתגלה במנזר סנטה־קתרינה בסיני, ונמצא עתה במוזיאון הבריטי.

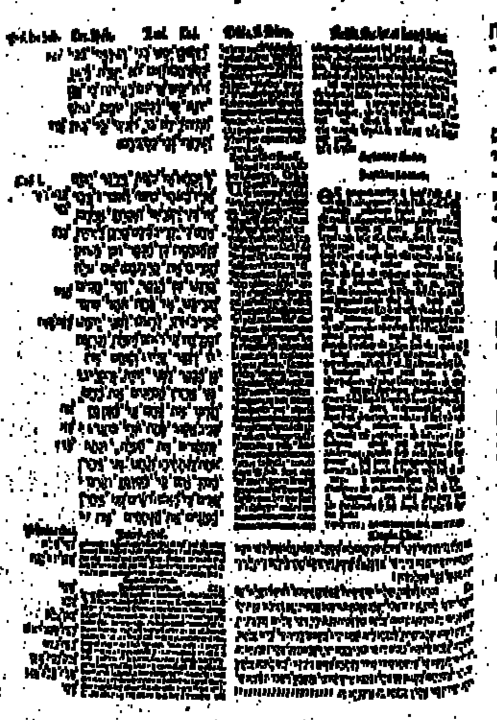

הפוליגלוטה (תרגומים אחדים בטורים מקבילים לנוסח העברי) הראשונה בדפוס — 1522. כאן המקור העברי, תרגום השיבעים, תרגום לטיני בין שורות תרגום השבעים, תרגום אונקלוס, תרגום לטיני לתרגום אונקלוס ובאמצע הוולגאטא (התרגום הלטיני המקודש בכנסייה הקתולית).

בשטח כזה, ביחוד רב העושר בתחום הצמחיה והחי, שעל כן משופעים הג'ונגלים בכל אלה, ובסוגים שאי־רופה לא ידעה אותם. הדוגמאות לכל האמור אופייניות ופיקנטיות ביותר וניתן למלא בהן ספרים וכרכים שלמים.

סיפורים מרתקים

המיפקד האחרון שלפנינו מעביר בצורה אלפאביתית את כל הלשונות האלה, בצירוף דוגמא לכל תרגום ותר־גום ולפני הקורא ניצבות צורות־כתיב ואלפאביתות, שמעולם לא נתקל בהן, מהן נאות וציוריות ביותר. למו־תר להוסיף, שתחילה מופיע נוסח אחד ולאחר מכן מתוקן יותר וכך משפרים את התרגומים ממהדורה למהדורה. והרי תהליך דומה חיה, ועדיין הוא נמשך, גם באירופה — לאנגלית בלבד מצויים בידינו למעלה מחמש־מאות תרגומים, שנעשו במאות השנים האחרו־נות והוא הדין לגרמנית ועוד. העיקר, איפוא, הוא הסי־פור על תולדותיו של כל תרגום ותרגום בצירוף פירוט המהדורות השונות מראשית הימים עד היום — וכל סיפורו של תרגום מקפל סיפורים לאלפי לילות ועוד אלף. עורך המיפקד האחרון, שהוציא גם ספר על בעיות התרגום של הביבליה וכן הוא הרוח החיה והעורך הרא־שי של הרבעון המוקדש לעניין זה: The Bible Translator, מספר גם כאן, במבואו המאלף, על בעיות התרגום, הנותנות עניין לכל תרגום ותרגום בספרות העולם.

בחתימת הדברים יורשה לי להסב דעת הרבים לבעיה הראויה להעסיק אותנו ואף להטרידנו ביותר, אילו היינו מודעים יותר לבעיות תרבותנו היהודית והעברית. בשני המיפקדים מושם, כמובן, הדגש העיקרי על הנצרות. הדוגמאות ברובן המכריע הן מהברית־החדשה ואפילו הרחוק מאדיקות דתית יהודית סולד לעיתים קרובות מהנעימה הנוצרית המרחפת על־פני שני המיפקדים האלה גם יחד. וביחוד ראוי להטרידנו העניין היהודי בפרשה זו. כנודע, היו יהודים שעסקו בתרגומי התנ"ך ליהודים. מפורסם, למשל, תרגומו הנ־נודע של משה מנדלסון לגרמנית. אולם, לא רבים היודעים, שמצויים תרגומים לכל לשונות אירופה ש־נעשו בידי יהודים ולמען יהודים ויש תרגומים לעשרות בלשון אחת בלבד. אספקט זה אינו קיים כלל בשני המיפקדים האלה.

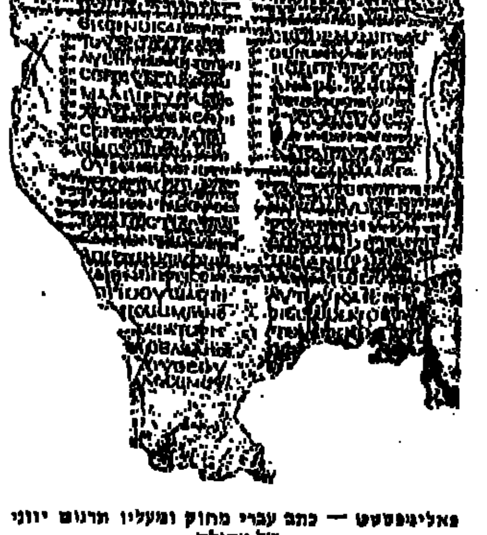

פאליפמפססט — כתב עברי מחוק ועליו תרגום יווני של עקילס

חלום דורינא בעולם כולו

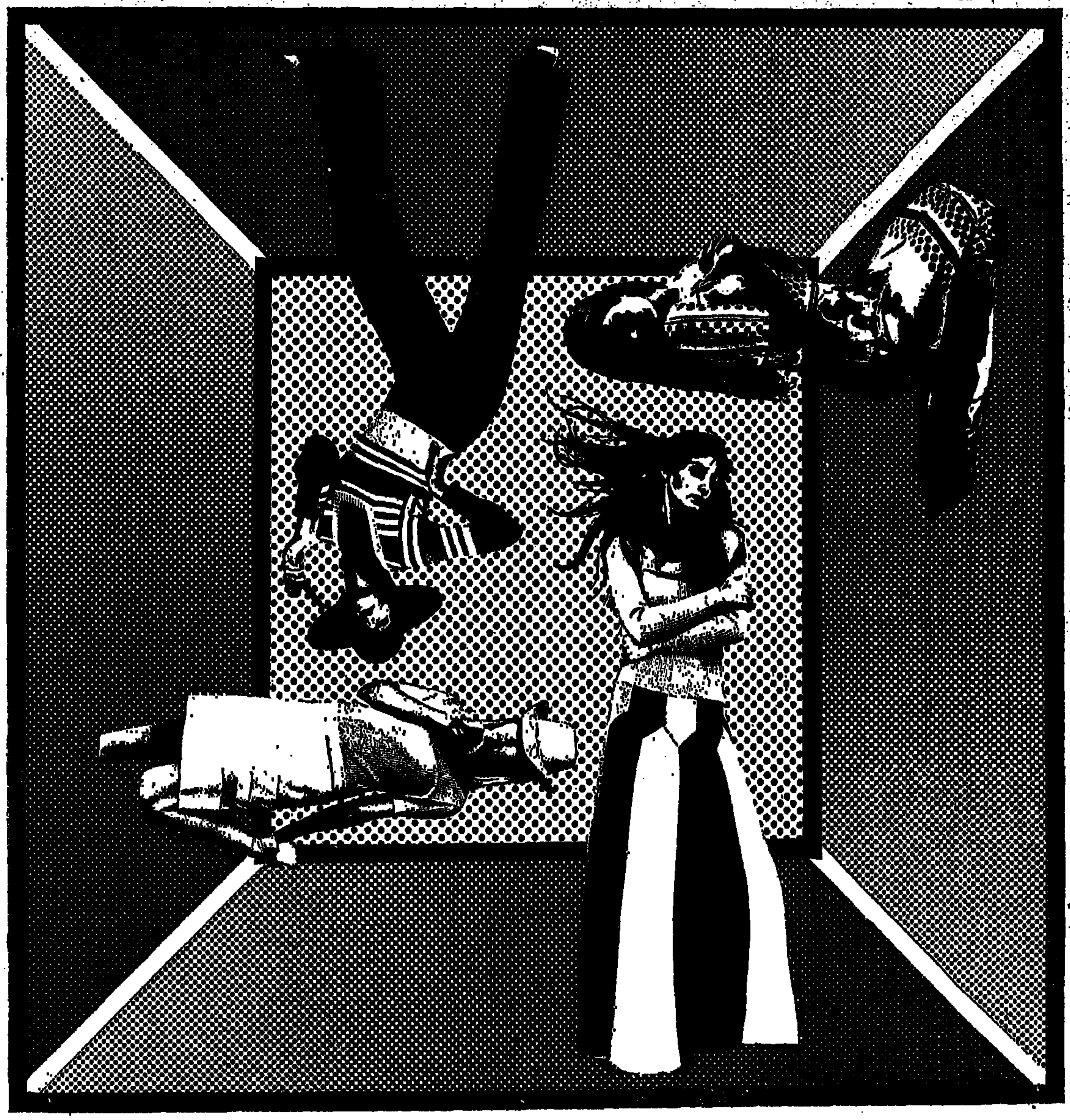

עם דגמים כאלה זכינו בתואר יצואן מצטיין ב־1974.

דורינא-סריגי אופנה, דרך אבא הילל 25 רמת-גן. טל: 728627, 733238

هكذا من الأصل

בני־ברק

בני־ברק

רח׳ ירושלים 33 טל. 783507

א. סיני
רח׳ ר׳ עקיבא 19 ● טל. 78 82 16
מיבחר גדול של
מכונות תפירה „מרדיקס״
מכונות כביסה ● תנורים
מקררים ● טלויזיות
מכירות מטורות ממש לעולים חדשים.

דירות 5 חדרים מפוארים
בשטח של 160—140 מ״ר
. המקום, במקום הגבוה ביותר בבני־ברק
בקצה רחוב הלוחמים (ליד חגינה)

סיני להשקעות בע״מ ● מבצעים : ש. פרידמן, ש. לנדסמן
רחוב ר׳ עקיבא 46 ● טל. 95 20 78 — בין 7 — 5

מאיר
מרכז מכונות כביסה
חג שמח
ולהתראות
רח׳ רבי עקיבא 41, בני־ברק ● טל. 84 28 78

פינת הגלידה
חדש
גלידה במשקל וגביעים ● בטעמים מוחדים
כשר למהדרין
חג שמח
ולהתראות בפינת הגלידה
עקיבא — פינת ירושלים, ב״ב

אפנת דרורי
רחוב ירושלים 18
בית האפנה בעיר
תצוגה מרהיבה של חברות העילית
לנולים 17—12 שנה

כובעים
מבחר גדול של כל מיני
כובעים
מתאופנה האחרונה,
גם לנשים
מקבלים גם
לתיקון וניקוי
רח׳ רבי טרפון 2, ב״ב
טל. 79 74 97

שירלי
רח׳ ר׳ עקיבא 50
מיטב האופנה
בבגדי ילדים
ונוער
חג שמח

חסוך בדלק!
טיפול בהקטנת תצרוכת
הדלק ● קרבורטורים
חדשים — מחודשים
שרות חשמל רכב
תיאום מנועים
שלום
מכון לקרבורטורים
בני־ברק, החשמונאים 5
טל. 782098 ● 787800

איטה
סלון
לבגדי הריון
רח׳ ירושלים 8, ב״ב

אולמי מודיעין
האולמות המפוארים
והחדישים
לחתונה ● ברמצוות
ומסיבות
מהדרין מן המהדרין
(חלק)
רח׳ מודיעין 20, ר״ג
טל. 40 83 70

לא נוסעים לתל־אביב
כולם נפגשים
בבזר הבגדים
הגדול בבני־ברק
בזר ב״ב
ר׳ עקיבא 114

רהיטים לכל גיל
רח׳ ר׳ עקיבא 80
בני־ברק
טל. 14 47 70
רהיטים
בעיצוב מיוחד
ואיכות מעולה
מבחר עשיר של
צעצועים ומתנות

אירופה דר
ירושלים 16, בני־ברק
מודעה זו עולה כסף רב
אך לא על חשבון הלקוח
חדרי שינה ומטבחים לפי הזמנה
מהיצרן לצרכן
אספקה מהירה ● טיב מעולה

מוסך יוסי בן־זינו
פחחות רכב כללי ● צבע
תאונות ורצניות
באחריות
שרות יעיל ומהיר
רח׳ החשמונאים 7
טל. 792361
ב״ב, ע״י מ.מ.ס.

רפאל סלוד
סוכן מורשה בכל ענפי הביטוח
עברנו
למשרדינו החדש
רחוב ירושלים 33 (סמטת יבנה) בני־ברק
טל. 15 39 78

יפית
פרפומרית
ומכון ליופי
רחוב ר׳ עקיבא 91
תכשירי יופי
מחברות העילית
טיפול קוסמטי
מקצועי
בידי
שרה
קוסמטיקאית
מדופלמת

תריסים
גגות חזה
תריסי ירושלים
רח׳ עקיבא 26, ב״ב

סלון פז
שרות טיבה, רחיצה פוליש ווקס
טיפול יעיל ומהיר
פתוח רצוף 19.00 — 7
בהנהלת יוסי לבנון
(סיכאי לשעבר מ׳ ארגמן)
רחוב הירקון 8, (מול מ.מ.ס.) בני־ברק.

סלון המרכז
רחוב ירושלים 12, פינת ר׳ עקיבא 80
הסלון החדיש ביותר בעיר
מזמינכם לתצוגה גדולה של כל
מוצרי חשמל ביתיים
הגיע תדיראן 400, בחמישה צבעים

טומי וייס
WEISZ TOMI
מקררי אמקור
תנורי אפיה
טלויזיות ומכונות כביסה
חג שמח
רחוב עקיבא 33 ● טל. 90 22 78

אולמי ירושלים
שיא הפאר
מטבח מעולה
מיזוג אויר מלא
לחתונות ואירועים שונים
בהשגחת הרה״ג יעקב לנדא
רחוב יהודה הלוי 1
(פינת ירושלים 3)
טל. 79 58 79

שמלות חופה אומנותיות
קנרים ותינומות
בהשאלה ובהזמנה
לפי מידה
עיצוב תסרוקות
טיפול קוסמטי
מכירה וסידור פיאות
בסלון דורית
תחני טשירותי
החן המעולים
רח׳ ירושלים 72
טל. 46 10 78

רדיאטור בני־ברק משה את משה
מבצעים כל עבודות רדיאטור באחריות
בדיקת רדיאטורים חינם
רחוב ברוך הירש 2, בני־ברק.
ליד מ.מ.ס. ● טל. 787447

מ.ק אביזרים למכוניות
ר׳ עקיבא 133
בני־ברק
גגונים
ציפוי מושבים
שטיחים
לנוח המטפל
ברכב בעצמו
ספרי, צבע
פלגים
ממגני אוויר
שנוך וילק
אין לנו מבצעי הוזלה
מחירנו תמיד זולים

שיוביץ את מאירוביץ
קבלני בנין בע״מ
טלפון : 786937
המשרד — רחוב ירושלים 36, בני־ברק
בונים דירות בנות 4 — 3 חדרים
פונת רמח״ל 1
1. רחוב הרב קוק 48, ב״ב.
3. שדרות הקונגרס 13, ב״ב.
2. רח׳ הרצל 58, ב״ב.
שעות — 7—5. פרט ליום ג׳.

דיאמנט את תג׳ד
שירות חשמל
לכל סוגי רכב
תיאום מנוע בשיטה אלקטרונית
שרות מהיר ומדויק
שרות מיוחד למוסדות ומפעלים
רחוב ברוך הירש 19, ע״י מ.מ.ס.
טל. 63 05 78, בני־ברק

בר־הלל קראוס
פרסום סחר ושרותים
סוכנות מודפון
קבלת מודעות לכל העתונים
במחירי המערכת
24 שעות ביממה גם באמצעות הטלפון
● שרות משרדי
● ייעוץ בפרסום
● ייעוץ בשיווק
רחוב ירושלים 33, בני־ברק
טלפון יום : 786321 — 783507
טלפון לילה : 982386 — 717155

לא יאמן!
בחצי שנה בלבד (!)
ידברו כל בני המשפחה
אנגלית*צרפתית*ערבית
באמצעות מעבדת לשונית משוכ
AUDIO - ACTIVE
אנו נדגים זאת בביתך ללא התחייבות :
המכון להקנית שפות
טל. 07 35 78 ● ת.ד. 37692 תל־אביב

מוסך סימקה יוסף
רחוב ברוך הירש 2,
ע״י מ.מ.ס., בני־ברק
טלפון : 01 58 79

מקרנות ● רשמי קול
מטיפונים
ופיתוח תמונות
בזול
רמאלי
עקיבא 93

אוטו ג׳נרל השכרת רכב
הזמנת מקומות לבתי מלון ובתי הבראה
השכרת מכוניות בתנאים טובים ללא מחיר שבת
רחוב ירושלים 33, ב״ב ● 88 95 79 — 21 63 78

הטכניון
מכון טכנולוגי לישראל
מודיע על המשרות הבאות הפנויות :
באגף כח אדם פקידת רישום ומעקב
תאור התפקיד : מעקב, עדכון ודווח לגזברות רכת מענונות סגל זוטר ; עבודות פקידותיות כלליות.
הכשורים הדרושים : השכלה תיכונית ; ידיעת ה־ שפה העברית על בוריה כולל הדפסה ; כושר לנהל התכתבות עצמאית בעברית ; נסיון קודם בעבודה פקידותית עצמאית.
הערה : פרטים נוספים ניתן לקבל בטל. 225141 (צימי).
מספר המשרה : אכ״א.ה/136.
באגף הכספים והבקרה כתבנית עברית
הכשורים הדרושים : השכלה תיכונית ; ידיעת ה־ שפה העברית על בוריה כולל הדפסה ; נסיון קודם בדפסה.
הערה : פרטים נוספים ניתן לקבל בטל. 225141 (צימי).
מספר המשרה : כב.ה/97.
ביחידה להכשרת מורים עובד טכני
הכשורים הדרושים : בוגר ביה״ס מקצועי במגמת חשמל או אלקטרוניקה ; רצוי נסיון של שנה בעבודה מעשית.
מספר המשרה : הכ.מ.ה/32.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות יפנו בכתב ב־ ציון קורות חיים, נסיון קודם ומספר המשרה, עד יום 29.5.75, אל אגף כח אדם, הטכניון, קרית־הטכ־ ניון, חיפה, מיקוד 32,000.

להברה מסחרית ארצית
דרוש
עבור סניפה בחיפה
מנהל חשבונות עצמאי
הכשורים הדרושים :
* מנהל חשבונות מדופלם * הכ־ נה ונסיון בעבור נתונים אוטומטי
* גיל — 35—30.
נא לפנות בכתב יד תוך פרוט ה־ הכשרה, הנסיון והשכר המבוקש לת.ד. 30580, תל אביב, עבור 9316 או טלפונית — 295618.
— סודיות מובטחת —

התעשיה האוירית לישראל בע״מ
נמל התעופה הבינלאומי בן־גוריון
משרד העבודה
האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

דרושים מועמדים לקורס: מבנאות מטוסים
* יתקבלו גברים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 10—8 שנות לימוד
* בתקופת הקורס יקבלו המשתתפים שכר
* עם סיום הקורס ישובצו המסיימים בעבודות מעניינות בעלות אתגר מקצועי רבו

המעוניינים יכולים לפנות ישירות אל יחידת התעסוקה של התעשיה האוירית, נ.ת. בן־גוריון בימים א׳—ה׳ בין השעות 15.00 — 08.00.

כל פניה תענה
תחבורה למפעל:
מתחנה מרכזית ת״א - רציף 2, קו 475 מאסף לוד.
מתחנה מרכזית פ״ת - קו 249 מאסף רמלה.

חב׳ „השמירה״ בע״מ
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג׳
— למשרה מלאה —
מקום העבודה במרכז תל־אביב לשם קביעת מועד לראיון, נא לטלפן 245152 (למר בנימין שני)
השמירה שומרת על כל היקר לך

למוסד ציבורי דרוש
אחראי למסירת עבודות חוץ בשטח הדפוס
● התפקיד כולל : מסירת עבודות ב־ תחום הדפוס לבתי דפוס וכריכיות אחריות ללוח זמנים ואיכות העבודה המתבצעת אצל ספקים. אחריות למסירת עבודות לכריכיות ועבודות צילום אופסט. אחריות לחוצאות הזמנות עבודה ולדווח על פעולות הספקים.
● כישורים דרושים : השכלה תיכונית מוש־ למת ו־5 שנות נסיון בהוצאה לאור או בשרותי דפוס כולל מסירת הנחיות לעיצוב, הבאה לצי־ לום, לדפוס ולכריכה. התמצאות בתמחיר ובשי־ טות עבודה בדפוס.
העבודה בתנאי שגרתית ומעניינת.
מועמדים העונים על הדרישות יפנו בצרוף קו־ רות חיים מלאים על השכלה ונסיון לת.ד. 17168 ת״א.
העבודה באיזור ת״א. סודיות מובטחת

ויצ״ו ישראל
המח׳ להכשרת האשה
דוד המלך 38 ת״א
דרושה
עובדת בכירה
בעלת נסיון בניהול מחלקה
שעות העבודה 13.30—8 וביקורים בסניפים.
הכישורים : נסיון בעבודה וקשר עם אנשים הכרחי.
נא להפנות את הבקשות בכתב יד תוך ציון קורות חיים לגב׳ הדני, יו״ר המחלקה להכשרת האשה.

מלון לרום — אילת
חוף אלמוג, ת.ד. 555
אילת, טלפון 4111—059
דרושים לעבודה קבועה
שף
קונדיטור
מלצרים (בעלי נסיון)
מפקחות קומה (בעלות נסיון)
חדרניות
תנאים טובים למועמדים המתאימים
דיור וכלכלה במקום
נא לפנות למשרדי חברת לרום, רח׳ הירקון 128, ת״א, טלפון 220191
ביום א׳ 18.5.75 בין השעות 15.00 — 18.00
ביום ב׳ 19.5.75 בין השעות 09.00 — 17.00
ביום ג׳ 20.5.75 בין השעות 09.00 — 12.00

ש. ירון — י. שמעוני
מהנדסים יועצים בע״מ
למשרדנו בירושלים
דרושים
טכנאי קונסטרוקציות
הנדסאי קונסטרוקציות
לעבודה מענינת בקונסט־ רוקציות ומבנים של הנד־ סה אזרחית.
תנאים טובים למתאימים. 5 ימי עבודה בשבוע.
לקביעת ראיון נא לתתקשר 02-225336, 03-440718, 03-442104.

אתה מאמין בעצמך ?
אם כן, גם אנחנו מאמינים בך.
חברה גדולה מוכנה להציע לך קריירה נחולית מענינת ומלאה אתגר, המלווה בהכנסה גבוהה ביותר,
בתפקיד
מנהל רכישה
הכישורים הדרושים : גיל 25— 30 ונשוי. נכונות למאמץ ול־ שעות עבודה לא מקובלות. יכולת ניהול וכושר מו״מ
עדיפות תינתן לבעלי נסיון בשיווק או מכירות.
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 627, ה״א, עבור „מנהל רכישה״ ולציין מספר טלפון.

משרד התקשורת
למרכזת הבין לאומית ״18״ בתל־אביב
דרושים טלפנים(יות)
במשרות מלאות
העבודה היא במשמרות, כולל שבתות וחגים.
כל משמרת היא בת 7 שעות כולל שתי הפסקות של חצי שעה כל אחת.
הכישורים הדרושים :
* השכלה תיכונית.
* ידיעת השפות עברית ואנגלית.
* ידיעת שפה נוספת רצויה.
תנאי השכר :
* שכר יומי — 47.74 ל״י.
* ליודעי שפה זרה (בנוסף לאנגלית) 50.33 ל״י.
* עבור עבודה במשמרת אחה״צ תוספת 20%.
* עבור עבודה במשמרת שבת וחג תוספת 75%.
* מסלול קידום ת—י״א אחיד.
* משכורת תשולם כבר בתקופת ההדרכה.
על המעוניינים לפנות לשרות התעסוקה ת״א רח׳ יבנה 12 חדר 21 לגב׳ הינדה, בימים ראשון ושני משעה 08.00 עד שעה 09.00 ולהצטייד בתעודת זהות ופנקס יוצא צבא.

להבי ישקר בע״מ
נהריה, ת.ד. 330, טלפון: 924242
דרושים
* מזכירה
בעלת נסיון בניהול משרד ושליטה טובה בשפות אנגלית ועברית, כולל הדפסה בשפות אלה.
* מהנדס תעשיה וניהול
לעבודה בנושא תכנון ייצור נסיון קודם בעבודה 3 שנים ידע במחשבים — רצוי.
*
המעוניינים יגישו מועמדותם למנהל כח אדם לפי הכתובת דלעיל
— סודיות מובטחת —

מזכירה
לעבודה ליום שלם
כמזכירה אישית
בשפות עברית אנגלית (כולל הדפסה)
תנאים מצויינים למועמדת המתאימה
נא לפנות לת.ד. 7154 ת״א
סודיות מובטחת !

هكذا من الأصل

ציוד תעשיות בע"מ

דרוש
מהנדס חשמל בכיר
כפוף למנכ"ל

לתכנון וניהול פרויקטים למתקני חשמל במתח גבוה ונמוך, יזום פרויקטים ומוצרים חדשים.
דרושים 5 שנות נסיון במשרד תכנון לוחות חשמל, ונסיון בעבודות הקמה והתקנה של מערכות חשמל.
דרושה ידיעת השפות עברית ואנגלית, (רצויה ידיעת השפה הגרמנית).
יועדפו: בעלי נסיון נוסף בתעשית מוצרי חשמל (לוחות, מפסקים, שנאים וכו').
תנאי העבודה ייקבעו בהתאם לכישורי המועמד.
— סודיות מובטחת —

לפח ולמאור מוצרי ציוד

אחת החברות הגדולות בישראל
ליבוא ושווק מוצרי צריכה אלקטרוניים
מחפשת
מנהל שווק
למועמד תנאים מצוינים
לפנות בכתב יד לת.ד. 6433 תל־אביב.
סודיות מובטחת.

תושבי רחובות ראשון
דרושים
מהנדס
★ אלקטרונאי ★
פקידה
★ שרטטנית ★
כרסם
— סודיות מובטחת —

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה
דרושים
הנדסאי אזרחי
בעל נסיון של 2 שנים בתעשיה הכימית.
פקידה כתבנית
בדבר פרטים נוספים נא לפנות בכתב יד ובצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 767 חיפה, מיקוד 31000.

דרוש/ה
תופר/ת אהלים

לחטיבת הבנין בסולל בונה
דרוש
מהנדס ייצור
או
טכנאי ייצור מוסמך
בעל נסיון בשטח הבניה בתפוקה ושכר עידוד
נא לפנות בכתב לת.ד. 1267 תל־אביב או טלפון 03—625311 ל"א. אלימור.
— סודיות מובטחת —

קדום
דרושה
פקידה
לאחר שרות צבאי

לצה"ל דרוש
לעבודה בסביבת ת"א:
שרטט

עמית
למפעל תעשייתי בסביבות חיפה
דרושים
מהנדס תעשיה וניהול
טכנאי ייצור

מוסד ציבורי
מחפש
אם בית - מנהלת
— סודיות מובטחת —

פרוטארום
למפעלנו במשמר הים
דרושים
מהנדס מכשירים ואלקטרוניקה
מפעילים למתקני ייצור
מסגרים מכניים
— סודיות מובטחת —

אלקטרה
דרושים לסניפנו בחיפה
● מזכירה/כתבנית
● טכנאי עצמאי
● חשמלאי פיקוד
טלפון 04—661313

לעבודה בדרום סיני
דרושים
מחסנאים
— תנאי עבודה טובים!! —

החברה לכבלים וחוטי חשמל בישראל בע"מ
מחפשת למפעלה במפרץ חיפה
טכנאי אלקטרוניקה
— סודיות מובטחת —

דרושים
אינסטלטורים

למשרד רואה חשבון
דרושה
מנהלת חשבונות

לקיבוץ כפר רופין
דרושה גננת
לשנת תשל"ו
טלפון 065-88355

למרכז האופנה בכפר־שמריהו
ALL EVE & ADAM
דרושים
1. איש מכירות
2. חייט גברים
טל. 930055

לבני פרינת
דרושים/ות לנו
★ מבקרות אחראיות
★ תופרות על מכונות אוברלוק ומכונות רגילות
★ מחסנאי

למפעל תעשייתי בנהריה
דרוש
הנדסאי או טכנאי-בניין

לא על ה„לא תעשה" בלבד

מאת נתן רוטנשטרייך

א

איסורים הם בדרך־כלל מיצוות או ציוויים, המצביעים על מה שיש להימנע מלעשותו, כגון איסורי אכילה במסורת היהודית. המקביל לאיסור מבחינה עובדתית הוא מעשה, אשר אם הוא נעשה הרי הוא בגדר של עבירה, או בשיעור חמור יותר הוא בגדר של פשע.

אפשר להציע סולם של איסורים כמו איסורים מן התורה ואיסורים „דברי סופרים" או אחרונים. אולם, סולם זה הוא כל כולו בתחום העניינים שאין לעשותם ועשייתם היא עבירה, כלומר מעשים העוברים על גדרות המותר. לפיכך, המותר הוא צידו האחר של האיסור או האיסור הוא צידו האחר של המותר, שהרי אם דם בהמה הוא בגדר של איסור, אכילת בהמה אינה בגדר זה והיא מותרת. עדיין אין ביחס הניגוד שבין האיסור למותר כדי לומר מה יש לעשות, כי מה שמותר לעשות אינו זהה עדיין עם מה שראוי שיעשה. המותר הוא מינימום של התחום שהוא בסמכותו של העושה שיעשה אותו, כדרך שיכול להיות מעשה שראוי שלא לעשותו והוא בגדר של מותר. מן האיסורים וההיתרים הקשורים לבשר הבהמה עדיין אינו נובע כי ראוי הוא לאכול מן החי; יכול לטעון טוען, כי איסורים והיתרים בתחום זה מניחים את ההנחה, כי אכילה של בעלי־חיים היא מותרת ובכל זאת אין זה ראוי לאכול מבעלי־חיים.

ההעמדה הזאת על המינימום של ההתנהגות המסובבת סביב ציר הקורלאציה בין האסור למותר היא בעלת חשיבות חברתית. קל יותר למסד את האסור והמותר מאשר את הראוי ושאינו ראוי. העובדה, כי ברמה של אסור ומותר מדובר על מינימום שבסמכות או איסמכות של העשיה היא הקובעת בעניין זה: מינימום אפשר להסדיר, עליו אפשר להחיל חוקים וסאנקציות הנלוות לחוקים. אותו אפשר לשלב למערכת של חוקים וביקורת הנלווית לחוק וכיוצא באלה הסדרים מדינתיים, חוקיים או מוסדיים. הראוי אינו נוח לחקיקה, על כל פנים אינו נוח לחקיקה הקשורה למיבנה החברתי המודרני הבנוי על הסכמה בין הבריות, על נביעה של החקיקה מן הסמכות שניתנה למחוקקים על־ידי קהל הכפוף לחוקים. חקיקה דתית, כלומר חקיקה המניחה, כי מצוי מחוקק שסמכותו אינה בהסכמה של הבריות, המחוקק גם על התחום שבין האדם למקום ולא רק על התחום שבין האדם לחברו בלבד — יש בה מעיקרו של דבר יותר מוכנות בכיוון לחתמרה של המערכת מן המותר בכיוון לראוי או מן המערכת של האיסור בכיוון לשאינו ראוי.

ב

אין הדברים אמורים למען הרגיל סימאנטי או הרגיל בהבחנות הקשורות למידות ההתנהגות של בני־האדם. הם אמורים על רקע המשבר החברתי שאנו קלועים בתוכו ושאחד הסימפטומים שלו הוא מה שקרוי בלשון המקובלת — פרשיות או שחיתויות. השאלה המהותית, שמן הצורך לשאול בהקשר זה היא, אם פרשיות אלה עלו ועולות משום שיצר לב האדם רע מנעוריו או משום שאבד המצפן של הראוי ובעיקבותיו אבד המצפן של המותר ובעיקבותיו עלו מעשים הנתפסים כעבירות או פשעים אפילו מצד האיסור.

ככל שהתגובה היום־יומית על כל אלה היא תגובה של רתיעה או של סלידה, הרי התגובה החברתית היא הענשה או אישום, המוביל להאשמה — ומצד אחר חיזוק מערכות ביקורת מוסדיות המעוגנות במערכת התיפעולית של הממשל או של בית־המחוקקים והסמכויות שהוא מאציל.

איש לא יוכל לבוא ולטעון נגד תגובות אלה. משל למה הדבר דומה: כאשר אתה מותקף אי אתה מגיב על ההתקפה בוויכוח עיוני או מוסרי בשאלת זכותו של האדם שלא להיות מותקף או חובתו של הזולת לכבד זכות זו ולא לתקוף את העומד מולו. תגובה מוסדית הן בכיוון של ענישה והן בכיוון של מניעה היא תגובה של התגוננות. אולם, כלום אין אנו יודעים מתחומים אחרים שמיתקפה היא מיגננה — אם לנקוט את הלשון המורגלת עתה בפינו.

ג

„אנו באנו ארצה לבנות ולהיבנות בה". עדיין לא בנינו אותה וכבר אנו נבנים ממנה, על חשבונה, על גופה ונפשה. עדיין לא בנינו אותה וכבר אנו מאמצים את עצמנו להפיק ממנה תועלת איגואיסטית ויום־יומית. ההיבנות מן הדינאמיות של הבנייה נעשית לאפשרות והאפשרות נעשית להזדמנות וההזדמנות נעשית להיתר וההיתר נעשה לראוי ואנו נמצאים בתהליך של הסלמה של היבנות. העבירה על האיסור היא מעין אספקלריה של הפגיעה השורשית בנורמות האנושיות והחברתיות ולא בנורמות המישפטיות בלבד.

זה שנים שאין מצויה בחברה הישראלית הכוונה רעיונית מכפנים והכוונה זו פירושה לאו דווקא קביעה מה הוא סדרו של היקום ואם ההיסטוריה יש לה תכלית או אין לה תכלית. הכוונה נורמאטיבית עניינה המרכזי בתחום החברתי הוא בשאלת על מקומו וייעודו של היחיד בשביל החברה ולמען פניה של החברה. החברה אינה קיימת מלכתחילה ובאופן עובדתי כדרך שקיים היחיד אשר קיומו מעוגן באורגאניזם שלו ובתיפעול האוטומאטי־כמעט של אורגאניזם זה. חברה צריך לכונן ולבנות ולבנותה בכל הרף עין, גם מעבר לבניין או לבנייה במשמעות הסגולית שלנו; כלומר, כינון חברה יהודית במולדת על דרך של גיבוש של קולקטיב יהודי. החברה הישראלית בבניינה ינקה מצירוף בין תודעת סולידאריות לאומית־היסטורית ותודעת סולידאריות אנושית־חברתית. בכך היה כוחה ובצירוף זה היתה טמונה עוצמתה ומפאת צירוף זה יכלה היא להגיע להישגים לא מעטים לרבות הישגים מדיניים, צבאיים וכלכליים. כאשר נשחק הצירוף הזה והסולידאריות המדריכה נעלם כמנה הביטוי בהוויה היום־יומית נשאר האדם היחיד על דחפיו וד' אמותיו ואובד והולך אפילו המצפן שבאיזון בין ההיבנות לבניין ונשארת ההיבנות והקארטל של הנבנים.

אכן, מעטים מאוד הקולות המושמעים עתה — ובוודאי שאינם מושמעים מכוח זרמים ציבוריים אלא לכל המרובה מכוח יחידים — המעמידים על הרקע [illegible]

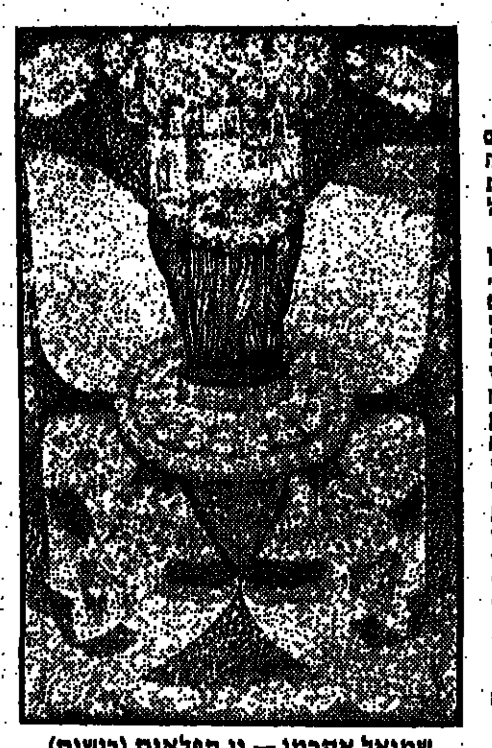

שמואל אקרמן — גן הפלאים (רישום) בבית האמנים בירושלים (ראה עמ' 3)

[illegible]

משה הנעמי

אמרתי לרותי

אמרתי לרותי: זוכרת —
ראינו קפיפים עתיקים?
ורותי אמרה: אני רוצה
לטיל ברחובות מצחיקים.

אמרתי לרותי: זוכרת —
ההיכל המשגב?
ורותי אמרה: אני רוצה
בית עם חלון ערבי.

אמרתי לרותי: זוכרת —
העיר הישנה?
ורותי אמרה: אני רוצה
ספריה ארכה וגבוהה.

אני מביט מן החלון

אני מביט מן החלון
רואה ברושים וארנים,
ילדים משחקים
ואנשים זקנים.

עכשו גם אני תמונה
במסגרת החלון,
כמו גברת בין הקנה
או כמו בין הארון.

מתוך „אמרתי לרותי" [illegible]

סיפורים שלא נס ליחם

על ספרו של יוסף דן „הסיפור העברי בימי הביניים"

פרופ' יוסף דן

מאת ד"ר גדליה נגאל

יוסף דן: הסיפור העברי בימי הביניים, בית הוצאה כתר, ירושלים, תשל"ה, 291 עמ'.

אין לך דור בתולדות העם היהודי, שלא הוריש מיצירתו הספרותית לדורות הבאים. [illegible]

[illegible] קר יסודית, חלק מיצירותיו יצאו אף בהוצאות מד־עית, אך לכלל ידיעת הציבור הרחב לא הגיע.

מעשה רב עשה, איפוא, פרופ' יוסף דן בשעה שהחל ללמד את הסיפור הבינימי בין כותלי האוניברסיטה העברית בירושלים, ועתה אף זיכנו בחיבור מסכם ראשון־מסוגו בתחום זה. בפני הקורא נפתח המסך, ועל הבמה מוצג עולם הבינוני ומעניין, הרצאת־הדברים שווה לכל נפש ומעמיקה כאחת, והיא פורשת את מלוא היריעה בפני מי ששעשע הסיפור הבינימי היו נעולים בפניו עד כה. לצורך הכנת החיבור שקד המחבר על חומר סיפורותי עצום, עבר על עשרות יצירות, אשר חלקן עדיין מצוי בכתבי־יד, המפוזרים בספריות השונות. כושרו הדידאקטי של יוסף דן בולט במיבנה הספר כולו, כשם שהוא קיים בכל פרק מכ"א פרקי הספר. אחרי שני הפרקים הראשונים, הדנים במעמדו של הסיפור העברי בימי־הביניים ובמסלולי התפתחותו, מגדיר ומנתח פרופ' דן בתשעת־עשר פרקים את סוגיו השונים של סיפור זה, על כל גוניו ובני־גוניו.

קצר המצע מהשתרע, ולא נוכל, במיסגרת זאת, לסקור את כל סוגי הסיפור הבינימי. נסתפק איפוא בפרק הדן בסיפור שבספרות חסידי־אשכנז במאות הי"ב והי"ג. בשבעה סעיפים עומד הכותב על ה־מאפיין תנועה ספרותית־דתית זו ועל הגורמים ש־הביאו להתפתחותם והתגבשותם של סיפוריה. לאחר מכן מבוררים הסוגים השונים שבסיפור חסידי־אשכנז. סוג אחד, שניתן לכנותו בשם הסמלי „זכר עשה לנפלאותיו", בא להבהיר שנפלאות ה', המובט־חות לצדיקים אכן יתגשמו, והראיות, שהללו נרעשות ומודגמות בעולם הזה. למתר להדגיש השיבותה של דעת זאת בדורות של מסעי־הצלב ומקדשי־השם. פרופ' דן סובר בצדק שמקור הסיפור הוא מזרחי, שכן תוכנו התענוגי נוגד את הלך־רוחם הפרישותי סגפני של חסידי אשכנז. בצד השפעה מזרחית זאת מצויה השפעות נוצריות־עממיות, לרוב בסיפורים דמונולוגיים שבספר־חסידים. התייחסותם של חסי־די אשכנז לרוחות מתים, לשדים ולמכשפות קניבא־ליות, היא כאל תופעת טבעית־מציאותית, שיש ל־חיות עימה, אם כי אפשר לנסות להתמודד איתה ו־אף להתגבר עליה. בשדים ובמכשפות אין הם רואים כוחות הרע הלוחמים באל, אלא חלק מן הבריאה כביכול.

נורמות מוסריות דתיות

ברם, אין ספק שהסיפורים הדומינאנטיים של חסידי אשכנז הם סיפורי קידוש־השם וסיפורי מוסר, היונקים מן ההוויה והחוויה של הקיבוץ היהודי באותם דורות, סיפורים הבאים לתורות דרכי הנהגה ולהעמיד נורמות מוסריות־דתיות. מתוך כך מצויים, לצד סיפורים שבסיסם המציאות והרקע ההיסטורי, אף סיפורים שמלאכותיותם בולטת שעה שהם מתא־רים סיטואציה תיפותטית, שאין לה דבר עם המציאות. שיאם של סיפורי חסידי־אשכנז הם סיפורי קידוש־השם. בהם נושא־הסיפור מקריב את כבודו — ולעיתים אף את חייו — על קיומה של המצווה וקדושתה של התורה. סיפורים אלה מימי מסעי־הצלב השפיעו רבות על הסיפורות העברית בדורות שלאחריה, שכן נושא קידוש־השם נותר, לצערנו, אקטואלי בתולדות העם היהודי...

ספרו של יוסף דן אינו מתיימר להקיף את כל הסיפורים העבריים שבימי־הביניים, שהרי משימה זאת אינה אפשרית במיסגרת המצומצמת של חיבור אחד. אין ספק שהוא התלבט לבטים לא קלים ב־שאלה באיזה סיפור לבחור ואיזה להשמיט. בחירה מעין זאת היא מטיבעה סובייקטיבית, ונתונה לטעמו של הבוחר; אך לשיבחו של הכותב ייאמר שהשתדל להקיף את מירב סוגי הסיפור הבינימי, מבלי לפגוע בהעמקה ובניתוח. אכן, בכל מיקרה של סלקציה יוצא הקורא מופסד, אך יש לקוות שבזכות המיבחר המייצג יימצאו קוראים רבים שיבקשו להעמיק ידע ויחפשו להתבשם מן החומר שרק הוזכר ברמז. ל־מגמה זאת יתרום בוודאי אף לשונו וסיגנונו הקריאים והמלבבים של הספר, ההופכים את הניתוחים המעמיקים שבו שווים לכל נפש, אף הרשימות ה־ביבליוגראפיות שבסוף החיבור יקלו את המלאכה על כל הבא להרחיב דעתו בתחום חשוב זה.

בדברי הקדמתו לסיפרו מבשר יוסף דן לקורא על תוכניתו להרחיב בקרוב את היריעה במחקר נוסף על תולדות הסיפור העברי בימי־הביניים. ש־יהווה הרחבה והשלמה לחיבור שלפנינו. נאחל לו, איפוא, שישלים מחקר זה במהרה, ויזכה לברך על המוגמר.

[illegible] דברי בעל הזוהר, נציג נכבד של חוגים חקבלי. שימושם של הללו בסיפורים כבאמצעי סיפורותי ב־חיבוריהם (ותם אף חרמה, בלא יודעין, להתפתחותו ולשיגשוגו) מעידים כאלף עדים על הנטיית הנפשית העמוקה של אהבת הסיפור הנטועה בלב האדם, ש־בכוחה להעריס ולגבור על שיקולים שכלתניים ו־תיאולוגיים.

מאידך גיסא, מצויים מסמרים רבים, שיחסם ה־אוהד כלפי סוג ספרותי זה, ותשוקתם הבלתי־נלאית לספר ולשוב ולספר, כה בולטים, עד שגם אם שובצו סיפוריהם במיסגרת רעיונית־מגמתית, אינך יכול שלא לחוש את ההבדל שבין העיקר לבין הטפל. ברור לכל שבמיקרים אלה משמשת המיסגרת מעין כיסוי ועיטוף בלבד, בבחינת הקליפה הנושרת ב־קלות ומותירה בידך את הפרי הטעים.

כדוגמה מאלפת לאהבת הסיפור יכולה לשמש „מגילת אחימעץ" לר' אחימעץ בן פלטיאל, שנמצאה במאה הקודמת בספרייתה של הקתדראלה בטולידו. חיבור זה, המכונה אף מגילת־יוחסין, נכתב במאה הי"א ונועד לכאורה לשמש כרוניקה משפחתית ל־משפחת המחבר, אחת המשפחות הוותיקות והחמיות־סות בדרום איטליה. ואכן, בזכות המגילה ידועים לנו כיום פרטים היסטוריים רבים על ראשיתו של הישוב היהודי בדרום־איטליה, על חכמיו ומנהיגיו (דוגמת הפייטנים שפטיה ובנו אמיתי) ועל אורח־חייו ואמונותיו. והנה, מבין השיטין מבצבצת אהבת המספר לאמנות הסיפור, במוסרו לקוראיו בפרוזת חרוזה, קלילה ושוטפת ובהומור רב, לא את מאורעות ההיסטוריה בלבד, כי אם אף את תיאוריהם של אי־רועים מקומיים משעשעים, שנתמזגו בהם שמחת־חיים, שובבות ואף קלות־ראש.

„מגילת אחימעץ" משתייכת ליצירות ההיסטוריו־גראפיות, בדומה ל„ספר הקבלה" לר' אברהם בן־דויד (ספרד המאה הי"ב). ברם, יסודות סיפוריים וסיפורים שלמים מצויים אף בסוגים אחרים של ה־פרוזה העברית בימי־הביניים. נזכיר לדוגמה את הרומאנסה בסיפור העברי, שמופיעה במעשה־בירושלמי וברומאן־אלכסנדר, יסודות סיפוריים ב־ספרות המוסר, בספרות הפילוסופית ובספרות המקו־בלים. נמצאנו למדים, איפוא, שהיצירה הסיפורית הבינימית ענפה ומגוונת ביותר, ובה מצאו את פיתוחם יסודות מיקראיים, מידרשיים, השפעות מתחום היהדות והשפעות מוסלמיות ונוצריות. הסי־פורים מימי־הביניים הם עולם מלא וגדוש, שקשה להפריז בעושרו וכחשיבותו לכלל התרבות היהודית.

חיבור ראשון מסוגו

אלא דא עקא, לא נתמזל מזלו של הסיפור העברי הבינימי כשם שנתמזל מזלה של השירה העברית בימי־הביניים. בעוד שלאחרונה קמו גואלים שהו־ציאוה מגניזותיה, עסקו בחקירתה ובפרסומה מחדש, ואף הכניסוה לתוכניות־הלימודים של בתי מידרש ואולפנה. נותרה היצירה הסיפורית הבינימית ב־שולי־דרכים כאבן שאין לה הופכין. פימדו חרב של הסיפור מימי־הביניים, הן מבחינה גיאוגראפית והן מבחינה היסטורית, והימצאות הלק נכבד ממנו ב־תוככי חיבורים דרשניים ותיאולוגיים, הביאוהו ל־היות בבחינת עלמא דאיתכסיא. אין זאת אומרת ש־חוקרים הדירו עצמם ממנו. אדרבה: חלק ממנו נח־

איין ראנד, ד"ר קרוי והפילוסופיה האובייקטיביסטית

תגובה למאמריו של פרופ' בראון „אנוכיות ומצפון"

מאת יורם סברוני

[illegible]

טעויות פרופ' בראון

טענתו של פרופ' בראון, שהאנוכיות הרציונאלית אינה נובעת לוגית כהאפיסטמולוגיה של איין ראנד מראה על אי־הבנת איתה אפיסטמולוגיה, כפי שנסיתי להציג את עיקרה קודם. העיקרון החשוב ביותר במתוד של גב' איין ראנד הוא הזיהוי הבלתי סותר של המציאות. הלוגיקה היא מכשיר לארגון ההנחות ולהוצאת המסקנות מהן. אבל אין בה כדי להשפיע על אמיתיות ההנחות. אפשר בצורת הלוגיקה לתכיח את קיומו של האלוהים ול־

(סוף בעמוד 6)

הוצאת „אמרי פי" ירושלים
ת. ד. 6152 · טל. 225979

שמחים להודיע על הופעת

סדור „אמרי־פי" השלם

עם פירוש הגיון לבי

[illegible]

* **דיני קריאת התורה,** ברכות התורה, ברכות ההפטרה וגם למועדים. וכן הלכות ערוב, הדלקת נר וקידוש למועדים.
* **סדר נישואין,** ברית מילה, פדיון הבן והלכותיהם עם הפיוטים המסורתיים המיוחדים להם.
* **ברכת האילנות,** ברכת החמה, הלכות תרומות ומעשרות, סדר לחנוכת הבית, הדרת זקנים (סור למוד לאדם שזכנו ה' והגיע לזקנה ושיבה). לוח שיעורי תורה (שיעורי גודל, זרת ואמה לפי חישובי הש"ס, הנהוגים בימינו. וכן מידות איפה, סאה, קב, לוג ועוד, לפי חישובי הגרשים).

נלוה אליו

* **תהלים עם טעמים,** מחולק לשבעת ימי השבוע ולימי החודש, עם פירוש מצודת ציון, וסגולת כל פרק וטעם חיבורו. נלווה אליו מעמדות יום־יום.
* **תרי"ג מצוות,** פסוקי כל מצוות התורה. מספר „פועל צדק" להש"ך מחולקים לשבעת ימי השבוע, ושבע מצוות דרבנן.

עיון, מסודר, מפורש, מפוסק ומודפס בהידור רב, באותיות גדולות ומאירות עיניים, מוגה בדייקנות לפי המסורת המקובלת מדור דור.

הסדור הודפס בהסכמתם של גדולי הדור ובראשם מרן הראשון־לציון הרב הראשי לישראל הגר"ע יוסף שליט"א, הרב הראשי לירושלים הגאון רבי בצלאל זולטי שליט"א, והרב הראשי לת"א־יפו הגאון רבי חיים דוד הלוי שליט"א, ובהדרכתם ובפקוחם של רבנים, מורים ומחנכים ותיקים.

הסדור מהווה ספר עזר למורה, למדריך, למחנך ולתלמיד, וחבר טוב וידיד נאמן לכל מתפלל או לומד. וראוי להימצא בכל בית, כי חנכד, האבא והסבא ימצאו בו עניין רב. הסדור מכיל 700 עמודים.

המחיר עד ר"ח תמוז — 35.— ל"י ; לאחר מכן יעלה — 40.— ל"י.

להשיג: בכל בתי המסחר לספרים, מוסדות והמו"ל לפי הכתובת ת.ד. 6152, ירושלים

אלבום תמונות במלים

על אסופת רשימותיה של רות בונדי „לפתע בלב המזרח"

מאת מנחם מיכלסון

לפתע בלב המזרח, מאת רות בונדי, הוצ' „זמורה, ביתן, מודן", תשל"ה, 272 ע'.

כתיבה עיתונאית, מעצם טיבעה שהיא אחות במלחצ־הזמן. האירועים הרצים הם המכתיבים את נושאיה ; עקלגיות אמירתם, הדפסתם ופירסומם היא הדרי־חקת בקיצבם. הזמן החולף הוא המותיר את הדברים כנתינתם זמן קצר, הנראה מעבר לשעות, לימים ולשבועות, כמו כותרת ראשית לאחר יום : לא שייכת, לפיתים נלעגת.

אמת זו מתסכלת פובליציסטים ועי־תונאים רבים. המוצאים מיפלט מתיסכול זה בכינוס רשימותיהם, שאכד עליהן ה־כלח, בספר. ספר, כך סבורים הם, כרוי־כתו תשמר הדברים התולשים מפני החלוף.

אולם, בימים אלה הופיעה אסופת מאמרים עיתונאיים, וחגם שעוסקים הם בבעיות השעה החולפת, הנה כי כן מע־מם, ניחוחם והאמת הכנוסה בהם עומ־דים מעבר למצוקות הזמן.

„נסיתי לתפוס את הזמן בשולי בגדו", כותבת רות בונדי בפתח ספרה „לפתע בלב המזרח". „והוא ברח מפני, ובידי נותרה רק פיסת־בד קטנה למזכרת על שבע שנים גדולות כל־כך".

*

בפיסת־הבד הקטנה, שנותרה בידי רות בונדי, המפרסמת תדיר את מאמריה ב„דבר השבוע" — ארוגים הימים ה־גדולים והקטנים מ־1967 ועד 1974, מ־מלחמה עד מלחמה. ובספר — מיטב מאמריה, הסתוגים בשנינות מחשבתית ו־לשונית, בכאב ובהומור, בנחרצות וב־מבוכה, בהרבה סימני־שאלה וסימני־קריאה, בראיית הפרטים המרכיבים והתמו־נה בכללה.

רות בונדי מצליחה לעמוד בתוך ו־מחוץ, לתפוס זווית ולראות את האירוע הספציפי אחוז בחולייתו במקומו. ודבריה, שנכתבו לפני שבע שנים, כמו נכתבו היום — והתק־החתי־שנות הוריו כליכך לא החיל עליהם את מעיפיו.

לפתע בלב המזרח קמה לה מדינת־ישראל. ומאז אין העולם חדל מלעסוק בה, ובכל האירועים הנובעים מן החתי־רת הסביבתית להביא לכך שתיעלם לפתע מלב המזרח, ובתי־בשעה, שרבים רואים את ישראל כמעין לב מושתל, שעל־פי חוקי הטבע הגוף ינסה לדחותו, הרי כפעם בפעם הלב עצמו לוקח באנגינה פקטוריס.

סביב בעייה ל־א־רשאית זו דנה ומת־לבטת רות בונדי בשיבעת מדורי הספר.

שער היסוד — בו בוחנת המחברת שניים מהיסודות העיקריים של ישראל : העליה — והשואה. „עולה נשאר עולה, אם חדש הוא אם ותיק... לפצח גרעי־נים לא מלמדים בשום אולפן, ומי שלא למד לירות קליפות ולבלוע גרעינים בלי שימוש באצבעות בימי ילדותו, שום משרד־קליטה לא יעזור לו... חי לו אדם בארץ עשרים שנה ושלושים שנה, ו־עדיין לא הגיע אליה ; וכשהוא מסתלק לעולם הבא יודעים עליו רק מודעת־האבל איפה ניתר חלק מנפשו... ורק עם כותר נאחזים כל השורשים באדמת ישראל".

ומי כרות בונדי עצמה, המאוכרת במאסריה הרבים או, חיאותיה למן ילדותה בפראג, עבור דרך המחנות והמ־שך בקשיי מילדת חדשה, בהתערותה בארץ — מי כמוה, שתציע נאמנה על העולה היורד לחיינו.

„הסיסמה : הייה עילה באהלך ויש־ראלי בצאתך", ובמאמר אחר, בו היא מתלבטת בדבר עוצמת המלים וכוח ה־מסתר על אימי ימי השואה — „למדנו מחר : הייה ישראלי בצאתך ואיש מחנות בביתך. וגם לא בביתך — לפה להעיל מועקה על היקרים לך — אלא רק בלבך. וגם לא בלבך, כי מה כבר גודלו, ודב־רים רבים מתבקעים להירחם לתוכו".

*

בשער האריות — דברים שעל סף מלחמת־ששת־הימים, במהלכה ואחריה. ודברים שנעירו בעיקבותיה. תחושת ה־אחרות תומנית — וההתנפלות על מדפי הסופרמרקטים ; ההבטחה לא לשכוח את לקח השואה — והמלחמה שבאה אחריה וזוכירה שוב לא לשכוח ; „איפה מלחי. איפה יס־שחור, איפה הלוי, איפה יכוין חק"ל, איפה קרקעית הקק"ל, איפה המשי־כר בעיירת ר"ג, איפה בעיית נתיחת המתים ? איישם. מעבר לענני אבק מדי־בר דקיק כובקי" — אבל, אחרי ששת־הימים ואחרי יום הכיפורים שוב צצו חלק מאיתם עצמות, וכימים אלה צצים גיבורים חדשים, שהחם דאז, קטנים על ידם. ואם לא עיריות ומתי־גן, או עיריית אילת ; ואם לא קק"ל אז קופ"ח — והכל זורם.

יש איזו תרגשה, שמאמריה של רות בונדי יהיו שייכים גם בציר עברים שנה, משום שעס־קשה־צורך זה לא תר־אריחשם אלא מיקצוע.

ואחרי ששת־הימים, כותבת רות בונדי על מה שמוחה בהרחבה כל־כך אחרי יום־הכיפורים : „צה"ל הוא מיבצר ה־אמונה האחרון שנותר לישראלי, אשר איבד את הקשר הטלפוני עם אלקים... עתה נותר רק צה"ל כהתגלמות התבו־נת והתושייה, הטוב והנעלה, שיגן עלינו מכל רע, כקמיע מעל כל בית, כעין „אבו־חמסה" בחאקי". ואכן, בפרוץ מל־המת־יום־הכיפורים הוגש לפרעון שטר האמונה הבלתי־מסויגת המוחלטת הזו. קל להיות חכם־לאחר־מעשה. אך גורלי הוא מתי יימצא השקול שבין שתי ה־עוצמות — התדהמה והחלום ; ששת־הימים ויום־הכיפורים.

*

שוב ושוב, בזוויות שונות, חוזרת רות בונדי לשאלת „לפתע בלב המזרח". קיומה של ישראל, שהיא סעיף־קבע בכל פורום בינלאומי. והשאלות של אז — הן השאלות של היום : „...אח־רי ימים רבים מרי של מתח, באה עיי־פות מעיקה : כמה זמן אפשר להחזיק מעמד ? נראה שאפשר. שנים רבות. חיים שלמים. בעיקר אם הם נמשכים כרגיל : מכונת־מופת מתפוצצת בשוק מחנה־יהודה, ואחרי שעה ממשיכים למ־כור ענבניות וחבושים. מוצאים חומר־נפץ באולם קולנוע וממשיכים בהקרנה. לא מפני שאנחנו אמיצים או אדישים מדי, אלא מפני שנוסח החיים כאילו־לא־קרה־מאומה הוא הדרך היחידה לש־מור על מידת־מה של איזון נפשי".

אלה דברים הנכתבים ב„שער־ציון", כפי שגם נושא האלימות מועלה בו. אלימות, שהפכה לחלק בלתי נפרד מח־נות, בעיקר בימים שבין המלחמות, ש־בהם, כידוע, באין מתיחות ייפרע עם.

התלבטות קשה — כאזרחית המדינה, ובעיקר כמי שעברה מחנות — עוברת על המחברת על סף נסיעתה הראשונה לגרמניה („שער הדאגה"). מה כן ומה לא ; היכן הכנות והיכן הצביעות ; איפה הגבול ליחסים בין שתי המדינות — ואם יש בכלל גבול ; ושוב — זהו נושא מעיק, שהוויכוח עליו לא חדל ולא תם בוריקת אבנים על הכנסת.

וכאזרחית המדינה, כמי שרואה את הדברים עד שורשיהם מקווה רות בונדי בתקופת מלחמת־יום־הכיפורים : „הייתי רוצה שאחרי הקרבות נהיה שקטים יותר וצנועים יותר ומוטבים יותר פנימה. מא־שר היינו לפני יום־הכיפורים. נמצא מישענת איש ברעהו ואיש במשפחתו ולא נחפש את תוכן החיים בעץ ובמתכת, בכוחות־סוס ובמטרים מרובעים, כיום קשה לתאר, שאי־פעם נשבות על חצי דרגה ועל תוספת לתוספת, ששוב ייערכו מסיבות־חתונה, שעין לא ראתה, ששוב נרוץ אחרי עולם דוהר אחרי רמת־חיים ואינו מגיע אלא לישימון".

רות בונדי, וכאן היא פה לרבים, היתה רוצה זאת — „אבל כבר הוכחנו הרבה פעמים, כי אנו אלופי השיכחה".

*

אפשר להמשיך ולסקור את המאמרים שבספר, אבל אפשר להמליץ לקרוא את „לפתע בלב המזרח", ולקרוא את עדיף מלקרוא על. לפחות במיקרה הזה. שכן, קשת רחבה ומקיפה של נושאים ובעיות, שאלות ומשאלות — החל בטעם החיים וכלה בטעם הלחם — עולים באסופת־מאמרים זו. וזהו ייחודו של הספר, שהוא אלבום תמונות במלים על מה שקרה וקורה כאן. אלא, שתמונות מצהיבות לאחר זמן לא רב. ובמאמריה של רות בונדי יפים לשעתם — ושעתם נמשכת לשעותינו.

ואם המלים טובות עסקינן — וגם זה קורה, לעיתים, לפתע בלב המזרח — ואם את רשימותיה של בונדי אפשר לקרוא שוב ושוב — הרי גם את האיורים של קרמן־קרמן אפשר „ללכוד". הם מש־לימים את המאמרים, המשלימים את האיורים.

רות בונדי

דרוש/ה רוכש/ת מודעות מנוסה
תנאים מצויינים למתאים. רק בעלי נסיון קודם יפנו.
לכתוב לת.ד. 233, ת"א, עבור „רוכש/ת מנוסה". נא לפרט תולדות חיים, נסיון קודם והמלצות, וכן מען לתשובה לקביעת ראיון.
סודיות מובטחת

לרגל הרחבת מחלקת המכירות ב־חברת קדם אלקטרוניקה בע"מ
דרושים
מהנדסי אלקטרוניקה (בעלי רכב)
הבקיאים בנושאי ציוד היקפי למחשבים, ציוד מעבדתי ורכיבים
לפנות בטלפון 54897 לגב' רחל לקביעת ראיון או ת.ד. 4770 ת"א „מחנה אלקטרוניקה מכירות"
סודיות מובטחת

גבור 68 — מפעלי טקסטיל בע"מ
דרוש טכנאי ייצור מתחיל
לאזור תעשיה
נא לפנות לאורנה : 03—259241

למוסד ממלכתי בחיפה
דרושים
פקחי בטחון
התנאים הדרושים :
1. משוחררי צה"ל בגיל 50—40 במצב בריאות תקין.
2. השכלה תיכונית.
המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 2134 חיפה 31000.
— רק מתאימים יענו —

אלקטרה
דרוש לסניפנו בירושלים
מנהל מכירות
לתפקיד סגן מנהל הסניף
בעל נסיון קודם של 3 שנים לפחות בענף שיווק מוצרי חשמל
דרושה ידיעת אנגלית.
למועמד המתאים מוצעים תנאים טובים
נא לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון קודם, לאוגה כח אדם, ת.ד. 2180 ת"א עבור „סניף ירושלים".

למלון גלי זוהר סדום
דרושים
* פקידי קבלה
* טבחים
* מלצרים
* איש אחזקה
* חדרניות
הלנה ואפשרות לינה במקום
057—86051, 057—97848

להקמת מפעלנו החדש בנהל ציון
דרושים
* מהנדס חשמל
* הנדסאי חשמל
* מינהלן
לפנות לאג. קוטר ת.ד. 195 ב"ש
טל' 057—50074, 057—80436
חברת פוספטים בנגב בע"מ

מלון פלאזה ירושלים
דרושים
מבקרי מזון ומשקאות
FOOD and BEVERAGE CONTROLLERS
טבחים מעולים

לחברת שווק ארצית של מפעל מזון
בגוש דן
דרושים :
1) עוזר מנהלי למנהל שווק
2) מנהל/ת חשבונות
3) מפעילת מחשב
4) פקיד/ת חשבונות
סודיות מובטחת

רשות השידור
מחלקת הגביה תל־אביב
דרושים עובדים ועובדות לתפקידי גבייה וביקורת

מעלי ניר אמריקאים ישראליים בע"מ
למפעלנו בחדרה
מפעילת טלקס
ניר מעולה לכל מטרה

א.א.ל. ישראל בע"מ
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה
הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
סודיות מובטחת

אל־תא
אשדוד
דרוש/ה אחות

מכון ויצמן למדע
דרוש
חשמלאי אחזקה

הפניקס הישראלי
חברה לבטוח בע"מ ירושלים
1. לתפקיד מענין מבוקש צעיר נמרץ ואינטליגנטי
2. מנהל(ת) חשבונות
לפנות טלפונית 02—227133

המועצה המקומית שדרות
דרושים מורים

אלבר
דרושים
1. מנהל חשבונות עצמאי
2. פקידה כללית
3. חרט
4. פועלי ייצור
053—92912

שנאי אופקים בע"מ
דרושים
טכנאי אלקטרוניקה ו/או חשמל

לחברה גדולה
דרושים
1. מנהל/ת חשבונות
2. כתבנית עברית מנוסה
לפנות ת.ד. 1290 ת"א

עבודה בטחונית בשטחים!

למשוחררי צה"ל
עד גיל 30, בעלי נסיון
פיקודי, כושר בריאות תקין,
השכלה תיכונית מושלמת
או השכלה על תיכונית.

אנו מציעים:
• קביעות בעבודה בתנאי שכר טובים ותוספת מיוחדת.
• לימוד השפה הערבית בתנאי פנימיה, בתוספת שכר.
• עבודה בלתי שגרתית וססלול קידום רחב.
• הצמדת רכב בתום תקופת ההכשרה.

אנו דורשים ממך הרבה ומציעים לך הרבה יותר.

פנה עוד היום
לת.ד. 39551 תל-אביב
או לת.ד. 77 ירושלים
[illegible]
סודיות מובטחת

לחברה הנדסית
המתכננת מפעלים חדשים בדרום הארץ

דרושים:
לעבודה לפי חוזה מיוחד (Free Lance)

★ מהנדסי פרויקטים (Project Engineers)
בעלי נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה הכימית.

★ ראש צוות מתכננים (Design Superintendent)
בעל נסיון של 8 שנים בתכנון פרויקטים לתעשיה הכימית.

★ מתכננים (Designers)
לעבודות תיכנון צנרת וציוד לתעשיה כימית.

★ שרטטי מכונות
לעבודות שירטוט ותיכנון.

★
שבוע עבודה של 5 ימים
מקום העבודה — באר-שבע
★
סודיות מובטחת

מועמדים יפנו בכתב, יה, בצירוף תולדות חיים, ציון נסיון קודם ותנאי השכר הנדרשים, לפי הכתובת: ת.ד. 1056, באר-שבע.

החברה לפלסטיקה וכבלים אשדוד בע"מ
חברת בת של
החברה לכבלים וחוטי חשמל בישראל בע"מ

מחפשת למפעלה באשדוד
מנהל מפעל
מטפורת התפקיד יהיה אחראי על הניהול המפעלי של המפעל (כולל ייצור באחזקה), וניהול צוות עובדים כ-150 איש.

הכישורים הדרושים:
• מהנדס מכונות או חשמל בעל 10 שנות וותק.
• נסיון בניהול מפעל תעשייתי או בניהול ייצור, ממשק, פגודל מינוי ומעלה.
• גיל מעל 35.

ההצעות נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים, ופרטי נסיון קודם, לת.ד. 443, חיפה, ולציין על המעטפה „מנהל מפעל".
— סודיות מובטחת —

טריומף אינטרנשיונל
בע"מ ירושלים
דרושים

★ מזכירה בלשכת המנכ"ל
נסיון קודם של 3 שנים לפחות בניהול משרד ובעבודה עצמאית, שליטה בהדפסה בעברית, רצויה ידיעה טובה של השפה האנגלית ו/או הגרמנית.

★ קופאי/ת
נסיון של שנה לפחות בניהול קופה, דייקנות וסדר בעבודה.

★ גובה לאיזור תל-אביב
נסיון קודם בגביה רצוי ושיון של קטנוע.

מועמדים מתבקשים לפנות לת.ד. 10146 ירושלים בצירוף קורות חיים מפורטים.

למחלקת החשמל
דרושים
חשמלאים
מכל הסוגים
לעבודות בנין מעניינות בהיקף גדול
תנאי שכר טובים
המעוניינים מתבקשים לפנות למח' לקת החשמל, דרך קיבוץ גלויות/מ"א 7, ת"א בשעות העבודה.
חרוש

למפעל באזור תל-אביב:
דרוש
חשמלאי מוסמך
לעבודה מעניינת בעלת אתגר מקצועי, תנאי שכר בהתאם לכישורים.
לקבלת פרטים נוספים נא לפנות אל ת.ד. 19059 תל-אביב.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
למרכז המיכון
דרוש
SYSTEM PROGRAMMER
בעל נסיון ב-DOS/VS
רצויה ידיעה ב-C.I.C.S
תנאים טובים למועמד המתאים
לשם קביעת מועד לראיון נא לפנות טלפונית 623312 קו פנימי 43.
ההנהלה המרכזית: רח' לינקולן 18, ת"א

מדינת ישראל
נציבות שירות המדינה
מודיעה על
מכרז פומבי מס' 5/15/75
לציוצרים במשרד החוץ
ירושלים
[illegible]

לחברה מסחרית גדולה
בשטח המיכון המשרדי
דרוש
מנהל מכירות ארצי
למועמד המתאים תנאים מצוינים.
לפנות בכתב לת.ד. 107 גבעתיים.
— סודיות מובטחת —

משרד העבודה — משרד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית
בית ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים
דרושים
1. מרצה במגמת מחשבים — בעל נסיון בפיקוד, תכנות, ואם אפשר — בניהות מערכות. רצוי גם בעל נסיון ב-OS ו/או ב-DOS. ברשות בית הספר מחשב IBM 360/50.
2. מרצה במגמת אלקטרוניקה — [illegible]
מועמדים ראויים יפנו בכתב לתיד 16031 ויצרפו קורות חיים ותמלצות.

למפעל בצפון הארץ
דרושים:
1) עובדי אריגה (אומן, אורגים, עוזרים)
2) עובדי ייצור
למתאימים ינתן סיוע לרכישת דיור
נא לפנות בצירוף תולדות חיים בכתב-יד לת.ד. 29896 ת"א.
סודיות מובטחת.

דרושים
פקיד ופקידה
לעבודות משרד שונות
רצוי בוגרי בית ספר לפקידות ושנתיים נסיון לפחות.
משרה מלאה, עבודה קבועה.
פרטים מלאים לת.ד. 24087 תל-אביב.

השיר על קוריאקוס המתוק

בְּאוֹגוּסְט 1974 רָאִיתִי בַּטֶּלֶבִיזְיָה עִיר שֶׁאָהַבְתִּי
קוֹרֶסֶת מִתַּחְתֶּיהָ.
חִפַּשְׂתִּי בִּפְנֵי הַנִּמְלָטִים וְתַמְהִים לִזְכֹּר שֵׁם יְוָנִי
וְלִבִּי כְּמוֹ נַחַל.
קוֹרְיָאקוֹס הַמָּתוֹק. יָמִים רַבִּים לְאַחַר הַטֶּבַח
אֲנִי שָׁבָה לִזְכֹּר אוֹתוֹ: מְלַמֵּד מִלִּים יְוָנִיּוֹת
מְתַקֵּן הֲגוּיִי בְּחִיּוּךְ מִתְנַצֵּל.
שְׁמִי קָשֶׁה — אוֹמֵר קוֹרְיָאקוֹס.
אֲנִי חוֹזֶרֶת לְאַט וְעֵינָיו כְּמוֹ פֶּרַח.
בַּבֹּקֶר אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת דְּבַשׁ. שֶׁבִּינוֹנִית הוּא קַלִּי,
וְצָהֳרַיִם יַגִּישׁ לִי
תְּאֵנִים יְרֻקּוֹת שֶׁשָּׁטַף בִּכְפָרוֹ.
פַּרְפַּר שָׁחוֹר מַשִּׁיק אֶל לָבָן כְּתֹנֶת גְּדוּרַת־נַקְשׁוּת
שֶׁל מִקְטֹרֶן שָׁחוֹר. חֲנִי־פָּנִים עֲדִינִים־כֹּה
חֲבַלִּיעָה שְׁכוּחָה.
וְרַק עֵינַיִם שְׁחוֹרוֹת, צָרוֹת, פּוֹזְלוֹת־מָה
חוֹמְקוֹת מֵעִם פָּנַי בְּגַעְגּוּעִים סְתוּמִים.

בְּגַעְגּוּעָיו אֶל הַיַּבָּשָׁה, זוֹ שֶׁהָאַשְׁלָיָה
מַרְחִיקָה מִמֶּנָּה אֶת הַגְּבוּלוֹת
זוֹ שֶׁדִּמְיוֹן בְּנֵי־אִי מַעֲנִיק לָהּ אֹפֶק
בְּלִי יָם לִקְרוֹת אַהֲבַת־יָם.
כַּפּוֹת רַגְלֵי־גֶּבֶר קְטַנּוֹת כְּמוֹ מְרַחֲפוֹת.
בּוֹצְקוֹ בְּחֵן צְלִילִים מְסַלְסְלִים שֶׁל לֵב קַלֶּה.
מָחוֹל קַל־אִטִּי. אָצִיל־חָמוּר, שֶׁל עַם שָׁלֵם.
לֹא. אֵינוֹ מְהַלֵּךְ קוֹרְיָאקוֹס.
וּמַגֶּבֶת פִּשְׁתָּן לְבָנָה עַל אַמַּת הַיָּד
אֶשְׁכּוֹל עֲנָבִים שְׁחוֹרִים עַל טַס נְחֹשֶׁת.
קוֹרְיָאקוֹס הַמָּתוֹק. מֶלְצַר. בְּמָלוֹן אֶקְסֶלְזִיוֹר. נִיקוֹסִיָה.
לִפְנֵי הֱיוֹת הַטֶּבַח. טֶרֶם קָרְסָה עִיר.

פַּעַם הָיָה לְקוֹרְיָאקוֹס עִתּוֹן. עִם שִׁירִים וְסִפּוּרִים.
כָּתַב קוֹרְיָאקוֹס וְגַם יְדִידָיו.
אֲבָל עַכְשָׁו אִשָּׁה לוֹ וּשְׁנַיִם יְלָדִים.
בְּעֶצֶב הוּא מְסַפֵּר אֵיךְ שׁוּב אֵינוֹ מִתְפַּנֶּה אֶל הַשִּׁירָה.
הֵן מַתַּת אַפְרוֹדִיטֵי רַק אַכְזָרִיּוּת עֲדִינָה־כֹּה
וְכַפּוֹת רַגְלַיִם קְטַנּוֹת לְמָחוֹל.
שִׁירָתוֹ שֶׁל קוֹרְיָאקוֹס אֵינֶנָּה רְצוּיָה.
קוֹרְיָאקוֹס אִישׁ צָעִיר. לָבַשׁ נָטַל רוֹבֶה
וְיָצָא לַמִּלְחָמָה. אוֹגוּסְט 1974 וְהָעִיר קָרְסָה.
אֲנִי יוֹדַעַת:
לִפְנֵי כִּמְעַט שְׁתֵּי שָׁנִים שָׁאַל גַּם הוּא אֶת זִכְרוֹנוֹ
עַל אִשָּׁה צְעִירָה מֵאֶרֶץ שְׁכֵנָה.
אֶפְשָׁר לֹא זָכַר מַרְאֶיהָ וְלֹא שְׁמָהּ.
רַק מַגָּע לַח־מְהַסֵּס שֶׁל תְּאֵנָה יְרֻקָּה
בָּא בְּכַפָּיו.

עַכְשָׁו שׁוּב עוֹמֵד שָׁרָב כְּבָצֵק בְּקַרְסֻלַּי
וּבְחֶבֶל אֶרֶץ עוֹבֵר מִדָּם לְדָם
יַהֲסֹךְ בַּרְזֶל זֵכֶר אֵימָה מְקַבֵּר אַחִים.
גֻּלְגֹּלֶת. שְׁנַיִם. וְאוּלַי דִּסְקִית.
לְאַלְמָנָה. לַיְלָדִים. מָקוֹם יָקִיצוּ לִבְכִּי.
עַכְשָׁו שָׁרָב עוֹמֵד כְּבָצֵק בְּקַרְסֻלַּי
חָזוּת קָשָׁה לֵב לֹא יָכִיל.
וְזִכְרוֹנִי —
בַּעַל־מוּם. נָקוֹט בִּפְנֵי עַצְמוֹ עַל חֻלְשָׁתוֹ.
נוֹדֵד אֵלָיו.

וַאֲנִי שָׁבָה לִזְכֹּר. מְבַקֶּשֶׁת לִכְתֹּב שִׁיר.
שִׁיר עַל מֵתִים. שִׁיר עַל מֵתִים.
שִׁיר פּוֹתַחַת עַל קוֹרְיָאקוֹס.

בתערוכות

תערוכה שבירה

תערוכת מנשה קדישמן, בגלריה ג'ולי מ., רח' גליקסון 7 ת"א

מנשה קדישמן — זכוכית

מאת שרה בריטברג

[illegible]

עולים בבית "האמנים"

מאת מרים טל

[illegible]

תחריטים של נעמי סמילנסקי

בגלריה גולדמן, חיפה

מאת אלי לנצמן

[illegible]

★

קרינה מופלאה
„רישומי אביבה אורי בגלריה „גידא", רח' בלפור 9, ירושלים)

[illegible]

שומרים
יוצאי צבא

לעבודות יום ולילה, באזור תל-אביב

לפנות „ש.א.ש" רחוב נחמני 39, תל-אביב, מ-10.00 עד 14.00.

דרושה

פקידה
למחלקת מכירות
בחברה לבנין בת-א

לפנות בכתב לת.ד. 1334 ת"א למס' 9551/ו

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של: אסיסטנטים ועוזרי הוראה

לחברת ביטוח
דרוש
עובד בכיר
במחלקה אלמנטרית

תנאים טובים למועמד המתאים

לחברת שיכון ציבורית
דרוש
אחראי ארצי לגינון

לדניש אינטיריורס
דרוש
עוזר למחסנאי
לעבודה מגוונת

„אומן" - מפעלי סריגה בע"מ
קרית-גת

למפעלנו בקרית-גת דרושים:

★ **מנהל/ת** למחלקת בקורת טיב, לניהול צוות בקורת טיב בתהליך

★ **אומן (מייסטר)** למכונות סריגה שטוחות

★ **מנהל/ת מתפרה** - לניהול מתפרה לתפירת סריגים/אפודות

תנאים טובים למתאימים.

ערד תעשיות כימיות בע"מ
דרוש
עוזר לראש מחלקת בטיחות ובטחון

לחברת איימס - יישום בע"מ
תעשיה עתירת מדע
דרושים
★ **עוזר למנהל חשבונות**
★ **מזכירה-כתבנית בכירה**

למפעלי טקסטיל בית-שאן
בבית-שאן
דרוש
אחראי
על חנות עובדים

נא לפנות טלפונית 03-723252.

למוסד ציבורי דרושים
כתבנית
צלמ/ת אופסט
שרטט/ת טכני/ת

למפעל מתכת בהרצליה
דרוש
מנהל משרד טכני

פריכון בע"מ
למפעלנו בחוף השרון
דרושה
מזכירה כתבנית
מעולה

לבנק בתל-אביב
דרושים
★ **מנהל חשבונות**
★ **כתבנית עברית**
★ **מפעילת נשיונל 32**
עם נסיון קודם

המשביר המרכזי
בע"מ
מחפש
עובד אחראי למחלקת המכלת

מערכות

מחקר, פתוח והנדסה בע"מ

דרושים
1. מהנדס אלקטרוניקה בכיר
2. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

לפנות טלפונית 03-903661 בת-ים.

איין ראנד, ד"ר קרוי

הוא אחד. גם חובת הפעולה היא אחידה. דוגמה קיימת לקולקטיב של מושגים היא קהיליית המדענים. המכנה המשותף הם מושגי המדע המבוססים על יסודות וזהוי המציאות. אבל אין שום חובת פעולה קונקרטית או אחידה. והתסכמה מושגת על ידי הסבר הזיהוי, מאדם לאדם. כזאת צריכה להיות גם: וגרה הרציונאלית. ויכוח בין אנשים בתוכה על מוסר, יהיה דומה לויכוח בין מדענים.

אם קהילת המדענים ושיטתם הוציאו את האדם מימי-הביניים והביאו לו את השפע החומרי של ימינו, שוו בנפשכם איזה שפע רוחני עוד מצפה לאדם אם יצליח לתפוך מקולקטיב של חובת פעולת אחידה לקולקטיב של מושגים אחידים אבל פעולות עצמאיות.

קרוב לוודאי, שאנו עומדים בשחרה של תרבות חדשה. אולי המהפכות — המדעית והתעשייתית — לא היו אלא מבוא להתקדמות האמיתית, הרוחנית שהמהפכה שלה עוד לפנינו.

המושגים והמילים

האם עבודת יצירה היא קולקטיבית או אינדיווידואלית?

מהתבוננות שטחית במציאות נראה לנו, כאילו פעולת היצירה של האדם נעשית בקבוצות או בהמון. כך גם רואה זאת פרופ' בראון. אבל, אני בטוח, ששום יוצר של ממש לא יסכים לכך. האמת היא שאין יצירת קולקטיבית. אומנם, „המו"תגומלין בין האנשים והתמחויותיהם פותחים בפני היוצר אפשרויות חדשות ליצירה על בסיס הישגיהם הקודמים של האחרים. אבל אין להחליף זאת עם תהליך היצירה החדשה הנוצרת במוחו של אדם בודד כתוצאה מאינטגרציה של יצירות קודמות של אחרים. והיצירה נשארת פעולה אינדיווידואלית.

מה מקורת של הגישה האנושית?

פרופ' בראון מוצא, שהמושג המחשבתי כרוך וכנראה נובע מהמלה ומהלשון והלשון היא פרי מגע ומשא בין הבריות והנוצרה לצורך זה. כלומר, פרופ' בראון מוצא שהמושגים האנושיים הם תוצרים קולקטיביים ומקורם במילים.

ציבורי בחברה. האי-רציונאלית הקיימת? כדי להשיב על שאלה זאת יש לברר תחילה את המושג „אינטרס קולקטיבי". האמת היא, שמושג זה הוא פיקציה שאינה קיימת במציאות; וזאת מהסיבה הפשוטה, שאין רצון קולקטיבי או יכולת פעולה, או מוח קולקטיביים, בטובן אנושי של המילים.

כל קולקטיב פעולה הוא אוסף של פרטים, שכל אחד מהם הוא בעל רצון אנוכי. והכיסוי הסופי לכל הרצונות החופפים להיות ה„קו הרשמי", אינו אלא פשרת בין להציל, חכמים ודיכוי של קבוצות בתוך הקולקטיב. הרואות חובה לעצמן להסכים למושגים משותפים אודות פעולה אחידה.

אין לדבר על „רצון הכללי" כעל דבר קונקרטי, אלא כהפשטה של רצונו של כל אחד ואחד מהפרטים בחברה. ולכן אין לדבר על פעולה אחידה אלא על מושגים אחידים.

כל הסכמה של הפרט לנהוג לפי „טובת הכלל" אינה אלא ויתור על טובתו שלו לטובת מישהו ספציפי אחר, הקרוב יותר למקום שבו מחליטים מהי „טובת הכלל". לרוב, אותו מישהו ספציפי מסתתר מאחורי מסווה של מנגנון מפלגה, ביורוקרטיה או פסקי הלכה. ולכן, ל.ג יהיה זה נכון לטעון, כמו שאומר פרופ' בראון, שדאגתו של הפרט לאינטרס הציבורי היא למעשה דאגה לעצמו.

להמחשה, נחזור לדוגמת האוטובוס. במאמרו של פרופ' בראון, כבר ההנחה היסודית, של אוטובוס השקוע בבוץ ושיש לחלצו, יוצרת סיטואציה של קולקטיב פעולה: נוסעי האוטובוס חייבים בפעולה אחידה ומתואמת בכדי לחלץ!

אין דוגמה זאת רלוואנטית לעולם הרציונאלי, משום שהאוטובוס הרי חייב להיות שייך למישהו (חברת הנסיעות). שנציגה, הנהג, מוטלת עליו האחריות לחלץ ולהגיע בזמן. אחרת, יקבלו הנוסעים פיצויים... ואז, אולי, ינקוט הנהג בדרך רציונאלית ויציע לכל נוסע תשלום עבור הדחיפה. הנוסעים יהיו רשאים לקבל את ההצעה או לסרב, ובכך יהפוך כל העניין לגבי הפרט מחובה קולקטיבית בלתי נעימה לאינטרס פרטי, שהוא פעולה מוסרית אובייקטיבית.

כוח המחשבה

האם יש בפילוסופיה חשיבות לחיי מי מאיתנו?

רוב האנשים, וקרוב לוודאי, שגם אחת הקוראים יענו על השאלה בשלילה, ותמצית נימוקיהם יהיו: זה סתם פטפוטים; אין קשר בין תיאוריה למציאות; ככל שאני

אופקים
גלריה לאמנות

מחקרים בתולדות עם ישראל וארץ ישראל

מה בראות?

תל-אביב והסביבה

אליהו קולוס: ציור

חיפה

ירושלים

באר-שבע

ממבגש הדפוס

שירה

סיפורת

יהדות

עיון ומחקר

בכתבי העת

هكذا من الأصل

אלסינט

מכשור רפואי גרעיני · מכשור מדעי
מערכות עבוד נתונים · ספקי-כח

דרוש

סגן מנהל כללי לכספים

אנו מחפשים אדם מוכשר ודינמי שצבר נסיון מגוון בניהול מימוני בתעשיה. הנסיון והידע המבוקשים הם בהשקעות וראיית חשבון, בתמחיר, בתקציב ובפקוח תקציבי, בעבוד נתונים במחשב, בניהול מוסמכים ובנוהלי פקוח פנימי.

התפקיד כולל ארגון וניהול צוות קיים של עובדים מקצועיים. הכולל עובדים בכירים בעלי תואר בכלכלה, ראית חשבון ומנהל.

כמו כן על המועמד להיות בעל כושר ייצוגי ויכולת לנהל משא ומתן עם גורמים מקומיים וזרים, ממשלתיים ואחרים, בעברית ובאנגלית ולהתבטא בשפות אלה.

מועמדים המשוכנעים כי אישיותם, נסיונם והשכלתם תואמים את הדרישות הנ"ל, יפנו בכתב יד אל מר דן טולקובסקי, יו"ר מועצת המנהלים, חיפה, ת.ד. 5258, טלפון 522872.
סודיות מוחלטת מובטחת.

ת.ד. 5258 · חיפה · טל. 527679

לחברת בטוח בתל־אביב

דרושים

1. עוזר לחתם בטוח ימי
2. מרכז מחלקת בטוח משנה

*

3. מנהל חשבונות מנוסה (רצוי נסיון קודם בענף הבטוח)
4. עוזר לראש מדור הגביה
5. עוזר לקופאי
6. מפעילות מכונות NCR (נשיונל) באנגלית

*

7. פקיד תביעות (רצויה ידיעת השפה האנגלית)
8. פקיד תיקיה
9. כתבנית פוליסות עברית
10. כתבנית עברית — אנגלית
11. עוזר למרכז שרותים ואחזקה
12. שליחים להפצת דואר

סכויי התקדמות טובים למועמדים המתאימים.

נא לפנות בכתב יד עם פירוט נסיון קודם, אל ת.ד. 29024, תל אביב, עבור „מנהל כח אדם".

למפעלי ים המלח בע"מ

דרוש

מודד מוסמך

לניהול יחידת מודדים
ובצוע עבודות מדידה רב גוניות.

למועמדים אשר אינם תושבי האזור תינתן עזרה בדיור.

נא לפנות
בצירוף תולדות חיים לראש אגף כח אדם ומינהלה, ת.ד. 75 באר־שבע.

מפעלי ים המלח בע"מ

למוסד ציבורי גדול באיזור ת"א

דרושים

שומרים

לעבודה קבועה

העבודה מבוצעת במשמרות והשכר כולל תנאים סוציאליים ותוספות מיוחדות.

דרישות התפקיד: גיל 35—50 שנה.
ידיעת השפה העברית (קריאה וכתיבה)

מועמדים מתאימים יפנו בקשותיהם בכתב לת.ד. 7061 עבור 158(15) עד 25.5.75.

מועצה אזורית מרחבים

מפגש מרחבים ד.נ. נגב, טלפון 83131—83014—057
דרושים/ות

למועצה אזורית מרחבים דרושים/ות

מדריכים מנוסים

ובעלי נסיון לעבודה בקרב נוער וילדים במושבי המועצה (אפשרי גם משרות מלאות)
המקצועות הנדרשים:

מדריכים חברתיים וקהילתיים

בענפי הספורט	בענפי המלאכה והאמנות
מדריכים לספיח	אמייל
" גודו	קרמיקה
" התעמלות מכשירים	קש
" כדור עף	תכשיטים
" טניס שולחן	ריקוע
" טניס מגרש	ציור ורישום
" כדור-סל	צילום
" כדור רגל	מחול
" שח-מט	ג'ז
" שחיה	
" קליעה	

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף המלצות ותעודות השכלה למחלקה לנוער במועצה אזורית מרחבים ד.נ. הנגב.

חביב שרבף, יו"ר המועצה

למפעלי התעשיה האוירית
נמל תעופה בן־גוריון

דרושים

מועמדים

לעבודות

מקצועיות מעניינות

בפרויקטים חדישים בתעופה ובמתכת

יתקבלו גברים אחרי שרות צבאי בעלי השכלה של 8—12 שנות לימוד.

המועמדים ישובצו בהתאם לכישוריהם

לקבלת פרטים על תנאי העבודה ואפשרויות התעסוקה, אפשר לפנות אישית אל יחידת התעסוקה של התעשיה האוירית, נ.ת. בן־גוריון בימים א'—ה' בין השעות 08.00—15.00.

תחבורה למפעל:
מתחנה מרכזית ת"א — רציף 2, קו 475 מאסף לוד.
מתחנה מרכזית פ"ת — קו 249 מאסף רמלה.

חברה ארצית לשכון ולבניה

מבקשת הצעות למשרת

עוזר למנהל
אגף התכנון והפתוח

של החברה

למגוון תפקידים רחב, בעיקר קידום פרויקטים בתכנון, תיאום עם אדריכלים, מהנדסים ומוסדות רשוי, הוצאת התרי בניה וכו'.

מועמדים עם רקע ונסיון מקצועי מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בציון פרטים אישיים, השכלתם ונסיונם המקצועי לת. ד. 2034, תל־אביב.

למפעל באזור אוניברסיטת בר־אילן דרושה
מנהלת חשבונות עצמאית

מנוסה, נסיון של 3 שנים לפחות
לעבודה בשעות לפנה"צ ידיעת אנגלית יתרון
לפנות בין השעות 1—5 לטל. 750870

חברת ברום ים המלח בע"מ
לרגל הרחבה ופתוח

דרושים

1. תמחירנים

— בוגרי קורס תמחיר או מנהלי חשבונות בעלי סוג 3 ומעלה.
— נסיון עבודה בתעשיה ו/או במעקב אחר תכניות פתוח.
— יכולת עבודה עצמאית במעקב תמחיר תקציב.
— ידיעת השפות עברית ואנגלית.

2. מזכירה בכירה

— השכלה תיכונית.
— ידיעת השפות אנגלית ועברית על בוריין.
— ידיעת הדפסה בשתי השפות וקצרנות.
— נסיון 3 שנים.

3. כתבניות

— שפת אם אנגלית.

תנאים טובים, עבודה מעניינת בחברה מתפתחת.

נא לפנות, בצרוף קורות חיים לבת־שבע גולן ת.ד. 180, באר שבע 84100.

לחברה גדולה למעליות

דרושים

* מרכיבי מעליות

מכל הסוגים

* בוגרי צ.ה.ל

המעונינים ללמוד את המקצוע

תעבודה לפי שכר יומי או בקבלנות
תנאים טובים וקידום מקצועי
מובטחים לאנשים המתאימים

נא לפנות בכתב לת.ד. 11029 ת"א
עבור „מעליות"

למשרד תכנון בחיפה

דרוש

מהנדס בנין סטטיקאי

נסיון של שנתיים לפחות בארץ

לפנות טלפון
04—254222

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ

דרושה

פקידה

נא לפנות בכתב בפירוט נסיון והשכלה לת.ד. 44550 חיפה.

מ.ר.ב. הנדסה בע"מ

דרוש

כלכלן או מהנדס

לניתוח מערכות פונקציונליות
מקום עבודה חיפה או תל־אביב.

נא לפנות בפרוט נסיון והשכלה לת.ד. 44550 חיפה.

מורים

למקצועות:

1. מתמטיקה	5. היסטוריה		
2. פיסיקה	6. מדעי החברה		
3. ביולוגיה	7. גדנ"ע		
3. כימיה	8. התעמלות בנות		
4. אנגלית	9. אומנות		

וכן

מנהל משק

דרושים
לביה"ס התיכון העיוני העירוני בצפת

ת.ד. 163, טלפון 30144—067
דיור והטבות ממשלתיות ניתנות

סרטי „שפירא" בע"מ
מציגים:

הסרט המצחיק ביותר בעולם!
החרדל עלה לי... את האף!
פייר רישאר
שבוע 11 „אסתר" תל־אביב, „עצמון" חיפה שבוע 9

סרטו החדש של אינגמר ברגמן
„תמונות מחיי נישואין"
ליב אולמן · ארלנד יוזפסון · ביבי אנדרסון
הסרט המגלה את סודן הכמוס ביותר
שבוע 6 „צפון" תל־אביב

השוד הגדול אצל מאדאם פיפי
שבוע 4 „מקסים" תל־אביב

ראובן בר־יותם
יהיה טוב... סלמוניקו
(סלמוניקו חלק II)
הבכורה 31.5.75 ב־15 ערים בישראל

זאב ברלינסקי, יונה אליאן, טוני פאר, רונית פורת, יאיר רובין, תמי ספיבק, אשר צרפתי, יוסי בלונקה, טלי גולדברג, דליה כהן, יחזקיה
המפיק הערבי — מאיר זכריה — „שייקה אופיר"

כוכב פרא

„חגיגה חזותית מרהיבה ומפתיעה"
„הארץ"
„אורנע" ירושלים

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א
מועדון בר מינן

מחר, יום ו' 16.5.75 החל משעה 21.00
ריקודים לצלילי תזמורת עונות השנה

בחצות:
גדי יגיל

מחרתיים מוצ"ש 17.5.75 מ־20.30
ריקודי עם ועמים בהדרכת משה תלם
בשעה 22.00 דיסקוטק

* * *

באודיטוריום בר־שירה

מחר, יום ו' בשעות 22.00, 24.00 סרט מעולה
במוצ"ש ב־21.00 סרט מעולה

*

הבונו: יום הסטודנט תשל"ה — 28.5.75

מועדון קולנוע בן יהודה

הערב יום חמישי בשעה 10.00 סטיב מקווין
הבריחה
הקרנה אחרונה של הסרט בארץ
בשעה 12.00 ג'יימס דין, נטלי ווד
קדמת עדן

מועדון דרייב־אין טל.דרזדן

הערב בשעה 10.00
* אלן דילון * לינו ונטורה
„ההרפתקנים"
* * *
מחר יום ו' ב־10.00
* ז'אקלין בוסט * ג'ים בראון
„הפרפרית"

מועדון קולנוע הוד
דיזנגוף 101 טל. 226226
מחר ה"ס 16.5 בשעה 10 בלבד הסרט
„דם רותח"
עם
* פרנק סינטרה * סטיב מקווין * ג'ינה לולובריג'ידה

קולנוע „תמר"
אלנבי 111
מליל שבת 16.5 (מוצאי חג השבועות) בשעה 10 בלילה, הצגת בכורה ארצית
אונס ונקמה
עם: ג'יין קולינס, ג'ייסם מוס
מותח — סקס

מועדון פריז
הלילה ומחר ב־10 ובחצות מול מלון „דן" טל. 236605
* אליזבט טיילור * וורן ביטי
בסרט המתח
„משחקי אהבה ותאוות"
מצמרים

קולנוע לימור
ת"א, אבן גבירול 30
מציג הערב 16.5 בשעות 10—18
„טיפול בחלם"
* אלן דילון * אני ז'ירארדו
מחר 16.5 בשעות 10—12
„השגעון המקסים"
* ליב אולמן * ג'ים קלי

מועדון סינמסנטר

סינמה 1
הערב 15.5 ב־12—10
בסרט המתח והפעולה
„ברח אנג'ל ברח"
ביום ו' 16.5 ב־12—10
במערבון הבידור
„רוץ אדם רוץ"

סינמה 2
הערב 15.5 ב־12—10
ומחר 16.5 ב־12—10
„מרכבות האלים"

תל־אביב, יונה הנביא 2 טל. 579 52 5

„שלושת המוסקטרים"
בשעה 7.45 סרט ההרפתקאות הכל הזמנים

„המשטרה היא החוק"
בשעה 10.00 בכורה ארצית של סרט המתח

„הבארבוז"
במוצ"ש 17.5 בחצות בלבד

פרספקטיבה

ביום שישי, 10.5.1975, בבית סוקולוב, רח' קפלן 4

בשעה 10 בערב	בחצות
1. קיץ של אהבה Summer of 42	1. מסולית
2. ג'ון ומרי, דסטין הופמן, מיה פארו	2. נובמבר המתוק
3. חם וורים גם בסוסים	3. קורוסואה

בשבת בשעה 5 אחה"צ
שעת הזאבים — ברגמן

תל־אביב־יפו

אופיר: „פריצת הכלא"
אורלי: „המרוץ לצמרת של דודי קרביץ"
אלנבי: „כותרת ראשית"
אסתר: „החרדל מגרה לי את האף"
בן־יהודה: „המגדל הלוהט"
גת: „אחי השמש אחותי הלבנה"
גורדון: „סילווה"
דקל: „ישו כוכב עליון"
דרייב־אין: ב־7.15 „שלושת המוסקטרים" ב־10.00 „המשטרה היא החוק" בחצות: „הבארבוז"
הוד: „ארנולד"
זהר: „הרגש המשותף" (סרט טורקי בצבעים)
זמיר: „נערה תוצרת שוודיה"
חן: „זהו בידור"
לימור: „שלושה ועוד אחת"
מוגרבי: „צ'יינה טאון"
מקסים: „השוד הגדול אצל מאדאם פיפי"
מרכז: „היצאנית" (רק למבוגרים)
מתמיד: „דקמרון האסור"
נגה: „תחת צל האונס"
סטודיו: „וידויו של מנקה החלונות"
סינרמה: „דמי כופר"
סינמה 1: „עוד תתעשר אצלי"
סינמה 2: „שריקות בערפל"
פאר: „סטירת לחי" (שבוע 3)
פריז: „המרש האחרון"
צליל: „נצחון בעורים"
צפון: „תמונות מחיי הנשואין"
רויאל: „רוח תחתש" (שבוע 2)
רמת־אביב: „חמים וטעים"
תכלת: „מסתרי האורגניזם"
תל־אביב: „שאגת הדרקון"
ת.ר.: „אונס ונקמה" (הצגת בכורה ארצית)

חיפה

אורלי: „2 גברים בעיר"
אורדן: „מנגינת חיי"
אורה: „המגדל הלוהט" 5, 8.30
אמפי: „יחסים בצמרת"
ארמון: „מיסטר מג'סטיק"
אוריון: „סקס, אהבה וסמים"
בית אבא חושי: „אני אוהב את גרושתי"
חן: „הארטיסטים בסופרמרקט"
כרמל גנים: „מנגינות חיי" (סרט ערבי)
מוריה: „תיק אודיסה"
מירון: „האגרופן מסינגפור"
עצמון: „החרדל מגרה לי את האף"
פאר: „גטסבי הגדול"
רון: „עוד תתעשר אצלי"
שביט: הצגה ברומנית

ירושלים

אדיסון: „הנזיר והילד"
אוריון: „להקת הדרקונים"
אורנע: „כוכב פרא"
אורגיל: „שלושה ועוד אחת"
ארנון: „הרצח באוריינט אקספרס"
הבירה: „סקס משוגע"
חן: „קליבר"
ירושלים: „אמריקן גרפיטי"
מיטשל: „זהו בידור"
סמדר: „כל מה שרצית לדעת על המין ולא העזת לשאול"
עדן: „רעידת אדמה ביפאן"
רון: „המרוץ לצמרת של דודו קרביץ"

ר"ג-גבעתיים

אורדע: „שלושה ועוד אחת"
ארזלי: „אנה פנתה האהבה"

גלי־אור

גלי־אור: „הגשר על הנהר קוואי"
הדר: „פריצת הכלא"
לילי: „חמים וטעים"
רמה: „הגמד הערמומי והסקס"
רמת־גן: „שאגת הדרקון"
שביט: „פסק־דין"

אור יהודה

גולן: „גבור העולם" 7.30
„השוד המתוחכם" 9.30

אשדוד

אולימפיה: „אונס בירה דבש"
אסתר: „משאלת מוות"
אשדוד: „סקס משוגע"
דגון: „הרימי אותי גבוה" 8, 9.45

אשקלון

אסתר: „אמריקן גרפיטי"
חן: „נקמת האהבה"
מאור: „הקשר היווני"
רחל: „שנה טובה לאוהבים"

באר-שבע

קרן: „נקמת חמש הנערות"

בת-ים

אורנים: „ירח של נייר"
בת ים: „גולד"
סביון: „שלושה ועוד אחת"

הרצליה

עצמאות: „הרצח באוריינט אקספרס"
רמת־יוסף: „האיש בעל אקדח הזהב"
דור: „נמל תעופה 75"
דגנית: „פרא"
היכל: „משחקי החול ועכבר"
תפארת: „האיש בעל אקדח הזהב"

חדרה

ג'ן־זהר: „קריייזי ג'ו"
חוף: „איש הכנופיה"

חולון

ארמון: „גטסבי הגדול"
מגדל: „שלושה ועוד אחת"
סבוי: „דקמרון האחרון"
רון: „הצפור הורה"
רינה: „פריצת הכלא" 3 הצגות: 4.30, 7.30, 9.30

כפר-סבא

הדר: „הכל נשאר במשפחה"
חן: „אהובתי השפחה"

לוד

תרבות: „מיסטר מג'סטיק"

נס-ציונה

גוה: „שלושת העוקצנים"

נתניה

אסתר: מורות בקבות סטודנטים זכרים
סטודיו: „שלושה ועוד אחת"
שרון: „פסק־דין"

פרדס-חנה

דקל: „איש חצות"

פתח-תקוה

אורנון: „בלש ושמו מקיני"
חדר: „שחק אותה סם"
היכל: 3 ועוד אחד
שלום: „עד שהגט יפריד בינינו"

ק. אונו

אור־און: יום ו' ב־9.00 „חסום לי מרגל"
מוצ"ש 7, 9.15 „יום הדיף"

קרית-ביאליק

סביון: „נמל תעופה 1975"
ספיר: „ללא רגיעה"

קרית-חיים

ית־יחעם: „נמל תעופה 1975" 9, 6.45
היובל: „הג'וב הכפול"

קרית-ים

ניצן: „צלילי המוסיקה" 9, 6

קרית מלאכי

בידור: „חמשת העוקצים במנהרה"
הוד: „רעידת אדמה"

קרית-שמונה

חרמון: „הזדמנות אחרונה"
שביר: „יום הדין"

ראשל"צ

נעמן: „חופשת חצות" 9, 7
ראשון: „זאפי הגדולה"
תפארת: „פרשת סטאוויסקי"

רחובות

בית הפועלים: „חבית ברחוב דלינגטון"
חדר: „ג'רמי"
חן: „בראש מורם"

רמלה

המגדל: „5 שודדות ל־5 ברנשים"

רמת השרון

גיל: „ירח של נייר"

שדרות

חן: „אחרון צוידי העולם התחתון"

סרטי נח מפיצי סרטי Aico Embassy מציגים:

ארנולד הוא צורה של צחוק ואימה

סטלה סטיבנס
רודי מקדואל
אנאתה בריסטי

הצגת בכורה ארצית • מוצאי־שבת, 17.5.1975
בקולנוע "הוד" תל־אביב
בצבעים * 4.30, 7.30, 9.30

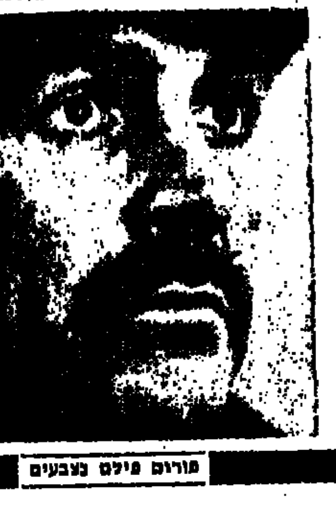

"חם מדי בכדי לגעת אחרי הרפתקאות משה דיין במעל התעופה לוד בפרשת "טבנה" נכתב תסריט הסרט "דמי כופר".
אבל בגלל החרם הערבי צולם הסרט בנורווגיה והעובדות נשארו נאמנות למציאות שהייתה בישראל. את תפקיד משה דיין ממלא השחקן "שון קונרי".
"דיילי אמריקן"

★★★★ (ארבעה כוכבים ציון טוב מאד)
"שון קונרי הוא "הבוס" קצין הבטחון הראשי המנהל מלחמה דו חזיתית... תפנית מפתיעה לקראת הסוף"
שלמה שמגר, "ידיעות אחרונות"

"שון קונרי טוב משחק מגובש וטוב... צלומים נהדרים".
קיר"ח, "דבר"

שבוע 3 בקולנוע "סינרמה" ת"א 7.30 — 9.30

פורום פילם בצבעים

ביתן אנקור
ד. ליטאי א. קורן בשיתוף עם צוותא מציגים:
פדם פדם פדם
שירי אדית פיאף
סנדרה • יונה
ג'ונסון אליאן
תרגום וקטעי קישור: אבי קורן
בימוי: דני ליטאי
הנהלה מוסיקלית: שמעון שגיא
בליווי: א. לב • י. קלאוז • ם. אמיר • א. וקסלר

הצגות בכורה
באולם צוותא תל־אביב
יום ג' 13.5 • יום ו' 16.5 • שבת 17.5 • יום ג' 20.5
9 בערב | חצות | 8 בערב | 9 בערב

היום
מועדון התיאטרון
בימות הבידור הקל
בהנהלת אלי גבאי
642542 660900

ונכונית חודש מאי, ערב ערב (פרט לימי א')
* סטלה סטאר —
זמרת ג'ז ובלוז מלונדון
* מרטין וסטפני —
בריקוד אקרובטי ארוטי מפריס
* EMERSON and JAYNE
"בלק תיאטר" ותיאטרון בובות מרשים מלונדון
* תיקי דיין
תזמורת המועדון
במוסיקה לריקודים משעה 9.15 בערב

אלברטו ד. מטלון ושות. בע"מ גאים להציג:

בלמונדו
בסרט שובר־הקופות
1.000.000
צופים בשבועיים הראשונים להצגתו בצרפת!!!
אימה על העיר
PEUR SUR LA VILLE
במאי הנרי ורנוי ("המורשים" "בנופית הסיציליאנים" "השעה ה־25")

רשת נח מציגים:

תל־אביב סינמה 1 — 57952
טוני רובין
"עוד תתעשר אצלי"
4.30—7.15—9.30

תל־אביב סינמה 2 — 57952
"שריקות בערפל"
אדגר אלן פו
שבוע 4
12—2—4.30
6.45—8.30—10.15

תל־אביב "הוד" — 226226
"ארנולד"
* סטלה סטיבנס
* רודי מקדואל
4.30—7.30—9.30

תל־אביב "אורלי" — 284025
★★★★★
"המרוץ לצמרת של דודי קרביץ"
* ריצ'ארד דרייפוס
4.30, 7.15, 9.30 בכורה ארצית
שבוע 3

חיפה "רון" — 669069
טוני רובין
"עוד תתעשר אצלי"
4—7—9

ירושלים "עדן" — 223829
4—7.30—9.30

ירושלים "רון" — 234704
★★★★★
"המרוץ לצמרת של דודי קרביץ"
* ריצ'ארד דרייפוס

בערים אחרות
נתניה "אסתר" — "מורות נקבות סטודנטים זכרים"
חרצליה "דוריה" — "החרא"
רמלה "מנורה" — "ג'ורג'"
דימונה "דימונה" — "דצמבר החם"

פרטי גלובוס את האחים אלה
תל־אביב, רח' אלנבי 32, טל. 615445-6-0

מועדון
חצות וחצי
* לחקות האריות
* שלושה נשמות מסחורות

שחקני החאן מציגים לילדים
35 במאי
מאת: אריך קסטנר
ירושלים "החאן"
חיפה "מתנ"ס"

באוזנה גאוסקר
במוצ"ש 17.5.75
בועז שרעבי
ותזמורתו
ריקודים לכולי תזמורת
עוונות השווה
המלך ג'ורג' 48 תל־אביב

לחברה דתיים ולסטודנטים
אי"ה במוצ"ש 17.5.75 20.45
ערב בידור באולם
דודו דותן
חקוסלוים
נא לדייק!

עמודי־עד
דיור מעולה
הגדמנות מיוחדת לרכוש דירה
מחירים קבועים — ללא הצמדה
בתוקף עד 31.5.75

רמלה
רחוב בר־אילן
4 חדרים, 106 מ"ר
החל מ־209,000 ל"י
משכנתא עד 40,000 ל"י

חנויות
בטבעון • נתניה
בני־ברק • ירושלים

רמלה
רחוב בר־אילן
3 חדרים, 79 מ"ר
החל מ־172,000 ל"י
משכנתא עד 40,000 ל"י

משתכנים, זוגות צעירים ואחרים, אשר בידיהם תעודות זכאות של משרד השיכון, יכולים לרכוש דירות המתאי־מות לקריטריונים שנקבעו על ידי משרד השיכון וליהנות ממשכנתא שנקבעה בתעודות הזכאות.

נהריה
3 חדרים, 70 מ"ר
החל מ־145,000 ל"י
משכנתא עד 40,000 ל"י

בדבר פרטים נא לפנות:
המשרד הראשי: תל־אביב, רח' לילינבלום 27 טל. 58144
סניפים: ירושלים, רח' הגידם 1 טל. 224181
חיפה, רח' ארלוזורוב 3 טל. 668049

חוק שרות בטחון תשי"ט — 1959 (נוסח משולב)

הודעה בדבר התייצבות לרישום בלשכות הגיוס האיזוריות

גברים ונשים שהם אזרחים ישראליים או תושבים קבועים שנולדו בתאריך כלשהו בין א' בניסן תשי"ח (22 במרס 1958) לבין כ"ט באלול תשי"ח (14 בספטמבר 1958) לרבות חיום הראשון והיום האחרון של התקופה האמורה, חייבים להתייצב לרישום בלשכות הגיוס שבאיזור מגוריהם בהתאם לצו התייצבות לרישום שקיבלו לבתיהם.

הודעה זו אינה חלה על אשה נשואה, אם לילד או אשה הרה.

גברים ונשים כמוגדר לעיל אשר לא קיבלו לבתיהם צוו התייצבות לרישום יתייצבו לרישום באחת מלשכות הגיוס המפורטות בטבלה א' שלהלן: בשעה 08.00 של התאריך הקבוע בטבלה ב' שלהלן, בהתאם לתאריך לידתם.

טבלה א'

ירושלים — לשכת הגיוס, רחוב הנביאים מספר 103 (שכונת מקור ברוך)
תל־אביב—יפו — לשכת הגיוס, רחוב פוריה מספר 1 (ע"י קולנוע "נוגה")
חיפה — לשכת הגיוס, רחוב עומר־אל־כיאם מספר 12—14.
פתח־תקוה — לשכת הגיוס, שכון עירוני מג'ה.
טבריה — לשכת הגיוס, רחוב נצרת.
באר־שבע — לשכת הגיוס, רחוב יד ושם מספר 22

טבלה ב'

מס' סד'	תאריך לידה — בין	תאריך לידה — לבין	מועד התייצבות לרישום — גברים	מועד התייצבות לרישום — נשים
1	א' ניסן תשי"ח 22 מרס 58	ט"ו ניסן תשי"ח 5 אפריל 58	י"ב סיון תשל"ה 22 מאי 75	ט"ו תמוז תשל"ה 24 יוני 75
2	ט"ז ניסן תשי"ח 6 אפריל 58	ל' ניסן תשי"ח 20 אפריל 58	י"ז סיון תשל"ה 27 מאי 75	ט"ז תמוז תשל"ה 25 יוני 75
3	א' אייר תשי"ח 21 אפריל 58	י"ד אייר תשי"ח 4 מאי 58	י"ח סיון תשל"ה 28 מאי 75	י"ז תמוז תשל"ה 26 יוני 75
4	ט"ו אייר תשי"ח 5 מאי 58	כ"ט אייר תשי"ח 19 מאי 58	י"ט סיון תשל"ה 29 מאי 75	כ' תמוז תשל"ה 29 יוני 75
5	א' סיון תשי"ח 20 מאי 58	ט"ז סיון תשי"ח 4 יוני 58	כ"ב סיון תשל"ה 1 יוני 75	כ"א תמוז תשל"ה 30 יוני 75
6	י"ז סיון תשי"ח 5 יוני 58	א' תמוז תשי"ח 19 יוני 58	כ"ג סיון תשל"ה 2 יוני 75	כ"ז תמוז תשל"ה 6 יולי 75
7	ב' תמוז תשי"ח 20 יוני 58	ט"ז תמוז תשי"ח 4 יולי 58	כ"ה סיון תשל"ה 4 יוני 75	א' אב תשל"ה 9 יולי 75
8	י"ז תמוז תשי"ח 5 יולי 58	ב' אב תשי"ח 19 יולי 58	כ"ו סיון תשל"ה 5 יוני 75	ב' אב תשל"ה 10 יולי 75
9	ג' אב תשי"ח 20 יולי 58	י"ח אב תשי"ח 4 אוגוסט 58	כ"ט סיון תשל"ה 8 יוני 75	ה' אב תשל"ה 13 יולי 75
10	י"ט אב תשי"ח 5 אוגוסט 58	ג' אלול תשי"ח 19 אוגוסט 58	ל' סיון תשל"ה 9 יוני 75	ח' אב תשל"ה 16 יולי 75
11	ד' אלול תשי"ח 20 אוגוסט 58	י"ט אלול תשי"ח 4 ספטמבר 58	ב' תמוז תשל"ה 11 יוני 75	י"ב אב תשל"ה 20 יולי 75
12	כ' אלול תשי"ח 5 ספטמבר 58	כ"ט אלול תשי"ח 14 ספטמבר 58	ג' תמוז תשל"ה 12 יוני 75	י"ג אב תשל"ה 21 יולי 75

המתייצבים לרישום נדרשים לדייק ולהופיע במועד ובשעה שנקבעו בצו ההתייצבות לרישום שקיבלו לבתיהם, או במועדים המפורטים לעיל אם לא קיבלו הצו כאמור.

חל איסור חמור לחרוג ממועד ההתייצבות שנקבע בצו ללא אישור מהמפקד לשכת הגיוס.

על המתייצבים להביא עמם תעודת זהות או תלוש רישום של משרד הפנים או תעודת לידה.

יצחק רוזן, אלי"ם
ראש מרכז גיוס
פוקד
אגף כח אדם

הערה: הנוסח הקובע של צו ההתייצבות לרישום יפורסם ברשומות.

חשוב לועדי עובדים ופועלים!
סיורים לקבוצות עובדים ברומניה
אנו שמחים להודיע לועדי העובדים כי הגענו להסדר עם גורמי התיירות ברומניה לאפשר הקייץ טיול של 15 יום לקבוצות עובדים מאורגנות בתנאים מיוחדים.
* הסיורים יתקיימו בחודשים: יולי — אוגוסט — ספטמבר
* מחיר ותנאי תשלום מיוחדים.
* מלונות סוג א'.
— מספר המקומות מוגבל —
בדבר פרטים נא לפנות לחברת אוניברס, רחוב רמב"ם 17, תל־אביב, טל. 622976

נוער
גילאי 14—10!!
שלבו נופש בלימוד אנגלית
בקיטנת "ארז"
כפר מרכזי ע"י חדרה
בחודשים יולי — אוגוסט
בדבר פרטים לפנות:
ארגמן מרים, טלפון 055-91202
רח' שנקין 45 טל. 732156

TOTAL PLANING & DESIGN
אנו מבצעים עבודות מחקר ויעוץ לתעשיה ולמינהל, בנושאי הנדסת יצור, שיטות שכר (פרמיות ונורמות), בקרת איכות, מחסנים, אחזקה, ברירת ציוד, כספים ומימון.
ת.ד. 315 רמת־גן. טל. 737004 בין השעות 9.00—13.00

בבי"ס לגזירה ותפירה
נפתחים קורסים חדשים
איבנשטיין
תל־אביב, רחוב פינסקר 9
טלפון: 298528

משרד הבריאות, שרותי אספקה
נחלת יצחק 15, תל־אביב, ת.ד. 7094

א. מכרז מס' 50/753/75
ב. מכרז מס' 50/755/75

נתנת בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:
א. יצור ואספקת עגלות לגלויות חום
ב. עגלות לטפול ב־2 מדפים ממתכת — פורמאיקה

פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רחוב נחלת יצחק 15, תל־אביב, טל' 253202 בשעות הקבלה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 1.6.75 בשעה 12.00.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10% מערך הצעתו.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא.

פ. ראיגרודסקי, מנהל שרותי אספקה

משרד הבריאות, שרותי אספקה
נחלת יצחק 15, תל־אביב, ת.ד. 7094

א. מכרז מס' 61/756/75
ב. מכרז מס' 61/757/75

נתנת בזה הודעה לציבור כי שרותי אספקה מבקשים הצעות ל:
א. יצור ואספקת אגודות צמר לתלמידות בי"ס לאחיות
ב. בד כותנה לציפוי מזרונים

פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רחוב נחלת יצחק 15, תל־אביב, טל' 253202 בשעות הקבלה.
מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 1.6.75 בשעה 12.00.
על המציע לצרף ערבות בנקאית של 10% מערך הצעתו.
אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא.

פ. ראיגרודסקי, מנהל שרותי אספקה

هكذا من الإصل

50% הנחה בטיולי תלמידים ברכבת ישראל

מודיע זה מיועד לך, המורה, מדריך הספורט והגדנ"ע או מנהל בית ספר.

רכבת ישראל שמחה להציע לך ולתלמידיך שרות חדש:

טיולי קבוצות תלמידים ברכבת, במסלולים קבועים ובהנחה מיוחדת של 50%.

רכבת ישראל בשתוף משרד החנוך ואנשי החברה להגנת הטבע תכננו 10 מסלולי טיולים מרתקים ברחבי הארץ. המסלולים מתאימים לתלמידים בגילים שונים והם כוללים נסיעה ברכבת, סיור רגלי באתרים שונים וחזרה ברכבת. האתרים שנבחרו חיונם בעלי ערך היסטורי, חינוכי או גאוגרפי והסיור בהם מענין ומאלף.

שעות היציאה והשיבה מותאמות ללוח הזמנים של הרכבת. נלקחו בחשבון משך הביקור, הפסקות, מנוחה וכו'.

חשוב ביותר: הרכבת הינה אמצעי התחבורה הבטוח ביותר. תלמידיך יסעו ללא סכנת תאונות, ללא בישום משובשים, וללא נהיגה מסוכנת.

רכבת ישראל

פרטים, מידע נוסף והזמנות: לשכת המסחר, רכבת ישראל ת.ד. 44, חיפה טלפון: 04-641761 ואצל מנהלי התחנות.

קמרה ISRAEL CAMERA
הירחון הישראלי לצילום

* ירחון צבעוני יחידי בישראל
* מאמרים מקצועיים
* מדורים לחובב, תחרויות ושיעורים
* מדור לחובבי תפרסה
* המונות צבע של צלמי צמרת (בליווי הסברים)

עריכה: סטודיו 18 בע"מ מקצועי לצילום.
מו"ל: "אורינט" חברה להוצאה והפצה לאור בע"מ

גזור ושלח

לכבוד "קמרה" הירחון הישראלי לצילום ת"א, לילינבלום 11, ת.ד. 29119
טל: 299598, 56108, 56107

שם ....
כתובת ....

עם עובד
עשה שלולית יותר גדולה
עשה תולעת קטנטנה
ספרי מראה מאת מריון וולטר
עיבוד עברי: פרלה נשר

אייבינד יונסון
חלומות על ורדים ועל אש
עברית: א. אבן-זוהר

מאיר לבינשטיין
על קו הקץ

אברהם אחי:
יהדות לטביה בטרם שואה

תחת מכבש הדפוס:
לאה גולדברג
קולות רחוקים וקרובים
תרגומי שירה

יופיע בקרוב

האוניברסיטה העברית בירושלים
שנת היובל תרפ"ה—תשל"ה
המחלקה למנהל תלמידים — המשרד לקבלת תלמידים

רישום מועמדים לשנת הלימודים תשל"ו
ללימודי "מוסמך" ותעודה

גלי צה"ל
"משלנו"
מצעד הפזמונים העבריים
15.5.1975

1. את ואני
2. בואי נעשה לנו חג
3. מהבהבים
4. שוב לי בוקר
5. בתחנה המרכזית
6. באגיע אהבתי
7. אבשאלום בני בני
8. ילד של סירים
9. שיר פרטי
10. אהבה איתך
11. עם המינגלאן והקפה
12. גלות
13. כנסיה של צנחן
14. לך עם חופש
15. כרמים
16. בית אבי
17. כל אותם נמנים
18. מזמר
19. שיר שיש
20. ענני

הפינה לשיפוטם
גזור ושלח
כתובת ....

האוניברסיטה העברית בירושלים
שנת היובל תרפ"ה—תשל"ה
בית הספר לעבודה סוציאלית — בית הספר לחינוך
ע"ש פאול ברוואלד

מודיעים בזה על
המשך התרשמה לתוכנית להכשרת מנהלים וסגל בכיר למרכזים קהילתיים
ע"ש ד"ר יוסף י. שוורץ
לשנת הלימודים תשל"ו

יין חנם ללא הגבלה!
ב"פונדק ג'ניפה"
לכל מנת גבינות (22 ל"י לנפש)
פתוח מ-9 בערב עד 1 בלילה
דיזנגוף 269, טלפון 446611

אלתא
תעשיות אלקטרוניות בע"מ
חברת בת של התעשייה האווירית לישראל בע"מ
יחידת קבלנות משנה

מכרז מכירת רכב — מקמ"-170

אלתא תעשיות אלקטרוניות בע"מ, מודיעה בזה על מכירת רכב משומש:

1. מיניבוס — תוצרת פורד טייפם "רבלבנש" 20 כ"ס, שנת ייצור 1969.
2. טנדר סוסיתא 15, מנוע פריימה, שנת ייצור 1970, ארגז סגור.
3. מזגן אויר למכונית ביטוחית.

הבימה
התיאטרון הקאמרי תל-אביב
התיאטרון העירוני חיפה

התיאטרון העירוני חיפה
ערב קריאה
דייר משנה
מאת ראתב עוואדה
בבמה 2
ש"ץ
בבמה 3
שרגא קטן

שחקני החאן מציגים
משרתם של שני אדונים
מילכוד 22

200,000 עמך
יידיש קונסט טעאטער
מאת שלום עליכם
תל-אביב "החמני" מוצ"ש 17.5 ב-8.30
באר-שבע "גילת" מוצ"ש 24.5 ב-7.00
תל-אביב "אוהל" 28.5 • 27.5 ב-8.30

בקרוב
אידה קמינסקה

בית הצנחן
רמת-גן
יעקב בודו
סימון לובין

האגודה למען החייל, בתל-אביב-יפו
בואו לשחק "בינגו"
המשחק החברתי המרתק
"בינגו" חגיגי
לרגל חג השבועות
יתקיים ביום שבת, 17.5.75 ב-9 בערב, ב"בית החייל", רחוב ויצמן 60, ת"א.
כל ההכנסות קודש לחיילי צה"ל

אגודת הסטודנטים אוניברסיטת ת"א
מועדון בר-מין
הכרויות לצלילי תקליטיה עשירה

סטודיו חשמש

בדרך-מערבה
BLUE GRASS MUSIC
תל-אביב "בית ליסין"

מופעי תיאטרון • בידור • מוסיקה

דבקה מיכאלי
בשעות נוספות

שמעון ישראלי
"אני יורד בגורדון"

רמל

היידה יפו!

הגשש החיוור
אפטר סטורי

זה הכל בינתיים
יהונתן גפן
דני ליטני

אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

מועדון התיאטרון

לונה פרק
עיר השעשועים

גדי עמרני
איפה הכסף

תיבת נח

הכל עובר חביבי

זכור להזמין כרטיסים בטלפון בקופת התיאטרון בערב ההצגה

מין מהגה... מין משתחרר... מין מביך
עם: ישראל גוריון
בערב שירים נסים בתוכניתו:
עומד לי על קצה הלשון
חושבי באר-שבע, עומר והדרום — יורדים אליכם ביום שישי 30.5

77

הסינמטק הישראלי
שנתיים לסינמטק
הקרנות חוזרות (שבוע ג')

כליף
תכנית חדשה
TRIO TABARIN
TANIA FEROWA
PANTO
PEPSY DANCERS
HOWARD DE COURSY
DOU BERTILLE
אבי בהט

هكذا من الإصل

זהו טאוו
שר שירים יפים
עם תזמורת בת 15 נגנים

לתושבי ת"א יפו ב„אלהמברה" מחר, יום ו' 16.5, שבועות ב־10.00
לתושבי ר"ג, גבעתיים ב„שבוט" הערב, יום ה' 15.5 ערב חג שבועות ב־9.30
מוצ"ש 17.5 ב־9.30

צוותא
לתרבות מתקדמת

יום ה' 15.5 — ב־9.00 ובמוצ"ש: אריק איינשטיין ולהקת תמוז.
יום שבת 16.5 — ב־9.00: צוותא מארחת את: במה 5 של תיאטרון חיפה...
מוצ"ש 17.5 — ב־8.00: ערב שירי אהבה...
יום א' 18.5 — ב־8.30: צוותא והתיאטרון הקאמרי מציגים...
יום ג' 20.5 — ב־9.00: אריק איינשטיין ולהקת תמוז.
יום ד' 21.5 — ב־9.00: ערב שירי אהבה ...

טוביה צפיר
הערב, בפאב הנרי ה־8
(כוכב „לוקו ראש")
בתכניתו: „אף אחד לא שם"

מועדון לילה אקסודוס באשקלון
Night Club EXODUS
אקסודוס
3 נשפי שבועות

זה מסתובב
תיאטרון „מורי" מציג
שנת המשושית — הצגות ה־500
תל־אביב „בית־דור" מחר יום ו' 16.5 ב־10.00

פייצל היה מת
לראות את „שירים בלי גבולות" בערב שירי פריד אל אטרש
חולון „היכל" — יום ו' 30.5 ב־9.00
ירושלים — מוצ"ש 31.5 ב־9.00

מועדון 22 בטכניון
ביום ו' 15.5.75

אולמי גל
ערב ריקודים
דני יאנג
עדיק

בית התה
אחרון ברקאי

מועדון 33
חוג חברויות וריקודים

צוותא ירושלים
„FEEDBACK"

הארכיון הישראלי לסרטים
סינמטק
ירושלים

The Vampire Killers
Le Caporal Epinglé
Rosemary's Baby
Intolerance
How I won the War
In the Year of the Pig
Hamlet

אילת השחר
2 ימים בלבד
באולם וז לראשונים ולבנים

מועדון קולנוע ביריחודה
„גיון ומרי"

מדרשת שדה בוקר בנגב
ביה"ס התיכון הר הנגב
בית מדרש למורים לגננות
מגמת חינוך שדה

אל תחמיצו את הגיבורה
אריק איינשטיין והצ'רלטון להקת תמוז קבה חשדת

טוב הסרט
שני בני ערובה

מושבים ערוביים
בתכנית: אורי זוהר ... ניסים סרוסי
נסים סרוסי
לחקת
קולות הגבוהים

תיאטרון „קינג"
„התחבלות של בתולה"

גנים טורס ● GANIM TOURS
ראמניה
יער מצויין לנופש ובריאות!
נוף פסטורלי, מקומות מרפא מצויינים
טיולים לחופים ולקבוצות במחירים מוזלים
ב„גנים טורס" ביאליק 39, רמת־גן
טלפון: 721286, 720346

מסור מודעתך באמצעות הטלפון
03-22-11-77
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה

רהיטי איכות
מפי
„חדרי שינה * ארונות קיר * סלונים
מזרני קפיצים משובחים
„מפי" — עצוב מעולה
ייעוץ בבית הלקוח
רח' ביאליק 21, רמת־גן, טלפון 722176

שי חיים
כל הכנסים מודעות זה בעת רכישת...
* מערכת מוצקה לרכב
* אוגנה חשמלית
„אלקטרוניק", ז'בוטינסקי 109, רמת־גן
חנות חנקון — רופא באלקטרון

קיטנת „נוה נופש"
בכפר שמריהו ובמקום ישראל
2 מחזורים קיטנה יומית בכל מקום.
טיסמנתנו: בטחון לילדים — שלוות להורים.

„צילס־1/2" ביאליק 21 רמת־גן
ארנקים, דברי עור ומתנות
מבחר תיקים בחנויות מיוחדות
איכות מעולה * שרות אדיב

אינך צריכה לחפש רחוק
אנחנו כאן בקרבתך
בוז הכיכר
בגדי נשים וילדים באיכות מעולה
מחירים מיוחדים
כיכר נח, רח' בנגלסון 112, בבתים

לרגל החג
ב„כל־בו דוד"
הצעות מפתיעות במחירים מוזלים
משלוחי בית ללא תשלום!
* שרות אדיב ומהימן *

גלית נברשות
מכירת חיסול של נברשות מכל הסוגים
במחירים מוזלים
טלפון 721789

מעדני „הפרה הצוחקת"
מצטיינים באיכותם, טריותם ומחיריהם הנוחים
שרות מהיר ואדיב
רחוב הרא"ה 82 — רמת־גן

ברכת חג־שמח
ללקוחותינו ולכל ישראל
„תריסי עובדיה"
רחוב ז'בוטינסקי 127 רמת־גן
שרות אדיב * יחס אישי
בצוע מעולה באחריות מלאה

מספרת צמרת
רחוב סוקולוב 62, חולון
מספרה מודרנית לגברים ונשים
עיצוב שיער
שרות מיוחד לחתנים
טלפון 881600

בתי עסק מעולים ב־חולון

עריכה ובצוע מדור זה:
מודעפון
24 שעות ביממה
טלפון: 221177
בשתוף עם סער את מזור, טלפונים: 874046, 873786

מרגוע ונופש!
הזמנות לבתי מלון בכל חלקי הארץ
תכניות ירח דבש ● טיולים ● השכרת רכב
למזמין טיסה בארץ — הסעה חינם לנמל התעופה

ביטוח טלוויזיה שנתי 70 ל"י
כולל מנורת מסך
* שרות תיקונים מהיר ומהימן
* מערכות סטריאו
# א. ב. אלקטרוניקה
טלפון 843050, חולון

סגירת מרפסות
תריסי נוי
אחים ביבי
טלפון 842949

רהיטי כדורי
בית מסחר ותעשיות רהיטים
ארונות קיר וחדרי שינה
אספקה תוך חודש ימים
טלפון 845333

רהיטי זיאת
הצעה לתושבי חולון והסביבה
מחירים מוזלים לרגל חיסול המלאי
סלונים, פינות אוכל וחדרי שינה
טלפון 891338

חסוך וקנה
רהיטי סלון מפוארים
במחיר היצרן
רהיטי „רקפת"

שטיחי פלור
שטיחים מכל הסוגים
באיכות מעולה
הנחות לרגל החג!

עיריית תל־אביב־יפו
האגף לתרבות לנוער ולספורט
בית העירייה בכר מלכי ישראל
עבודה מעניינת בקייטנות
של עיריית תל־אביב־יפו
נמשכת ההרשמה
* מורים * מדריכים * סטודנטים * סמינריסטים
* גננות ותלמידי כתות י"א — י"ב, המעוניינים לעבוד כמדריכים, יפנו בכל יום בין השעות 8.00 — 14.00, למשרדי העירייה, קומה 11 חדר 1126.

היום האחרון
למבצע המיוחד
בפתח־תקוה
דירות בנות 3 — 3½ ו־4 חדרים.
עד 15.5.75, במחירים מלפני הפיחות.
במרכז רחוב רוטשילד, בבנין שוטרכל, 2 מעליות, חסקה מרכזית, גרסטר חרום, ארונות מטבח.
כניסה תוך 4 חודשים
לפנות: משה גלבאום, פתח־תקוה, רחוב בר־כוכבא 26, — טלפון 913075

תנועת מושבי עובדים בישראל
חלוקת מילגות
לבני מושבים
מסיבה חגיגית לציון חלוקת מילגות לחינוך ל־150 תלמידים לשנת תשל"ה, תתקיים אי"ה ביום ראשון, ח' בסיון תשל"ה (18.5.1975) בשעה 11.00 לפנה"צ, באולם הישיבות ע"ש הרצפלד — בבית המרכז החקלאי, שדרות שאול המלך 8 תל־אביב.
לשכת רב התנועה

הכذا من الاصل

אוניברסיטת תל-אביב · משרד העבודה · משרד החינוך והתרבות · המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

בית הספר להנדסאים של אוניברסיטת ת"א

מודיע על הישום לשנת הלימודים תשל"ו ללימודי יום ולימודי ערב

לקראת התואר הנדסאי

במגמות
1. אלקטרוניקה
2. אוטומציה ובקרה
3. מכונות
4. מחשבים — לימודי יום בלבד

מתקבלים
1. בוגרי בתי-ספר מקצועיים ארבע שנתיים במגמות מקבילות.
2. בעלי תעודת בגרות במגמה מתמטית פיסיקלית.
3. בעלי תעודת בגרות במגמות אחרות לאחר בחינות מתאימות.

בית-הספר מקיים לימודי-הכנה במתמטיקה ובפיסיקה בערבים בין השעות 17.30—21.00

רישום ופרטים
ללימודי-יום בשעות 09.00—12.00 בכל ימות השבוע. ללימודי-ערב בשעות 18.00—19.00 בימים א' ב' ד' ה'. במזכירות בית-הספר, רח' האוניברסיטה 30, רמת-אביב, טלפון 414069.

נמשכת ההרשמה לקורס להכשרת שרטטי בניין

במרכז להכשרה מקצועית בחולון

מתקבלות נשים בוגרות לאחר 11 שנות לימוד.
התלמידים בשעות היום.
התלמידים מקבלים מענק יומי לקיום והוצאות נסיעה.

★ ★ ★

קורסים להכשרה בתדמיתנות

בתל-אביב ובנתניה

מתקבלים מועמדים לקורסים לתדמיתנות (מודליזציה).
הקורס מיועד לגברים ונשים בעלי נסיון של שנתיים לפחות במקצועות התפירה.
משך הקורס 6 חודשים.
התלמידים יקבלו מענק יומי לקיום והוצאות נסיעה.

● ההרשמה אצל היועץ התעסוקתי בלשכת העבודה ב"קלטי", רמת-גן, רחוב ביאליק 2.

בית המדרש למורים העברי הממלכתי ע"ש דוד ילין, בית הכרם, ירושלים

הרשמה לשנת הלימודים תשל"ו

(ההרשמה תסתיים ביום 23.5.75)

מגמות הלימוד:
1. מחנכות לגיל הרך
2. גננות (לגילאי 0—4 ; 3—6)
3. מחנכים לבתי"ס היסודי
4. מורות לחינוך הגופני
5. מחנכים לחטיבת הביניים
6. מורים לאומנויות טכניות (מלאכה)

התמחויות לבחירה:
— מתימטיקה
— אנגלית
— מדעי הטבע
— מקצועות הומניסטים
— יהדות ותנ"ך
— ספרות ילדים וניהול ספריה
— חינוך מיוחד
— חינוך מבוגרים
— ערבית

בשנת הלימודים תשל"ו נפתח מסלול מיוחד לחטיבת הביניים ארבע-שנתי, בחסות האוניברסיטה העברית, לקראת תואר בוגר בהוראה במדעי הרוח והטבע (מתן התואר טעון הסכמה נוספת מאת המועצה להשכלה גבוהה).

קורסים:
1. מכון לחינוך ריגוני ע"ש רחל שור לילדים המוגבלים בשכלם ולילדים עם ליקויים בתפקודי המוח (לבעלי תעודות הוראה או בעלי תואר אקדמי).
2. מגמה למלמדים עולים.

לקבלת פרטים נא לפנות למזכירות בית המדרש בבית-הכרם, ירושלים ת.ד. 3578, בשעות 9—12 לפנה"צ, טלפון 523151/2.

תכנות מחשבים

נפתחים קורסי ערב

מתקבלים רק מסיימי 12 שנות לימוד בעלי נתונים מתאימים — לאחר מיון קפדני.
בוגרי הקורסים להכשרה מתכנתים בכירים, יקבלו הפניה למקומות עבודה מתאימים בהתאם לכישוריהם.
לקבלת פרטים נא לצלצל: לטל. 739193 ת"א וטל. 669041, חיפה.

בתל-אביב ● בחיפה ירושלים ובאר-שבע

לכ' המכון להכשרה מקצועית: ת.ד. 28125 תל-אביב (למספר 111)
נא לשלוח לי פרוספקט על הקורסים להכשרת מתכנתים בכירים.
שמי ______
השכלה ______
כתובתי ______

אתה רוצה לדבר אנגלית או רק לשמוע?

אם אתה מעוניין לדבר וגם להבין בוא לבית ספר קוהן

● למבוגרים - כל השפות
● לתלמידים - אנגלית ● צרפתית
● ABC מגיל 7—8
● בתי-ספר יסודיים ותיכוניים
תלמידים נמשכים בכל חודשי הקיץ.
קבוצות קטנות בלבד.
טיפול אינדיבידואלי בכל תלמיד. מיזוג אויר מלא בכל החדרים. לפני-הצהרים, אחרי-הצהרים, בערב.

מרכז לשפות קוהן COHEN
תל-אביב שד' דוד המלך 1, טלפון 266443, נחלת בנימין 2, טלפון 56347.

מזכירות ופקידות

נפתחים קורסי בוקר וערב חדשים (21.5)

בוגר עבר תלמידי קורס יסודי הכולל: משרדאות, התכתבות, אמצעי תקשורת, כתבנות, ניהול עבודה, תשבונאות וכו'. ● הרצאות בנושאי שעות חוק ונימוסין וסיורים במוסדות למוסדין משרדי.
הודעה, ההרשמה מסתיימת

שרוטל

ת"א, רח' דיזנגוף 82 (ליד כיכר דיזנגוף) טל. 482920. ת"א, אלנבי 140 (התחנה המרכזית) טל. 615314. רמת-גן, ז'בוטינסקי 54 (מול רמזור) טל. 724335. ירושלים, מרדכי בן הלל 10 (פנת בן-יהודה) טל. 232748. הרצליה, רח' הס 8 (ליד התחנה המרכזית).

הנהלת חשבונות

נפתחים קורסים חדשים ומזורזים
הנהלת חשבונות 1-2 בוקר משעה 8.30 — 25.5
הנהלת חשבונות 1-2 ערב משעה 5.00 — 26.5
הנהלת חשבונות 1-2 ערב משעה 7.00 — 27.5

שרוטל

ת"א: דיזנגוף 82 (ליד כיכר דיזנגוף), טל. 482920. תל-אביב: אלנבי 140 (התחנה המרכזית), טל. 615314. רמת-גן: רח' ז'בוטינסקי 54 (מול רמזור) טל. 724335. ירושלים: רח' מרדכי בן הלל 10, טלפון 233748. הרצליה: רח' הס 8 (ליד התחנה המרכזית).

האם אתה אוהב לצלם?

האם אתה אוהב לצלם? האם אתה מתעניין בצילום? האם אתה מוכן ללמוד את מקצוע הצילום בביתך בזמנך החופשי? ... תלמד את עבודת הצילום והפיתוח ... עם המכונים האמריקאיים ...
ללא התחייבות מצדך

לכבוד המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב ת.ד. 28128 למס' 75
אבקשכם לשלוח אלי ללא כל התחייבות לשפות מצוייר חוברת הסברה על קורס הצילום ...
שם ______ גיל ______
כתובת ______ טלפון ______

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

טכניקום גרפיקה שרטוט

בוקר · ערב · קורס חדש 21.5.75
מדרשה טכנית
מכונות · בנין וארכיטקטורה
תל אביב בן יהודה 28 · חיפה הרצל 44

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

אולפן עקיבא נתניה — מרכז ללימוד השפה העברית, תרבות ישראל וידיעת הארץ
משרד החינוך והתרבות — המחלקה לחינוך מבוגרים

מודיע על פתיחת קורס השתלמות בלשון העברית

כתיב נכון

אשר תתקיים בין התאריכים 18.5.75 - 13.6.76

ההשתלמות מיועדת לותיקים ולבוגרי אולפנים, תלמוד הוא אינטנסיבי בכתות ברמות שונות ...

פרטים והרשמה: אולפן עקיבא, ע"י מלון חוף חירום, ת.ד. 256 נתניה, טלפון 053-24506.

דמיס רוסוס

בשיתוף "להיטון" שבועון הבידור לכל המשפחה
סבב טלית בע"מ — "לופי חיפה" גאים להציג: גדול זמרי תמנה המ-20

★ צוות התזמורת, הטלוויזיה של 16 איש
★ 4 טון ציוד סטריאופוני מתוחכם

5 הופעות בלבד בישראל!

תל-אביב "היכל התרבות" 3 הופעות: יום ג' 17.6 ב-9 בערב; יום ד' 18.6 ב-8.30 בערב; יום ה' 19.6 ב-8.30 בערב
ירושלים "בנייני האומה" מוצ"ש 21.6 ב-9 בערב
חיפה ק. אליעזר "אצטדיון" יום א' 22.6 ב-8.30 בערב

כרטיסים במכירה מוקדמת

הודעה חשובה! מחירי הכרטיסים בארץ
תל-אביב: 30 ל"י, 40 ל"י, 50 ל"י והנחות
ירושלים: 30 ל"י, 40 ל"י, 50 ל"י והנחות
חיפה: 20 ל"י, 30 ל"י, 40 ל"י, 50 ל"י והנחות

און ארוח ונופש בע"מ

מחודשי האביב

חשמש, הים ואויר החרים פרושים לפניך!
100 הצעות מעניינות (המחירים כוללים כל המיסים) ...

★ הופעת "אגוז בחולון" — 5 ימי ארוחה, חצי פנסיון ...
★ רשת מלונות דן ★★★★★ ...
★ מלון "לירום" — אילת ★★★★ ...
★ מלון "פסטן" — אילת ★★★★ ...
★ מלון "אלי זהר" — סדום ★★★★ ...
★ מלון "ארנקי" — נהריה ★★★ ...
★ בית מרגוע "הגושרים" ★★★ ...
★ בית פרימור — ★★ ...
★ מוטל הארגמן — עכו ...
★ כפר הנופש בינלאומי באשקלון ...

און ארוח ונופש בע"מ — סוכני אווים השכרת מכוניות

סניפים:
ירושלים, שמאי 8, 224624
ת.א., אלנבי 113, 612567
חיפה, הרצל 22, 645404
כ. דיזנגוף (דיזנגוף 4), 248306
שד' הנשיא 126, 82277
נתניה, הרצל 4, 22947
חדרה, רוטשילד 36, 25367

שרותינו ניתנים ללא תשלום

קרוואן תכנית הרווה

יום השתתפות · התחלת התכנית ביום חול בשעה 11

KATISHA · RENARDO · NELSON and EVELYNE · Mr DUMY
MARA GLASOW
DUO CARIOCAS
JEAN CLANDE and BLACK

בשבת ב-5.30 בתחילת השעה

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

התזמורת הסימפונית והמקהלה של הטכניון

קונצרט פתוח מס' 5

בעונת התזמורת הסימפונית והמקהלה של הטכניון
מנצחת: דליה אטלס

ביום שלישי, 20.5.75, בשעה 20.30 באולם צ'רצ'יל, קרית הטכניון, חיפה.

מכירה פומבית בע"מ
ביום שלישי, 20.5.75, בשעה 3 אחה"צ
מכירה פומבית מס' 15

נערת הגומי בקרקס

מאת מיכל אלמוג
בהוצאת יבנה

התיאטרון לילדים ולנוער

האגודה לקידום תרבות

"תעלולי סקאפן"
מאת: מולייר · עברית: נתן אלתרמן · במאי: יוסף מילוא · תפאורה ותלבושות: אלי סיני · תאורה: יחיאל אורגל

19.5.75	ירוחם	קולנוע מירה	11.00
20.5.75	צ.ה.ל		
21.5.75	צ.ה.ל		

"מלכת השלג"
בהשתתפות בובות חוג של אריק
הפקה: תיאטרון יובל

20.5.75	חצור	קולנוע גיל	10.00 , 11.30
21.5.75	טירת הכרמל	קולנוע עטרת	9.30 ; 11.00

הצגות לילדים והורים
"בת המלך"
(אגדה שלושה וארבעה)

22.5.75	תל-אביב	נחמני	16.00
29.5.75	תל-אביב	נחמני	16.00
5.6.75	תל-אביב	נחמני	16.00

כרטיסים להשיג במשרד "רוקוקו" טל.: 248824 ; 223663, ובשאר משרדי הכרטיסים.

משרד החינוך והתרבות, רח' צבי ברוק 1 תל אביב, טל. 294606 - 291451

מועדון "האגם"

פרק לאומי רמתיים
נוחר יום שער ...
עם הזמר איתן מסורי

במלון מגדל שלום

מארח את הזמר אודי ...
54154 או 58286

אבישלום דרורי

מ ח פ ס
טל. 289835, 297193

האוזן תמר מציגה

חצי מותי כספי · חצי נתנאלה

ת"א "בית ליסין" מוצ"ש 10.00

בוגרי תיכון
ההרשמה לסמינרים
לשנת הלימודים תשל"ו
מתקרבת לסיומה

פרטים בכל המוסדות להכשרת מורים ובמחלקה להכשרת עובדי הוראה, משרד החינוך והתרבות רח' קרן היסוד 15, ירושלים טל. 02-224331

לשכת הפרסום הממשלתית

למד אנגלית מדוברת
בשיטה האודיאו-לינגואלית
קורסים חדשים מתחילים ב-1.6.75

דו לחלום על למוד אנגלית זה לא מספיק!

השתתף בקורסים החדשים למתחילים, מתקדמים ומשתלמים שמתחילים אצלנו ב-1.6.75

ההרשמה מתקיימת בימי א', ב', ה', בין השעות 4.00 — 7.00

מכון סייט-אנד-סאונד לאנגלית
אלנבי 98 ת"א, טל. 624281 (סגור ביום שישי)

למד בביתך בגרות ומוקדמות

אם אתה שואף להצליח בבחינות הבגרות והמוקדמות וללמוד בכתב בצורה רצינית ותחת פיקוח בהתאם לתכניות הלימוד של משרד החינוך, אנו נסייע בידך להגשים את שאיפתך. באפשרותך להיבחן במועדים הנוחים לך.

לרשות הלומדים יועצים לעזרה אישית בסניפי המכללה העברית להשתלמות בכתב.

מגמות נוספות במכללה:
1. אנגלית ושפות אחרות
2. הכנה לבחינות
3. אלקטרוניקה — בניית מכשירי רדיו ואלקטרוניקה
4. הנה"ח ומדעי המסחר
5. טכנאות
6. בישול ואפיה
7. עתונאות ויחסי ציבור
8. פסיכולוגיה

לשם קבלת פרטים מלאים ללא כל התחייבות מצדך, שלח את התלוש

מעוניין בקורס ______
שם ______
כתובת ______
טל' ______

המכללה העברית להשתלמות בכתב

המכונים הבריטיים
תל-אביב, שד' רוטשילד 93, טלפון 624162
חיפה, נורדאו 30, טלפון 667040
ירושלים, ההסתדרות 22, טלפון 224769
שעות ההרשמה: 8.00—20.00 ללא הפסקה

כל מה שרצית לדעת על:

* 1. קבלת תואר אקדמי מוכר של B.A., B.Sc. אוניברסיטת לונדון — בביתך, בזמנך הפנוי
* 2. השתלמות אקדמית נוספת לבעלי תואר אקדמי — בביתך, בזמנך הפנוי
* 3. תעודת בגרות ללא בחינות במתמטיקה, 4 מקצועות בלבד — בביתך, בזמנך הפנוי

נא לפנות למשרדי WOLSEY HALL-OXFORD בישראל ת.ד. 247205, לקבלת פרטים נוספים — ללא כל התחייבות

WOLSEY HALL-OXFORD
רחוב בר-כוכבא 28, תל-אביב

נא לשלוח אלי חוברות ההסבר על כל המגמות: 1, 2, 3
שם ______ כתובת ______

למדי מקצוע
ב-3 חדשים
במקום מגוריך - בכל הארץ

נקבנות
בשיטת IBM

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרות טובה. לאחר שתסיימי תוך 3 חודשים, נמצא עבודה מתאימה בכל רחבי הארץ.

לימוד: בוקר • צהרים • ערב

קורס בהנחיית חינוך למבוגרים

• תעודת הסמכה •

פרטים והרשמה במשרדי "המכון להכשרה מקצועית"

אלקטרוניקה
טלוויזיה

בפקוח משרד העבודה
בתאריך 19.5.75 יפתח קורס
חיפה הרצל 44 ת"א בן יהודה 28

למד מקצוע נדרש
בתנאי תשלום מיוחדים

* אלקטרוניקה תקשורת סוגים 1, 2
* וידיסום בנין ומכונות
* חשמלאים מוסמכים
* חשמלאים ראשיים

לבוגרי 8 שנות לימוד בתות מיוחדות
ההרשמה יש להציג תעודות המעידות על השכלה.

ההרשמה: כל יום בין השעות 08.00—19.00 ביום ו' עד 13.00

המכון להשתלמות מקצועית משולבת

רכוש מקצוע! למד בפנימית חיל הים למקצועות הפעלה

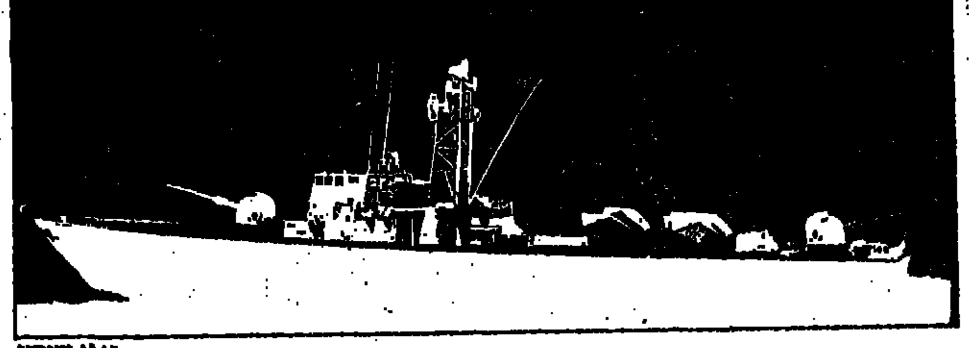

גזור ושלח
בית ספר טכני חיל הים
א.א. שרץ

למד בביתך בהתכתבות

המכונים הבריטיים — המוסד הותיק והמוסמך בארץ ללימוד בית בהשכלה בכתב, מציע לך ללמוד בביתך את המקצוע הבא בשיטה שהוכחה בהצלחה בארץ ובחו"ל.

המכונים הבריטיים
THE BRITISH INSTITUTES

37 שנות נסיון • 115 קורסים • 25,000 בוגרים

20% הנחה לחיילים בשירות סדיר

האם אתה אוהב לצייר?

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה רוצה ללמוד את אמנות הגראפיקה בכתב בזמנך הפנוי?

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

אוניברסיטת תל-אביב

בית-הספר לחינוך
משרד החינוך והתרבות
מודיעים על פתיחת
למודי קיץ בביה"ס לחינוך

הלימודים מיועדים למורי בית הספר העל יסודי ולמועמדים לקראת תואר ראשון.

למד בגרות בביתך!

קורסים נוספים בכתב

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

אוניברסיטת בר-אילן

יסתיים רשום מועמדים ללמודים לתואר שני לשנת הלימודים תשל"ו

HERMES
הרמס
פקידות הנה"ח

בפקוח משרד העבודה
בתאריך 29.5.75 יפתח קורס
חיפה הרצל 44 ת"א בן יהודה 28

בית הספר לעתונאות
בית ציוני אמריקה, תל-אביב
משכת ההרשמה לקורסים הבאים:
* פרסום ויחסי צבור * עתונאות

פתיחת הלימודים: 21.5.75

פרטים מלאים והרשמה:
בית הספר לעתונאות, בית ציוני אמריקה, רח' אבן-גבירול 26 תל-אביב, כל יום בין השעות 9.00 עד 1.00 לפני-הצהרים, 5.00 עד 7.00 אחרי-הצהרים, טלפון 265870.